

Moj glas za ljudska prava i mir

Sarajevo, juni 2016. godine

Moj glas za ljudska prava i mir

Izdavač: Mreža za izgradnju mira

Urednik: Goran Bubalo

Lektura: Ferida Duraković

DTP/dizajn: Orhan Šabanac

Sadržaj

O nama	8
O takmičenju	9
Ferida Duraković: Umjesto uvoda	10
OSNOVNE ŠKOLE	11
Adana Čolo	12
Adelina Šehić	13
Adna Durmo	14
Adna Hadžavdija	16
Adna Hajdar	17
Adnan Kuljančić	18
Ajdin Tabić	19
Ajla Crnkić	21
Ajla Đogaz	22
Ajla Guhdija	23
Ajla Hrbinić	24
Ajla Imširović	25
Ajla Kadrić	26
Aleksa Pajić	27
Alija Hadžiefendić	28
Alija Šerifović	30
Alisa Sjenar	31
Almedina Kruškić	32
Amela Tokić	33
Amila Gabela	34
Amina Nišić	37
Amina Taletović	39
Amina Tinjak	40
Ammar Bakaran	42
Anela Dedajić	43
Ana Maria Slijepčević	44
Anđela Martić	45
Anđela	47
Андријана Ковачевић	48

Anela Dedajić	49
Aner Atović	50
Anes Ćenanović	51
Anes Kozar	52
Anesa Kunić	53
Anida Honić	54
Arijana Selimagić	55
Armela Madeško	56
Azra Saltović	57
Dalila Sarajkić	58
Dinel Hamzić	59
Dinela Hasić	60
Dua Ahmad	61
Džejla Lepić	62
Džejlana Smajlović	63
Dženeta Subašić	64
Dženita Begović	65
Đorđe Milisavljević	66
Elmana Isaković	67
Elmir Selmanović	68
Ema Čuhara	69
Emina Mulalić	70
Emina Salkanović	71
Emir Honić	72
Erna Muslić	73
Hadžera Selimović	74
Hana Bahtijarović	75
Hana Sofović	77
Hana Tanović	78
Jamin Avdić	79
Kenan Lokvančić	80
Lamija Mujčinović	81
Lejla Čarkadžić	82
Lejla Dudić	83
Lejla Sukanović	84

Luka Đorđević	86
Luka Đorđević	87
Maida Dedović	88
Melisa Krajčin	89
Mejra Duraković	90
Merjem Tihčić	91
Mervan Podojak	92
Mia Martić	93
Minela Hukić	94
Mineta Šerifović	95
Mirnada Mutapčić	96
Mirnes Omerović	97
Muhamed Mujčinović	98
Nadija Mujkanović	99
Natalija Radović	101
Nejira Hasanbegović	102
Nejla Avdić	104
Nejra Kadrić	105
Немања Зубовић	107
Nerma Memić	108
Nisvet Grahić	109
Njegoš Petrović	110
Petra Bubalo	111
Petra Bubalo	112
Rifa Mulalić	113
Sara Džih	114
Sarah Vricić	115
Selma Budimlić	116
Selma Hasić	117
Senida Mehmedović	118
Sumejja Pehlivanović	119
Tahira Zukić	120
Tijana Selimagić	122
Викторија Кезија	123
Zlatan Mehanija	124

SREDNJE ŠKOLE	125
Adelisa Čaluković	126
Aelisa Avdić	128
Ahmet Bulić	129
Ajla Ahmetlić	130
Ajla Čabrić	131
Ajla Jašarević	134
Ajla Mršo	135
Alina Čizmić	136
Amer Ibrakić	138
Amila Alić	139
Amna Delić	140
Amra Baručić	142
Anel Omerović	143
Anesa Dželilović	144
Armina Kovačević	145
Armin Marić	148
Azra Đuliman	151
Azra Huskić	153
Azra Smajić	155
Bakir Šljivić	156
Belma Avdihodžić	157
Belma Pivić	160
Dalibor Krašniković	161
Dalila Ćorović	162
Darija Petrović	164
Dunja Orašanin	165
Edin Jelačić	166
Edina Sejdinović	167
Edna Kadunić	169
Elma Baraković	170
Elmir Babić	172
Eman Habota	173
Emina Demirović	175
Emina Hadžiabdić	176

Emir Berbić	177
Faris Hazić	178
Gordana Milićević	180
Ilijana Protuđer	181
Inela Subašić	183
Irena Žarić	184
Ivona Baković	185
Jumna Alić	186
Kerim Koštović	188
Lamija Serhatlija	190
Lamija Vilić	191
Lejla Ibrahim	193
Lejla Ibrahim	194
Luka Marjanović	195
Magdalena Pušić	196
Maid Čorbić	197
Maida Hamzić	198
Matea Koso	199
Medina Čaušević	201
Melisa Mujanović	202
Милан Паликућа	203
Milica Jeftenić	204
Milica Kos	205
Nadir Bandić	207
Naida Džiho	209
Negra Handžo	211
Nermina Subašić	212
Nikolina Perković	214
Nudžejma Meštrovac	215
Ognjen Milanović	216
Omar Krupić	217
Sajma Gledo	218
Šejla Ohranović	220
Mahir Sivro	221
Срђан Ковачевић	222

Srđan Marković	224
Sunčica Humačkić	225
Tarik Raljević	227
Tea Gutić	228
Tijana Panić	229
Vaso Aleksić	232
Velid Tinjak	232
Vladimir Radišković	235
Zlatka Plakalo	236

O nama

Mreža za izgradnju mira uspostavljena je u februaru/veljači 2010. godine, a danas okuplja više od stotinu organizacija članica. Ono što želimo i što je potrebno za cijelu državu jeste sveobuhvatan napor usmjeren na obnovu kvalitete društvenog i ekonomskog života u BiH, kao i na dugoročno unapređenje sposobnosti cijelog bosanskohercegovačkog društva da se sa razlikama i sukobima nosi na konstruktivan i nenasilan način, čime će se stvoriti okvir za zajedničko, koordinirano djelovanje niza nevladinih organizacija, lokalne uprave i samouprave, poslovnog sektora, medija i državnih institucija.

Naš cilj u radu su uticaji i konkretne inicijative vezane za sljedeća područja javnih politika, koja su prepoznata kao ključna za dugoročnu izgradnju mira u BiH:

- obrazovanje
- sigurnost
- regionalni razvoj
- zaštita i promocija ljudskih i manjinskih prava
- suočavanje s prošlošću i tranzicijska pravda
- rodna ravnopravnost
- kultura javnog dijaloga i demokracije
- jačanje kapaciteta civilnog društva za izgradnju istinskog mira
- vraćanje povjerenja među BiH narodima
- konstruktivnije djelovanje na vladajuće političke strukture u BiH, i
- unapređenje suživota u BiH.

Mreža za izgradnju mira okuplja organizacije, aktivistkinje i aktiviste različitih uvjerenja i promišljanja, koji su svi ujedinjeni oko ideja promocije mira i ljudskih prava, sa jedinstvenim potencijalom za stvaranje kulture mira u svojim domovima, zajednicama i šire. Naš ciljevi su:

- Sprečavanje nasilja i sukoba rješavanjem korijena sukoba – unutrašnjih, u nama, i onih vanjskih, oko nas – promicanjem promjena i stavova mira kao primarnih alata za stvaranje boljeg društva.
- Građenje mostova oprosta i prijateljstva putem smanjenja nacionalnih, etničkih, vjerskih i društvenih podjela.
- Stvaranje globalne mreže solidarnosti koja se bave izgradnjom mira u Bosni i Hercegovini i na području Jugoistočne Evrope.
- Podizanje svijesti o osobnim etičkim preduslovima za efikasno društveno djelovanje.
- Graditi pravedne, brižne i inkluzivne zajednice.

Principi djelovanja Mreže za izgradnju mira su:

- poštovanje nacionalnih, kulturnih i vjerskih identiteta;
- djelovanje u okvirima zajedničkih vrijednosti;
- očuvanje identiteta svake individualne organizacije, ali i povezivanje u vezi s vrijednostima koje svi dijelimo;
- poštivanje različitih načina na koji su organizacije i zajednice organizirane i uvezane;
- povezivanje u lokalne, nacionalne, regionalne i globalne strukture koje rade na izgradnji mira.

O takmičenju

Povodom obilježavanja Dana Evrope i Dana pobjede nad fašizmom, Mreža za izgradnju mira organizirala je nagradno takmičenje za učenike i učenice osnovnih i srednjih škola u BiH o temi MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR. Ideja projekta bila je da se na kreativan i inovativan način skrene pažnja na problem kršenja ljudskih prava u Bosni i Hercegovini, da se podstakne aktivizam te mobilizira šira javnost u borbi protiv fašizma, rasizma, šovinizma i svih drugih oblika diskriminacije.

Učenice i učenici su svoje radove mogli poslati u obliku literarnog rada (pjesma, priča ili esej). Ukupno je pristiglo 177 radova, i to 97 u kategoriji osnovnih škola i 80 u kategoriji srednjih škola.

Tri nagrađena rada u kategoriji srednjih škola napisali su:

1. Ognjen Milanović, Banja Luka ([Ognjen Milanovic](#))
2. Sajma Gleđo, Olovo ([Sajma Gleđo](#))
3. Belma Pivić, Sarajevo ([Belma Pivic](#))

Tri nagrađena rada u kategoriji osnovnih škola napisali su:

1. Jamin Avdić, Sokolje ([Jasmin Avdic](#))
2. Adnan Kuljančić, Sarajevo ([Adnan Kuljancic](#))
3. Alija Hadžiefendić, Vogošća ([Alija Hadziefendic](#))

Posebnu Nagradu ohrabrenja dobila je Lejla Ibrahim, učenica IV razreda Škole za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje (rad u nastavku: [Lejla Ibrahim](#)).

Ocjnjivanje radova odvijalo se u tri postupka selekcije. Članice i članovi prve dvije stručne komisije bili su: Azra Pita Parente, Esmā Kapetanović, Indira Čilić Lončar, Jelena Kuzmanović, Marija Marković, Naida Kolonić, Aleksandar Žolja, Goran Bubalo, Nerkez Opačin i Orhan Šabanac.

Konačnu selekciju obavile su predsjednica komisije, književnica Ferida Duraković, i Ljubinka Petrović Ziemer, profesorica na Filozofskom fakultetu.

Svi radovi bili su kodirani na način da je žiri dobio samo radove, bez imena autora/ica i bez mjesta iz kojih su radovi poslani.

Svim učenicima/ama, kao i nastavnicima/ama tj. profesorima/icama, zahvaljujemo na prijavama i slanju radova.

Nastavite pisati, vaši radovi su naše najveće blago!

I naravno, Mreža za izgradnju mira nastavlja sa svojim aktivnostima. Gradimo mir zajedno!

Srdačni mirovni pozdravi,

Goran Bubalo

**Dragi moji,
Slušajte svoje mladalačko srce:
Tamo gdje ste većina, brinite se o manjini.
Tamo gdje ste jači, brinite se o slabijima.
Tamo gdje većina brine o manjini, i gdje jači brinu o slabijima, vladaju mir i demokratija.**

Vaša teta Ferida

OSNOVNE ŠKOLE

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Život je rijeka bez povratka, serija koja nema reprizu, nešto sto pripada svakom pojedincu. Nažalost, nekima je ukradeno pravo da naprave sebi scenarij za svoj život. Svaki dan se susrećemo s činjenicom da život nije više život. Postao je samo patnja, strah i nada koja svakim danom postaje sve manja. Ne ličimo više na ljude. Neki su se pretvorili u biljke, a neki u zvijeri. Mnogi od nas su biljke koje vjetrovi patnje polako lome. Svaki dan kao da čekamo oluju koja će nas uništiti. Davno smo prestali beharati, naš behar su nemilosrdne zvjeri pogazile. Ostao je još po koji pupoljak koji skuplja hrabrost da procvate. Iz tog pupoljka će da se razviju plodovi koji će svojim glasom probuditi nemilosrdne zvjeri. Biće to glas za mir, glas za ljudska prava. Dosta je, generacija moja, naše tišine, dosta je straha od oluje. Samo sunce našeg razuma i srca može otjerati oblak koji se nad nas nadvio. Dosta nam je više patnje i boli naših vršnjaka širom svijeta. Oni ne znaju šta je kriška hljeba dok neki nezadovoljni markom mobitela ili automobila žele bolje. Oni bosu koračaju putem ka miru koji nema ni kraja ni početka. Oni nisu krivi ništa osim što su obojeni drugom bojom ili što su rođeni u drugoj vjeri.

Progovorimo svi svojim glasom, borimo se za ono što nam pripada, MIR. Nije nam život dat da prkosimo imanjen, dat nam je da se međusobno volimo i pomažemo. Mi u Bosni bar znamo sta je život u ratu, prošlost nam je ostavila duboke tragove u srcima. Nažalost, neki nisu shvatili pouku iz tog rata. Nisu svjesni da nas danas ima, a sutra nema. Molim sve ljude svijeta da skinu povez sa očiju, da pogledaju prizore koji nisu baš prijatni, da prestanu sijati mržnju. Tako malo treba da budemo sretni ali zbog pojedinih zvjeri to malo nam nedostaje. Ponekad je jedan osmijeh dovoljan da nekoga usrećimo, a mi skoro da smo se i zaboravili smijati. Zato dobri ljudi pokažimo ovim što nam krađu mir da je dobro uvijek jače od zla.

Borimo se glasom ljubavi, jer to je oružje koje bitku dobija bez krvi i suza. Borimo se za mir u svijetu zbog nas, zbog prošlosti i zbog budućnosti. Ne dozvolimo da oni koji će doći poslije nas budu ogorčeni zbog nacije ili rase. Borimo se da u naša srca uđe saznanje da je svaki čovjek samo "čovjek", osoba koja ima pravo da svoj život živi slobodno i dostojanstveno, da je jači krik srca od buke granata i topova. Mir se gradi od ljubavi, a nikada puškom ili mržnjom. Ponekad je dovoljna samo dobra volja, da se riječi pretvore u djela "Kad se naša srca slože sve se može".

VII razred, **Osnovna škola "Kiseljak 2" Zabrdje**

Nastavnik: **Mehmed Kožar**, nastavnik bosanskog jezika i književnosti

Moj glas za mir

- M-ir u svijetu neka vlada.
O-tome svaki čovjek sanja.
J-asno i glasno mržnji reci ne!
G-lasaj za mir i pomirenje.
L-ahko je to, samo, treba dobra volja,
A- svakako i jaka želja.
S-vako treba da doprinosi širenju mira.
Z-najte da bez uvažavanja drugog i drugačijeg nema skladnog života.
A- živjeti u različitosti, takva je ljepota!
M-ultietičnost, bogatstvo ovoga svijeta.
I-religije pozivaju na mir,
R-azumijevanje, slogu i poštovanje!

Adelina Šehić VIII razred
30.6.2002. Sarajevo
Rahima Četović 24, Sarajevo

JU OŠ „V. Akbar“ Sarajevo
Područno odjeljenje „Školica u bolnici“

UNES

Nastavnice: Jasminka Plakalo
i Remzija Hurić-Bećirović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Nisam osoba koja mrzi sve i svakoga, međutim postoji nešto što prezirem iz dubine svoje duše. To je fašizam, rasizam i sve ono što stvara razliku među ljudima. Te razlike zapravo i nema. Ona je samo plod zle ljudske mašte. Čovjek u svojoj psihi umisli da ona postoji i poslije ga je teško uvjeriti da nije tako. Nije bitno da li je hljeb, hleb ili kruh. Svi su od brašna, a zapravo se radi o istom. Isto je i sa ljudima. Nije bitno koje si vjere ili nacije, kakva ti je boja kože ili nešto sasvim stoto. Svi smo mi ljudi od krvi i mesa, i tu je kraj. Međutim, ljudima se to ne može dokazati. Naravno, da svako ima svoje mišljenje i drugačije poglede na svijet. U tome je i čar ljudskog roda. Ali, ne. Danas svako mora biti prokletu isti kao ti. Mora se oblačiti u trendu, govoriti ružne riječi, tući se. . . Mora raditi sve ono što ti radiš, ako želi da se druži sa tobom. To je i razlog gubljenja identiteta našeg naroda. Nemojte to raditi. Ja vas molim. Nemojte! Nemojte dozvoliti ni to da budete žrtve. Budite svoji i budite ono što jeste. Ne bojte se izraziti svoje mišljenje i truditi se na putu do svojih snova onda kada svi ostali posustanu. Fašizam, najveći neprijatelj, svakog čovjeka koji se bori za mir i ravnopravnost. Samo ću to reći. Iskreno, sama ta riječ u meni budi jezu i osjećaj straha. Izaziva znojenje dlanova. Odmah me podsjeti na ono što nikada nikome u životu ne bih poželjela-rat. Kroz glavu mi prolaze slike majki koje žale i plaču za svojim sinovima izgubljenim u ratu, koje još uvijek nisu pronašle njihove kosti. U mislima mi je uvijek to da je ova zemlja kojom hodamo natopljena krvlju šehida, koji su dali svoj život za ovu državu. I onda se trudim da što pažljivije hodam, da ne bih uništila sve to. Trnci me prožimaju kada samo zamislim sve te vriske i užas. Već sada mi je košmar u glavi dok samo pišem o tome. Nije mi jasno kako neki ljudi mogu biti toliko okrutni da hrane svoj ego tuđim suzama i patnjom. Zašto ih to toliko usređuje? Kako mogu biti toliko zli? Odgovorite mi, molim vas, jer meni nije jasno. A pretpostavljam ni nikome drugom. Zar se fašisti ne mogu zamisliti u situaciji u kakvoj su bile njihove žrtve? Zar ne mogu shvatiti da ti ljudi nisu marionete kojima oni mogu upravljati, već da su i oni ljudi. Bože, zar je to toliko teško shvatiti i razumjeti? Izgleda da nekima jeste. Ista situacija je i sa izbjegličkom krizom koja se trenutno odvija na granicama evropskih zemalja. Kada samo pogledam šta se dešava na granici Makedonije! Ne volim ovu riječ, ali morat ću je upotrijebiti. Jadni ljudi vrište, bježe, mole za živote, traže sklonište, malo mira, traže neki tunel spasa. . . A policija, ili šta su već, Makedonci na granici, nanose im bolove, povrede, muče ih. . . Inače sam jaka osoba, ali u ovom trenutku, blago rečeno, plačem. Da, plačem. Nije mi jasno kako neko može biti toliko bezobziran da čini nešto takvo? Ljudi, osvijestite se! Neće vam se ništa loše desiti ako pozdravite nekoga na lijep način, uputite mu topao osmijeh ili ga zagrlite. Možete se samo bolje osjećati, vjerujte mi na riječ. Moj životni san jeste taj da, ne samo u državi, već i u cijelom svijetu, vlada mir. Da niko nikoga ne zlostavlja, ne povređuje, i ne nanosi mu bilo kakvu vrstu i najmanje boli. I težim ka tome. Sa druge strane, postoji i rasizam. Da, postoji. Možda čak i malo previše. Imam jedno pitanje za rasiste, a to je: "Zašto toliko MRZITE ljude koji imaju SAMO drugačiju boju kože nego što je vaša?" Koliko to zapravo smiješno zvuči, zar ne? Mrziti nekoga samo zbog druge boje kože. No, nažalost, nije niti malo smiješno. Čak je žalosno. Užasno me iritiraju ljudi koji govore kako nisu rasiste i kako se ne treba obazirati na to što je neko druge boje kože, a boje se da u autobusu sjednu pored nekoga ko ima crnu boju kože, ili bilo koju drugu. Surova realnost današnjice, zar ne? Radije ću stajati pola sata u autobusu, nego sjesti pored onog crnca. Zašto, ljudi? Vjerujte mi, on nije skriveni krokodil, on je čovjek. Jeste li to znali? Ako jeste, zašto ga još uvijek mrzite? Ni sami ne znate odgovor, zar ne? Kada na sve ovo malo bolje pogledamo i sagledamo situaciju hladne glave, zapravo ni u čemu ne vidimo razlog. Ni u fašizmu, niti u rasizmu. Ali, o tome ćemo na kraju. Postoji još jedna tema o kojoj želim da pišem. Ugrožavanje ljudskih prava. Pod ovim prvenstveno mislim na to da ljudi nemaju osnovna životna prava. Pogledajte samo borce. Ljude koji su štitili ovu državu, prolijevali krv na bojištu. Pogledajte ih. Isti ti borci danas jedva preživljavaju i niko ni da čuje za njih. Nemaju pravo na penziju, jer nemaju radni staž. A to što su se četiri godine borili protiv okupatora, to je manje bitno od radnog staža. Pa kud ide ovaj svijet? Političari, koji primaju ko zna koliko hiljada maraka svakog mjeseca, nisu u stanju obezbijediti jedan normalan obrok rudarima. Ljudima koji su po cijeli dan i noć u rudniku, zaprljani zemljom, uvijek izloženi riziku da ih nešto ne zatrpa. Bore se za hljeb sa devet kora. I ni to ne mogu da dobiju, dok naši dragi političari sjede u fotelji i imaju obilan topli obrok na svakih sat vremena. Eh, moj svijete! Samo se pitam kada će konačno te glupe "razlike" među

ljudima nestati? Kada će svako imati pravo? Ljudi, ko god ovo da čita, želim vam nešto poručiti. Želim vas zamoliti da se svaki dan budite sa osmijehom na licu i da budete srećni što ste tu gdje jeste. Svako jutro se zahvalite Bogu na onome što vam je dao. I, nemojte plakati što nemate iPhone, jer neki ljudi nemaju hljeba da jedu. Vi barem to imate. Čak i više od toga. Ja sam samo obična djevojčica od jedanaest godina, međutim želim da apelujem na sve vas. Želim da vas zamolim da se svi zajedno udružimo i da stanemo na put fašizmu, rasizmu, šovinizmu i ostalim vrstama ugrožavanja ljudskih prava. Hajdemo zajedno graditi bolji svijet, svijet u kome niko neće zgaziti ni mrava, a kamoli ponašati se oholo i okrutno kao najveći grubijan. Hoćete li mi pomoći? Ako da, recite: "NE FAŠIZMU! NE RASIZMU! NE ŠOVINIZMU! NE UGROŽAVANJU LJUDSKIH PRAVA!" zajedno sa mnom. Ja sam svoju misiju djelimično obavila. Sada na vama ostaje da je obavite do kraja. Znaete šta vam je činiti. Recite "NE!" i oduprite se. Vjerujem u vas, ko god da ste, vjerujem da to možete.

Kratko pojašnjenje rada: Veoma mi je drago što je *Mreža za izgradnju mira* nama, učenicima, dala ovu temu. Jako dugo u sebi skupljam sve osjećaje i sve što mislim o nečemu, jer ne postoji osoba kojoj sve to mogu ispričati. Konačno sam odlučila da svoje mišljenje i poglede na svijet prenesem na papir. Sve što sam napisala, napisala sam iskreno i sa velikom ljubavlju i nadom. Nadom za bolje sutra. Jednostavno sam željela da osvijestim ljude, da im kažem da nije sve tako crno. Željela sam izbrisati sve glupe razlike koje se, bez razloga, grade među ljudima. Htjela sam skrenuti pažnju na to da trebamo cijeniti ono što imamo i da, ni po koju cijenu, ne stvaramo predrasude o nekome, bez da ga nismo upoznali. U svakoj riječi koju sam napisala, sadržana je ogromna količina nade da će se ono što sam željela da postignem ostvariti. Ali, budući da ne mogu sama stati na put svim vrstama ugrožavanja ljudskih prava, htjela sam apelovati na sve ljude koji ovo pročitaju, da mi pomognu. Htjela sam da svi konačno postanu prijatelji i da se konačno zajedno izborimo za mir i ravnopravnost, a ne da zvocamo i stalno budemo nezadovoljni, jer time ne možemo ništa postići. To je ono što sam željela reći u ovom radu. I bit će mi jako drago ako je samo jedna osoba shvatila njegovu poantu i odlučila da mi pomogne u borbi za ljudska prava i svjetski mir. Bit će mi, uistinu, jako drago.

Druga osnovna škola Hrasnica

Godina rođenja: 2004.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Previše mlada da se sjećam
Života bez hrane i vode,
Ponekad i zraka nestane,
Sunce grijati prestane,
Ali dižem ruku da se ne ponovi.
Da nas sve ružno zaobiđe. I zlo.
Da ni kap krvi ne padne na naše tlo,
Da djeca bez roditelja odrastaju. Ne.
Nikada. Nikada više.
Naše male složne ruke mogu to.
I ona djevojčica sa drugačijim imenom,
I ona sa drugom bojom kože,
I ona koja ima sve petice u školi.
Bez ružnog pogleda, bez mržnje, molim.
Dižem ruku protiv nepravde i mržnje,
Da volimo nesebično i jednako i strance i bližnje.
Ako svi dignemo ruku za ljubav,
Možda mir nastane,
Tuga i zlo nestane.
Hajde, dignimo ruke!

IV-3, **JU OŠ „Sokolje“**
Godina rođenja: 2006.

Adna Hajdar

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svako dijete bi voljelo svjetlost i sjaj,
Da nikad ne bude tama i mrak,
Svako dijete želi da ima život sretan i lak,
Zbog toga ja, u ime svakog djeteta,
Molim se da škola i sticanje znanja,
Postane vodilja na putu oko svijeta.

Svaki đak bi volio da ima pravo na svoj glas,
Da može izabrati vječnu sreću, slobodu i mir,
Zbog toga ja, u ime svakog đaka,
Glasam za obrazovanje bez diskriminacije,
Školu sa puno tolerancije za đaka,
Glasam za školu znanjem naoružanih junaka.

V-2, **Osnovna škola „Zajko Delić“**
Kobilja Glava - Vogošća

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svijet je idealno mjesto za sve. Tako sam mislio. Mislio sam da svi imaju normalan život, skroman. Kada sam bio dijete, sa Romima sam igrao lopte na razvaljenom, potrošenom asfaltu na kraju uske ulice. Dijelili smo istu flašu vode, stalno smo se smijali pa sam mislio da su sretni. Onda sam počeo da odrastam, i primjećivao kako su nas sve više odvajali, primjećivao sam čudne poglede prolaznika. Primijetio sam da su njihove patike poderane i prljave za razliku od mojih. Odjeća istrošena, izbljedila. Pantalone poderane na koljenima, od naših padova i nestašluka, niko nije krpio. Počeo sam im zavirivati u oči, i shvatio da je osmijeh na njihovom licu bio samo iluzija. Sve smo se manje družili, i oni su sve manje bili tu. Viđao sam ih samo kako vuku velika drvena kolica još uvijek ne znajući i ne razumjevši šta rade i zašto. Zašto im je to zabavnije od raznih igara koje smo nekad igrali.

Što sam više rastao, manje mi je bilo jasno. Zašto ja ne bih trebao da se družim sa drugačijim osobama. Sa osobama druge vjere ili nacionalnosti. Zar ih to čini lošim osobama? Zar Bog želi da se međusobno mrzimo i koljemo? Zar Bog želi da nijemo gledamo patnju u komšijinim očima samo zato što nosi ime druge vjere? Zar ja želim takvog Boga?

Dok sam odrasto, svijet je sve manje bio idealan u mojim očima. Sve više ljudi se trudilo da posadi mržnju u moj um. Kao da su se utrivali, kao da su željeli što prije da mi nametnu svoje mišljenje. Prije nego dobijem vlastito. Kao da su se plašili slobodnog pogleda na svijet i na život. Ubjeđivali su me da su zli svi osim naše nacije, naše mahale. Da je svako mišljenje osim našeg pogrešno. Međutim, nisam im vjerovao. Ni najmanje. Ubjeđivali su me i da su cigarete loše, ali ipak su ih pušili. U svoj mržnji u njihovim očima, vidio sam tračak zbunjenosti, ujedno i nade. Dovoljno nade da sam odlučio da ipak stičem svoje mišljenje, da na svijet gledam svojim očima. Da otvorim svoj već zatrovani, zatvoreni um. Izašao sam na ulicu, stao ispod kestena i osvrnuo se. To je bilo prvi put da vidim. Da vidim masnicu prekrivenu puderom na obrazu žene, dok se ipak smijala i držala muža za ruku, ali su joj oči pričale drugu priču. Uvjerena da će prestati. A neće. To je bio prvi put da čujem tužni zvuk harmonike pored mojih nogu. Spustio sam pogled. Na tankom kartonu obasjan blagim zrakama sunca sjedio je drug iz moje mahale, sa istim onim poderanim patikama i pantalonama. Smješkao se prolaznicima, u nadi da će čuti zvuk novčića koji udara u željeznu kutijicu ispred njegovih nogu. Oči su mu bile suhe, tamnije nego prije. Nekako praznije. Pogledao me je i zanimemio, te brže bolje spustio pogled. I ja sam zanimemio. Osvrćući se, naučio sam gledati u oči. Vidjeti strah i tugu, vidjeti sitne nejednakosti. Naučio sam da oči govore ono što ljudi vješto skrivaju, nadajući se da će prestati.

Kada se osvrnete, shvatite da smo svi mi ljudi, shvatite koliko smo ustvari slični. Kada upoznate nekog drugačijeg, shvatite da razlike stvarno inspirišu. Kada prolazniku poklonite osmijeh i vidite onu sitnu iskru u njihovim očima, znate da ste i njih usrećili. I da će oni nekog drugog usrećiti, što pokreće lančanu reakciju širenja ljubavi. Sitnice mijenjaju svijet, svi smo dovoljno veliki da promijenimo svijet. Borbom za mir, edukacijom, izumima i inovacijama mijenjamo svijet, a najvažnija je promjena koju najmanje cijenimo i o kojoj najmanje razmišljamo. Promjena načina na koji razmišljamo. Takve promjene pravimo osmijesima, saosjećanjem, pomaganjem, sitnim poklonima i iznenađenjima. Takve promjene pravimo ljubavlju jedni prema drugima, bez obzira kakvi bili, kako se zvali i koje boje bila naša koža. I onda, kada jednom uspijemo, počnemo na svijet gledati drugačije. I shvatimo koliko je ustvari lako. Koliko nam je ljepše zajedno. Koliko sreće ima oko nas. Ne dopustite da neko pati pred vašim očima, ne gledajte nijemo oči oko sebe.

Pojašnjenje rada: Često razmišljam o diskriminiranim ljudima, a kako je u mojoj mahali dosta Roma, oni su najdiskriminiraniji ljudi u mom okruženju. Iskreno se nadam da će ovaj rad doprinijeti da se, kad odrastem (a nadam se da neću), podsjetim i uradim nešto što će izjednačiti sve ljude. . . . želim da pijemo vodu iz iste flaše.

Deseta osnovna škola Iliđa

Godina rođenja: 2000.

Ajdin Tabić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Na ovoj zemlji kojom kročiš, čovječe,
vidjeh stotine različitih cvjetova što iznikoše
i gle, to šarenilo joj ukras dade
i nijednom od njih tijesno nije
samo tebi, čovječe, tijesno li je !?
Zar bi duga iznad ovog našeg neba
što poslije proljetne kiše se rodi,
zar bi nas očaravala ona
da čini je samo jedna boja?
O, kako gordo zvučiš kad se čovjekom zoveš
"Pod zvijezdama jesi li malen? ",
pitao bi te jedan pjesnik.
Da li bi tvoj glas tad nadjačao plač nerođenog djeteta
čijoj su majci dali otkaz kad su čuli za njega.
Kamo sreće da majka nije morala biti žena.
Ili bi glas tvoj zaglušio tad reski zvuk pucnjave
i vrisak jedne druge majke nad jednim drugim djetetom
jer se našlo u pogrešno vrijeme na pogrešnom mjestu.
Na mjestu gdje su svi jednaki, s tim što su neki "jednakiji".
Jesi li čitao "Malog princa" od Egziperija, veliki čovječe,
da srcem pogledaš i ono što vidim ja, i ti da ugledaš.
Oči znaju prevariti, ne znaju one uvijek pravu mjeru.
Ponekad zamjere nekom što ima drugu vjeru,
neki put im se učini da čovjek neki manje vrijedi
jer je odjenuo dotrajalo odijelo što blijedi.
Neki put, pak, očima se učini
da mudrost njihova, mudrost drugog zasjeni

pa gledaju da se drugi potčini i potcijeni
i sve to s mržnjom, oholo i svisoka,
doista, varljiva znaju biti dva oka.
Srcem zato gledaj, čovječe
i u njega ljubav i poštovanje za drugog useli,
a sa njima će u srce tvoje doći mir,
pa ga sa drugim ti podijeli
i ono što želiš sebi i drugom daruj i dodijeli
Ja, dječak od trinaest godina, molim te, veliki čovječe:
"Budi promjena koju želiš da vidiš u svijetu"
jer ova zemlja ostaje tvom djetetu!

Kratko pojašnjenje rada: Dostavljam Vam literarni rad - pjesmu napisanu na temu "Moj glas za ljudska prava i mir" u kojoj sam pokušao da ukažem na kršenje ljudskih prava u našoj zemlji i moju poruku koja u sebi sadrži ljubav i poštovanje za drugoga, čime bi se svim ljudima omogućilo da žive u miru sa sobom i sa drugima.

VIII razred, **Osnovna škola "Mirsad Prnjavorac" Vogošća**
Godina rođenja: 2002.

Ajla Crnkić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja se uvijek borim za: pravdu, ljudska prava i mir ali u tome ponekad i ne uspijem. To je normalno jer je svačiji um drugačiji. Mira u svijetu nikada neće biti jer i kada bi bio, neko bi opet počeo da radi gluposti i uznemirava ljude. Ja bih uvijek dala glas za ljudska prava i mir. Ljudska prava nikad ne bi smjela biti ugrožena. U današnje vrijeme mir u svijetu je kao list na vjetru. . . Stane pa nestane! Iako sam jako mala, voljela bih da bude mir u svijetu i da ljudska prava nisu ugrožena. A da pravda vlada svijetom.

POUKA: Iako možda neko drugi nije pravedan, budi ti. Pokušaj ga smiriti i naučiti da treba biti pravedan, da je pravda lijek za svaku svađu. Pokušaj poštovati ljudska prava i uvijek dijeliti mir sa svima.

Va razred, **OŠ "25. novembar" Velika Kladuša**
Razredni starješina: **Edina Dizdarević**

Da nema veze kako se
neko zove, jer svi smo
ljudi, svi imamo ista prava
Želim da niko u svijetu
ne bude gladan
Želim da se unište
sve puške i oružije i da
više nigdje ne bude rata

Ajla Đogaz
1-1
Treća osnovna škola - Ilidža

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Život je labirint pun raznih zamki i prepreka gdje uspiju samo pametni, mudri i uporni. Život je takav da čovjek često mora da se stidi onoga što je najljepše u njemu i da upravo to skriva od svijeta pa i od onih koji su mu najbliži. Danas većina ljudi ima svoja prava, ali ipak ima i onih koji ih nemaju. Česta pojava jeste diskriminacija. Ona je najčešća prema Romima, osobama koje imaju neke zdravstvene probleme, poteškoće u govoru i sluhu, prema osobama bez roditelja i sl.

U nekim dijelovima svijeta, žene, također, nemaju apsolutno nikakva prava, samo zato jer su žene. Muškarci ih smatraju manje vrijednima, a ni ne znaju da one mogu biti sposobnije od njih samih. Prava trebaju imati svi ljudi, ali to nažalost nije tako. Problem današnjice jeste zavist, ljubomora i druge negativne stvari. Ljudi jedni drugima ne opraštaju uspjeh, a raduju se nesreći, što je žalosno. Šire zlo i samim tim narušavaju mir u svijetu. I ko kaže da se ne ratuje u Bosni i Hercegovini? Ratuje se, vjerujte mi, i to godinama. Doduše bez oružanih sukoba, ali od bilo kakvog metka jače su ljudske riječi. Čovjeka to ubije iznutra, duša umre i od nje ostane samo olupina. Ljudi toga nisu ni svjesni, a možda, ipak, jesu. Možda je to zrno zla, posijano u njihove duše, počelo da se razvija od zadnjeg rata, ko zna. Od tada se, zasigurno, mnogo toga promijenilo i ljudski odnosi možda više nikada neće biti isti, ali kada se sve sagleda, nijedan narod nije bio bez gubitaka. Za većinu danas, rat je samo pojam. Zašto da nevine osobe, prvenstveno djeca, ispaštaju zbog onoga što su njihovi preci radili? Zar treba da ta nevinna bića osjete rat na svojoj koži, samo zato što su ih osjećali i njihovi preci? Zašto pravimo razliku među djecom koja su različite vjere? Svi smo mi isti, svi smo od krvi i mesa. Svi ćemo jednog dana otići svome Gospodaru, sve nas čeka ista sudbina. Sve dok se te činjenice potpuno ne shvate, mir nikada neće biti uspostavljen.

Pojašnjenje rada: Često me, kao dijete, ljuti činjenica da stariji opterećuju nas, djecu, prošlošću. Ne mislim da je trebamo zaboraviti, ali ako su oni pravili neke greške u prošlosti, zar mi, djeca, moramo ispaštati. Pustite nas da odlučimo da li ćemo ići u dvije škole pod jednim krovom. . . iznenadili biste se našim odgovorima, sigurna sam.

Deseta osnovna škola Ilidža

NAZIV ŠKOLE: Treća osnovna škola
IME I PREZIME: Ajla Hrbinić
DATUM ROĐENJA: 25.1.2007. godine.

UČITELJICA: BIDA SMAJLOVIĆ.

"MOJ GLAS ZA Ljudska PRAVA!!!"

Neki ljudi poštuju svoja i ostala
prava!

Ljudi imaju pravo na ljubav.

Ja imam pravo na ljubav.

Ljudi imaju pravo na sreću.

Ja imam pravo na sreću.

Ljudi imaju pravo da rade šta žele.

Ja imam pravo da radim šta želim.

Ljudi imaju pravo NA SVOJO

ŽIVOT, ZA SVOJ GLAS, BAŠ

KAO I JA!!!

MOJ GLAS ZA MIR I LJUDSKA PRAVA

Bila jednom jedna EVROPA. Ljudi koji su živjeli u njoj bijahu sretni. Njihova osnovna ljudska prava bila su poštivana i nije bilo nepravde. Pridošlice su bile dočekivane raširenih ruku. . .

Ovako bi naravno zvučala neka bajka. No, svi dobro znamo da život nije bajka. No, ostvarivanje ove idile nije nemoguće. Za to je samo potrebno mnogo vremena i truda. Prvi korak ka tom cilju je svakako priznavanje istine. A istina se ma koliko bolna bila, mora reći. Ona u ovom trenutku, nažalost, glasi; EVROPA i SVIJET ulaze u Mračno doba. Vjerovatno, najveći problem s kojim se moderno društvo suočava je terorizam. Terorizam, kome je jedini cilj ubijanje što većeg broja ljudi i sijanje mržnje. Stari i mladi, crnci i bijelci, muslimani i kršćani-TERORIZAM NE BIRA SVOJE ŽRTVE. No, dosta ljudi nažalost ne shvata koja je prava svrha terorizma. Ne shvataju da je cilj terorista uništavanje međusobnih odnosa između različitih ljudi. Terorizam dovodi i do još jednog velikog problema današnjice. Izbjeglice. . . Naime, ratovi i teroristički napadi koji se odvijaju na siromašnom Bliskom istoku, primorali su ljude da napuste svoja ognjišta. A Evropa se prema tim izbjeglicama, tim nevinim žrtvama ponaša kao prema otpadu. Oni su primorani provoditi dane i dane pod otvorenim nebom. Bez obzira da li pada kiša, snijeg ili pak sija sunce. Nemoćni su da učine išta. Jedino mogu čekati i pitati se. . . Šta će se desiti sa njima? Sa njihovom djecom? Da li će ih vratiti u kandže rata? Da li će se snaći u velikom, nepoznatom svijetu? Toliko pitanja, a nijedan odgovor. . .

Ako je takva situacija u uređenim evropskim zemljama, možemo tek zamisliti kako je zemljama na siromašnom, brdovitom Balkanu. Kako da se one izbore sa svim tim? Kako bi Bosna i Hercegovina, zemlja koja se ne može pobrinuti ni za svoje građane pobrinula za eventualne izbjeglice? Kako bi bila poštovana njihova prava, ako se ne poštuju ni prava ljudi koji žive tu. . . A glavni razlog tome je neuređena država. Na vlasti su ljudi koji ne zaslužuju tu biti, na ulicama kriminalci, a obični, poštjeni ljudi na dnu društvene piramide. I tako će i biti sve dok se nešto drastično ne promijeni. . .

Tada će možda i biti spasa za svijet, Evropu, Bosnu. . . Tada će se možda naša priča i završiti sa onim "I ŽIVJELI SU SRETNO I ZADOVOLJNO DO KRAJA ŽIVOTA. "

Pojašnjenje rada: Evropa i svijet se suočavaju sa najvećom krizom još od Drugog svjetskog rata. Izbjeglice dolaze, dešavaju se teroristički napadi. . . Evropa više nije ono što je bila. No, prema tim istim izbjeglicama se odnosi nehumano, tako da mislim da bi se ako bi se poštovala prava svih ljudi situacija znatno promijenila. Iz tog razloga dajem glas za LJUDSKA PRAVA i MIR.

IX-4 razred, JU "Druga osnovna škola" Hrasnica
Godina rođenja: 2001.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ljudska prava trebao bi imati svako, ali to danas baš i nije tako, pravo glasa nemaju baš svi, isto tako ni pravo na edukaciju, liječenje ili na ravnopravnost.

U našoj školi realiziran je projekat „Upoznaj me kroz moj jezik“. U tom projektu smo mi, djeca iz Desete osnovne škole, odlučili da idemo u Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju u Sarajevu gdje smo upoznali naše vršnjake sa poteškoćama u sluhu i govoru. Dok smo se pokušavali sporazumjeti sa našim prijateljima iz Centra, shvatili smo da je to veoma teško jer niko ne vodi računa o komunikaciji s njima i samim tim su zapostavljeni od strane većine. Mi smo to odlučili malo promijeniti. Počeli smo učiti znakovni jezik, naučili smo osnove, abecedu i pjesmu „Ne rugaj se“, koju smo izvodili na raznim manifestacijama, pa čak i na otvaranju Sarajevske zime. Dogle smo svoj glas i svojim nastupima pokušavamo ljudima pokazati kako ne moramo biti svi isti da bismo bili jednako savršeni. Pokreti koji izvodimo uz pjesmu „Ne rugaj se“, u ljudima bude posebna osjećanja, pokazali su nam to puno puta, pokazali su nam osmijesima, aplauzima, suznim očima i stezanjem grla. A mi smo pokazali kako nam svima malo treba da shvatimo, ali puno da reagujemo.

Cilj ovog projekta, koji se realizira već dvije godine, je da se probudi svijest kod onih koji imaju predrasude i koji ne znaju da su oni ustvari isti kao i mi. Diskriminacija po osnovu zapošljavanja, nerazumijevanje šire društvene zajednice za probleme i potrebe osoba sa poteškoćama u sluhu i govoru, ali i inače osoba sa invaliditetom je jedan od većih problema današnjice. Druženje sa djecom iz Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju se nastavilo, kao i saradnja sa istom školom.

Da bi u svijetu zavladao mir i da bi zločini, koji se događaju u svijetu zbog onih malo drugačijih po vjeri, boji kože i mišljenju, prestali, drugačije osobe moraju biti maksimalno prihvaćene i poštovane od strane okruženja.

Pojašnjenje rada: Naša škola (Deseta osnovna škola) je u saradnji sa Dječjim klubom Udruženja lekatora i komunikologa u BiH prije dvije godine pokrenula projekat u kojem se učio znakovni jezik. To me odmah privuklo i odlučila sam učini nešto za druge i drugačije, a u konačnici, učinila sam nešto za sebe. Naš pokret je naš glas za ljudska prava.

Deseta osnovna škola Ilidža

Aleksa Pajić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Bilo je to od Trebinja do Banja Luke
Bilo jednom, ne tako davno,
Prošli su ljudi različite muke
Kroz vrije krvavo, teško i tamno.

A danas je mir...
I spokoj, i nada...
I neka snaga...

I dižemo oči proljećnom nebu,
I prema svjetlosti kojoj nema kraja.
Svake godine priroda vaskrsava
I radujemo se Devetog maja.
To je dan pobjede
Mira,
Ljubavi,
Sreće...

Neka sa poštovanjem plamte mnoge svijeće.
Ali neka u Danu pobjede
Nada kolo istorije pokreće.

VIII-3 razred, JU OŠ „Branko Radičević“ Bratunac

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Majka me rodi 2002. godine i ime Alija mi daje. Alija se zove moj djed. Dobar čovjek, pošten, vrijedan. Da i ja budem ko djed Alija. U zemlji Bosni me rodi. Lijepa zemlja. Nekako topla i pitoma. Možda imam taj dojam zato što se tu rodih, zato što tu živim. . . I lijepo mi je. . .

U zemlji toj ima jedan grad, a u tom gradu jedno naselje. U naselju tom su kuće i zgrade. Niske zgrade, nema nebodera, pa i to daje toplinu, povezanost. U zgradi jednoj stan. Topao. U stanu TV. Veliki TV. Svi imaju veliki TV. Da bolje vide možda, ili što je veći TV veća su saznanja? Na TV-u N1, BHT, Federalna TV, Al Jazeera, Hayat, Pink. . . . Na TV-u dnevnik. Često se pitam zašto se gleda dnevnik u 6h, u 7h, u 7 i 30h, a sve su vijesti iste. Ne mogu da ne čujem. Ne mogu da ne vidim.

Podsjećanje na nešto što se desilo prije mog rođenja. . . Stradanje. . . Plač, tuga, bol. . . Uspomene. . . Da se ne zaboravi, da se ne ponovi. . . "Ne ponovilo se ni najgorem dušmaninu", zna reći moja nana. Bolesni ljudi. Bolesni od nekih strašnih bolesti. Siromašni. Možda bi se mogli i izliječiti, al para nema. . . "Mole se dobri ljudi za pomoć". . . U nekom selu dijete je željelo kozu. Kozu, da ima jesti, a ne mobitel - šta će njemu to. . .

Ljudi nekakvi, čudnih izraza lica, u odijelima i sa kravatama. . . Puniji. . . Da li je to od nezdrave hrane? I o tome se često priča. Ali kako oni to ne znaju, oni su odrasli? ! I raspravljaju. Raspravljaju o meni nepoznatim stvarima, govore, meni često, nerazumljivim jezikom. Izrazi lica njihovih su bez emocija, osmijeh, ali vještački, rukuju se, ali se ne vole. . . Ili se vole, al' piju puno paracetamola. . . Čitam da paracetamol ubija emocije, možda piju puno paracetamola. Zbog glavobolje. Ne vjerujem da je od promahe. Možda od klime. Kažu da može naškoditi. Klima u autima, klima u vilama, klima u vikendicama, klima na moru, klima na planini. . . . Možda im je zbog toga glavobolja. Možda ih muče glavobolje zbog teške situacije u zemlji. . . Nezaposlenost. . . Mladi ljudi nemaju posla i napuštaju zemlju. Bosnu svoju napuštaju. I Hercegovinu. Ne obaziru se. . . Oni koji mogu. . . Mnogi bi, al' je, kažu, "teško papire dobiti". Radnici sebi grobove iskopali. A živi su. Čekaju da umru. . . Rade, al' nema plata. Penzionerima kasne penzije. Tužni su, razasuti po parkovima i domovima zdravlja. Ko osušene bulke, načičkane svuda oko nas, al' ih niko ne vidi. Možda što su se osušile?

Ponovo je neko ubijen, neko je nestao, uhapšen neko od "onih. . .", štrajk glađu, a i onako gladni. . . . iznova i iznova. Na Hayatu, N1, BHT-u, Pinku. . .

Da možda vrisnem iz sve snage? Da kažem stop? Dosta je! Šta da radim? ! Kako da učestvujem? ! Mnogo je onoga "možda" i "zašto".

I onda ja, Alija, pobjegnem. Gdje? Pa u virtualni svijet. Stalno govore kako je to opasno za djecu, nezdravo, izaziva ovo i ono. . . Ali gdje ću? Tu se uvučem u auto San Andreasa i vozim. Vozim po Njujorku, velikim i lijepim parkovima. Ako nekoga slučajno zgazim, to je slučajno. I nije stvarno. Nije stvarno. . .

Plovim morem, letim avionom. Naravno sa slušalicama. Da ne čujem ništa iz stvarnog svijeta. Ne čujem i ne vidim.

Alija se zovem. Napišem svoje ime u igrici. I igram. U koji god grad da dođem, državu bilo koju, kažem Alija se zovem. Niko me neće čudno gledati, prezirati, ili, ne daj Bože, mrziti zbog toga. I lijepo mi. Suigrač je neki dječak Milošević. Udružili smo svoje snage. Igramo se. I Franjo se skoro pridružio. I igramo i plovimo, i zajedno gradove nove gradimo. . . Na posao zajedno idemo. Imamo posao. I kuću imamo. Na odmor idemo. . .

Alija se zovem, glasno u sebi govorim, dok hladna Drina huči kroz mali, tijesni gradić. Alija se zovem, viknem, u sebi, dok se vijugavim putem penjem do djeda mog. Alija se zovem, odjekuje u tišini prsa mojih.

O radu: Rad je moje viđenje stanja u zemlji. Onako kao ja vidim i doživljavam. Možda i griješim. . . Volio bih da su neke stvari drugačije, da nije onako kako sam napisao u radu. Mislim da, kada bi svi progovorili, kada bi otvoreno pričali o stvarima koje nas tište, a oni koji trebaju kada bi slušali, mislim da bi se stvari počele mijenjati. Svako ima pravo da živi, ali kao čovjek, dostojanstveno

VIII razred, Vogošća
Godina rođenja: 2002.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Hoće li ovo što kažem pomoći svijetu?
Svijete, prestao si da poštuješ ljudska prava!
Fašizam, rasizam- nesumnjivo je loš izbor, loš put!
Put prepun laži, mraka, bola, one tame
Što u ljudima zna da čuči ko pomamna zvijer!
Kako je divan bio svijet dok ga je grlila
bolja prvobitna Božija zamisao,
dok su prava još bila živa, nenarušena
dok su svojom blistavošću uspijevala
obasjati i najtamniji i najudaljeniji kutak Zemlje.
A onda tama, turobnost zavlada,
krenu brat protiv brata.
Nastupi tama!
Ko si ti, čovječe koji se usudi da oduzmeš
pupoljak života drugoga čovjeka- djetinjstvo,
da drugoga pokoriš, oduzmeš osnovno ljudsko pravo- pravo na slobodu?
Po čemu si to ti bolji, jači, sposobniji,
po kojim parametrima više vrijediš?
Nada ostade zatvorena u Pandorinoj kutiji-
- tako je i moja nada još živa i mene,
i mnogobrojnu armiju boraca za mir,
boraca sličnih meni održava u uvjerenju da našim odlučnim i istrajnim zalaganjem za ogoljenu
istinu, za vrijednost pružene ruke saradnje,
solidarnosti i potpore ovaj, ovakav,
zapušteni, stoga nakaradni i gramzivim silama prepušteni svijet može ipak krenuti na bolje!

U nama mladima je moć, na nama je odlučni potez
u šahovskoj igri između sila dobra i zla
U naše ruke uzmimo bijele figure- i zaigramo
mudro i istrajno na šahovskoj ploči atlasa,
razastrte i podastrte nam zemaljske kugle.

Kratko pojašnjenje rada: Život na ovoj Zemlji sigurno je zamišljen i treba da bude uređen po, malo je reći - pravednijim zakonima, uzusima, pravilima. Nizom retoričkih pitanja želim poslati čitaocu opomenu u vidu niza upita da bih stigao do svijesti i savjesti svih nas u želji da nas ohrabrim, ojačam, pružim nadu u vjeri da sve za nas kao ljudsku rasu nije izgubljeno, da je moguće da ujedinjemo, obrazovani i samopožrtvovani napravimo, izgradimo i održimo mir u kojem će glas svakoga čovjeka uživati jednako pravo, a samo istina biti vrhunska ideja vodilja.

8a, OŠ "Humci"- Humci, Čelić

Godina rođenja: 2002.

Mentor: **Jasminka Hadžić**, prof. b/h/s jezika i književnosti

MIR I LJUDSKA PRAVA

Dajem ti riječ, moj Mili Bože,
za mir i ljudska prava
dići ću svijet na noge.
Nek' svako spozna svoja prava,
da nam život ne bude laž i strava.

Uzgred sudbini
što ljude prati,
nemir i nepravda neće stati
dok čovjek ne kaže da je bilo dosta.
Zar mir da nas ne košta?

Istina je stvarna, moj mili Bože,
Za prava i mir
nečega se moramo odreći,
pa makar to bio i stari način života.
Žrtvovat ćemo i više od toga,
da se mir napokon spozna.

Ustrajni budimo!
Za ruke se uhvatimo!
Jedni druge ohrabrimo!
Zlo iz života izbacimo!
Daleko nek' zlo ode i ne vrati se više,
jer mi želimo mir sve dok posljednja duša diše.

Gradimo mir i poštujemo ljudska prava,
pa će na kraju svakog dana,
svijet moći mirno da spava.

Kratko pojašnjenje rada: U ovom radu željela sam istaći važnost mira među ljudima i podići svijest o važnosti ljudskih prava. Ako nema ljudskih prava nikada neće zavladata mir, a mi to želimo promijeniti.

VIII razred, **JU OŠ "Vrhbosna"**

Godina rođenja: 2003.

Nastavnica: **Remzija Hurić-Becirović**

Voditeljica sekcije Prva pomoć u JU OŠ "Vrhbosna" Sarajevo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki čovjek na svijetu ima pravo za svog glas i mir. Svako treba imati svoje „ja“ i da stoji iza izgovorenih riječi.

Svaki čovjek na ovome svijetu treba imati svoju slobodu govora, zahtijevati na miru, sreći, pravu. Svi mi - ljudi, svi smo mi isti. Nije važno kakva nam je boja kože, bijela, žuta ili crna. Svi smo mi od jednog stvoreni i svi smo mi pametni, na svoj način, neko malo više, neko malo manje, ali sitnice preovladavaju. Na primjer, neka djeca, moji vršnjaci ne bore se za svoja prava, jer boje se kako će drugi reagirati na sve to, ili su pod prijetnjama jer ako kažu, znaju šta će ih čekati. Nasilje u školama je sve češće, kako u osnovnim tako i u srednjim školama. Djeca ne smiju da kažu svoje mišljenje niti da se bore za svoja prava, jer su im drugi učenici prije prijetili da će ih pretući ili nešto slično. Nekada žene nisu imale pravo glasa, nego su muškarci umjesto njih odlučivali. Nisu imale svoja prava i nisu smjele da kažu svoje mišljenje. Samo su se morale brinuti o djeci – kojih je tada bilo jako puno, kućnim poslovima i slično, nisu mogle da kažu bilo šta, ni što se tiče njih, niti bilo koga drugog, samo su šutjele i slušale muškarce kao da su one njihove sluškinje, pa im naređuju kako će da žive. Bilo je i onih kojima je to dosadilo, ali čemu tome, one znaju šta ih je kasnije snašlo. . . Ni dan-danas u nekim sredinama žene nemaju svoja prava, pa samo šute, jer ne smiju, jer se boje. Jako mi je žao ovih ljudi, jer znam kako je njima. Nisam to još osjetila na svojoj koži, nadam se da ni neću, jer ne želim. Za mene je glupost dijeliti muškarce i žene, jer kako kažu muškarci imaju više prava! Šta se oni razlikuju od žena? To što su fizički jači, to im neće pomoći, treba imati dušu, pa tek onda fizičku jačinu. Mislim da svako dijete, svaki čovjek treba imati svoja prava ma da su najgori na svijetu, jer kažu „Ruže dobivaju mrtvi, a trnje živi. . . “

Svako treba imati svoj glas i mir u životu. I ponovo ću reći, svi smo mi isti.

OŠ Lukavica, Gračanica

Godina rođenja: 2002.

Amela Tokić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Bilo bi dobro kad bi djeca imala pravo glasa, da vide šta se u zemlji dešava.

Tad bi svud lijepo bilo, cvijeće bi svu zemlju okitilo.

Tako bi bilo da dijete ima glas, slušajte ljudi svijeta ovaj stih sada: "Mržnje i zlobe nigdje ne bi bilo, nek se čuje pjesma", Balkanom bi orilo.

Eto tako bi tada bilo: sa srećom, ljubavi i mirom, da dijete ima pravo glasa za ljudska prava.

V-b razred, **OŠ "Musa Ćazim Ćatić" Zelinja Donja, Gradačac**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

14. juli 1990. To je bio najvažniji dan u mom životu. Sve je počelo baš kada smo svi mislili da je kraj. Ja, borac i mlada djevojka koja nikad ne odustaje, koja svima pruža utjehu, nadu, koja u zlu vidi količinu dobrog koja je nevidljiva za ostale, koja je, kada svi plaču, tuguju, tu da bude najjača za njih, koja je uvijek bila neustrašiva. tada je osjećala dozu straha. Imala sam teško djetinjstvo, svi smo. Nismo imali pravo ni na šta u ovoj zemlji, a iz nje nismo mogli otići. Takvo stanje je preovladavalo i u ostalim državama ovog kontinenta. Uvijek sam imala ogromnu želju za znanjem, želju za obrazovanjem i pismenošću, želju za slobodom govora, glasa, pa i slobodom življenja, jer ono što sam preživjela, sve je, samo ne život. 27. juna 1990. naše selo je izgorjelo. Ljudi su izgubili domove, iako su bili napravljeni tek od nekoliko komada odjeće, jedva povezane i nekoliko grančica koje su tu samo da ljudi mogu ispod leći. Djeca plaču, gladna su. Nisu neizdrživa, jer u tim trenucima svi smo se borili za opstanak. Štoviše, divila sam se toj djeci. Sa samo nekoliko godina života i nekoliko kilograma teški, borili su se. Djeca su bila ta koja nisu htjela odustati. Temperature su bile veće nego ikada prije. Iako smo u Africi, nismo ovo očekivali. Ljudima je tijelo bilo prekriveno ozbiljnim opekotinama i čak i oni najsnažniji su vrištali. Danju nismo znali šta da radimo. Ljudi bi skidali odjeću sa sebe, ne bi li im bilo lakše, ali jedino što su postizali time bile su još veće rane. Svakim danom, ljudi su sve više gubili sopstvenu kožu. Kako leći na zemlju sa takvim ozljedama? Kada bi legli, prišao bi neki insekt, crvi najčešće, i počeli bi jesti i ulaziti u rane. Sve je više djece dobivalo sunčanicu i sve ih je više gubilo snagu u tankim nožicama koje su izdržale više od svih. Nisu znala da je jedino na što imaju pravo bila bol, jad, tuga i suze. Konstantno su povraćala, iako nisu imala šta povratiti. Po cijeli dan bi se naprezala u suzama, jer ne mogu više. Iako smo navikli ne jesti dugo, nismo očekivali da će ovako dugo trajati. Dani su prolazili i bol je postajala sve jača, a broj ljudi se smanjivao. Dok su jedni išli prorocima, drugi su plakali za mrtvima, treći su bili na rubu smrti. Najveći vjernici su tada krivili Boga, pitajući ga čime smo ovo zaslužili. Trudila sam se svima olakšati bar malo, jer pomoći nisam mogla. Zašto jedino meni ne mogu krenuti suze niz lice? Zašto, dok gledam svoju jedinu, veliku porodicu kako se bori za svoj život, ne mogu pustiti suze? Zašto jedina ja mogu podnijeti sve ovo? Da li zbog mog imena? Dok pomažući ostalima, nisam ni obraćala pažnju na sopstvenu bol u stomaku, dok su se svi zahvaljivali i govorili da imam veliku dušu, ja nisam mogla pustiti suzu. Noću bih legla u prašinu, u pijesak i gledala u zvijezde, čiji se broj svakim danom povećavao. One su me smirivale, one su mi pružale snagu. Noć je svima olakšavala. Mi smo vjerovali da je noć stvorena da bi svi bili smireni i bezbrižni i zaista je bilo tako. Vjerovatno je bila riječ o psihi, ali čudno je to što se noću nije čuo ničiji glas. Svi bi bili i smireni i bezbrižni. Bez obzira što su se borili za svoj život, bili su smireni i bezbrižni. Nisu osjećali bol. Sedmicu dana poslije, 04. jula, stigla je pomoć, za koju smo molili od početka. Ali nije je poslala država, već je došla grupa novinara sa većom količinom hrane, pića i higijenskih sredstava, sa nekoliko doktora. Tada sam ga prvi put vidjela. Crna kosa i taman ten, ali ne previše i ne premalo, baš onakav kakav treba biti. Prvi je izašao i odmah priskočio u pomoć. Tek kada mi je prišao, pogledao me očima boje uglja i nasmijao mi se osmijehom koji se rijetko viđa, vidjela sam njegovu spoljašnju ljepotu. Bio je savršen. U očima mu se vidjela dusa, dobronamjernost, velikodušnost, neiskvarenost, ali nisam mu mogla vjerovati po tome. I prije sam griješila, kada sam slušala političare kako nam dolaze i govore da imamo prava kao i svi ostali, da imamo pravo glasa i govora, da imamo pravo na obrazovanje i rad, dok su nas ubrajali u vrstu goru od životinja. Unatoč svemu, mi smo tražili da radimo i najgori posao, bili smo spremni i preživljavati, ali nisu nam dali. Taj dan smo svi primili injekcije i dobro smo se nahranili. Doktori su nam ukazali najbolju pomoć i nisu se zaustavljali dok je nisu svima pružili. Doktori i novinari su bili okruženi majkama koje su im se na koljenima od srca zahvaljivale. Djeca su im skakutala oko nogu sa nikad većim osmijehom. Donijeli su nam čak i nove šatore, kako im ne bismo bili zahvalni? Nismo mrtvi, štoviše, nikad nismo bili ovako siti; kako im ne bismo bili zahvalni? Prišla sam novinaru od prije i zahvalila mu se. Nije rekao ni riječ, samo je gledao u mene. Ali shvatila sam ga, možda nije znao naš jezik. Ali nijedan jezik ne može opisati povezanost koju sam tad osjetila. Gledali smo jedno drugom u oči, u koje bih, čini mi se, mogla gledati zauvijek. Okrenula sam se i krenula prema jednom od šatora. Stajala sam sa djetetom koje je ostalo bez majke i koje mi je priraslo srcu. Pošto je bilo problema pri porođaju tog djeteta, mentalno je zaostalo za drugom djecom. Igrajući se s njim, shvatila sam da novinar od ranije ne skida pogled s mene. Nisam ga

pogledala, ali znam da me njegov pogled pratio cijeli dan. Navečer, svi su spavali, osim mene, bar sam tako mislila. Po običaju, izašla sam iz šatora, legla i gledala u nebo koje mi je jos jednom pružalo mir duši. Prišao je i legao pored mene. Nisam se pomjerala. "Alexander", rekao je. "Tinasche", odgovorila sam. "Gospodar je sa nama", rekao je. Bila sam iznenađena kada je rekao značenje mog imena i kada ga je rekao na mom jeziku, ali ipak nisam reagovala. To je bilo sve što smo izgovorili te noći. Ujutru sam se probudila na istom mjestu, pokrivena bijelom košuljom. Miris košulje mi je prolazio kroz cijelo tijelo. Ustala sam i otišla se umiti i jesti. Stanovnici su davali intervju novinarima o svim dešavanjima. Izgleda da su svi znali nas jezik. Naveče je Alexander počeo pričati sa mnom, o svojoj zemlji, poslu, životu i kada sam shvatila da mu je unutrašnjost predivna kao spoljašnjost, počela sam pričati. Prvi put u životu sam imala priliku nekome nešto ispričati i biti emotivna, a ne jaka. Znala sam da mu mogu vjerovati, pružao je osjećaj sigurnosti i povjerenja. Pričali smo cijelu noć, smijali se, plakali. Ispričali smo jedno drugom svoje ciljeve koje želimo postići. Rekao mi je da ne trebam odustajati i da moju priču, iako je fascinantna, neće objaviti. Mislim da od tada nije bila noć ta koja mi je pružala mir i spokoj, već on. Način na koji me gledao dok sam pričala, grlio dok sam plakala, smijao se mojim šalama, bio razuman i poštovao svaku riječ koju sam izgovorila mi je pružao mir. Tek malo prije zore sam zaspala na njegovim prsima. Ujutro, opet isto. Bila sam pokrivena bijelom košuljom, samo što ga taj dan nisam vidjela. Tražeći ga, sve sam više gubila nadu i sve više postajala ljuta i sve je manje bilo dobrog u njegovom odlasku. Osjećala sam veliki strah i trnci su mi konstantno prolazili cijelim tijelom dok sam razmišljala kako sam opet doživjela veliko razočarenje. Noć je prošla, još uvijek nije došao. Po prvi put, noć mi nije pružila nikakav mir, već nemir. Podijelila sam sve sa njim, a on je otišao? Trebala sam znati. Nas niko ne poštuje. Mi smo niko i ništa. Noć poslije sam provela u šatoru. Ovaj put čak i nisam željela gledati u nebo, ovaj put čak i nisam željela ostvariti svoje snove i biti u okruženju onakvih ljudi. Sljedeći dan je došao. Kada sam ga vidjela, sve moguće emocije sam osjetila, ali nisam ih pokazivala. Bila sam sretna i jedan dio mene je samo htio potrčati mu u zagrljaj i nikada ga ne napustiti, dok ga je drugi dio samo htio udariti. Prišao mi je i iako je bilo teško odoljeti njegovom osmijehu i raširenim rukama koje su mi pružale još veću sigurnost, okrenula sam se i otišla. Nakon dužeg vremena objašnjavanja, rekao je da se vratio, pronašao razne knjige za mene i da se želi vratiti u Ameriku sa mnom. Odmah sam se usprotivila i rekla mu kako narod ne može bez mene i da ih neću i ne želim ostaviti. Počela sam se derati i govoriti mu kako mi je mogao reći gdje ide i reći da će se vratiti i reći da nije greška što sam mu vjerovala i rekla sve o mom teškom djetinjstvu i životu mog naroda i šta nas je držalo u životu ovolike godine.

Zagrlio me i nije puštao i znala sam da mu mogu sve oprostiti, tada sam znala da ga volim. Nisam se htjela vise protiviti, jer izgleda da je dio mene koji je bio sretan pobjedio drugi dio pun ljutnje. Nikada nisam upoznala nekog poput njega. Nikada nisam upoznala nekog s ljepšom dušom. Odgovarao mi je po svemu. I nikada nisam upoznala nekog ko će me primjetiti i vidjeti na način na koji me on vidi. Od nikoga i ničega, s njim sam postajalo neko i nešto, a ne samo djevojka u zabačenom selu čije stanovništvo niko ne poštuje. Danima me podučavao i ja nisam odustajala. Uvijek mi je govorio da sam čudo i da nije mislio da ću ovako brzo sve "upijati". Pet dana poslije, 14. jula, krenuli smo. Nisam htjela ostaviti svoj narod i svi su plakali jer idem, ali dala sam im obećanje da nikoga od njih, od nas, neću zaboraviti i znala sam da idem za njihovo dobro. U Americi sam počela živjeti novi život. Alexander mi nikad nije rekao kako je uspio da me odvede iz Afrike ovdje, ali nakon nekog vremena prestala sam pitati. Fokusirala sam se na obrazovanje i postala uspješna žena. Dvanaest godina poslije odlaska iz Afrike, Alexander i ja smo osnovali humanitarnu organizaciju koja je postala veoma uspješna. Izdala sam knjigu o svom životu i postala je bestseler. To je bio moj san. Konačno sam to doživjela. Alexander i ja smo zasnovali obitelj. Imamo jednog sina i još dvoje usvojene djece iz Afrike u koje spada i beba koja je izgubila majku i kojoj zdravstveno stanje nije najbolje. Organizacija se bori za prava ljudi iz Afrike i sve je vise ljudi koji imaju pravo na putovanje i školovanje. Velika prednost je što je, kada je predsjednik čuo moju priču, došao meni i rukovao se sa mnom, te rekao da podupire moj rad i organizaciju u potpunosti. Redovno posjećujem svoje ljude u Africi i svaki put kada bih došla, imali bi bolje uslove za život i svaki put bih se vratila sa većim osmijehom. Sada imaju i pravo glasa i većina ih je dobila posao. Organizacija se i sada brzo razvija i sve je više mladih koji su zainteresovani za humanitarni rad u Africi. Mi nismo životinje. Mi nismo vrsta gora od životinja. Mi smo ljudi kao i svi ostali. Mi imamo onoliko prava, koliko ih imaju i svi ostali. Mi nismo zatupljeni i glupi, mi samo nismo imali pravo na

školoвање. Mi nismo bili radno nesposobni, nama samo niko nije pružio priliku da to dokažemo. Pod zemljom će biti i moje i predsjednikovo i tijelo mog naroda i sličnih njima. Mi ćemo se boriti, mi ćemo uspjeti, mi ćemo biti uzor mlađim generacijama. Mi smo to odlučili. To je nas cilj!

Pojašnjenje rada: Priča je o mladoj djevojci, Tinasche, koja odrasta u selu bez prava slobode govora, školovanja i glasa. Nakon što im selo izgori zbog previsokih temperatura, dolazi grupa novinara da im pomogne. Tu upoznaje Alexandera u kojeg se zaljubljuje i koji se vraća u Ameriku s njom. Zajedno osnivaju porodicu, a ona postaje uspješna žena. Nakon izdavanja knjige o svom životu, zajedno, uz potporu predsjednika, osnivaju humanitarnu organizaciju koja se bori za prava ljudi u Africi i organizuje humanitarna putovanja mladih u Afriku, s ciljem da će shvatiti vrijednost svakog čovjeka.

Deseta osnovna škola Iidža

ESEJ O DISKRIMINACIJI

Vrijeme prolazi, a nikakvih promjena nema. Njegova noga prati nogu, i tako se kradom kreće da se može primjetiti samo na lišću drveća. I opet se bliže izbori. To je ono vrijeme kada se stvaraju naslage najvećih laži. U izderanim kesama riječi se poput prašine skupljaju razna obećanja. Obećali su nam prava. Svima nama. I mada znamo da tome nema kraja, nastavili smo vjerovati. Povjerovali smo samo onim najljepšim i najslađim riječima, a glase nešto slično ovim: "Tu smo da uspostavimo red i mir i da obezbijedimo prava svima! Svi ćete biti jednaki." To mnogi shvate ozbiljno, ali istinu će da vidi jedan Rom, možda koji Bošnjak u Foči, ili nekoliko žena koje ne mogu da sebi obezbijede posao.

Dok gledamo kroz zatvorene oči, ljudi će se uvijek grupisati i izdvajati. Ali to i ne primjećujemo. To je kao neki tužni ciklus života u kojem su navodno svi isti. Ali razni oblici diskriminacije vladaju na sve strane i tako sjede na tronu mržnje nakićene draguljima fašizma, rasizma, šovinizma i drugim veoma ružno obrađenim kristalima. Ovi plaštovi diskriminacije najviše uticaja imaju kod mladih ili onih koji su posustali zbog prosutih polomljenih ideala. Za razliku od mnogih, ja ljude dijelim malo drugačije. Na siromašne i bogate. I kako je sad to drugačije? Pa, za mene su siromašni oni koji sežu za superiornošću ili nečim od čega se osjećaju višim ili važnijim od drugih ljudi. Nešto što će im dati neki veći uticaj na druge ili će im jednostavno dati samopouzdanja jer u svojim džepovima ne nose dovoljno pravog ponosa. Ovo sve čine raznim izdvajanjima, grupisanjima i to se pojavljuje u vidu ranije pomenutih kristala. Ali ovi bogati. . . Njihovi su novčanici ispunjeni strpljivošću.

U ovoj maloj državici je neko vrijeme vladao fašizam. Ovo je samo jedan dio u velikom nizu diskriminacije gdje se narod brutalno izdvajao po njegovoj naciji. To je i danas nekim dijelom prisutno, ali fašizam je nešto drugo. Cilj fašističkog, odnosno nacističkog pokreta, bio je u potpunosti istrijebiti druge narode, sve one koji nisu pripadali klasi ljudi plave krvi. Oni su se iz korijena, poput nekog starog stabla, počeli kvariti. Njihove žile su napadali crvi potpune mržnje i stablo je propadalo iznutra, ali je kora davala drugačiji utisak. I jednog dana sa stabla je lišće počelo masovno otpadati. Uz snage udruženih naroda pao je i fašizam. Ali korijen je i dalje ostao. Iz njega su se razvile klice iz kojeg su rasle druge stabljike, možda čak i crnje od prvobitnog stabla.

Listamo često razne forume preko internet mreža i to se ne može mašiti. Jednu mladu pokrivenu ženu nisu pustili u sud baš iz razloga što je nosila taj crni veo preko glave. Takvi ljudi ne žele primijetiti kakvu divnu tkaninu ona ima. Napravljena je od ponosa za svojim porijeklom koji se presijava poput porculana.

I malo Ciganče kad ušeta u prodavnicu, čiste savjesti, ne može sebi na miru da izabere neki slatkiš jer se širi glasina poput haljinice u ljetu da ova mrka djeca krađu. I baš je specifičan taj pridjev "mrka djeca". Djeca su djeca, i ljudi su ljudi. Svi dišu, jedu i žive. Pa zašto su onda drugačiji? Riječ "Cigan" nije pravilna. Ovaj narod ima svoje pravo ime. To su Romi, i zaslužuju koliko i mi. Ali tu se ne može ništa dok se ono stablo iz korijena ne posiječe. To stablo ima i svoje štice. I tim šticecima pridružuju se ljudi slabe volje i savjesti. Milim i mekanim glasom bivaju pozvani da se pridruže: "Što da oni budu isti kao i ti? Ti si puno bolji, jer si ovakav, onakav. . ."

A naročito su kroz život bila ugrožena prava žena. Vijekovima se to vuče. Navodno žene sada imaju ista prava kao i muškarci, ali je nešto ostavilo neki trag od ranije, neki obris. I dalje je kod nekih ostalo mišljenje da žena nije za pametovanja, da nije za posla. Mnogi muškarci vjeruju da su daleko iznad njih te da je njihovo mjesto na vrhu socijalne strukture dok je ženama vrh kuhinja. I mnogim ženama je teško osigurati se za život jer se za poslove inače preferiraju muškarci. A ima i nekih koji preziru ovaj spol. Muškarac i žena stvoreni su da se vole i jedno drugo poštuju. I jedno i drugo podjednako su važni za ljudski opstanak pa tako trebaju da budu jednaki i u životu, pred pravdom i državom.

I po meni je najgora oštrica diskriminacije: rasizam. Zasniva se na nečemu jako nebitnom. Boji kože. Ljudi tamnije kože su sada slobodan narod, a zašto onda hodaju nesigurno ulicama? Zašto se vjeruje da su skloni kriminalu? I zašto narod kilometrima od njih udaljen gaji prezir prema njima? Teško je shvatiti zašto se uopšte koristi termin "crnac". Takođe riječ "Kinez" vrlo često obuhvata sve pripadnike žute rase. I oni su ljudi kao i takozvani bijelci. Ovako se čovjek gradi od lijepih osjećaja koje treba da čuva, a ne da se brani od njih. Da su neki manje potrebni, ili manje važni od drugih, ne bi bili stvoreni. Recimo da je srce ratnik. Mjesto da ga jačaju, narod je oko svog ratnika gradio oklop. Ruda za rudom, i oklop je postao pretežak za ratnika. Time je oklop postao beskoristan i hrđa ga napadala. Bacimo ove oklope sa naših srca, ratnika. Ne dozvolimo da ih ogradimo stvarima koje nas odvajaju od naroda, ljudi, svijeta. . . Jer jedni bez drugih ne možemo.

Danas postoje dvije škole pod jednim krovom. Djeca jedne vjeroispovjesti bi išla u jednu školu, a druge vjeroispovjesti u drugu. Ja ne znam koliko je u mojoj školi katolika, pravoslavaca, muslimana, Roma. . . Sa mnom u školu idu djeca. Da maloljetni mogu glasati na ovim izborima, moj glas bih dala ljudskim pravima i miru. Kada Ciganče slobodno kupi čokoladicu, kada žena postane predsjednik, kada crnac prošetala slobnog duha ulicom. . . Kada progutamo onaj ružni dio ponosa i pustimo srce na slobodu i jačamo ga ljubavlju, tada ćemo vidjeti svijet gdje istinski vrijedi živjeti.

Kratko pojašnjenje rada: Esej govori o diskriminaciji. Razni oblici diskriminacije zaklonjeni slatkim riječima i lažnim obećanjima masovno se množe i vladaju. Kada se sruše ili njihovo vrijeme izbljedi, ostavljaju potomke koji se razvijaju kao rosne klice drveća. U školi, u kući, u javnim ustanovama te su se klice razvijale. Stablo fašizma, vrijeme kada se narod masovno izdvajao po nacionalnosti, je odavno posječeno. Ali ostao je korijen iz kojeg se i dalje razvijaju crna debla i proširuju kao korov. Državama vlada rasizam gdje riječ "Kinez" obuhvata sve pripadnike žute rase, gdje se riječ „Cigan“ izgovara sa posebnom slatkoćom omalovažavanja, gdje boja kože presvlači stepenice ka vrhu vrijednosti. Još uvijek veliki dio prostora zauzimaju ljudi koji vjeruju da žena ne bi trebala da ima prava koliko i muškarac mada su i jedno i drugo podjednako važni za ljudski opstanak. Kada prestanemo izdvajati ljude po boji kože, kada posao ne obezbijedi spol nego sposobnost, tada ćemo vidjeti svijet gdje niko ne umire.

9. razred, **Prva osnovna škola Živinice**

Godina rođenja: 2001.

Ime i prezime mentora: **Marica Ferhatbegović**

Amina Taletović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja bih voljela da svi poštuju ljudska prava. Kada bi svako na svijetu poštovao ljudska prava svi ljudi bi radili posao koji vole, djeca bi upisala školu koju žele, svi bi se voljeli. Ali to više nije moguće. Kada bi svako na svijetu poštovao pravo svi bi se voljeli. U mom razredu ne postoji mržnja. Mi imamo druga koji je druge vjere, ali mi to zaboravimo. Mi se s njim igramo i volimo ga. Za mene je mržnja najgore pravo.

IV b razred, **JU OŠ "Višća Višća Donja, Živinice**
Učiteljica Mustafičić Azemina

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Sigurno se pitate ko sam ja da govorim o ljudskim pravima. . . obična učenica sedmog razreda osnovne škole, nekad sa većim ciljevima nekad sa manjim. . . ali uvijek usmjerena da budem pravična prema drugima i da drugi budu pravični prema meni. Možda sam samo neka mala tačka u ovom svijetu, toliko zanemarivo mala i nebitna. . . Možda sam samo djelić pijeska ili djelić kišne kapi ili sam samo čovjek, mali, ali ipak veliki, sitan, ali ipak ogroman. . . Možda sam samo dio užarenog sunca, hladnog mjeseca. . . Možda sam samo tračak sunčevog zraka, ili možda samo jedan list drveta. . . Ali na kraju, sigurna sam, nisam samo mala tačka, jer bitna sam. Bitna sam, jer imam pravo iskazati svoje mišljenje o ljudskim pravima i borbi za trajni mir. Bez obzira na to koje je boje lice tvoje, bez obzira na to u kojem gradu živiš, bez obzira na to gdje se moliš, ne trebaš se stidjeti svoje pravo iznijeti, pravom na to da živiš i umreš kao čovjek u miru.

Šta je sa mojim pravom na život, pravom na obrazovanje, imovinu, pravom za bolje sutra?

Moramo uvažavati različitost, poštovati sve narode, rase i nacije.

Sve je više mladih ljudi koji ne nalaze prava i odlaze odavde. Kakav je svijet mojih ljudskih prava?

Iako sam tek sedmi razred, toliko sam zrela da mogu napisati ovaj esej i reći da svijet prava počinje u meni. Veliki problem je što ljudi za svoje neuspjehe počinju kriviti druge i zato ugrožavaju ljudska prava-pravo na vjeru, obrazovanje, religiju, pravo da se zovemo kako hoćemo, da razmišljamo kako hoćemo i da pjevamo pjesme koje volimo.

Otkud meni pravo da drugog i drugačijeg smatram nižim od sebe, ili da na osnovu rase donosim pogrešne zaključke?

Mir će svugdje ponovo doći onda kada ljudi shvate da ni jedan barel nafte ne vrijedi koliko ljudski život, niti da posjed, zemlja nemaju vrijednost ako smo je nekom otuđili.

Sreću čine nevini dječiji glasovi, veseli žamor susjeda koji se zovu komšije, a ta imenica upućuje na pomagače i prijatelje. Zar je važno kako se oni zovu, koje su rase i nacije, ako smo tu, zajedno, da živimo i da gradimo svijetlu budućnost?

Moj svijet ljudskih prava je i radost zbog nečijeg uspjeha, kada nam susjedi pobjede u vaterpolu da se radujemo, ili kad mi pobijedimo u košarci da se oni raduju.

Moj svijet ljudskih prava je da volim sve ljude, i zaista ih volim, bez obzira na rasu, boju, naciju.

Za takav pozitivan odnos prema ljudskim pravima zahvalna sam mojim roditeljima, mom okruženju, mojim drugaricama.

Mi mladi želimo samo ljudskost koja će jednom sigurno izaći na vidjelo u ovom svijetu.

Duboko vjerujem u bolje sutra, vjerujem da će borba za ljudska prava i želja za trajnim mirom na planeti Zemlji ući u srca svih ljudi. Polahko naslućujemo da je svemir kroz koji plovimo drugačijeg sastava od onog kojeg smo zamišljali. Naslućujemo da su naša lutanja mnogo dublja nego što smo prije mislili. Ali, zar vas ne boli nepravda koja dolazi iz dana u dan?

Zar vas ne peče savjest što možete, ali ne želite da sudjelujete za bolje sutra?

Lahko je biti dobar, teško je biti borac za ljudska prava.

Uvidjeti pravednost onih koji nas okružuju, osjetiti i svoju pravednost u odnosu na druge ljude - to je velika sreća, najveće ljudsko pravo, i ono ima univerzalnu riječ, a to je ljubav.

I svoj sastav završavam s jednim citatom pisca Meše Selimovića koji glasi: "Ne treba da ćutimo. Ima se o čemu govoriti, ne napadajući. Pomoći treba, a ne odmagati. Država je to, bolan, hiljadu briga i nevolja, imanje svoje ne možeš urediti kako valja, a kamoli toliki svijet. I onda počne neko da zakera, te ne valja ovo, te ne valja ono, e čudna mi čuda! Jašta da ne valja. Pravo je čudo kako išta valja: toliki ljudi, a svako vuče na svoju stranu."

Kratko pojašnjenje rada: Rad koji sam poslala je napisan kao esej i on je moje mišljenje i viđenje na situaciju u zemlji i svijetu. Pokušala sam da objasnim kako je život nekada nepravedan, ali mladi se moraju boriti. Živimo za mir! Ne možemo promijeniti sve ljude, ali veliki broj moramo osvijestiti mlade koji trebaju razmišljati o vrijednosti ljudskih života, a ne o cijenama automobila.

Godina rođenja: 2003.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Za ljudska prava
I svakoga spas,
Neka se čuje,
Ja dižem glas.

Drugar moj,
Bijel', crn ili žut,
Želim da svako
Ostvari svoj put.

Za svako dijete,
Sa ove planete,
Ono što želim,
Jeste MIR, svijete!

Sigurno djetinjstvo,
Bezбриžne dane,
Ne želim da me
Gurnu sa strane.

I opet vam kažem,
Ne želim nikad rat,
Hoću svoja prava,
I da mi je svako brat.

VII-1, **JU OŠ „Sokolje“ Sarajevo**
Godina rođenja: 2003.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Neka ova pjesma bude motiv svima
Da trebaju dobri biti prema drugima.
Neka komšija komšiji ruku pruži,
Nek' se prijatelj sa prijateljem druži.
Neka svi budu dobre volje,
Sa svima napravimo odnose bolje.
Kada nekome treba pomoć,
Pridi mu brže,
Lijepom gestom ugasi rane koje prže.
Neka ratnici na mačeve zaborave,
Nek' se sa neprijateljem srdačno pozdrave.
Kada je vrijeme mira,
I rijeke miruju,
Ka istom moru lete,
I tu se dodiruju.
Ako rijeke mogu, možemo i mi:
Za ruke se uhvatiti i obaviti planetu,
Pružiti solidarnost cijelom svijetu.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Otkad znam za sebe učili su me da cijenim ljude, hranu na svom stolu, prirodu čiji sam dio i sve ono što mi je rođenjem velikodušno dano.

Slušala sam, nisam razumjela. Dječije oči su naivne, ne razumiju, ne vide van majčinog zagrljaja, ne slute loše. Porasla sam i riječi usađene duboko, oživile su...

Shvatila sam na grub način da život nije svugdje isti i da ovo nebo nema za svakog plavu boju mira i pravde. Izgleda mi da iako smo mi ljudi po rođenju jednaki nekima je ipak sloboda nepravedno oduzeta, drugima je ona izobilje koje se kao i svaki poklon života ne cijeni dovoljno. Onome ko je ima, ne vidi je. Onaj ko je nema vapi za njom.

I zatvorenih očiju vidim osvijetljenu istinu, tugu koju samo ljudi jedni drugima mogu tako bezdušno, neljudski nanijeti. Ti neljudski ljudi.

Otvorim oči i vidim svoje roditelje. Sjetim se onih koji ih nemaju.

Osjetim ljubav, bezbrižnost i svu lakoću svog života u slobodi koju ipak remete bolne slike ljudi kod nas i širom svijeta kojima je oduzeto pravo živjeti po svojoj volji. Kako to? Zar nismo jednaki bez obzira na vjeru, rasu, zemlju gdje živimo, imovinu i sve što mislimo da nas razdvaja? Otkud, zašto ratovi, kolone nesrećnika u bijegu, nemiri, mržnje, glad, ubijanja, mučenja na ovim izmučenim prostorima i širom svijeta? Ima li nas dovoljno koji postavljamo iskreno ova pitanja?

Šta bih voljela? Da sva rješenja gledamo kroz početak.

Često budna sanjam. Zatvorim oči i svijet postane ispeglan pravdom i mirom.

Vidim svoju učionicu u kojoj učenici imaju časove, radionice iz kulture i ponašanja. Vode se rasprave na razne teme: - Zašto nas vjere razdvajaju umjesto da nas zbližavaju i obogaćuju -, - Koje osobine kod ljudi treba cijeniti? -, - Kakvi ljudi gledaju druge ljude isključivo kroz novac? -, - Kako razumjeti druge koji su različiti po načinu života ili tjelesnim nedostacima? -, - Kako sve pomoći ljudima kojima je potrebno? -, - Šta je solidarnost? -, - Kome šteti mržnja? -, - Zavist? -, - Pohlepa? -, - Kukavičluk nasilnih? -, - Primjeri humanosti? -, - Šta nam treba biti uzor, a šta ne? -.

Mogla bih u nedogled... A tek mediji? Zašto nas uvlače u neke svoje ratove, zašto ne postoji više obrazovnih emisija koja se tiču pitanja koja sam navela za djecu, odrasle, mlade, stare.

Šta mi se ne sviđa? Ne sviđa mi se kako se mnogi moji vršnjaci danas ponašaju, razmaženo, bahato, neodgovorno. Uostalom kao i većina odraslih. Ponekad se desi da neki nastavnik to podržava. Kakvu nam to poruku šalju? Za koga je to rezervisan ugledan život? I tako mali prerastaju u veće probleme. Djeca odrastaju u odrasle. Sutra će nas biti mnogo nenaučениh, nesposobnih da volimo i poštujemo, samoživih, drskih, hladnih, skloni svim diskriminacijama. A neki će biti pušteni da budu opasni.

Šta osjećam i znam? Znam da o politici ne znam ništa, ali su moji osjećaji kao dugačke antene, visoko izvučene i jako osjetljive. Često su ta osjećanja bolna i puna razočarenja zbog nepravde koja se često i nagrađuje. Kakve su to poruke društva?

Šta su me učili moji roditelji? Učili su me da ne osuđujem bez pravih razloga, da ne gledam sa visine na poštene ljude, da ne mrzim, ne vrijeđam, da ne otimeam, da ne gazim, da kažem hvala, molim vas, izvinite. Hoću li se vremenom pod pritiskom navići na loše, morati uklopiti ili će se naći rješenja koja će ispraviti ono loše u nama. Nešto što će razmrsiti ovu zbrku gdje je loše postalo dobro, a kulturno ponašanje smiješno i zaostalo.

Ne zaboravite svi, djeca uče u kući, na ulici, u školi, kroz medije.

Jesmo li tako nemoćni kako izgledamo? Koliko moj ili drugi glasovi koji pozivaju na pravdu i jednakost za sve dobre ljude svijeta vrijede? Dopiru li? Glas po glas, kap po kap, potok, rijeka, more. Sila koja može pokrenuti, promijeniti.

Tamo gdje je ljubav i razumjevanje čovjeka prema čovjeku tu sigurno caruje glas koji priziva mir i jednakost. Budimo ljudi, ne činimo ono što ne želimo da nam čine, pustimo svakog da sija svojom svjetlošću. Naučimo da zatvorimo oči i udemo u kožu onog ko pati. Razumimo. Pokušajmo. Moj glas sam je nejak, on traži da se veže za druge, iste.

Neka naši zajednički glasovi budu jeka za ljudska prava i mir!

Ana Maria Slijepčević, VII₄

Kratko pojašnjenje rada: Moj pogled na svijet danas, na diskriminaciju i sve vrste nepravdi u svijetu. Koji su naši problemi u BiH? Šta bih i kako bih to promijenila?

Godina rođenja: 2002.
Gradiška

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Nekad davno jedan strašni veliki svjetski rat izrodio je toliko boli, smrti, straha i razaranja da je to dosta, i previše za jednu, hajdemo reći "normalnu" civilizaciju. No da je bar tako. Koliko je još i prije toga i poslije toga bilo ratova i krvoprolića. Gledajući ljude i njihovo ponašanje, znam da će ih biti još. A zašto? Eto svi se slažu da je Drugi svjetski rat bio najveći po stradanjima, zločinima i broju žrtava. Mnogi su nakon toga vapili da se takvo zlo više nikad ne ponovi. Završetak rata proglašen je Danom pobjede nad fašizmom. Za mene osobno to je malo smiješno. Mogli su to nazvati Danom završetka rata, Danom uspostavljanja mira ili bilo kojim drugim praznikom, ali Dan pobjede nad fašizmom ako se gleda iz današnjeg vremena, stvarno zvuči kao neslana šala. Pa gdje god se okrenem, svjedočim takvoj mržnji među ljudima, nepoštivanju i neuvažavanju drugih ljudi, drugih pogleda, drugih uvjerenja, drugih vjeroispovjesti, drugih nacija, druge boje kože i sl. Ne mogu vjerovati da živim u svijetu kojim su koračali Da Vinci, Mozart, Tesla, Einstein i drugi velikani, a u kojem je toliko zatrovanosti u ljudskim glavama. Šovinizam, rasizam i fašizam su neki od naziva za taj otrov. Učeni ljudi znaju objasniti razliku između njih no za mene je sve to isto. To je neopisiva mržnja naspram onih koji ne pripadaju tvojoj vjeri, naciji, boji kože, onih koji su iz drugog mjesta ili države, onih koji ne razmišljaju kao ti, onih koji ne slušaju istu vrstu glazbe, onih koji ne navijaju za klub za koji ti navijaš i sl. I kako onda netko može tvrditi da je fašizam pobijeđen i šepuriti se praveći razne parade i proslave? Fašizam nisu nikakvi vojnici koje trebaš oružjem pobijediti. Naprotiv, ako kreneš oružjem, pobit ćeš toliko nevinih ljudi i sam se pretvoriti u fašistu. Milijuni žrtava na svim stranama u Drugom svjetskom ratu, gradovi srušeni do temelja, dvije atomske bombe. Zar je to pobjeda? Ne. To je poraz čovječanstva. Najlakše je izmisliti neki datum i sve to lijepo obilježiti da se slučajno ne bi zapitali jesmo li i mi fašisti. Tko je bacio atomsku bombu na Hirošimu i Nagasaki? Odgovor je: fašisti. Mnogo zla nanijeli su čovječanstvu kroz povijest raznorazni fašisti.

Pobjedimo fašizam u sebi! Fašizam nisu ni vojske ni zastave, ni državnici, ni bilo kakvi ljudi. Fašizam je način razmišljanja koji drugog omalovažava bez ikakvog istinskog povoda. Rijetki su ljudi koji u sebi nemaju bar zrno takvog razmišljanja, a zrno je kad ga uzgajaš, dovoljno da nastanu zločini, ubojstva i koncentracioni logori. Krenimo od sebe, postanimo normalni, otvoreni, tolerantni, kreativni, odbacimo uskogrudno razmišljanje, imajmo širinu pogleda!

Danas je u svijetu i u zemlji u kojoj živimo mnogo fašizma u ljudskim glavama. Nažalost i među mojim vršnjacima također je prisutan fašizam. Netko se drugačije oblači, gledaju ga čudno, netko ima poteškoće u razvoju, ismijavaju mu se, netko je osjećajan, zadirkivaju ga, a da ne spominjem prepucavanja preko interneta. Kakve samo tu teške riječi padaju i nitko ne snosi odgovornost. Prijavljuju profile pod lažnim imenima da bi onda otrovnim strijelama gađali sve ono što je protiv njihovog razmišljanja. Više nema normalnog razgovora. Živimo u zemlji gdje su tri naroda pa je i tu velika mržnja. Mladi se međusobno ne druže samo zato što pripadaju različitim narodima. Zar to nije tužno i jadno? Ne mogu shvatiti kako netko nekoga može mrziti a da ga nije ni upoznao. Svatko bi svakom nešto nametao, svatko bi svakome određivao kako se treba ponašati, s kim će se družiti i sl. Ja se nalazim na pragu s kojeg prelazim u svijet odraslih. Pitam vas: Gdje je moja sloboda? Mogu li biti samo svoja, nesputana, drugačija, a da me netko s prezirom ne gleda. Jesam li možda nekog povrijedila i zaslužila to? Ne. Pa zato molim vas lijepo, vi koji nešto odlučujete, dajte mi šansu da ostanem u ovoj zemlji, da budem slobodna i to što jesam, da ne budem još jedna od žrtava fašizma. . .

Pojašnjenje teksta: Mislim da nemam potrebe posebno pojašnjavati što sam htjela reći, služila sam se jednostavnim riječima da izrazim ono što mi dosta smeta u današnjem svijetu. Ja sam za mir, istinu i ljubav, željna upoznavanja raznih krajeva i kultura, željna prijateljstava, događaja, doživljaja, novih saznanja. Vuče me dosta toga, želim se diviti svijetu ali na svakom koraku osjećam prepreke zbog ponašanja ljudi, zbog stalnog izrugivanja, omalovažavanja, zadirkivanja i nerazumjevanja svih novotarija, ideja, svega onog lijepog što nam može ispuniti život. Družeci se, gledajući TV, stalno slušam o nekim sukobima, ratovima, mržnji. Ja pokušavam u svakom čovjeku

gledati čovjeka a ne odakle je, gdje živi, tko su mu roditelji, koliko ima novca, kako se oblači, koje je vjere i nacije. Međutim, dosta ljudi upravo zbog tih stvari osude nekoga a da se ni potrudili nisu upoznati ga. Ovo je natječaj povodom Dana pobjede nad fašizmom pa sam izraz "fašizam" koristila za sve predrasude i za svaku prstu netolerancije drugog i drugačijeg. Ovaj svijet toliko je nepredvidiv, tajanstven, lijep, uzbudljiv, da bi malo vremena koje imamona Zemlji utrošili u mržnju i ratove umjesto da budemo graditelji slobode i mira.

8a razred, **OŠ Lipanjske zore Višići**

Godina rođenja: 2001.

Uz podršku nastavnika: **Igor Beno**

Anđela

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U šumi gluposti
Ljudski glas slabo se čuje.
Samo slabi eho odjekuje.

Ukoliko želiš postići mir,
Prvo moraš čuvati prijatelje
Kao vjeverica svoj žir. . .
Kao mama svaki naš osmijeh.

Želim da sloboda vlada
cijelim svetom.
Da svaka mama bude sretna
sa svojim djetetom.

Da prestanu teći kolone izbjeglica.
Da nijedno dijete ne bude
bolesno i gladno.
Da nikome ne bude hladno.

. . . Da se ne ruše ljudska prava
da svako dijete mirno spava.
. . . Da slavimo Dan pobjede
u svjetlosti i sreći. . .

Zaboravimo različitost,
krenimo dalje. . .
Neka se samo ljubav prepoznaje.

JU OŠ „Branko Radičević“ Bratunac

ЗА СВЕ ПОСТОЈИ ОБЈАШЊЕЊЕ

Сваки човјек на земаљској кугли заслужује да живи, има право на смјештај, на храну и воду. Има право на лијечење у здравственој установи. Од прве до седме године дјетету је битно да се забавља игра и даље развија. Од седме до осамнаесте године за човјека је битно школовање да би постао писмен. Писменост зависи од понашања и образовања не само у школи него и код куће. Лоше понашање утиче на наш даљи развој и живот. А лоше понашање настаје од лошег друштва и проблема код куће, као на примјер свађа родитеља, губитак новца, смртни случај. . . од прве до осамнаесте године наши родитељи су задужени за бригу о дјечијим животима. Наше право је и заштита од малтретирања од стране друге дјеце. Од осамнаесте године до краја нашег живота човјек има право на самосталност. Њихово право је да живи срећано, задовољно, има право на заљубљивање, право на даље проширивање породице или стварање даљих потомака. Као родитељи њихово задужење је брига о дјетету и родитељеско право је да зна све што нам се дешава ван школе и у школи и да знају наше оцјене. Много дјеце и ученика на свијету има који сакривају оцјене од родитеља. Какви родитељи били, строги, можда некада неправедни према нама, морамо их вољети и поштовати, они заслужују да знају наше оцјене јер они о нама брину до пунољетства. Родитељи као битне особе у нашем животу морају имати разумијевање за нас. Некада нешто морамо прешутјети да би испали бољи у очима родитеља. Када нешто желимо морамо им то рећи, на примјер уписати се на некакав спорт, плес, музичку школу или нешто купити и то им морамо рећи, али ако они кажу да се не слажу с тим, не смијемо паничарити и љутити се већ питати зашто не смијемо. Тај разлог може бити превоз или чак финансијска могућност. У животу је најважније бити поштен, разуман, добре душе и добре воље. Сви смо ми људи, од крви и меса, сви смо исти, нема разлике између нас. Није битно какав је човјек с поља да ли крупан, ситан, гојазан или мршав, није важна вјера важно је какав је човјек изнутра. Ако неко има проблем требамо му се обратити или затражити од некога помоћ, а не окренути главу и понашати као да се ништа није десило или омаложавати. У животу за све има објашњење!

VII 2, ЈУОШ “Васа Чубриловић” Градишка

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Neka ova pjesma bude motiv svima
Da trebaju dobri biti prema drugima.
Neka komšija komšiji ruku pruži,
Nek' se prijatelj sa prijateljem druži.
Neka svi budu dobre volje,
Sa svima napravimo odnose bolje.
Kada nekome treba pomoć,
Pridi mu brže,
Lijepom gestom ugasi rane koje prže.
Neka ratnici na mačeve zaborave,
Nek' se sa neprijateljem srdačno pozdrave.
Kada je vrijeme mira,
I rijeke miruju,
Ka istom moru lete,
I tu se dodiruju.
Ako rijeke mogu, možemo i mi:
Za ruke se uhvatiti i obaviti planetu,
Pružiti solidarnost cijelom svijetu.

VIII-1, **JU OŠ „Sokolje“ Sarajevo**
Godina rođenja: 2001.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Živim u prkosnoj i ponosnoj zemlji, u Bosni i Hercegovini. Njene zagonetne planine, plahovite rijeke, šume i polja, njen su ukras i njeno bogatstvo. Mala, ali prirodno bogata zemlja, odolijeva vremenu i ljudima. Vijekovima opstaje i postoji. "Posna i bosa i prkosna od sna!" Kao brižna mati, u svoje toplo krilo prihvata sve dobre ljude i pazi na njih.

I, zašto se onda uvijek nađe neko ko remeti njen mir? Taj neko donosi zlo, napada domovinu i pali, uništava ono što je Bogom dato. Ubija njenu djecu, ubija njenu dušu. I ono što je najgore, pri tome se poziva na vjeru, na različitost religije. A zar je za život najbitnije ko pripada kojoj religiji i na koji način se moli Bogu? Svi dobro znamo da niti jedna religija ne poziva ljude na širenje mržnje i razdor, na rušenje domovine i međusobno ubijanje. Baš suprotno od toga, sve religije pozivaju na toleranciju i suživot i na uvažavanje i poštivanje drugih i različitih. Zlo nije u različitim religijama! Zlo je u pojedinim pohlepnim ljudima i njihovimi sitnim, ograničenim mozgovima. To znamo i mi djeca, mali a veliki ljudi, jer smo iskreni i puni ljubavi za svei svakoga.

Zato ja, mali-veliki dječak, neću da šutim. Prkosan i ponosan, kao moja domovina, ja dižem svoj glas za ljudska prava, za toleranciju i mir. Borim se za bolje sutra svojim znanjem i perom u ruci.

Pozivam svu djecu u Bosni i Hercegovini da mi se pridruže u mojoj mirnoj borbi. Udružimo svoje znanje, udružimo svoje snage. Zajednički radimo i gradimo lijepu nam domovinu. Pozivajmo na suživot i poštivanje svih ljudi, bez obzira na njihovu vjersku i nacionalnu pripadnost. Uvažavajmo jedni druge i pokažimo odraslima kako treba živjeti. Naučimo ih kako ponovo voljeti. Dajmo im lekciju. Mi, djeca, budimo njihovi učitelji. Budimo hrabri i odvažni i uputimo svoj glas za ljudska prava i mir. Mi sve možemo, ako hoćemo, jer kad se male ruke slože sve se može, sve se može. A dobro znamo da "Djeca su vojska najjača!", davno je rekao jedan dječiji pjesnik.

Kratko pojašnjenje rada: Obzirom da živim u državi u kojoj je prije 20-ak godina bio rat a ljudi su mučeni, ubijani i prognani samo zato što su pripadali drugoj religiji, želio sam pisati baš o tome. Posljedice tog rata se svakodnevo osjete i sada, godinama poslije. Ljudi se još uvijek međusobno svađaju i preziru, ne žele živjeti zajedno i sve to pravdaju svojom vjerom. Ja bih želio da se to promijeni, jer znam da bez obzira kojoj vjeri i naciji pripadali, ponovo možemo živjeti sretni i uvažavati jedni druge.

VI-2, **JU "Druga osnovna škola" Hrasnica**

Godina rođenja: 2004.

Nastavnica maternjeg jezika: **Edina Hodžić**

Anes Čenanović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Pitam se baš:

Zar među nama toliko razlika ima?
Zar nas ne grije isto ljeto,
A ne mrzne ista zima?

Zašto sudiš insana po boji kože?
Zašto jedna živi kao kralj,
A druga ni kao prosjak ne može?

Zar ne dijelimo isti dom?
Zašto prezireš drugoga
koji se, kao i ti, moli Bogu svom?

Zašto vodimo rat krvavi?
Ko nas to tjera, sudbinu nam kroji,
Ko se to nikoga na svijetu ne boji?

Zar pare sude vrijednost ljudi?
Zlatom okićena budala lažima uspjeh kupi,
a siromašni genij se džaba trudi.

Zar ne trčimo svi ka nekoj sreći?
Sanjamo svi sličan san. . .
A ne znamo sebi uljepšati dan!

Komentar: Postavljam pitanja na koja znam odgovor i volio bih da moja pjesma potakne ljude da razmisle o tome zbog čega nekoga ne vole. Život je i lakši i ljepši nama koji volimo druge i drugačije!

VIII 2, **Osmo osnovna škola "Amer Čenanović"**

Godina rođenja: 2001.

Uz podršku: **Aida Nakičević**, prof.

Anes Kozar

PJESMA ZA MIR

Ljubav će biti jača,
Od mača
I lažnog spavača.

Ljubav će biti jača,
Od svakog napadača.

Dosta nam je lomova,
Ljudske patnje
I bolova.
Dajte nam čistog neba,
Dajte nam smjeha i hljeba.

Ne damo da uvijek „pravda“ padne,
Na ove jadne i gladne.

Od Grčke i staroga Rima
Kao plima,
Stoljećima,
Ratnici idu,
Ruše,
Pale,
Samo guše već propale.

VIII-3, Osnovna škola „Turbe“

Uz podršku: nastavnica bosanskog jezika i književnosti Merza Tucaković

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja jesam mala djevojčica, ali imam velike snove i bujnu maštu. Kada bih imala moć da promijenim nešto u svijetu to bi bili ljudi. Dala bih pravo svima na obrazovanje što je sada i najvažnije. Ja idem u školu i mogu da se obrazujem, ali mnogi o tome ne mogu ni sanjati. Svaki dan u školi čujem kako se učenici žale na zadaću, ocjene i slično. . . . oni nemaju pojma koliko su sretni jer imaju pravo da idu u školu i da se obrazuju. U nerazvijenim zemljama koje trenutno ratuju škola je brojnoj djeci jedna nepoznata imenica za koju misle da je samo neostvareni san. Kada bi ljudi koji imaju moć da sve to promijene, umjesto oružja bi kupili knjige i sveske za tu djecu, oni bi promijenili svijet na bolje i postali heroji. Oružje nikad nikom nije donijelo ništa dobro niti će. Da se mene pita rat ne bi ni postajao, on bi bio jedna nepoznata imenica.

Želim da se ljudi promijene, da prestanu gledati samo na sebe i da pogledaju malo šta se dešava u svijetu. Milioni djece gladuju, a kod nas to prolazi nezamijećeno. Bojimo se dati nešto svoje jer mislimo da ćemo izgubiti nešto od svoga bogatstva. Ljudi nikako da shvate da su bogati samo za ono što su dali drugima. Želim da svaki dan provedem u prirodi, na čistom zraku ali pojma nemam kakve se sve hemikalije tamo nalaze. Možda ja ne mogu promijeniti svijet, ali svi mi zajedno možemo. Mi smo jedan svijet i trebali bismo imati samo jedan cilj. Stalno nas odrasli uče da poštujemo jedni druge i da se ne svađamo, pa zašto se oni svađaju? Zašto se ratuje? Kada bi novac koji se uloži u rat otišao u dobrotvorne svrhe, svijet bi postao bolje mjesto. Ne bih se bojala izaći napolje i reći da sam ponosna što živim u ovoj državi i na ovom svijetu. Da se ja pitam sva djeca ovog svijeta bi imala pravo i mogućnost na obrazovanje, mir i sreću!

VIII3, **Osmo osnovna škola "Amer Ćenanović"**

Godina rođenja: 2002.

Uz podršku: Aida Nakičević, prof.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR U SVIJETU

Šta znače riječi "ljudska prava" ?
Razmišljam, pitam se, mislim,... ali, badava.
Pitaću mamu, sigurno znaće!
To ti je kćeri, ono kada niko
nema razlog da tuguje i plače,
kada svako dijete ima dom i hranu,
živi u miru i raduje se novome danu.
Kada mladi ljudi puni života i nade
dobiju posao i vole ono što rade.
Kada bake i deke, dede i nane
sretni i zadovoljni, mirno provode penzionerske dane.
Kada je svaki čovjek, čovjeku drug i brat
i kada u svijetu vlada mir, a ne rat.
To su znači, ljudska prava!?
To je, mama, mir u svijetu!?
Onda i ja svoj glas dajem,
savjetujem to svakom djetetu –
Borimo se svi zajedno, kao ruže u buketu,
za ljudska prava i za mir u svijetu!

UČENIK: ANIDA HONIĆ

RAZRED: III-3

ŠKOLA: TREĆA OSNOVNA ŠKOLA - ILIDŽA

IMAM PRAVO BITI DIJETE

Imam pravo biti dijete. . .
iako mi brige odraslih stvaraju
staračke bore. . .

Imam pravo biti sretna. . .
iako mi osmijeh brišu tužne
sudbine nesretne djece širom
svijeta. . . djece koja nemaju
krov nad glavom i djece koja
nemaju šta da jedu.

Imam pravo biti zdrava,
iako mi zdravlja narušavaju
otrovni zrak iz fabrika. . .

Imam pravo voljeti sve ljude
iako oni nemaju istu boju
kože i ne mole se istom Bogu.

Imam pravo ići u školu,
iako u mojoj školi stolarija
nije dobra pa moje sveske često
pokvasi kiša!

Imam pravo koristiti
sva svoja prava iako ih
svi krše!

I zato. . . Ponosno ustajem. . .
Glasno govorim. . . podižem svoj glas
Za sva dječija i ljudska prava. . .
Za mir!

I zato šaljem bijelog goluba mira
da ponese mir kroz cijeli svijet
i da kada mir dotakne svaki
ugao planete Zemlje svi ljudi i
sva djeca će imati sva svoja prava
koja niko neće ugrožavati!

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki čovjek na ovom svijetu ima ili bi trebao imati svoja prava. Pravo na život, pravo na vjeru, pravo na slobodu mišljenja, pravo na izbor zanimanja. . . Sva ova prava mogu se izreći jednom riječju: sloboda. Sloboda je nešto što svaki čovjek posjeduje od trenutka rođenja i ona je neotuđiva. Ali, nažalost, postoje ljudi koji žele posjedovati tuđu slobodu, koji sebe smatraju važnijim zbog nekog sebičnog razloga. Razlog diskriminacije može biti različita boja kože, različita religija, pa čak i zbog financijskih sredstava. Neki ljudi smatraju sebe posebnim zato što su bogatiji od drugih. Svi ovi razlozi stvaraju predrasuden i dovode do zanemarivanja prava i oduzimanja slobode zbog neke različitosti. Ali, sloboda je nešto za što se vrijedi boriti. Borba za slobodu nije ništa drugo do borba protiv predrasuda. Kada ljudi shvate da svaki čovjek, bez obzira na vjeru i boju kože, ima svoja prava koja mu ne mogu i ne smiju biti oduzeta, tada će nastupiti i mir u svijetu. U ovom svijetu će svi imati jednaka prava i neće biti osuđivani zbog toga što se po nečemu razlikuju od drugih. Jer, ne mogu svi biti isti! Tada niko ne bi imao svoju ličnost, svoj stav ni svoje mišljenje. Jednom riječju: identitet.

Jedino čovjek koji ima dovoljno hrabrosti da napravi nešto od svoga života, da ne živi svaki dan po istim pravilima i u istom ritmu, čovjek koji može istupiti iz svoje ljuštore i naći svoj put je sretan čovjek.

VIII-1, Osmo osnovna škola "Amer Čenanović"

Godina rođenja: 2002.

Uz podršku: **Aida Nakičević**, prof.

KORAK PO KORAK, MOŽEMO PROMIJENITI SVIJET

Koja je razlika između djeteta bijele rase i djeteta crne rase, osim u boji kože? Nema je, dijete je dijete. Koja je razlika između muslimana i katolika, osim u vjeroispovijesti? Nema je. Koja je razlika između Hrvata i Srbina, osim u nacionalnosti? Nema je, zar ne? To znači da su svi ljudi jednaki i da svaki čovjek ima svoja ljudska prava, bez obzira na boju kože, vjeroispovijest i nacionalnost. Međutim, mi ljudi smo toliko zakržljali (ne svi) pa omalovažavamo, ismijavamo, diskriminiramo, na kraju krajeva i ubijamo one koji su po nečemu drugačiji od nas. Žalosno. Diskriminacija, fašizam, genocidi, ratovi, atentati, ubojstva, urote, zavjere. . . Čemu sve to? Vrijeme je da se tome stane na kraj.

Kažete da ne pravite razliku među ljudima. Kažete da su svi ljudi ravnopravni. U redu, slažem se u potpunosti, ali zašto onda Rome nazivate Ciganima? Zašto se protivite mješovitim brakovima? Zašto ismijavate i izbjegavate djecu i osobe s poteškoćama u razvoju? Vaša djela ne potvrđuju vaše riječi. Netko tko je drugačiji od vas ne treba biti kažnjen zbog toga i to morate shvatiti. Koliko god da smo različiti, svi smo mi ljudi i svi imamo jednaka prava, bez obzira na boju kože, vjeroispovijest i nacionalnost. Vrijeme je da diskriminaciji i zlostavljanju stanemo na kraj i promijenimo svijet nabolje, krenuvši od samih sebe. Slažete se? Onda promijenite svoj negativan stav o ljudskoj ravnopravnosti. Promijenite svoj pogled na svijet. Poštujte različitosti, jer nas upravo one čine posebnim i jedinstvenim. Ne prezirite druge vjere i kulture, upoznajte se s njima. Budite čovjek. Korak po korak, možemo promijeniti svijet.

9a, Osnovna škola Orašje

Nastavnica: **Nataša Zrimić**, mag. hrv. jezika i književnosti

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svi žele da bude mir u svijetu, da ljudi poštuju ljudska prava, ali i sami oni ne poštuju ta prava. Komentarišu i govore drugima šta trebaju raditi, ali ne gledaju sebe. Očekuju od vlasti da naprave ovaj svijet boljim, da sankcionišu one koji krše pravila, da osude one koji zaslužuju, ali im ne pomažu u tome. Umjesto da se oni drže svojih prava oni gledaju šta drugi rade i govore koju kaznu kome treba dati. Govore svojoj djeci kako trebaju poštovati jedni druge i ne osuđivati na prvi pogled, ali i oni sami to rade. Možda je to oduvijek bio dio nas, a možda smo mi taj dio napravili dijelom nas. Stalno osuđivanje drugih prema boji kože, vjeri i drugim razlikama nas ne čini boljim ljudima od onih koji su ubili nekoga. Niko ne voli da ga neko osuđuje i tu uvijek brane svoju stranu, ali nikada se ne stave u poziciju drugih, da isto tako što neko njih osuđuje tako oni neke osuđuju. Kao male nas uče da poštujemo starije, da čuvamo okolinu, da ne govorimo ružne riječi i da ne osuđujemo, ali mi odrastamo u takvoj okolini gdje je ljudima teško otići metar više do kontejnera pa bacaju smeće na put, gdje ljudi osuđuju na prvi pogled, gdje niko nikoga ne poštuje, gdje govore ružne riječi i očekuju od djece da budu bolji ljudi. Ako nemate mogućnosti i sposobnosti kao drugi smatraju vas uljezom, ako imate drugačije mišljenje smatraju vas izdajicom. Mi smo napravili da u ovom svijetu novac bude najvažniji, da se sa novcem može sve postići i kupiti. Da mi djeca ne znamo igrati lopte napolju, voditi razgovore lice u lice nego sve radimo preko telefona. Većina današnjih ljudi želi da postoji jedna vjera, da svi budemo isti, e pa, ljudi dragi, takav svijet ne postoji mi možemo ili prihvatiti ljude kakvi jesu i živjeti u miru ili pokušati sve napraviti istim i stalno se svađati. Mi ne shvatamo da tako što bacamo smeće po ulicama, ogovaramo jedni druge, uništavamo ono što imamo ne radimo nikome drugom nego sebi, mi živimo ovdje. Nema razlike između ljudi, svi mi dišemo isti kisik, svi mi osjećamo istu oluju i istu toplotu. Gluhonijemim ljudima trebamo pomoći, potruditi se da naučimo osnovne znakove njihovog jezika i podržavati njihov jezik, a ne ismijavati ga. Ja i mojih par drugarica smo sa nastavnicom počele u sklopu projekta "Upoznaj me kroz moj jezik" koji je realizirao Dječiji klub ULKBiH u saradnji sa Desetom osnovnom školom i Centrom za slušnu i govornu rehabilitaciju naučile osnove znakovnog jezika i osmislile scensko-muzički performans na znakovnom jeziku "Ne rugaj se" tako smo svojim vršnjacima pokazali solidarnost. Trebamo poštovati jedni druge onako kako bi voljeli da drugi poštuju nas.

Pojašnjenje rada: Ljuti me što ljudi pričaju, a ne djeluju. Zar mi, djeca, treba da im ukazujemo da prave stvari u životu? Izgleda da treba. Ja sam to, sa svojim drugaricama uradila, na mnoštvu nastupa pozivala – uvedite znakovni jezik – svi su klimali glavom, izražavali oduševljenje, lili suze. Uradili – ništa, još uvijek.

Deseta osnovna škola, Ilidža

Godina rođenja: 2001.

Dinel Hamzić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Iako mali i mnogima možda nebitan, moj i tvoj glas za pravdu, za naše bolje sutra, možda bi zaista mogao nešto da promijeni.

Živimo u vremenu nepravde, gdje se gube prave vrijednosti, a veličaju osobine koje nikada nisu bile poželjne, kojih bi se normalan čovjek zastidio. Da li to treba da nas obeshrabri, da se utopimo i postanemo dio mase koja dozvoljava da joj drugi nameću pravila ponašanja i definišu dobro i zlo? Naravno da ne. Uvijek postoje oni koji razmišljaju drugačije, oni koji žele promjene i koji su spremni da ulože trud na tom putu i sa jasnom vizijom svijeta kakvog želimo da nastave hrabro koračati i boriti se protiv nepravde.

„Nešto čistog srca treba, nešto muke, nešto malo nadanja i vjere. . .“, kaže naš poznati pjesnik, a ja kažem mnogo vjere, vjere u Stvoritelja, koji je kadar pomoći, koji jedini pravedni sudija. Stoga neka se ne brinu oni kojima je nepravda učinjena i neka ne tuguju oni koji su potlačeni. Kako divna utjeha i ohrabrujuća poruka za sve one koji traže izlaz.

Međutim, niti jedan trofej se nije dobio sam i ni jedna diploma nije došla preko noći. Potrebna su odricanja, godine truda i znoja i suza da bi se postigli veliki ciljevi. To je upravo ono čemu težimo, veliki ciljevi, veliki planovi i visoke ambicije koje treba da nas krase, ako mislimo da nešto promijenimo. Malim koracima, ali sigurnim, sa jasnim putem ispred sebe i još jasnijim ciljem koji se ne gubi ni kada magla zamota i pokrije sve, koji se ne gubi ni onda kada snjegovi i mećave prekriju puteve, a nebo se danima ne nadzire, sa ciljem koji pod suncem blješti i iako daleko, tako je blizu za one ambiciozne, hrabre koji se ne plaše poraza i svaki put kada padnu, ustanu jači i sigurniji da je ono čemu teže istina i da za istinu valja trpiti i strpiti se. Jesmo i uistinu takvi ili se zadovoljavamo da budemo prosječni, koristimo li svoje potencijale ili ih traćimo i živimo imaginarni svijet.

To su pitanja na koja vrijedi odgovoriti sebi, a zatim i drugima i kakav god da je odgovor, sigurno već SUTRA, ako se potrudimo, može biti bolje.

Dinel Hamzić

VI razred, **JU Osnovna škola “Umihana Čuvidina” Sarajevo**

Godina rođenja: 2004.

Nastavnica: **Katana Samka**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Kada čujemo same riječi ljudska prava prvo što pomislimo nakon toga je riječ sloboda. Te dvije riječi kao da su jedna za drugu ili mene bar te riječi asociraju na slobodu. Kao što znamo ljudska prava su ono što svaki čovjek posjeduje, odmah čim se rodi, to jest odmah nakon svog rođenja.

Među ljudskim pravima spominju se kao što znamo pravo na život, pravo na školovanje, pravo na slobodu govora i djelovanja. To je ono što je veoma bitno i značajno za sve ljude. To je ono, što je po mom mišljenju, ispravno i realno. Mislim da se svi ljudi trebaju boriti za svoja prava, davati svoj glas za to i štiti. Također moj glas ide za ljudska prava. Za mene su svi ljudi jednaki i svi imamo podjednaka prava. Svaki čovjek rađa se kao slobodan, to je dobra i pozitivna stvar. Prije mnogo godina odnosno stoljeća ljudi su bili robovi, nisu imali pravo ni na šta. Drugi bogati, moćniji su ih kupovali i postupali s njima kao sa nekim stvarima koje nemaju dušu ni osjećaje. To je ona užasna propast, ono što se vremenom izmjenilo bar na našim prostorima. Na osnovu te tužne i teške historije, naučili smo da uz slobodu treba boriti i za ljudska prava koju možemo i moramo posjedovati. Nemamo pravo nikome ih oduzimati niti ko drugi ima pravo nama to raditi. Kao što spomenuh, svi ljudi su jednaki i ja mislim da se među ljudima ne treba praviti razlike kao što su one nacionalne, rasne itd. Smatram ko je dobar vrijedi za mene i postoje dobri i loši ljudi, ali bili dobri ili loši oni opet imaju imaju podjednaka prava, jer su ti ljudi obdareni razumom i savješću. Svi su sposobni da znaju i bore se za tu slobodu i jednakost. Mora postojati neki red i zakon kojeg se moramo pridržavati da bi sve bilo u skladu. Isto tako trebamo poštovati druge jer je to za dobrobit svih ljudi. Zbog toga, mislim da ljudska prava su skup svih dobrih i korisnih stvari koje pomažu da se vodi dobar život. Treba glasati i podržavati svaku pozitivnu stvar i cijeniti ono što imamo.

Glas za ljudska prava je veoma bitan, zbog toga ja svoj glas dajem za to, zbog toga pišem na ovu temu. Svi ljudi su jednaki u politici, pred zakonom, u vjeri pred Bogom. Kršenje ljudskih prava je za mene nepravda i veliko zlo. Prema tome, to trebamo izbjegavati i posvetiti se boljim stvarima kao što su: kultura, sport, druženje i druge aktivnosti.

VII razred, **Osnovna škola "Kiseljak 2" Zabrdje**

Nastavnik: **Mehmed Kožar**, nastavnik bosanskog jezika i književnosti

Moj glas za ljudska prava i mir

Moje ime je Dua. Ja dolazim iz Palestine. U Bosnu sam došla kada sam imala osam godina. Kada sam ovdje vidjela mnogo ljudi na Brašćarskoj, bilo mi je čudno. Našla sam drugaricu koja zna i Arapski i Bosanski jezik. Ona mi je pomogla da naučim Bosanski jezik. Kada sam počela u „Trojcu osnovnu školu“, me moje drugarice su mi pomogle da učim predmete. I ponki nastavnici su mi pomogli. Hene su me drugarice sa osmiškom zvale vani da se igram s njima. Zvale su me na me rođen- dane i bila sam ovdje jako sretna. Sve naše komisije su nam pomogle da upoznamo Bosnu. Mislimo da ovdje niko ne stavi naš praznik ali smo pogriješili. Sve naše komisije su stavili Bajram i bilo mi je jako drago. Kada sam izlazila vani, vidjela sam kako neki ljudi pomaku starijim osolama. Vidjela sam kako se dva djece zajedno igraju. Do sad nisam nikada vidjela da je bila neka velika noća i to me čini sretnom. Ovdje se osjećam više sigurnijim nego u Palestini. U Sarajevu ljudi su jako dobri. U Bosni su dobri ljudi u svim gradovima, u Mostaru, Travniku, Bijeljini, Irbrenici... Ovo je moje mišljenje o ljudima u Bosni i Hercegovini.

Dua Ahmad
VII-1
Trojca osnovna škola
Sarajeva Ilidža.

IAKO SAM MALA

Iako sam mala
znam za svoja prava,
zato dižem svoj glas
da se poštuju ljudska prava,
za spas svih nas.

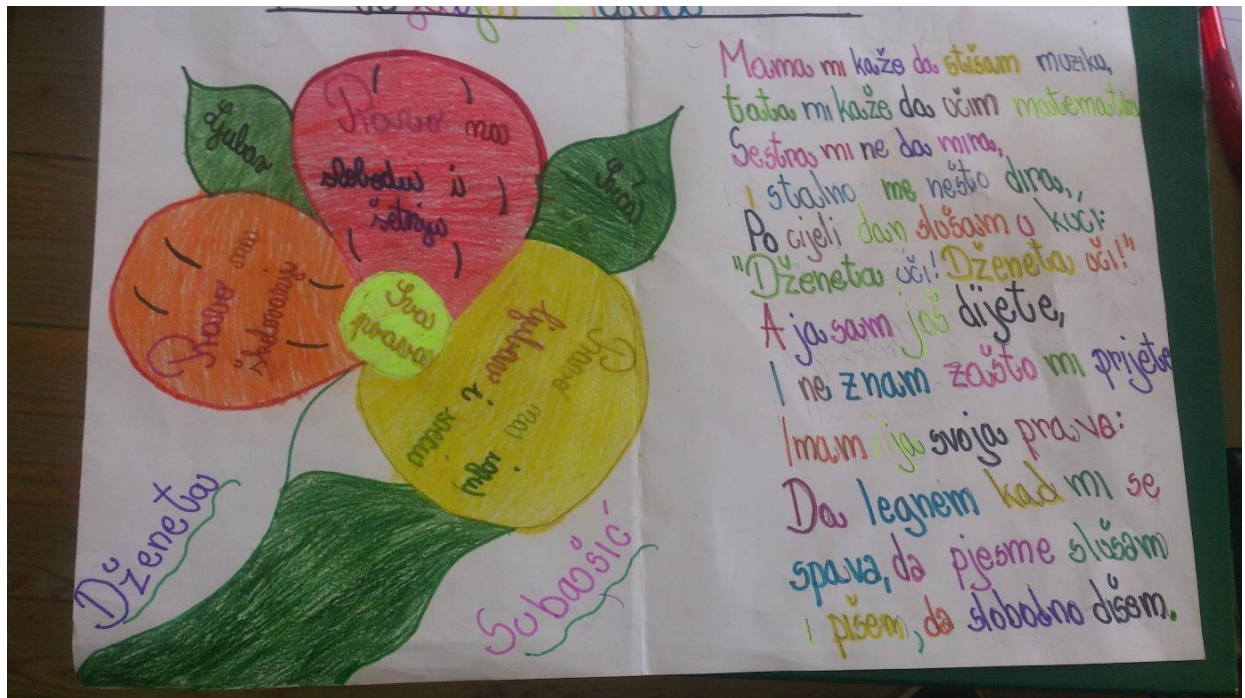
Pravo na život i mir,
imamo svi mi,
Pravo na djetinjstvo, kuću i dom
imaju sva djeca
širom svijeta
Pravo na dostojanstvo i posao
imaju svi, moj tata, moja mama,
moj bata i moj komšija Zlaja.

Za spas ljudi na planeti Zemlji,
i mi djeca dižemo glas,
pjesmom ćemo tjerati,
u balonima mi ćemo letjeti,
znanje nam je najjače oružje.
i zato dižemo svoj glas
samo da imamo bezbrižan dan
i miran san.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja imam pravo na miran san i miran dan. Razmišljajući o mojim pravima, mašta me je odvela u jednu daleku zemlju. U toj zemlji je vladao mir i sreća. Sve je bilo kao u bajci. Ja, nova djevojčica, kao počasni gost dobila sam priliku da upoznam njihovu zemlju. Obilazila sam zemlju i razgledala. Ptice su imale pravo na slobodan let. Letjele su s grane na granu i slobodno cvrkutale omiljenu pjesmu. Djeca su bila slobodna, razigrana i bezbrižna. Imala su pravo na sreću. Uživala su u svom djetinjstvu. Veselo i razigrano su odlazila u školu, jer su ih tamo čekali njihovi drugari. Svi zajedno su usvajali nova znanja i učili o svojim pravima. Imali su pravo na školovanje. Po povratku iz škole uživali su sa svojim roditeljima u svom domu. Odlazili su u šetnje na izlete. Imali su pravo da slobodno žive pod nebom. Ljekari su im bili na usluzi, i nijedno dijete nije bilo bolesno. Nije bilo djece koja su umirala od gladi ili zbog bolesti. Svi su imali zdravstvenu zaštitu. Nije bilo djece koja su proslila na ulici. Prema djeci su svi postupali s puno pažnje i ljubavi. I ko zna gdje bi stigla u svom maštanju da me nije prekinuo mamin glas glas pun ljubavi. Mamin glas me vratio u stvarnost. Stvarnost u kojoj su ugrožena ljudska prava. Prava na slobodu pravo na zdravstvenu zaštitu. Koliko je mojih vršnjaka bolesno. Koliko je njih samo došlo u školu bez uzine. A da ne razmišljam o tome koliko njih nema doma i koliko njih je izloženo nasilju. I zato u ime svih njih borit ću se za ljudska prava i mir. Moj glas će biti toliko snažan da ću urediti zemlju kao onu o kojoj sanjam.

"TREĆA OSNOVNA ŠKOLA"
LUDŽA
DŽEJLANA SMAJLOVIĆ VI

Dženeta Subašić Zenica
Oš Hamza Homa Vb
Vrhpolje 18
2011.2005.
062-078-807
Ja sam uradila rad dječijih prava.
To se nalazi prava djeteta.
Pjesma govori o pravima, sreći i ljubavi.
Neka prava djeteta koja su dozvoljena.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Nemoj tući ljude, daj im slobodu,
da živjeti mirno mogu.

Ne diraj, ne tuci!
Stani, promisli, pa odluči.
Na slobodu ima pravo svako,
nebitno, veliki ili mali, tada sve je lako.

Ne oduzimaj nečije pravo,
ne oduzimaj mu ono što ima.
Čuvaj svoje, ne diraj tuđe.
tako će biti dobro svima.

Svako ima pravo na život,
u visine slobodno da leti
kao neki hrabri pilot,
niko ne smije slobodi da prijeti.

Kratko pojašnjenje učenice koje se odnosi na rad: Želim živjeti u svijetu dobrih i plemenitih ljudi gdje ne vlada nasilje, pogotovo ne vršnjačko nasilje, gdje su svi ljudi ravnopravni, svako ima pravo na život i slobodu.

Vb, OŠ "Musa Ćazim Ćatić" Zelinja Donja - Gradačac

Godina rođenja: 2005.

Mentor: **Fatima Mujčinović**, nastavnica razredne nastave

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Zašto su ljudi, uopšte, došli u situaciju da traže svoja prava? I od koga ih traže? Ljudi traže svoja prava od ljudi. Kakav apsurd. Zar je potrebno naglašavati da smo svi na ovaj svijet došli po ISTIM pravilima i zakonima prirode, sa JEDNAKIM pravom na život? ! Zar je moguće da neko misli da ima veće pravo od nekog drugog na dom pun bezbrižnog dječijeg smijeha? ! Koliko dugo je potrebno ljudima da shvate da je mjerna jedinica – sad - jedina vremenska jedinica kada se živi? ! Kad će ljudi shvatiti da je mjerna jedinica - ovdje jedina jedinicu za površinu gdje treba da živimo? ! Prosta matematika. Zašto je, uopšte potrebno da ja, ili bilo koji drugi petnaestogodišnjak, razmišljam i pišem ona temu Moj glas za ljudska prava i mir, umjesto da mi glavna preokupacija bude jedna Ana plavih očiju? ! Zar je moguće da neko misli da ima veće pravo od nekog drugog: na više sunčevog sjaja i toplote, na veći komad mirnog neba, na veću porciju oksigena. . . ? !

Kuda ide ovaj svijet? Ljepši je i duži put kad ga bezbrižno gaziš bosim stopalima po rosnoj travi, nego kožnom čizmom po minskom polju. Pogled je širi bez suza. Osmijeh je blještaviji od zlatnika. Zagrljaj je čvršći od dijamanta. To su naša: snaga, bogatstvo i moć. Taj bistar pogled, širok osmijeh i čvrst zagrljaj je sve što naš kompas treba da sadrži na ovom zajedničkom putu našeg bitisanja. Jedina granica neka bude granica zdravog razuma.

Ovaj tekst, ispisan otkucajima moga srca, je moj „glasački listić“. Svoj glas dajem Ljubavi. Ljubavi čija zastava nikad ne stoji na pola koplja.

Pojašnjenje rada: Rad sam napisao u jednom dahu, bez ikakvog plana, jer na ovakvu temu priprema nije ni potrebna. Sve je prosto i jasno, kao što i sam rad govori.

Kozarska Dubica
Godina rođenja: 2001.

Elmana Isaković

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki čovjek treba da ima svoj mir i svoja prava. Dok neki ljudi sjede na svojoj kožnoj stolici i drugima daju otkaz, drugi se bore da svoju djecu nahrane, da imaju sve kao i ostala djeca. Ali NE, oni samo misle o sebi, dok drugi nemaju šta da jedu i nemaju na čemu da spavaju. Ja dižem glas za ljudska prava. Djeca koja imaju sve nemaju osjećanja za drugu djecu. Ja sam još mala da znam neke stvari, ali znam da mi ljudi smo isti. Svi smo od krvi i mesa. Ja ću se boriti i borim se da ljudi imaju svoj mir i svoja prava. Djeca koja nemaju roditelje i nemaju novca da se školuju, stariji ljudi koji imaju novca i ne znaju šta da rade, toj djeci trebaju da pomognu da budu uzor mlađima, a ne mi mladi njima. Djeca koja se bore da se školuju do kraja nemaju novca. Oni trebaju besplatno školovanje. Mi djeca imamo ideja i želimo da učinimo bolje za nas i druge, ali nam treba podrška starijih osoba. Podrška koju nemamo!

Va razred, **OŠ "25. novembar" Velika Kladuša**
Razredni starješina: **Edina Dizdarević**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Dobro došli na planetu Zemlju. Ovdje svi znamo, barem bi trebali znati određeni zakon, a poštivanje tog zakona mnoge baš i ne zanima. Da li zato što zakona ima previše ili zato što mrze svoj grad, svoju državu i ne znaju koliko se ljudi borilo svojim životom za taj zakon, ko će mu ga znati. Mnogi ljudi bi zakone uklonili i živjeli svojom voljom ali gdje bi stigli idući tim putem? Da, zakona možda ima previše. Svaki dan novi zakon i nova prava za sva bića ovoga svijeta. Zakon i pravo mrava, zakon pčele, zakon skakavca, . . . i to je sve za naše dobro? Ne, ili ljudi koji izmišljaju te zakone imaju koristi od uništavanja slobode ljudima ili naprosto nisu za tog posla kojim se bave. Nadam se da će kad-tad svaki čovjek na ovoj planeti imati pravo da učestvuje u promjeni zakona, bez obzira koje boje mu je koža. Zar se sve samo ratom može riješiti? Zar lijepa riječ nema veće značenje od nasilja? Batina je za hajvana a lijepa riječ za insana. Mleko ili mlijeko, čovek ili čovjek, u čemu je razlika pitam se. Izgleda da svako pametno biće mora preživjeti rat ili bilo kakav vid nasilja da bi shvatilo da smo svi ljudi i da se u tu riječ ubraja i čovek i čovjek. Možda ne trebam reći svoje mišljenje ali ko se sve pita na ovoj Zemlji, ja zaslužujem makar PRAVO glasa.

VIII1, **Osmo osnovna škola "Amer Ćenanović"**

Godina rođenja: 2001.

Uz podršku: **Aida Nakičević**, prof.

Ema Čuhara

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

JA SAM PLAVOOKO DIJETE
I DIO SAM OVE KRASNE PLANETE.

IMAM PRAVO DA SMIJEM SE
I SREĆU GRADIM,
IMAM PRAVO DA SKAČEM,
I KAD SAM LJUTA U KUTU DA PLAČEM.

AKO MI UZMETE SVA MOJA PRAVA,
NESTAĆE SVJETLO U OČIMA PLAVIM.
OSTAĆE SUZA BEZ MIRA I SREĆE,
NESTAT ĆE BUDUĆNOST, UVENUĆE CVIJEĆE.

ŽELIM SVIJET U BOJAMA DUGE, A NE
U BOJI KOŽE MOJIH PRIJATELJA.
ŽELIM ŽIVOT, SLOBODNO DA HODAM,
MOJE IME JE EMA, TO ĆU DA DODAM.
NI MRAVA NISAM ZGAZILA, I TO ĆU DA DODAM.

VOLIM TE GRADE I SVA SVJETLA TVOJA,
VOLIM TE SARAJEVO LJUBAVI MOJA.
BOSNO, MAJKO MOJA.

II-e, **Katolički školski centar "Sveti Josip"**, Sarajevo - Stup
Godina rođenja: 2008.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U našoj zemlji danas sve više dolazi pitanje da li iko poštuje ljudska prava. Po mom mišljenju nikog za to i nije baš briga. Ljudska prava su nešto što se mora poštovati i sputavati. Svi ljudi imaju pravo na život, slobodu i potragu za srećom. O ljudskim pravima ne postoji opći dogovor. Iako se među ljudskim pravima spominje pravo na život za to možemo na neki način reći da se i ne poštuje, jer danas imamo da su zatvorenici optuženi na smrtnu kaznu što se protivi ljudskim pravima na život. Isto tako imamo da nekim ljudima smeta čovjek druge boje što je veoma ružno. Danas je sve više nelagode što se tiče i vjere. Jer ljudi jedne vjere drugačije gledaju na ljude druge vjere i žele da ih povrijede. Mi ljudi ne trebamo gledati na boju ili na vjeru nego trebamo pomagati jedni drugima. Danas na neki način zbog toga i nemamo mira. Sve više je nesloge i nasilja. Niko nikoga ne želi da poslušaju, nego svi vode svoj neki princip. Pravo slobode govora i to nemamo jer što god kažeš oni te ispravljaju ili u nekim većim slučajevima ako šta kažeš protiv vlasti moraš da se sukobljavaš sa njima. Danas ljudi imaju sve manje prava, a ovo su samo neka objašnjenja da ta prava nemamo. Mi sve što želimo je da se poštuju ljudska prava, da ne bude sukoba i rata i da bude mir u cijelom svijetu.

VIII-1, **JUOŠ "Lukavica" Gračanica**
Godina rođenja: 2001.

Emina Salkanović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Učenica sam 9. razreda osnovne škole. Imam roditelje, brata i širu obitelj koju jako volim. Odlična sam učenica i na prvi pogled sve je uredu. Međutim, prosudite vi koliko je uredu. Ja odrastam slušajući svakodnevno: „*Kad sam bila tvoje dobi, ja sam bila u izbjeglištvu. Bio je rat. Bilo je teško biti dijete.* „I tako svaki dan. Uključim TV, prebacim na jedan program – IZBJEGLICE, na drugi – RANJENI, treći – MRTVI, na četvrtom ponovno IZBJEGLICE. Onda ugasm TV pa se zapitam, kome da kažem? IMA LI ITKOOO DAA MEEE ČUUJEE? ? ? ?

Koga da pitam hoću li ja rađati djecu? Imam li pravo u ovo vrijeme uopće i imati dijete?

IMA LII ITKOOO DAA MEEE ČUJEEE? ? ? ?

Ima li bar netko da mi kaže da će jednoga dana doći mir i da će svi ljudi biti slobodni? ? Ali da znam da je to za 5, 10 ili 15 godina, svejedno, i da znam da ću tada moći odgajati djecu, a da im ne pričam kako sam ja bila izbjeglica ili kako će oni biti izbjeglice.

IMA LII ITKOOO DA MII KAŽEEE? ? ?

Ljudsko pravo je pravo na život, pravo na stanovanje, pravo na vlasitu domovinu. . . I dok milijuni ljudi nemaju to pravo, ne dižem glas, već VRIŠTIM u nadi da će me netko za bar 10 ili 15 godina čuti i omogućiti mi da imam svoju obitelj i da odgajam svoju djecu u miru!!!

Unaprijed se zahvaljujem, Vaša
učenica Emina

Pojašnjenje rada: Svojim sastavom ukazujem na to koliko su nekim ljudima oduzeta njihova osnovna prava i mir. Oni nemaju život kakvim mi živimo, ali ni naš život nije 100% siguran. Samo je pitanje vremena kada ćemo i mi doživjeti to što oni trenutno preživljavaju. Oni nemaju svoja prava, mi ih na neki način imamo, no veliki je upitnik što čeka nas i našu djecu u budućnosti. Stoga, pozivam na MIR U SVIJETU i dajem svoj glas za ljudska prava!!!

IX razred, **Osnovna škola Vladimira Nazora, Odžak**

Godina rođenja: 2001.

Nastavnica: **Šefika Džananović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR U SVIJETU

Mene su učili moji
da isto gledam na sve ljude i
da ne dozvolim nikada
da razlike između nas bude.
Da svako dijete ima dom
i sretnu porodicu,
da odrasli poštuju i malu djecu.
Da svaki čovjek, ma koje rase i boje,
ima posao, domovinu i
da sa ponosom kaže:
To sam ja i ovo je moje!
Tako su učili mene,
tako ću i ja djecu svoju:
Da svako ima pravo na život, rad i slobodu
bez obzira na vjeru, naciju i boju.
Ja sam samo malo dijete
ali, poslušaj me ljudi svijete:
I ja dižem svoj glas
za slobodu, mir, za prava svih ljudi,
za stare, za mlade, za djecu...za sve nas.

UČENIK: EMIR HONIĆ

RAZRED: 1-1

ŠKOLA: TREĆA OSNOVNA ŠKOLA - ILIDŽA

Erna Muslić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja bih željela da nema korupcije, nasilja, zlostavljanja, ubistva, progona, gladi, siromaštva. . .

Moja najveća želja je da nikad i nigdje ne bude rata. Nepravde je, nažalost, najviše. Tako bih voljela da se iskorijeni sve što je loše. Voljela bih da sva djeca svijeta budu sretna. Željela bih da svi ljudi svijeta imaju miran san, da ne budu izloženi nasilju u bilo kojem pogledu. Voljela bih da svi imaju jednaka prava; da se školuju, da postanu čestiti, fini i pošteni ljudi.

Svi trebaju slobodu i mir, da sretno žive i rade u svojoj zemlji, da ne moraju tražiti hljeba (posla) u tuđem svijetu. A najviše bih voljela da uvijek pobijedi pravda, istina i razumijevanje među ljudima. Jedino je to ispravan život.

Kad bi se moje želje ispunile, ne bi bilo nepravde, ne bi bilo ratova, ne bi bilo gladi, ne bi bilo siromašnih, ne bi bilo ni bolesnih i sva djeca svijeta bi sretna bila.

V razred, **JU OŠ Vražići**

Godina rođenja: 2005.

Mentor: **Sevleta Arnautović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Aplauz, žamor publike, suze, uzdasi. . . Sve ovo smo prošle smo zajedno.

Sve je počelo onog dana kada smo zajedno sa našom nastavnicom počele realizovati projekat "Upoznaj me kroz moj jezik". Na početku nam je bilo jako teško, ali kasnije smo shvatile da je znakovni jezik ustvari isti kao i naš, samo što je to govor tijela. Kada smo posjetile Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju u Sarajevu, naučile smo mnogo stvari i sklopile mnoga prijateljstva. Djeca u centru dočekala su nas sa osmijehom na licu i priredili nam nezaboravan doček. Od tog dana, znakovni jezik je postao dio našeg života.

Kada smo počele učiti osnove znakovnog jezika, shvatile smo da nije lahko i da je teško sinhronizovati misli i pokret, ali smo ista tako znale da ne smijemo i nećemo odustati, zbog njih, zbog sebe, zbog nas. Nakon što smo savladali znakovnu abecedu i osnove znakovnog jezika, odlučile smo da UNICEF-ovu pjesmu "Ne rugaj se" prevedemo na znakovni jezik i napravimo jedan performans kao podršku našim drugarima iz Centra. To smo i uradili.

Već nakon prvog performansa osvojile smo srca brojne publike. Onda su uslijedili pozivi. Iz sedmice u sedmicu upoznavale smo novu publiku. Sve ovo će nam ostati urezano u sjećanju zauvijek. Snimili smo kratki dokumentarni film o ovom projektu koji je oduševio komisiju na Zeničkom film festivalu i osvojili smo 3. mjesto! Tu nije bio kraj, ustvari tu je tek sve počelo. Bile smo gosti na sjednicama vijeća, promocijama knjiga, večerima poezije. . . Ponosni smo na ono što smo učinili za tu djecu, za naše prijatelje, za nas. Mi smo pronašle sreću u malim stvarima i za kratko vrijeme dotakle smo zvijezde. Ovo nije kraj. Ovo je tek početak upoznavanja nekih novih scena i nove publike, ovo je tek početak borbe za uvođenje znakovnog jezika u redovne škole, za šta se i borimo kroz naše nastupe. Naš pokret je naš glas za ljudska prava. . .

Pojašnjenje rada: Već dvije godine sam aktivni učesnik projekta Upoznaj me kroz moj jezik – znakovni jezik koji realizuje moja škola (Deseta osnovna škola) u saradnji sa Dječijim klubom Udruženja lektora i komunikologa u BiH. Kroz razne nastupe na znakovnom jeziku, borimo se za to da znakovni jezik bude nešto 'normalno' u svakodnevnom životu svih građana, a to ćemo postići ako u škole uvedemo znakovni jezik bar kao sekciju. Mi već dvije godine dižemo svoj glas pokretom, a tako ćemo i nastaviti.

Deseta osnovna škola Ilidža

Godina rođenja: 2001.

Moj glas za ljudska prava i mir

Uvijek zaslužuje da bude sretan,
da osjeća mir, da bude zadovoljan.

Mir! Taka kratka riječ, a tako velika
značenje. Znači li svi sta, zapravo, znači
riječ mir? Oni koji su se rodili i
odrasli u miru, ne cijene ga i ne znaju
kako je da njega doći teškim boravima
i protivljenom kralju. Oni koji su preživjeli
rat; koji su se borili za mir u BiH
i za njenu nezavisnost, da bi nam bilo
bolje, cijene svaki dan proveden u miru.

Ljudska prava su prava svakog čovjeka
bez obzira na razlike bilo kakve vrste,
kao što su mišljenje, rasa, spol, jezik,
vjera, porijeklo... Ljudska prava su prava
na školovanje, mogućnost izbora, pravo glasa,
pravo na život, zaštitu mučenja,...

Da bi čovjek bio sretan, mora se osjećati
sigurno, znati da ima svoja prava
i svoj mir. Nažalost danas dolazi do
kršenja ljudskih prava, to nam dokazuju

mnogi oružani sukobi i mnoga druga
dešavanja u svijetu. U ovom svijetu

na hiljade ljudi se bori za svoja
prava, a milioni njih ~~pate~~ pate jer

im se krše osnovna prava - čiste

mučenja, korupcije, silovanja, glad, neljudski
Netolerantnost prema drugačijima, lošeg

za jednakost žena, nepravda između
bogatih i siromašnih, sve su to
dokazi kršenja prava. Svaka osoba
ima jednaka prava, ali, nažalost, mnogi
to (ne)poštuju. ljudi su postali
okrutni i selični i nemisle o
posejedacima i osjećajima drugih.

Hana Baltijarević

IX-2

70. "Treća osnovna škola"

Ilidža

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svi mi od rođenja posjedujemo ljudska prava. Ljudska prava su urođena i jednaka su za sve ljude na svijetu. Svaki čovjek ima pravo na njih na temelju samog svog postojanja kao čovjeka.

Kroz historiju smo se upoznali sa raznim pokušajima uništenja ljudskih prava. Tako je nacizam u Njemačkoj imao za cilj da pravo na državljanstvo imaju samo „čisti“ Nijemci, a oduzimalo se pravo Jevrejima. Vođa tog nacizma je bio Adolf Hitler koji je svojom knjigom predstavio svijet kao rasnu borbu za prevlast gdje je evropska arijevska rasa superiorna drugim. Njemačka, germanska rasa je po njegovom ubjeđenju superiorna drugim rasama i kao takva bi se trebala širiti na štetu ostalih. U potrazi za arijevsom rasom ubijeni su mnogi ljudi. Suprotno nacizmu je komunizam čija je ideja bila besklasno društvo i potpuna jednakost ljudi. Historija nas uči o posljedicama predrasuda, rasizma i netolerancije prema drugima, o izopačenom sistemu. Svi su ljudi različiti i niko ne bi trebao biti diskriminiran. Nijedna rasa nije superiorna drugoj, te se ljudi razlikuju samo po osobinama. Rasizam je barbarstvo bez obzira od koje rase dolazilo. Svaki čovjek ima pravo na svoje mišljenje. Nikoga ne bi trebali ušutkavati samo zato jer ono što on govori nama ne prija. Često u našem društvu postoje predrasude i stereotipi koji uništavaju zajednicu ljudi i dijele ih, a njihov glavni izvor je strah. Oni čine da se pojedinci osjećaju izolovano. Zbog takvih mišljenja vođeni su ratovi i izgubljeni mnogi životi. Oni su uzrok netrpeljivosti među ljudima i mržnje među rasama i nacijama, te vrijeđanju.

Potrebno je ljude stalno podsticati na borbu protiv svih oblika diskriminacije. Pod teretom predrasuda ne možemo ići uspravno!

VIII 1, **Osma osnovna škola “Amer Ćenanović”**

Godina rođenja: 2002.

Uz podršku: Aida Nakičević, prof.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Željela bi da ljudi znaju da se ljudi ponašaju, onako kako se ponašaju, zbog svojih životnih iskustava.

Mnogi ljudi kriju kako se osjećaju zato što ne žele da drugi znaju za njihovu bol. Vi ne znate kroz šta su ti ljudi prošli i ne možete im suditi za njihove postupke. Zašto ljudi imaju potrebu da vrijeđaju druge? Svi mi udišemo isti zrak, i zašto onda ljudi tretiraju druge ljude kao da su oni na nižem nivou. Ja sam mala i već znam kakav je osjećaj da me omalovažavaju. Osjećala sam se kao da ne značim ništa. Je li to zbog moje rase, izgleda i slično. Uvijek sam se trudila da sam tu za svoje prijatelje, ali nekako su oni uvijek nalazili nekog „boljeg“, . Nisam nikad vidjela da svi dobijaju isti nivo poštovanja. Onda se pitaju zašto sam danas takva, zašto sam ponekad tužna i nezainteresovana.

U ovoj zemlji čim se pojavi neko bar malo drugačiji, biva omalovažavan. Samo zato što ne izgledam, ne zvučim ili se ne ponašam kao i svi ostali, ne znači da me treba omalovažavati i izdvajati iz društva. Moje namjere su dobre, dobre prema svakome. Naučila sam da prihvatam ljude takve kakvi jesu, jer ja ne znam kroza šta su oni prošli i smatram da postoji razlog za to kakvi jesu. Zato ih i prihvatam bez ikakvih pitanja i predrasuda. Jedino što se pitam je to, ako ih podcijenim, kako će to utjecati na njih. A želim da se oni u mom društvu lijepo osjećaju. Svi ljudi treba da se trude da budu dobri prema drugima i daju sve od sebe da se oni drugi osjećaju ugodno u njihovom društvu, a ne da ih sude i pokušaju da ih mijenjaju. Prihvatimo jedni druge onakvim kakvi jesmo jer svi smo mi različiti, a svi skupa činimo jednu lijepu cjelinu.

U ovom svijetu te niko ne shvata ozbiljno. Niko se, ustvari, ne stavlja u tvoju situaciju i ne pokušava suosjećati s tobom. Kad bi ljudi saslušali jedni druge, suosjećali sa njima, mogli bi jedni drugima toliko pomoći.

Ako uvažavamo i cijenimo jedni druge, onda možemo i da se oslonimo jedni na druge. Svako od nas ponekad ima problem koji mu je teško sam da prevaziđe, ali uz pomoć prijatelja to ide mnogo lakše.

U ovom svijetu je previše siromaštva i neznanja. Kad bismo se samo malo potrudili da shvatimo one kojima nešto nedostaje i kad bismo im dali podršku, kada bi ih prihvatili, mogli bismo im pomoći i da steknu obrazovanje i da prevaziđu siromaštvo.

“Treća osnovna škola” Ilidža

Godina rođenja: 2004.

Učiteljica: **Azra Ivazović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svakoga dana slušam iste priče,
I sve mi jedna na drugu liče.
Svi o pravu i miru govore,
Al' nikako da se dogovore.
Dječiji vapaji sa svih strana zovu
I zato ja osnivam državu novu.
Možda ću zvučati kao političar,
Al' izvest ću ovo kao mađioničar.
I zato moram da vam kažem,
Od danas nova pravila važe:
Žena vrijedi kao muškarac,
Svaka majka primat će džeparac,
Bit će sretan svaki školarac.
Ukidam dvije škole pod jednim krovom,
To će se smatrati svetim slovom.
Svi će na vrijeme primati platu,
Bit će plaćeni po svakom satu.
Neće biti važno jesi li ili nisi Bosanac,
Važno je samo da si znalac.
I nije važna boja očiju i kože,
Jer, svi će morati da se slože.
Ne smijemo biti k'o rogovi u vreći,
Jer to je prepreka našoj sreći.
Ne smijemo biti kao pas i mačka,
Ovo su nova pravila i
TAČKA.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svi smo od majke rođeni slobodni, jednaki. Svi smo rođeni kao ljudska bića, kao individua, dio svijeta. Rođeni smo da bi živjeli. Živimo u vremenu u kojem su ljudska prava konačno zaživjela, stupila na snagu ili ipak nisu. Živimo u vremenu gdje postoji pravda koja je zadovoljena ili ipak nije, još uvijek čeka svoj red. Nismo li svjedoci izobilja koje oko sebe imamo, a još uvijek smo gladni. Postoji pravo na život, koje je, nažalost, većini uskraćeno. Maštamo o životima, novcu i prividnoj sreći, dok ne vidimo da proždiremo tuđu sreću i lomimo tuđa leđa. Prava postoje ali se rijetko poštuju. Sve više postoji puteva, ali većina ih je trnjem posuta. Želimo promijeniti svijet, ali ne mijenjamo sebe. Koga slijedimo? Čemu težimo? Da li su prava tu samo da bi postojala? Odgovori mi, moj dobri svijete, zašto djeca ostaju roditelja željna, a imaju pravo na sretnu porodicu. Nismo li, moj dobri svijete, isuviše škrti postali. Sav nam se život vrti oko novca, gubimo prijatelje zbog ličnih interesa, gubimo porodicu krećući se pogrešnim ulicama, trošeći pogrešne "lijekove". Ubijamo sebe i druge oko sebe. Ubijamo prirodu, život i volju za životom. Krijemo se od stvarnosti, a kao da je mašta nešto bolja. Cijelo postojanje nam je jedna velika ironija. Čudim se, moj dobri svijete, da već odavno nismo izumrli. Čovjek sam, biće ljudsko, želim da ne strahujem od toga šta me sutra čeka. Želim život! Želim porodicu! Želim svoje ljudsko dostojanstvo bez obzira da li sam musliman, pravoslavac, jevrej, kršćanin ili ateista! Želim, moj propali svijete, mir! Želim da gdje god da odem, ostanem onaj isti ja-čovjek! Pokažimo da prava iako postoje u pismenoj formi, da postoje i u stvarnosti, primijenjena na svakog čovjeka, bio on crnac ili bijelac. Ako me ikada budeš pitao, moj dobri svijete, ko želi ljudska prava i mir u svijetu, uvijek ćeš, moj dobri svijete, moju ruku u zraku prvu gledati. Nasilje, ratovi i diskriminacija nemaju opravdanja. Ruke dižem za bolje sutra, za nas, za cijeli svijet!

Kratko pojašnjenje rada: Osnovno pravo svakog čovjeka je da živi u slobodi i miru. Ali u ovom burnom vremenu za to pravo treba da se borimo, jer nažalost svijetom vladaju zli ljudi. Bez obzira na našu vjeru, boju kože i ostale različitosti, svi ljudi na ovom svijetu su isti. Unatoč svemu tome, ima ljudi koji ne misle tako i žele da unište narod koji nisu isti kao oni. Moramo shvatiti da trebamo biti jedinstveni i pomagati jedni drugima, jer to je oličenje i veličina svakog čovjeka. Ako hoćemo da živimo u slozi i miru trebamo poštovati prava jedni drugih i zanemariti naše različitosti.

JU "Druga osnovna škola" Hrasnica

Godina rođenja: 2001.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA

Svake noći razmišljam koliko ljudi nema ovako obične stvari: toplu kuću, toplu postelju, hranu,...
Koliko djece ne dobije bajku za laku noć, već suze. Koliko djece sutra ujutru ustati rano i otići u školu.
Svaki put kad pođem zubaru, pitam se koliko djece nema zaštitu ljekara. Zar je važno gdje smo rođeni
i ko smo. Čovjek ima pravo na mnogo toga. Neki ljudi ne znaju za svoja prava. Kao prava na život,
obrazovanje, kazati šta misli i još toga. Neki misle da ne mogu ispraviti mane i ne mogu imati ljubav,
alito nije istina. Ovo je moj glas za ljudska prava.

Ime i prezime : Lamija Mujčinović

Adresa: Četvrte Viteške brigade 26-a

Datum rođenja:06.12.2007

Škola:Treća osnovna škola

Učiteljica: Bida Smajlović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ljudska prava su prava sa kojima su svi ljudi na svijetu rođeni, koja govore o slobodi i ravnopravnosti svih nas. Bez obzira na to u kojem smo narodu rođeni, koje smo boje, ili kojoj religiji pripadamo, ljudska prava nikome ne smiju biti oduzeta. Razlog zbog kojeg ljudska prava postoje jeste da štite svakog rođenog čovjeka na našoj zemlji. Isto kao i odrasli ljudi, i djeca imaju svoja prava. U svijetu se 20. novembar obilježava kao dan prava djeteta. Na taj poseban dan cijeli svijet se podsjeća na to da djeci treba pružiti sve najbolje.

Ponekad kada sa svojom porodicom šetam gradom vidim mnogo djece koja su loše obučena, prljava, vjerovatno bez krova nad glavom i koja prose po ulicama Sarajeva. Pitam se zbog čega ta djeca nisu u školi kao moji drugovi i ja, pitam se zašto rade to što rade i ko ih tjera na to. Mislim da su uzrok tih posljedica njihovi roditelji. Djeca prošenjem prikupljaju novac. Ta djeca ne idu u školu već su prisiljeni da zarade za dnevni obrok. Osim toga što ne idu u školu da uče historiju, matematiku, BHS jezik i ostale predmete, također im je ugroženo zdravlje i njihova sigurnost. Ja mislim da bi naša država trebala da povede više računa o tome i da takve stvari zabrani i kazni. Posljedica takvog ponašanja njihovih roditelja je ta da djeca ostaju bez obrazovanja i takva sutra kada odrastu neće moći da se zaposle i budu korisni članovi našeg društva.

Ja mislim da kada djeca steknu osnovno obrazovanje u školi oni koriste ta svoja ljudska prava. Pored pohađanja škole koja nas uči kulturnom ponašanju i onome što nas čeka u budućnosti kada odrastemo, sva ta djeca imaju pravo na igru, druženje, i zdrav život. U školi nas također uče o miru, poštovanju i ljubavi koji treba da vladaju među ljudima u cijelom svijetu. Na neki način su ljudska prava i mir povezani jedno sa drugim, jer kada dijete uči o miru u školi ono će ga pružati ljudima oko sebe. Svako dijete ima pravo na mir, poštovanje i ljubav drugih osoba. Što više pružamo mir i ljubav našoj okolini, više će nam taj mir i ljubav biti uzvraćeni.

Moj glas za ljudska prava i mir je odlučan i glasan.

V-2, "Treća osnovna škola" Ilidža

Godina rođenja: 2005.

Učiteljica: **Azra Ivazović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki čovjek ima svoju životnu priču. U mojoj ima puno nemira i tuge. Utočište od životnih briga nalazim u školi i učenju. Volim ići u školu mada i u njoj bude problema. Ponekad moja tuga ili nemir iz srca pobjegnju u moje oko ili na moje lice. Ne volim kad mi kažu: „Ajde, ne plači kao mala beba.“ Ja sam dvanaestogodišnja djevojčica i ne želim kriti svoja osjećanja. Želim pričati o njima. Rijetko srećem one koji me hoće saslušati, a to mi je potrebno kao voda. Poneko me razumije. Kad pričam sa onima koji me razumiju, bude mi lakše.

Puno sam naučila o svojim pravima. Znam da se borim za njih. Svakodnevno ih ponavljam: Ja imam pravo da se igram!

Ja imam pravo da budem slobodna!

Ja imam pravo na ljubav!

Ja imam pravo na hranu i piće!

Ja imam pravo na učenje!

Ja imam pravo imati osjećanja!

Ja imam pravo biti sretna!

Ja imam pravo na porodicu!

Ja imam pravo na zabavu!

Imam i svoje želje:

Ja želim da nastavnici budu bolji!

Ja želim da moji nastavnici budu sretniji!

Ja želim da nas nastavnici više ohrabruju!

Ja želim da odrasli više pomažu djeci!

Objašnjenje rada: Učenica ima bolesnu majku koja gubi vid. Pored toga njena je porodica prošla kroz problem koji je imao njen amidža. U zadnje vrijeme često osjeća stomačne tegobe i strah kad vidim jednu osobu iz svoga sela, a koja je učinila zlo njenom amidži. Uglavnom, iz toga proizilaze njene tuge i plač.

Vb, OŠ “Edhem Mulabdić” Međida Donja

DAJ SVOJE DANAS ZA BOLJE SUTRA

Pričali su mi da je rat otkinuo dobar komad dragocjenog vremena. Strah je najviše ubijao. Kada bi pala granata, geleri bi se raspršili kao kapljice vode koje padaju na kamen, pa bi se rane na tijelu širile kao kuga. Ali rane na tijelu zarastu. Možda ne baš tako brzo, ali sigurno zarastu. A od straha koji pretrpiš kada padne ta ista granata, kada se ti isti geleri rasprše kao malo vode, nastane rana na duši, pa se ureže, usiječe i ostane tu zauvijek. Ma koliko se ti trudio da ne misliš na to, da zaboraviš, ne uspijeva. Umjesto toga, rana se svakog dana sve više širi, dok na kraju ne oblije krvlju cijelu dušu, pa ona potamni, i klone. A kada duša klone, tijelo postaje biti samo obična, najobičnija nakupina mesa i kostiju. Ni mrtvo, ni živo. A ti - ni kriv, ni dužan. Tako su mi pričali. Djeca su, kažu, bila željna svega. A koliko su bila željna, toliko su bila i skromna. Željela su samo da imaju nešto pojesti, nečim se zabaviti. Željela su ići u školu, majku, oca, brata su željela. Željela mir! Željela biti DJECA! Nije mi jasno kako odrasli ne shvataju. Kako ne razumiju naše skromne želje. Tako su pričali...

U našem sokaku živi Stara nena, kako je svi zovu. Sama je. Potpuno sama. Nikada se nije udavala, niti je imala djece. Zbog toga je djeca iz našeg sokaka često posjećuju. Pa tako i ja. Kad god odemo, Stara nena nam ispriča priču. I nikada se nije desilo da nam ispriča onu koju smo već čuli. Zbog toga se jako volimo družiti s njom. Jedino što je nena imala na ovome svijetu, je jedan mali kućerak, kojeg su stanovnici sela renovirali prošlog proljeća, i jednog starog, već iznemoglog i klonulog mačka Brku, kako ga je zvala. Jednom je tako, kada smo otišli da je obiđemo, nena ispričala priču, koju, po običaju, nikada prije nismo čuli...

Bilo je ovo davno, davno, još prije pakla (mislila je na rat). Kada to čuše manja djeca, brzo se razidoše, i ostasmo samo mi „stariji“. U jednoj maloj varoši, u dnu planine Majevice, na njenom sjeverozapadu, živjela je djevojka. Živjela je u jednom starom kućerku, koji bijaše potpuno uništen. Krov na četiri vode, svako malo bez crijepa. Od četiri prozora sa prednje strane, samo jedan imaše čitavo staklo. U toj sobi je i živjela. Zidovi samo što nisu poljubili zemlju. Fasada bijaše samo san. Kako je kuća uopšte stajala uspravno, sami je Bog znao. Ali eto, stajala je. U toj sobi je, kao što već rekoh, živjela djevojka, s majkom. Oca nije zapamtila- poginuo je u rudniku. A brata bolje da nije ni imala. Sve ono malo para što bi majka zaradila, on bi prokockao i popio. Kako i od čega su živjela, ni sama nije znala. Djevojka nije voljela često izlaziti napolje. Dane bi provodila skrivena u mračnoj sobi, čisteći. Jedini prijatelj joj bijaše mačor. Mislim da se zvao Brko. Bio je mlad, sjajne, sive dlake, važno se šepurio i mazio na svakom koraku (opis je u potpunosti odgovarao neninom Brki, osim onog dijela gdje se spominje riječ „mlad“ i „sjajne dlake“). Znala bi djevojka satima maziti Brku, ispovijedajući mu svoje muke i tegobe, a on bi se pravio važan. Međutim, postojalo je biće na ovom svijetu, koje je djevojka voljela više i od Brke. Voljela ga više i od zraka, i od sebe. Srela ga je jednom na rijeci, kada je išla da pere odjeću. Stajao je uz hrast. Činilo joj se kao da su on i hrast blizanci – obojica vitki, plećati, stava sa kojeg se jasno mogla pročitati hrabrost. Kosa mu smeđa, čokoladno smeđa, malo nagnuta na lijevo oko. Oči, isto tako, smeđe. Nos savršen, a usne rumene, kao makovi. Ali to nije ništa u poređenju s onim što je vidjelo njeno srce.

-„Baš kao što je rekao Mali princ“- dodavala bih ja, važno se šepureći -„Prave stvari se vide srcem. Bitno je očima nevidljivo.“

-„Tako je.“ - ponosno bi odgovarala starica, pa nastavljala sa pričom.

Ali to nije ništa, u poređenju s onim što je vidjelo njeno srce – hrabrost i odmjeranost, ali i nježnost i ljubav. Da, ljubav! Ljubav, koja je sada obasjavala i njeno srce. Gledala ga je krupnim, zelenim očima, sa divljenjem. Nije joj smetala ni gusta, smeđa kosa na licu, ni komarac na čistome čelu. Stajala je nepomično nekoliko trenutaka, napola otvorenih usta. Iza rumenih usana virili su biserno bijeli zubi. U očima neki čudan sjaj, u srcu neki čudan, stran osjećaj. Nešto nepoznato, nešto, što nikada ranije nije susrela. I strah, i sreća. Neizmijerna sreća. Gubila je tlo pod nogama. Kao da je dobila krila, pa joj se učini da može uraditi šta god poželi. Ali onda odjednom, kao da je nešto povuče nazad na zemlju. Pribra se, pokupi neiscijeđene haljine bijelom rukom, pa, zapinjući nogama od suhu zemlju, i dižući ta sobom mali oblačak prašine, potrča kući.

-„Šta ti je“- upita je majka hladno, pomalo ljutito.

-„Ništa, sve je uredu“- odgovori djevojka, isto tako hladno, ne obazirući se na majčinu ljutnju. Majka nije ni navaljivala. Uze mokre haljine, pa krenu na avliju da ih iscijedi.

Zapravo, djevojka nije lagala. Sve je bilo uredu, u savršenom redu. Te noći nije spavala. Niti ijednu poslije nje. Brku je potpuno zaboravila. Jela je u neznanju. Kao da je tijelom bila na zemlji, a dušom na ko zna kojem nebu. Konačno je voljela, osjetila čar života. Konačno je imala razlog da živi. Ali je njen brat, kao i obično, sve upropastio. Ona se bojala reći mu sve u lice, pa je napisala pismo. Međutim, pismo je završilo kod njenog brata. Kada je pročitao to što je napisala, razbjjesnio se kao nikad do tada. On je već bio ugovorio zaruke sa nekim trgovcem, koji je imao toliko novca, da se činilo da se kupa u njemu. Ali ona nije marila za to. Kao što već rekoh, kada je pročitao pismo, užasno se razbjjesnio, pa otrča da ubije sestrinog dragog. Ona, jadnica, molila i preklinjala da odustane. Govorila je da, kada bi ubio njenog dragog, kao da bi ubio nju. I nekako je uspjela nagovoriti brata da odustane. I kada je mislila da je sreća konačno došla, umjesto nje, dođe pakao-rat. Mladić ode u vojsku, a ona ponovo ostade sama. On se nikada nije vratio, a ona ga nikada nije prestala čekati...

I moje, ali i oči svih koji su slušali priču zarosiše. Tek kasnije, kada je nena umrla, u njenoj kući smo pronašli pismo. Ona je ustvari pričala o sebi.

Došla sam kući nikakva. Začas se pozdravila sa roditeljima i zavukla se u svoju sobu- svoje utočište. Razmišljala sam dugo. Kako je samo ovaj svijet nepravedan. Da li je uvijek bilo ovako, ili su ljudi vremenom sve promijenili. I dalje mi nije jasno zašto ljudima treba rat. Zašto bi zbog rata dvoje mladih, koji se vole, bili rastavljeni. Da li je i danas tako. Na trenutak sam zastala. Naravno da jeste! Ni dan danas nije ništa bolje. Rijeke izbjeglica teku negdje, ni sami ne znaju gdje. Odvojeni od voljenih. Od onih koji su razlog zbog kojeg žive. Koje vole više i od zraka, i od sebe. A nemaju pojma gdje su. Niti gdje će biti. Da li će njima ikada biti isto. Hoće li se rat u njihovim zemljama ikada završiti. Da li će se moći vratiti tamo gdje je njihov razlog života. Da li će ikada više sresti svoje voljene, oca, majku, brata, sestru, svog voljenog, svojvoljenu? Ili će možda zauvijek biti rastavljeni. Bilo kako bilo, moramo se nadati najboljem i sanjati bolje sutra. Jer snovi se uvijek ostvare, možda ne brzo, ali se sigurno ostvare. Ali, recimo i da se vrate u svoju domovinu, da li će išta za njih biti kao prije. Da li će išta za sve nas biti kao prije. Iskreno, nadam se da neće. Voljela bih da bude bolje. Da sutra, prekosutra ili nekada, nije bitno kada, bude bolje. Ta, zašto nemaju svi ista prava. Zašto neka djeca mogu ići u školu, a nekima to nije dozvoljeno. Zašto bili čiji očevi moraju u rat. Za koga i za šta se bore? Moramo svi imati ista prava. Moramo svi imati pravo na život, na zdravlje, na školovanje, hranu, igru, osmijeh. Moramo imati mir. Ali, moramo imati još nešto- jednake odgovornosti. Bez obzira da li je u pitanje muškarac ili žena, musliman, kršćanin, budist, jevrej, Bošnjak, Amerikanac, Englez, Rom. Moramo biti jednaki.

Sada shvatam da se moramo boriti, ali sigurno ne ratom- nego riječju. Moramo se boriti za bolje sutra, ako smo jučer patili da sutra više niko ne pati. I to moramo početi danas! Zato, svi zajedno; Dajmo svoj glas za pravo i mir.

Pojašnjenje rada: Ovaj rad je, u stvari, urađen iz tri dijela. Prvi dio govori o ratu i boli koje je on izazvao za vrijeme ratnih dejstava u mojoj domovini, Bosni i Hercegovini. Potom se vraća u vrijeme nekog drugog rata i bolima koji je on donio jednoj mladoj duši, jednom neostvorenoj ljubavi, a koju u ovom mom radu priča „Stara nena“. Potom priča vodi u sadašnjost, gdje svakodnevno gledam putem televizije rijeku izbjeglica iz raznih zemalja u kojima se trenutno ratuje i boli koju ti ljudi doživljavaju i preživljavaju. Na kraju završavam sa porukom da svi moramo da imamo svi, ama baš svi, ista prava. . . bez ikakve vrste dijeljenja. . . Nadam se da će nekada zaista biti tako, da će jednom na ovom svijetu vladati mir, da će sva djeca imati mogućnost školovanja, mogućnost življenja i uživanja u život. . .

VIIIa, **JU OŠ “Humci“ - Humci**

Mentor: **Jasminka Hadžić**, prof. b/h/s jezika i književnost

MIR

Oko nas bejahu sve pare i dukati pa razmišljamo kako su najvrednije. Samo ću reći da materijalno bogatstvo ne gleda na široke vidike. Duhovnost je najvrednija. Nikada neću hvaliti sebe. Svoj kvalitet ću zadržati i skromno ću koračati. . . Ne stidim se poštenog zanimanja. Nije sramota biti komunalni radnik, naravno. . .

Mir je nepoznata reč današnjice. Trebamo se poštovati više, jer poštovanje daje lepote svetske. Poštovaću uvek dobrog čoveka, pomoći, biti prijatelj, ostaviti srce, zaboraviti na sve svoje probleme i postati čovek. Nacionalna mržnja se ne treba širiti. Neću širiti mržnju na osnovu vere i nacionalnosti, niti na bilo koji način. Klonim se loših, nema potrebe za mržnjom. Mržnja je ključ nemira. Mislím da svi razumemo, ali nema svako dušu. Spreman da pomognem pri izgradnji džamije, crkve i uvek dobrom čoveku priđem kako bih mu pomogao.

Bogatstvo je lep život.

Objašnjenje rada: Dobra dela su vrijedna. Hteo sam da prikažem vrednost dobrote. Pravda će pobediti. Nisam nacionalista. Poštujem dobre ljude. Nadam se da me niste pogrešno shvatili. Sve najbolje!

VIII-2, OŠ "Bubanjski heroji"
Niš, Srbija

Luka Đorđević

ZADOVOLJSTVO

Koliko neskromnih korača zemljom,
nemaju radost i sreću,
nemaju vedrinu,
a skromnosti se treba radovati.

Skromnost je velika vrlina,
e da je krila da poletim,
a bole me noge,
e da je sreće i drugi put,
biće bolje,
ali treba ispoštovati i ono što sad posedujemo.

Poštovanje je najvrednije,
a bilo je nekada i dubokog poštovanja.

VIII-2, OŠ "Bubanjski heroji"
Niš, Srbija

Maida Dedović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svakodnevno se susrećemo sa rečenicom: "Moja prava", bilo to u školi, kod kuće ili na javnim mjestima, svako traži svoja prava. Mi kao mala a velika bića, mali ljudi, još uvijek nemamo pravo na svoj glas, ali mi imamo svoja - dječija prava. Svako dijete bi trebalo imati pravo na obrazovanje, na topli dom, na roditelje. . .

Ali, nažalost, to svugdje nije tako. Većina hrli da što prije odraste i da stekne to pravo na svoj glas. A šta zapravo znači taj jedan glas? Moramo vjerovati da je on jako važan. Da bi ljudska prava postala još čvršća i bolja, na mjesto onih koji upravljaju trebamo izabrati obrazovane i pametne ljude jer upravljati državom i životima ljudi nije mala stvar.

Pored ljudskih prava veoma je važan i mir. Kažu: "Želimo mir u svijetu!" Ali, mnogi to ne razumiju. Ne možemo samo reći i sjediti prekrštenih ruku, kukati. Trebamo se trgnuti i već jednom čvrsto odlučiti. Moramo samo pomisliti koliko smo nevinih i jadnih ljudi izgubili. A zbog čega?

Zbog svih svjetskih ratova, zbog ograničenosti, neznanja.

Protiv toga se trebamo boriti, perom, a ne puškama!

VIII-1, Osmo osnovna škola "Amer Ćenanović"

Godina rođenja: 2002.

Uz podršku: **Aida Nakičević**, prof.

Melisa Krajčin

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Naša prava su složena, ali i jednostavna i nije ih teško razumjeti samo ako se „neki“ potrudu da ta prava ugledaju svjetlo dana.

Možemo zamisliti svijet pun mira i ljubavi. Ljudi vole maštati o tom svijetu.

Zašto se ne potrudimo da to bude java, a ne san?

Zašto Bošnjak, Hrvat i Srbin i narodi različitih vjera ne stanu kao jedan i ne kažu: „Volimo svoje, poštujemo tuđe.“

Mi, djeca, mala i velika želimo promijeniti sadašnje stanje u bolje, našim napornim radom i trudom.

Zašto odrasli probleme rješavaju svađom?

Umjesto toga mogu probleme rješavati razumijevanjem i podrškom. Ljudi se trebaju držati zajedno i u tuzi i u sreći. Čovjek ne treba dugo razmišljati kako bi sklopio mir između sebe i osobe koja mu znači.

Dogodio se genocid u Srebrenici, gdje je majka izgubila sina, dijete majku i oca, otac svoju djecu, a moglo se sve riješiti bez krvoprolića. Mogli su se svi ujediniti i na miran način riješiti nesuglasice, ali nažalost, to nije bilo moguće.

Moj glas za ljudska prava i mir jeste da ne treba više biti sukoba, da siromašan čovjek dobije malu i komotnu kućicu u kojoj bi bio zadovoljan, hranu i piće i da ga njegova djeca zagrlu, kada se vrati kući. Hoću reći, da i siromašni ljudi dožive bolje sutra.

Predsjednici i ministri trebaju se pobrinuti za naše Sarajevo i narod u njemu i da ništa ne rješavaju silom.

To je moj san, ali i san mnogih ljudi. Ali ipak, ko zna šta će biti sutra.

BOLJE SUTRA NAMA TREBA.

VIII razred, **JU Osnovna škola “Umihana Čuvidina” Sarajevo**

Godina rođenja: 2002.

Nastavnica: **Alajbegović Aida**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Po mojoj vjeri i roditelja sjeti,
čovjek bi trebao u miru živjeti!

Čovjek bi trebao biti ljudina prava
pa ne bi smio zgaziti ni mrava!

Čovjek bi morao štiti slabe, nemoćne
i male jer oni nemaju nikakve mane!

Da bi štiti ljude i svaku naciju
Ujedinjeni narodi donijeli su Deklaraciju!

Da bi Deklaracija imala smisao i svrhu
svaki čovjek je treba prihvatiti u srcu!

Ljudi bi trebali voljeti ljude i živjeti u miru,
slozi i sreći za svačija se prava boreći!

Objašnjenje rada: Učenica je svjesna da u njoj vjeri islamu postoje pravila koja nalažu poštovanje prava drugih ljudi. To je utkano u tradicionalne običaje njenih roditelja koji je savjetuju (savjetuju) da poštuje druge. Ona vjerska načela i savjete roditelja prima srce. Vjeruje da bi ljudi u svijetu više primjenjivali Deklaraciju o ljudskim pravima da je prihvate srcem poput svoje vjeroispovijesti ili savjeta najdražih ljudi.

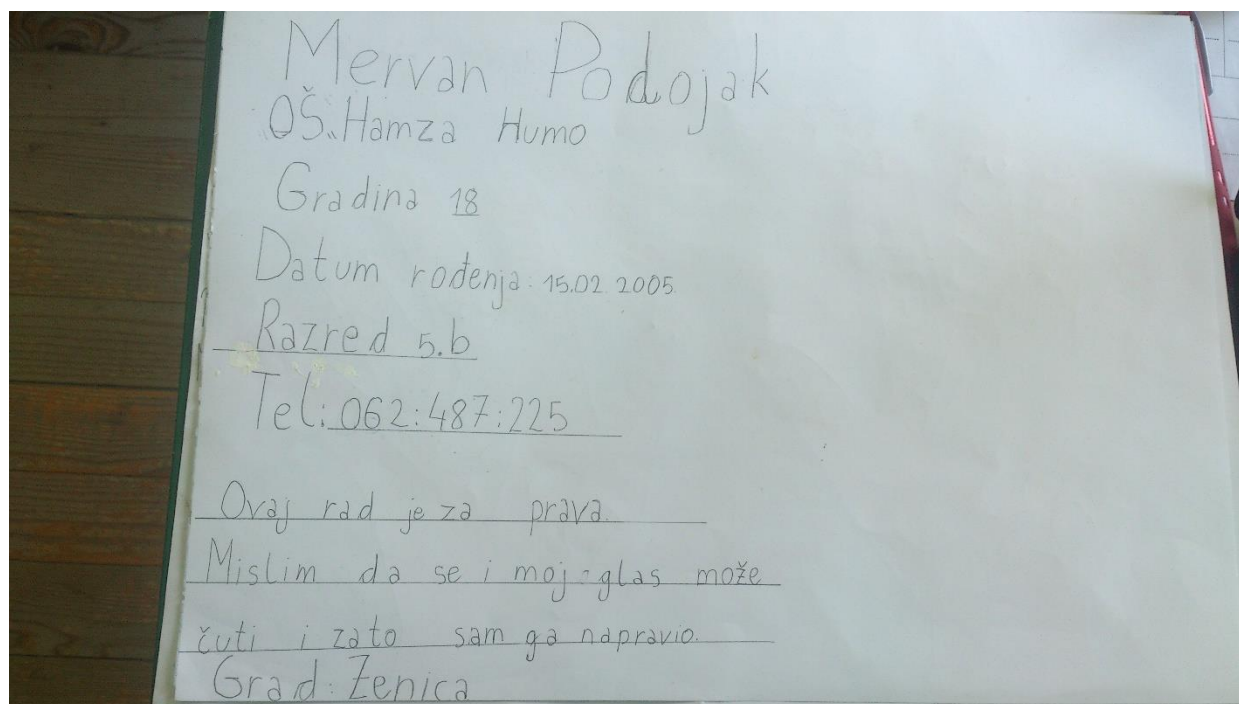
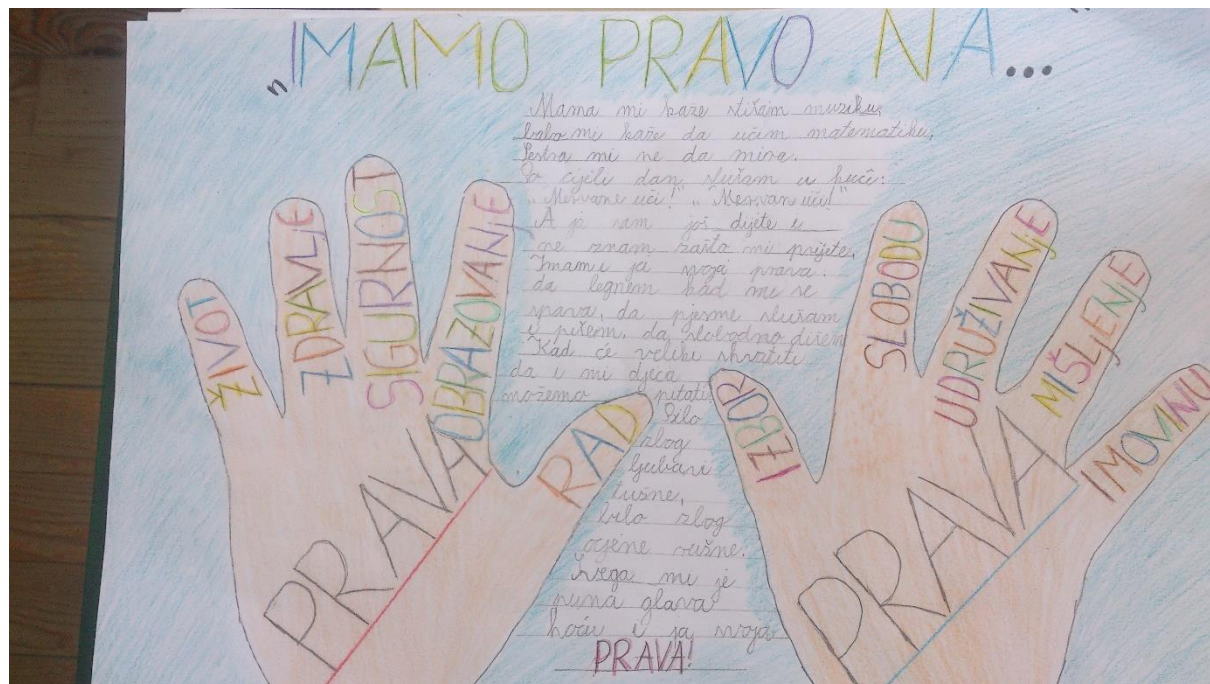
VIb, OŠ "Edhem Mulabdić" Međida Donja
Nastavnica: Zlata Šibonjić

Merjem Tihć

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Pogledam tebe,
Pogledam sebe,
Ne vidim razlike,
Dijete si poput mene.
Bebe su svugdje u svijetu iste,
Rađaju se malene, slatke i duše čiste,
Neka djeca više vole bombon od čokolade,
Neka vole eurokrem, a neka marmelade.
Svi mi volimo muziku, igru i sport,
Volimo stvari iste,
Za diskriminaciju duše su nam čiste.
Svi mi znamo šta ona znači,
Ali ne želimo je u svojim životima naći,
Nekako duga i teška riječ
Neka je neko baci u peć.
Kada ona izgori,
Neka se svako dijete za mir i slobodu bori,
Svaka tuga i nepravda i mene i tebe boli,
Mir i slobodu svako dijete voli.

V-3, **Osnovna škola „Zajko Delić“**
Kobilja Glava - Vogošća

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Na ovom svijetu ima mnogo ljudi, što znači da svatko od nas ima svoj život, a imati život znači imati pravo živjeti svoj život na način koji nas usređuje i koji nas čini mirnim i spokojnim.

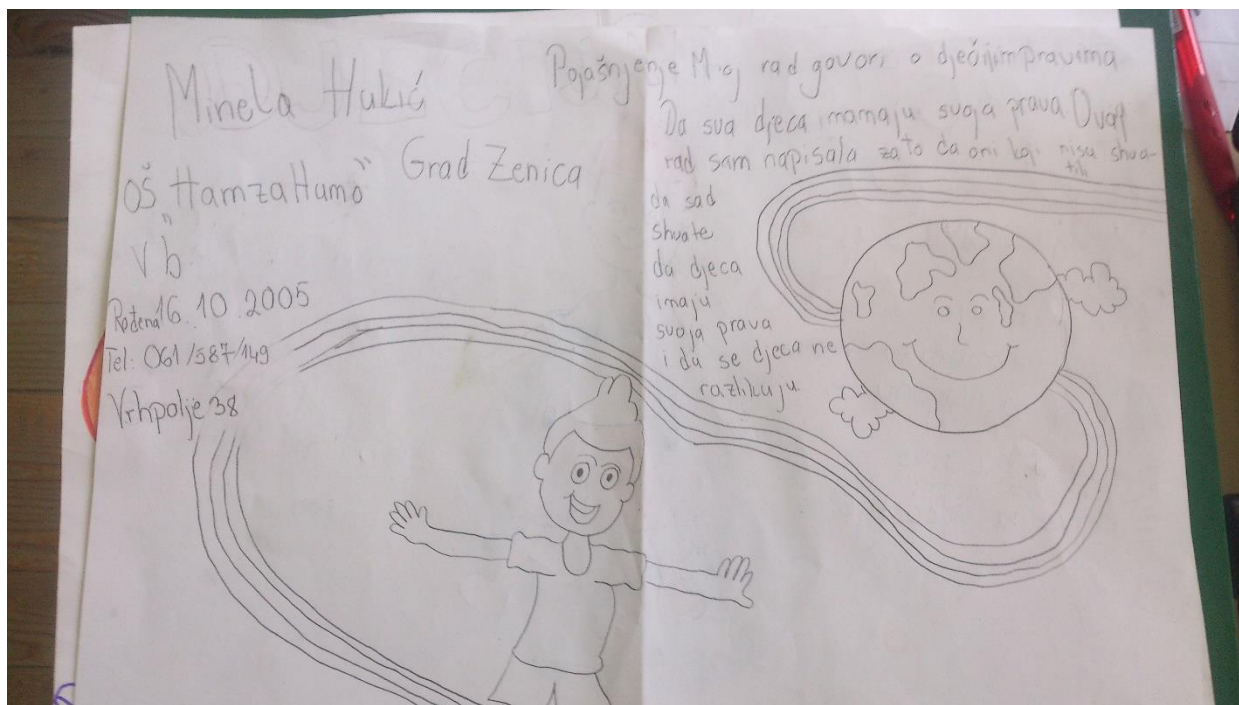
Mislim da je jedino pitanje imamo li mi svoja ljudska prava, svoj mir? Da, ona možda stoje u nekim zakonima, kao neka pravila no na kraju se trebamo zapitati sprječavaju li ta pravila nekoga da nam oduzimaju prava? Ne. Pravila, zakoni mogu postojati, postoje, no ljudima to ništa ne znači, a ne znači im iz razloga što ljudi ne znaju cijeniti i poštovati druge oko sebe. Mi smo stvoreni da prihvaćamo samo ono što nas ne ugrožava, što nama ne smeta, i što nama ne predstavlja „prijetnju“ jer znate ono: „Bitno je da je meni dobro, a za ostale me nije briga“. Pa zar stvarno možemo biti tako zlobni i brinuti se samo za sebe? Sve dok imamo svoja prava, dok nas nitko ne dira, uredu je, ali to nam ne daje pravo da druge tretiramo kao manje vrijedne, kao one koji nisu dostojni prava koje već imaju, iz samo jednog razloga, kako bi nama bilo dobro i kako bismo sebe stavljali na vrh. Bili mi bijelci, crnci, kršćani, budisti, za mene tu nema razlike jer svatko vjeruje u ono što njega čini sigurnim, mirnim, nitko od nas nije mogao birati što će biti, u što će vjerovati, pa čak ni svoje ime nismo mogli izabrati. . . Problem u ljudima je taj što etiketiraju druge, odnosimo se jedni prema drugima kao da smo neki proizvodi i da imamo cijenu, što je veća cijena to smo bolji? Ne! Ne smijemo tako razmišljati, ne smijemo ne dozvoliti nekome da uđe u trgovinu samo zbog toga što je druge boje kože, ili djetetu braniti da se druži s nekim tko je druge vjere. Takvo razmišljanje je nezrelo i ograničeno do te mjere da boja kože, vjerovanje, jesmo li imućni ili ne označuje i etiketira nas koliko vrijedimo.

Još jednom da kažem, svatko od nas ima svoja prava, samo se za njih treba izboriti i treba znati koliko TI sebi vrijediš, a ne misliti da vrijediš onoliko koliko ti netko kaže. Da se mene pita, svijet ne bi bio ovakav i ljudi bi se znali cijeniti. Zato, neka svatko od nas bude borac za prava i bori se, za sebe i druge. Jer, to nas čini čovjekom i dobrom osobom. Kada tako počnemo razmišljati, imat ćemo svoj mir i svijet će biti mirno i lijepo mjesto!

Kratko pojašnjenje rada: Ovu sam temu odabrala iz više razloga. Zato što postoje ljudska prava koja se još potpuno ne poštuju, a danas se mladi rijetko dotiču ove teme i ona se zapostavlja. No, ja ovu temu drugačije shvaćam i ona za mene ima veliku važnost zbog toga što su ljudska prava također potrebna i za mir.

Mia Martić

IX razred, **Osnovna škola Vladimira Nazora Odžak**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Najveći, najružniji, najpohlepniji
ljudski je hir- da na svijetu ne vlada mir!

Mir ljudima dobre volje.
tako svima drag i mio
da bi svima dan bio
u svoj svojoj ljepoti cio.

Ali, nažalost, najružniji je loših,
a moćnih ljudi hir- da na svijetu-
- nikada, baš nikada ne vlada mir.

Djeca, ljudi srca poput moga,
željeli bi svojim ručicama zagrliti,
zaštititi život i svijet cio
za izvjesniju i bolju budućnost našu.

Pojašnjenje rada: Za sve ljude na ovom svijetu ima dovoljno prostora za život. Ratove pokreću oni državnici koji u pohlepnoj želji ka posjedovanjem, moći, ne ustežu se iznova i iznova pokretati krvoprolića. To čine iz čistoga hira, jer prava potreba za takvo ponašanje nije ni u čemu realnom utemeljena. Na mladim snagama je da iznova i iznova rade na trajnijem, održivom miru. Ujedinimo se u dobru, istini, pravdi i solidarnosti - u tome je rješenje protiv bezumnog, uzaludnog prolijevanja nevine krvi.

6a, OŠ "Humci" - Humci

Godina rođenja: 2004.

Mentor: **Jasminka Hadžić**, prof. b/h/s jezika i književnost

„Moj glas za ljudska prava i mir“

Zar nije ljepše živjeti u miru,
koračati smjelo ispod ovog neba,
suprostavit se nečijem hiru,
prljavom umu koji vreba.

Zar nije ljepše da se družimo,
da se volimo kao braća,
da jedni drugima ruke pružimo,
ljubav se ljubavlju samo vraća.

Zar nije lijepo biti sretan
i vidjeti da se smije,
uzalud i para vreća,
kad ono plače i suze krije.

Zar mržnja nije najgora stvar
koja vlada među ljudima,
ona će rastaviti sretni par
i raniti srce u grudima.

Dignimo glas protiv rata,
otvorimo svima vrata,
riješimo sukobe sve u miru,
rekao mi moj tata!

Učenica: Mutapčić Mirnada VI

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Mir!

Spava beba mala.

Mir!

Tišina!

Mamu boli glava.

Mir!

Molim, lijepo, od dva do pet.

Tada se odmara naš kulturni svijet.

Mir!

Na sjednici Vlade.

Dajte više šansi za naše mlade!

Mir,

Mi hoćemo!

Izbrišite rat!

Bez te riječi,

Svak´ je svakom brat.

Mi hoćemo mir!

JU“ Deseta osnovna škola” Ilidža

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA

Ja imam pravo da živim zdravo;
I da mi drveće šapuće, tu, pokraj moje kuće;
Da će još dugo davatičist zrak;
Bez obzira koliko investitor bio jak;

Ja imam pravo na dječiji san;
Na laku noć i miran dan, na znanje u školi;
Da me vole i da volim sve drugare svoje;
Bez obzira koje boje;
Bila kosa, oči, lice najvažnije su smijalice;
I duša čista kad osmijeh zablista;

Ja imam pravo da svima poželim puno ljubavi i da je podijelim sa svakim ko može čuti i znati;
Da nije dobro da iko pati;

Vjerujem da lanac koji srca spaja može spasiti planetu od kraja;
I dovesti svijet pravo do raja u život pun sreće, mira i sjaja;

Ime i prezime: Muhamed Mujčinović

Adresa: Četvrte Viteške brigade 26-a

Datum rođenja: 05.10.2006

Škola: Treća osnovna škola

Učiteljica: Bida Smajlović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Individualnost je ono što nas čini različitim i jedinstvenim, ali i uzrok mnogih društvenih razmirica. Jedino nas razum razlikuje od životinja, a gubljenjem istog postajemo gori od njih.

Pitanje ostaje: Zašto ljudi ne koriste ono što im je dato?

Zašto dopuštamo da nas pohlepa vodi na puteve mržnje?

Čini se kao da nam suzbija sve čula, te nas dezorijentirane i hranjene gnjevom pušta u svijet kako bi sijali mržnju jedni među drugima. Svojestvo razlučivanja dobra od zla ljudi današnjice kao da nemaju. Njihovi umni radari propuštaju samo loše, dok prave vrijednosti nailaze na znak zabrane i ostaju potisnute pod debelim slojem mržnje koja se nastavlja sakupljati i prenositi na generacije koje dolaze.

Izvor današnje situacije u svijetu, stoga, nisu varijacije ličnosti, već nastojanje svijeta da zatomi iste vođeno željom za nadmoći.

Zar je biti čovjekom toliko teško i ponizno?

Zar je zlo, onako zavodljivo i privlačno, mnogo lakše za prihvatiti nego ljudi koje osuđujemo?

Zar je ljudski um toliko zatrovan, a njihova okrutna djela slijepa za posljedice?

Znam da imam samo četrnaest godina i da se naš glas gubi u praznini pojedinih duša, ali se ne sustežem podijeliti svoje mišljenje.

Ovo je svijet koji vi želite?

Ovo je svijet koji je pogodan za odrastanje vaše djece?

Zar je neprestana verzija rata moguće plodno tlo za bolju budućnost?

Bar na tren se suočimo sa realnošću! Probudimo se iz sna poricanja!

Ovo je svijet koji smo mi stvorili!

Ovo je REALNOST!

Ovo je zemlja u kojoj osnovna ljudska prava svakodnevno bivaju uskraćena! Ovo je zemlja u kojoj na desetine hiljada ljudi živi na ivici siromaštva, bez humanih uslova za život!

Stotine hiljada bića tretiraju manje vrijednim.

Svakodnevno umiranje kojem nije prethodio život već postojanje naša je svakodnevica.

Zar je ovo uistinu pravi put ka boljem? I da li je ovo stvarno samo pitanje žrtava?

Ovo se tiče i "glava" našeg društva.

Ovo se tiče i onih koji ovo zlo uzrokuju, ali i onih koji ova djela svakodnevno hladno promatraju. Onih koji sve ovo još uvijek gledaju s visoka, besćutnih izraza lica ili licemjernih smiješaka, udobno smještenih na pozlaćenim tronovima, onih do kojih ovaj očaj i svakodnevni vapaji za slobodom ne dopiru zbog nadrealne visinske razlike.

Ne budite slijepi za ljubav!

Zar su nesretni ljudski umovi zaslužni za posljedice vaše pohlepe i nadmenog ega? !

Iskreno mislim da, ne zbog godina i neiskustva, već stanja uma i ličnosti, programirano vjerujem u ono dobro u ljudima.

Iskreno vjerujem da svako od nas, duboko u sebi, još uvijek posjeduje tračak svjetla koji neumorno obasjava djelić našeg srca, kao i malo dijete željno igre ili zabrinutog roditelja koji brižno zastire zavjesu prozora kako bi se uvjerio u djetetovo blagostanje.

Sigurna sam da u svima nama stanuje bar trunka empatije i milosti koja čeka negdje u tami tren u kojem bi zaživjela i nastavila postojati kroz naš životni vijek, ali i nakon njega.

Stoga ove godine, umjesto skupinama ljudi koji se do sada nisu uspjeli ni približiti visinama svojih prethodnih obećanja, svoj glas dajmo za mir u svijetu i poštivanje prava čovjeka, kako bi naši potomci imali bolje prostore za širenje ljubavi i pozitivnosti.

Vodimo svijet razumno, mislimo, primjenjujemo i volimo, bez diskriminacije po bilo kom osnovu i zatvaranja u sopstvenu tvrđavu predrasuda.

Budimo ljudi i zajedno gradimo svijet dostojan istih.

Kratko pojašnjenje djela: Mislim da je krajnje vrijeme da narod podigne svoj glas u borbi za mir, jer činjenjem terora vlast ne može predlagati planove za bolju budućnost bez predrasuda. Upravo zbog toga je jako bitno da se, naročito mlade ličnosti, oglase po pitanju ovoga kako bi zajedno gradili bolje sutra. Zbog toga činim upravo ovo, vjerujući da će se moj, kao i glas ostalih mladih i prosperitetnih ličnosti, ali i ostalih članova društva, još dugo čuti.

Bihać

Godina rođenja: 2001.

Natalija Radović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Mogu li svi ljudi na ovoj kugli zemaljskoj biti srećni? Mogu li živeti svoj život mirno, spokojno, dostojanstveno? Često sebi postavljam ovakva pitanja.

Vesti koje ovih dana stižu iz nekih delova sveta, poput Sirije, samo potvrđuju da je to veoma teško.

Sa svojih četrnaest godina, možda sam još mlada da shvatim kako funkcionišu razna društvena uređenja, politike i slično. Ali znam i osećam šta je ljubav, ljudska patnja, bol, nemoć... Vest od pre nekoliko dana da je potonuo brod sa četiri stotine sirijskih migranata, među kojima su bila i deca, veoma me je rastužila. Porodica i škola me uče da je ljudski život najveća vrednost. Kako onda objasniti ovu, samo još jednu u nizu, nesreću koje su zadesile ovaj narod? Napustili su svoj dom nadajući se mirnijem životu negde u Evropi. Na svakom koraku su ih dočekali ljudi koji su želeli da zarade na tuđoj nesreći. Te brodiće pune ljudima kao robom. One, koji uspeju da se izbore sa gužvom i nemirnim morem, ni na kopnu ne čeka lakši put. Iznemogli i gladni često duplo plaćaju put do željenog mesta. Tako se zlo u ljudima širi kao virus. A meni je na umu misao patrijarha Pavla: "Budimo ljudi..." Želim da verujem da je na svetu više dobra nego zla, više sloge nego mržnje, više ljubavi nego bola. Ali iznad svega želim da svaki čovek, svako dete živi u miru. I naša domovina i narod prošli su kroz slične patnje. Važno je da se to nikad ne ponovi. Zato prestanimo da gledamo na ljudski život kao na neku jeftinu stvar.

Kada čujemo te tužne vesti, ne mislimo da je to daleko i da nas se ne tiče. Svako od nas može da na neki način pokaže solidarnost. Ja to činim i na ovaj način, iskreno saosećajući sa tim nedužnim ljudima.

VIII-2razred, **JU OŠ „Branko Radičević“ Bratunac**

ZATO ŠTO SAM DRUGAČIJA

Još jedan dan. Novo jutro, novi početak. Kao da iz dana u dan pokušavam da preživim. Živa, ali mrtva. Puna energije, ali umorna. Prisutna, ali hiljadama kilometara udaljena od svijeta. Od stvarnosti. Od realnosti. Od surovosti društva, koje me osuđuje. Zašto? Jer sam drugačija. Jer nisam kao oni. Koji im je cilj? Kome se žele dokazati? Da li će vam to što nismo iste nacionalnosti donijeti mir u duši? Da li ćete ubijanjem dosegnuti vaše maksimume? Ne vjerujem. Zašto vam smetaju moji snovi? Zašto vam smeta da drugi imaju svoje živote i uživaju u njima? Svaki čovjek rođenjem stiče pravo na život. Na ljubav, na snove, na nadu. Imam pravo da se nadam. Da se nadam, da će sve biti bolje. Da će doći pravde, da ćemo svi biti jednaki. Da ćemo se poštovati, voljeti, živjeti u miru. Nadam se, nadam. Zašto to pokušavate uništiti? Zašto smeta nada?

Šta vas to toliko boli u vašem životu, da mislite da ćete izliječiti uništavajući druge? Pojasnite! Jednom djetetu nisu jasni vaši ciljevi. To dijete odraslo je jako brzo. Surovost društva, zbog različitosti je isto to dijete uništilo. Nije mu dozvolilo da odraste kao i sva djeca. Da nema briga, da nema nepravde. Doživljavate svijet kao prljavu igru. Smatrate život kao jednu šahovsku igru. A mi? Mi smo pijuni, koji iščekuju kada će nas iskoristiti vladari, radi svojih interesa, snova. A šta je sa mojim snovima? Činite svijet nebitnim. Bitan je samo komadić papira, u različitim valutama, bez kojeg nas ne bi ni bilo. Zar te čini velikim to što imaš toliko bogatstva za rasipanje? Ah, džaba ti svi posjedi i novac, kad ti je duša prazna. A šta je sa onim što ti vjera kaže? Ne ubij, ne kradi. Neka smo svi ravnopravni. Pomaži, sudjeluj, ne izdvajaj. A šta vam ja uradih? Ovo su moji otisci. Otisci koje ostavljam. Iako možda mlada i neiskusna, shvatam situaciju današnjice. I želim je promijeniti. Kako? Ne znam. Stara nana, koja svakodnevno priča o davnim vremenima, i o ljepotama mira kaže: "Ali ne možeš, sine moj, dokazati vladaru da nije upravu." Možda može. Želim sudjelovati u stvaranju mira. U stvaranju dobra. Moram dokazati da je svijet bolji bez rata. Moram dokazati da svo bogatstvo pripada nama. Želim naglasiti svima da mi nismo lutke u izlogu na kojima se nalazi etiketa. Pa čak, nismo ni roboti, koje služe tu za potrebu. Mi smo ljudi, od krvi i mesa. Imamo emocije, imamo SNOVE. Želim ostaviti trag. Ne želim pobjeći u zaborav. Ne uništavajte nadu, sreću, ljubav, veselje. Budite svoji! Budite ono što jeste. Sve dok ne shvatimo naše sopstvene greške, nećemo se promijeniti. Nikada. Ne želim da budem nalik nekome iz svoje okoline. Ne želim da budem ona koja će da mrzi, da zaboravlja.

Pa onda kažu društvo je krivo za sve. Društvo je glupo. A znate li šta je glupo. Povređivati nekoga toliko mnogo, da mislimo da je društvo jedini odgovor. Kao što reče Corrado Alvaro: "Najgori oblik očaja koji može zavladati u jednom društvu je sumnja da je uzalud živjeti pošteno." Bez nas samih niko smo i ništa. U nama, nalazimo svijet kojem samo mi pripadamo. Vrijeme je za promjenu. Vrijeme je za drugi način života. Ne moramo biti ponosni na sve što smo uradili, važno je da smo prihvatili sami sebe. Dijete sam. Dijete, ali sa velikim planovima. Sa planom, da promijenim svijet, da dokažem da sve može i mora ići mirnim putem. Vladari moćni ste sada, ali zapamtite, vrijeme je mnogo moćnije od vas. Sve je ovo prolazno. Vjerujte mi običe vam se o glavu vaša takozvana pravda i jednakost. Ali vaša je odluka, ima jedan kadija, taj neka nam svima sudi. Moje je samo da prenesem svoju poruku i da ustrajem protiv nepravde društva, države i svega što je oko nas.

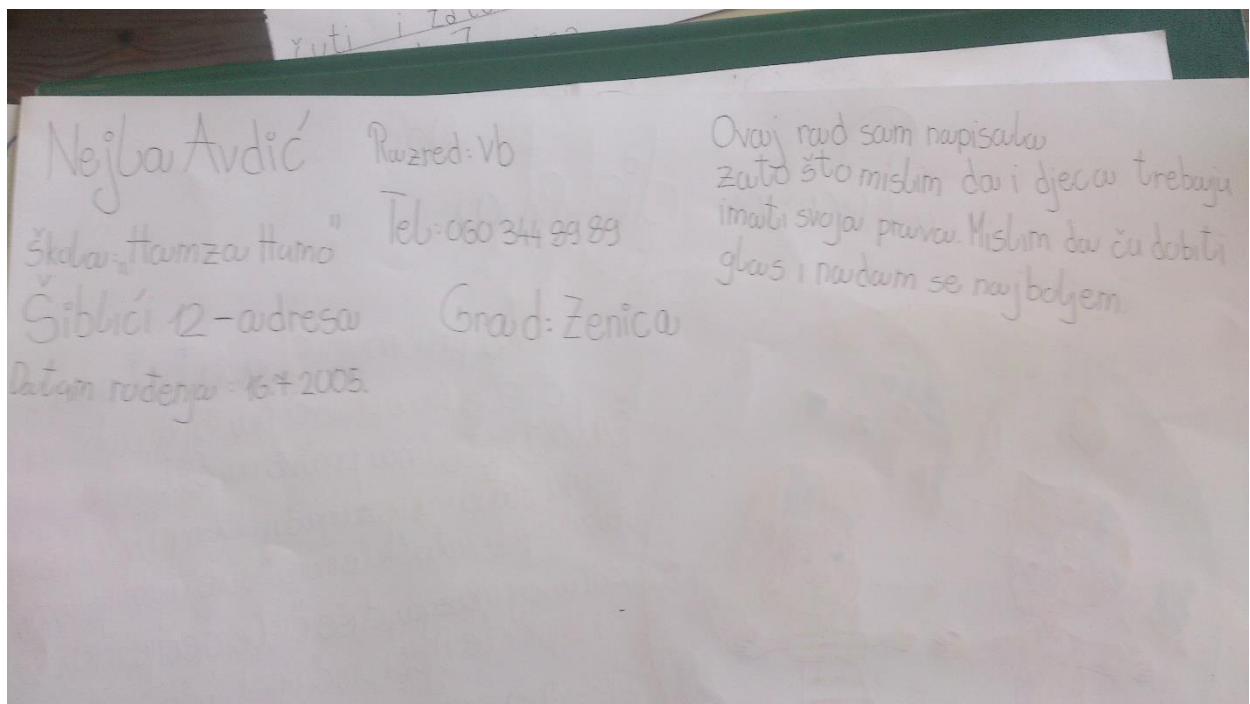
Ovim putem pozivam sve mlade ljude Bosne i Hercegovine, da zauzmu učešće u širenju mira i pravde. Trebamo pokazati da moramo živjeti onako kako želimo, a ne onako kako piše na jednom papiru osobe koje nema ni grama emocije. Dokažimo da smo drugačiji i da se ističemo od većine. Jer svi smo posebni i na svoj način, ali svi na neki sebi svojstven način dijelimo iste snove i ciljeve.

Kratko pojašnjenje rada: Inspiraciju za ovaj rad sam pronašla u okviru svakodnevnih dešavanja u našoj državi, te uz pomoć ličnih iskustava izjasnila svoje mišljenje o nepravdi koja se dešava svuda oko nas. Nažalost, svakodnevno svjedočimo problemima koji nas okružuju, a u ovom tekstu želim podstaći mlade da aktivno učestvuju u istraživanju borbe protiv rasizma i svakog vida diskriminacije. Moj krajnji cilj je pokušati učiniti zemlju boljim mjestom za život svih ljudi- bez obzira na boju kože,

ime, vjeroispovijest, spol, seksualnu orijentaciju i socijalno stanje. Želim smanjiti predrasude koje pojedinci gaje prema onim ljudima, koji su drugačiji od njih te im ukazati da su svi ljudi na ovoj planeti- ravnopravni!

Godina rođenja: 2001.

Ime i prezime predmetnog nastavnika: **Edina Hodžić**, prof. B/H/S i književnosti

PREZENTACIJA SA DUPLIM OGLEDALIMA

Dugo sam već sjedila čitajući članak o genocidu fašizma. Informacije su mi bile potrebne jer za nekoliko dana imam prezentaciju. Nerado sam to preuzela na svoju odgovornost. Više sam se voljela truditi oko pjesničkih konkursa, pisati o miroljublju i bijeloj golubici. Slijetala je na moj prozor svako jutro i bila je dragocjenija od drugih jer je imala perje mira i ljubavi i uz nju sam se osjećala sigurnijom. Ipak, pišući o fašizmu, suza olakšanja bi se katkad otrgla. Imala sam misiju, misiju o kojoj sam maštala i u svojim pjesmama: Širiti Ljubav. Ne zamjerite mi što riječ ljubav pišem velikim slovom, to nije neznanje već poštovanje. Ljubav prema svakome, ljubav prema drugačijim, prema svima. I ljubav prema svojoj drugarici.

Na lijevom uglu stola, kao i na lijevoj strani mojih prsa, bila je uramljena slika. Fatima i ja u parku, na klupici kraj luna-parka. U prošlo ljeto i divno julske popodne vratiše me sjećanja:

“Za uspomenu”, rekoh i pritisnuh tipku na foto-aparatu. Zažmirih. Čula sam pomjeranje kazaljki na satu. Tišina. Zapuha lagani lahor.

“O, daj okreni taj ringišpil u mojoj glavi,
to ne zna niko, samo ti. .

. . . i dodaj svetu malo boje, čudo moje”, slušala sam Fatimin glas.

“Idemo jedan krug, Nejrić! Ne brini, imam ja novac.” Otišla je do kase.

Sjele smo i ringišpil krenu. Ona je vrištala, a mene je obuzela neka čudna emocija, neznana. Poče se ringišpil vrtjeti brže i osjetih da mi se muti u glavi i neke lelujave slike iskrснуše. Ni danas ne znam jesu li bile stvarne.

Začuh šuštanje papira. Umjesto lahora počele su letjeti razglednice. Jednu uzeh nehotice. Na njoj je bila izvezena priča:

Omiljeno mjesto u našem parku. Pričala sam sa Fatimom o ljudima i nepoštovanju drugih i drugačijih. Ona je bila Romkinja i njeni roditelji su zarađivali prodajom starog gvožđa. Mama joj je završila medicinsku školu, ali nije mogla dobiti posao zbog predrasuda i morali su otići u Njemačku. Iako su živjeli teško, uvijek je gledala da plati više od mene kao i ovu vožnju ringišpilom. Često sam se pitala jesu li siromašni ljudi nesebičniji. Poredila sam je sa sobom i svojim školskim drugovima i tad zatvarala oči da ne vidim stid u kojem se ogledala njena plemenitost. Tada pokraj nas prodoše dvoje mladih. On je popravljao fes, a ona sramežljivo milovala svoje svijetložute dimije. Znala sam da su to članovi folklorne sekcije iz Konjica koji su bili u posjeti našem gradu.

“Ponos je što dvoje mladih njeguju tradiciju. Zar ne? ”, upitah Fatimu.

“Ja bih radije nosila šumadijsku nošnju. Poklonila mi je drugarica Sanja prošle zime.

Molila sam mamu da mi kupi bar prslučić, ali nije mogla. Taj mjesec očeva plaća jedva da je pokrivala režije. “

Napravili smo jedan okret i iz ruku mi iskliznu razglednica.

Kao da je iz njedara izašla sljedeća. Bila je salivena najtoplijim ramazanskim sehurima, a mirisala je kao srpska domaća pogača. Uskršnja jaja su je obojila i miris je upotpunio đurđevak. Vraćao mi se mit o Čenu i Ganu i osjetila sam svjetlost zapaljenih svijeća hanuke. Tu su mi oči ostale, a i dio duše. Osjetim to.

List papira biva prepušten vjetru da ga tetura od Istoka ka Zapadu.

U ušima su mi odzvanjale riječi pisaca koji su slikali ljubavljku kulturnu baštinu svog naroda, sve su slike bile tople i omamljivale ljepotom: Samokovlija, Čopić, Bećirbašić. . . .

“Vrijednost ljepote je u beskrajnoj raznolikosti vidova u kojima nam se javlja. U tome je i njena oplemenjujuća snaga i njena najveća draž”, zapisao je Ivo Andrić. Još stari Rimljani su znali da riječ kultura podrazumijeva poštivanje, svoje ili tuđe, za to ne postoji kategorija u rječniku ni pod kojim slovom. Granate mržnje ne prepoznaju ime, pjesmu, one padnu i ubiju. Sve. Ubijali su različite. Ubijali su zvijezde na nebu.

Prenu me Fatijev glas: “Hajdemo, naoblačilo se.” Na putu do kuće pjevala sam „Đelem, đelem“.

Trgoh se iz sjećanja. Željela sam da moja prezentacija bude posebna. Morala je imati dva ogledala u koja ćemo pogledati svi, hrabro i suočiti se sa historijom, ljudima i sa samim sobom. To će biti poklon Fatimi, drugarici koja unosi sjaj u moje zjenice. Drugarici zbog koje se osjećam bolje jer su njene stope ostavile topao trag pred vratima moje duše.

Zamoliću drugove da mi pomognu. Petak je, svi se užurbano krećemo da prezentacija protekne dobro. Zamračili smo prostoriju i na projektoru pustili dokumentarni film o ubijanju, logorima smrti i razaranju dok su članovi ritmičke sekcije svojim performansom oslikavali atmosferu. Ovo je surovo, ali lekcije života se skupo plaćaju i znala sam da će nam ovo koristiti da nađemo pravi put. Poneki oteti jecaj i sjaj suze u oku prisutnih govorili su mi da moj urlik za mir i jednakost za sve ljude odjekuje čovječijim razumom i dušom, da sve nije uzaludno. Poslije toga smo razmakli tamne, teške zastore i učenici muzičke škole koja se nalazi na spratu su svirali narodna kola dok su članovi folklorne sekcije zajedno s nama igrali pomažući nekima da odigraju svoje prve korake. Obučeni smo u narodne nošnje naših naroda koje smo posudili od KUD-a našeg gradića. Mame su nam spremile razna tradicionalna jela koja su poredana po okolnim stolovima.

Posljednji ples je bio uz pjesmu „Hava Nagila“ koja slavi sreću. Konfete su padale po našoj kosi dok se prostorijom razlijebao neobuzdan smijeh. Učenici su imali šta da uporede, imali su šta da nauče. I odaberu.

U titravoj slici vidjela sam Fatimu kako nas posmatra iz ugla prostorije. Njen blistavi osmijeh mi je govorio sve. Znala sam da je razdaljina do Njemačke izvezena najljepšom čipkom koju naš pogled dosegne.

Kratko pojašnjenje rada: Naziv rada je Prezentacija sa duplim ogledalima. Učenica je u školi dobila zadatak da osmisli prezentaciju o fašizmu. Sjećanja je vrata na njenu najbolju drugaricu, Romkinju, koja je zbog nezaposlenosti roditelja morala otići u Njemačku. Jedan dan je posebno zapamtila. Njih dvije na ringišpilu i počinju da se pojavljuju nestvarne razglednice na kojima su slike raznih običaja naroda Bosne i Hercegovine.

Na samoj prezentaciji su osmišljena simbolično dva ogledala. Jedno je mračno koje predstavlja fašizam dok drugo slavi sreću i mir. Učenici imaju šta da uporede i odaberu.

9. razred, **Prva osnovna škola Živinice**

Godina rođenja: 2001.

Ime i prezime mentora: **Marica Ferhatbegović**

Немања Зубовић

ДЈЕЧИЈА ПРАВА

Томе се противи цијела нација, то је дјечија дискриминација.

На то се сви жале, а многи се тиме хвале.

Треба бити против расизма, као и против шовинизма.

Сви стварају катаклизму о дјечијем расизму.

То треба сви да знају, дјечија права да буду на почетку приче, као и на крају.

Изазивањем не требају да се поносе, јер тиме велику мржњу доносе.

Умјесто да буде боље, оно је све горе – од тога те прогоне ноћне море.

У том трену нису довољне ријечи, јер није битно шта ће ти ружно неко рећи.

Треба се дружити са дјецом свих нација и генерација.

Не дозволи да ни једно дијете буде тужно, учини све што је нужно.

И запамти: Не треба због боје коже, изгледа или имена ни једно дијете да се стиди, јер се по души човјек види!

V-1, ОШ “Бранислав Нушић”

Бања Лука

Poruka planeti

Zar odraslom čovjeku treba reći
čarobnu formulu o ljudskoj sreći?
Zar odrasli čovjek tako griješi
želevći svoje probleme da riješi?!

Za pomoći nekome-treba da zna
da boja kože nije bitna,
da rasa i vjera ako je druga
ne treba biti za ljude tuga.

Mnogo ljudi i djece pati,
lutaju svijetom tužni i jadni,
a tako malo dobrote treba
da mnogi od njih ne budu gladni.

Sramota neka je tebe Zemljo
sramota neka je ljudskog roda,
što ovom planetom tjeđa i čovjek
ili gladno dijete još uvijek hoda.

Sve moje želje i moje mašte,
sva moja sreća u jednoj je riječi
neka je sretan svako onaj
ko ljudsku bol može da spriječi.

MEMIĆ NERMA VII-b

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Da li je demokratija da neki imaju previše, a neki nemaju ništa?

Ne, nije. Svaki čovjek na ovom svijetu je jednak. Jednakost između ljudi znači da svaki čovjek, dijete ili odrastao ima ista prava. Ovim želim odgovoriti na temu tj. želim da kažem da svaki čovjek bez obzira na spol, vjeru, boju kože. ima pravo na miran i slobodan život. Ali miran! Ne mislim na mir iza kojeg se sprema velika buka i veliki nered. Nije mir, samo kada ne puca. Tišina, ljudska sloga, dobri odnosi i prijateljstva između susjeda, eh to je tišina.

A sloboda? Šta je sa slobodom?

Svaki čovjek ima svoju slobodu. Ima pravo da se u svom životu ponaša kako želi, da svoj život provodi na svoj način bez smetanja od strane drugih, ali bez da ometa druge. Svoje mišljenje o bilo kojem događaju, nekoj životnoj sceni, ili nekoj drugoj stvari da iskaže bez smetnje i bilo kojeg straha da će biti u nekim problemima zbog toga. Sloboda je pravo svakog čovjeka. Mir, sloboda, govor. su važna prava koja ima svaki čovjek, a nijedan drugi nema pravo da narušava ova prava.

Ovom temom, ovim tekstom, želim da kažem da je svaki čovjek na ovom svijetu leptir u letu bez prašine na njegovom putu i bez vjetra kao bure.

VIII-3, Osnovna škola "Turbe"

Nastavnica bosanskog jezika i književnosti: **Merza Tucaković**

Njegoš Petrović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Mir mora biti jači
od mača i napadača,
od ljudske pakosti i žalosti,
od zlih misli i prava jačeg.

Dosta nam je olova,
ljudske patnje i bolova.
I bježanije, i gladne djece
i crnih majki što pletu vijence.

Dosta nam je svega crnog.

Dajte nam čistog neba.
I rada, i hljeba.
Ili kruha, svejedno.
Sirotinja je svuda ista,
i mirna je i čista.

Nećemo crno sjeme pod tjeme.
A ono padne na jadne i gladne.

Mi, djeca, molimo sve one koji se bore
da se o miru dogovore. . .
da stvaraju i pregovaraju. . .

Svaki rat može da se spriječi
pomoću razuma i dobrih riječi.

Svi ljudi su ljudi, a zli su neljudi.
Nije bitno koje su boje i kojim jezikom govore.
Svako treba da čuva svoje,
ali i da poštuje tuđe međe.

Zato svi mi molimo
Za ljudska prava jer su ona jedino dobra

I PRAVA !!!

JU OŠ „Branko Radičević“ Bratunac

Petra Bubalo

LJUDSKA PRAVA

**Ljubav u našem srcu,
U duši našoj,
Da nam je netko ruši,
Samo to može,
Ko mira nema u duši,
A bez ljubavi djecu ruži.**

**Pravo svakog od nas,
Radost je veselje i sreća,
Ako nas netko pita,
Veliki ili mali bili, važno je reći svima,
A to je pravo koje svatko od nas ima!**

Va, KŠC Sarajevo

Petra Bubalo

MAŠTA MOŽE SVAŠTA

Mašta može svašta, kažu svi,

Ali, može li mašta učiniti,

Da ljudska prava imamo mi,

Veliki i mali?

Može li mašta učiniti,

Da svi budemo jednaki?

Da se ne dijelimo,

Po boji kože, očiju ili kose,

Da ne bude rata,

Da volimo jedni druge kao brata.

Ja imam pravo na život,

Imaš ga i ti.

Samo ga molim te pošteno iskoristi.

Va, **KŠC Sarajevo**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Život bez brige, bez mane, bez problema svi bi ljudi voljeli imati, ali rijetko tko bio je te sreće. Da li ste se kad zapitali da li su ljudima ispunjena njihova prava, da li imaju svoj mir, da li su srećni. Možda izgledaju srećno ali zapravo u sebi umiru od tuge.

Svi bi ljudi na ovoj planeti trebali imati svoja prava koja trebaju biti ispunjena. A tek mir. Kao i prava, svi ljudi trebaju imati svoj mir. A koja su to prava koja trebaju biti ispunjena? Kako ljudi mogu imati svoj mir u ovom okrutnom svijetu punom okrutnih ljudi? Da, teško je, ali se svi mi trebamo potruditi za svoja prava i svoj mir. Apsolutno svi jer to zaslužujemo. Zaslužujemo biti poštovani od strane drugih ljudi. Zaslužujemo mir, zaslužujemo svoja prava. Zar nije tako?

Svi trebamo imati pravo na život i mir u tom životu, pravo na slobodu govora da možemo izraziti svoje mišljenje koje je naravno bitno kao i svačije drugo. Ne zaslužujemo zlostavljanje, mučenje, omaložavanje, diskriminaciju. Mada većina ljudi već to svakodnevno doživljava. U školi, na poslu, u kući.

Vršnjačko nasilje je jedno od nasilja u školama. Zbog te vrste nasilja mnoga djeca umiru. A nasilje u kući. Žrtve te vrste nasilja su uglavnom žene. Njihovi muževi ih tuku zbog raznih gluposti. U većinu slučajeva su pijani i alkohol djeluje na njih. Ali ima i nekih maloumnika koji tuku svoju ženu zbog toga što nije napravila dobru večeru, što nije čula neku njegovu riječ. Diskriminacija se najčešće pojavljuje među djecom. Odbacuju neku osobu zbog toga što nešto ne zna, što nije dobra u nečemu. Svaka osoba ima pravo da učestvuje u svemu što želi. Realnost današnjice.

Pravo na obrazovanje. Nekoj djeci je to uskraćeno. Dijete ne može ići u školu jer mu roditelji ne mogu priuštiti knjige, odjeću ili predivan pribor na koga će svi biti ljubomorni. U suprotnom će te ismijavati. Ismijavati će te zbog toga što nemaš original obuću, što ti ruksak nije Nike već neki što je tvoja mama jedva nabavila hodajući od kuće do kuće, pitajući komšije imaju li stari što im ne treba. Ljudi trebaju shvatiti ovaj svijet i zbog čega smo tu. Trebaju shvatiti da su svi isti. Trebaju težiti boljem životu. Životu u kojem će se znati ko smo zapravo. Mir treba da vlada. Budite zadovoljni onim što imate jer mnogi bi ljudi željeli samo malo parče vaše sreće. Budite zadovoljni zato što nešto jeste a ne zato što to neko drugi nije. Život je borba.

Svaka osoba na ovom svijetu treba da ima miran život i svoja prava. Svako ima svoje mišljenje ali mislim da se skoro svi slažu sa tim da trebamo da imamo miran život i svoja prava. Nadam se da će ljudi nekada shvatiti što čine i da će se probuditi iz tog sna u stvarnost koja im treba biti lekcija.

VIII razred, **JUOŠ "Lukavica" u Lukavici**
Godina rođenja: 2002.

Sara Džih

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja sam Sara. Imam deset godina. Mala jesam, ali znam da svi ljudi na svijetu nisu jednaki i sretni. Zato dižem svoj glas i tražim od onih velikih i moćnih da pruže svoju veliku ruku na kojima su položena sva ljudska prava svijeta. Neka tu veliku ruku spuste nježno na glavu djeteta u Africi koje pati, da moćnim prstom pritisnu dugme za mir i da zaustave rat. Da dočrtaju smajlije na svaki tužni lik. Da zaustave tenkove. Da umjesto granata pospu ruže po putevima kojima koračamo. Da nebo iznad nas oboje bojom ljubavi. Da ja mirna zaspem ako znam da dijete u dalekom svijetu također mirno spava. Ja ne mogu vratiti njegovu mamu koju su ubili ali mogu zamoliti ove velike ljude da nikad više ne čine zlo. Da se ulicama svijeta ori dječiji smijeh. Da u mojoj zemlji svi budu jednaki bez obzira na ime i vjeru.

Kada pitam mamu zašto ljudi u svijetu nisu svi jednaki, ona nema odgovor. Kaže mi samo: „Budi sretna, Saro, dijete si i živi u svome svijetu punom boja ljubavi“. Ne zna mama da ja razmišljam o tome i da ovim putem želim uputiti molbu: „Vratite nam smijeh, vratite mir i pravo na život i ljubav.“ I da. . . još nešto. . .

Želim i mir i jednakost za životinje. Neka naprave ogromnu toplu kuću u kojem će smjestiti sve napuštene životinje svijeta.

Znam da su moje želje možda neostvarljive, ali dižem svoj mali glas koji će zaploviti iz moga Mostara i doploviti sa porukom u boci do moćnika svijeta.

Glas za ljudska prava i mir.

Ja sam Sara. Imam deset godina. Mala jesam ali dižem svoj glas za bolje sutra.

Godina rođenja: 2006.
Mostar

„MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR U BOSNI“

Ja sam građanin Bosne i Hercegovine .Iako imam samo 13 godina,znam da i ova zemlja treba imati pravo na ljubav i mir.Moja zemlja je mala.Vodila je bitku sa mnogima,ali se nikada nije predala,niti će.Svi misle da Bosna treba biti bolja i ići naprijed.Ne misle o tome da ova zemlja treba ljubav,građane sa osmijehom na licu,zdravu porodicu.To se dešava zbog rata koji je počeo baš zbog toga što ljubavi i mira u Bosni nema.Trebamo ljubav,mir,posao za sve ljude,školovane i obrazovane i koji znaju kako da ovu zemlju vrate u davne 80-te kada je narod pjevao,slobodno živio.Narod ne treba da misli da li će imati šta jesti,nego da misli gdje će otići na odmor.Mi djeca ne možemo promjeniti svijet,ali možemo širiti ljubav .Vi,dragi ljudi znajte da od pustog sanjarenja nema ništa.Nego sjednite i pričajte sa vašom porodicom o ljubavi i miru,sa familijom,sa građanima,sa drugim državama,sa čitavom planetom.I onda ,kada shvatite da samo jedna vaša pametna riječ,jedan vaš osmijeh ,svaku minutu krasi.Zato ja glasam za prava i mir ljudi čitave planete.Jer samo jednu planetu i imamo.Ja sam dala svoj glas.Dajte ga i vi!

Sarah Vričić 24.02.2003

SV "Treća osnovna škola" Ilidža

ŽIVOT TAKO BRZO IDE

Život tako brzo ide,
zato zaboravi stare svađe,
neka svi ljudi svijeta vide,
da se prijatelj lakše nađe,
nego što se na njega ljuti,
da se je lakše miriti,
nego prijateljstvo prekinuti,
da je lakše ljubav širiti,
nego tugu osjećati.

Kada ne bi bilo mira,
ne bi bilo srećnih ljudi,
izgubila bi se ljepota svemira
i svi bi ljudi živjeli u zabludi.

Možda vam se ne čini tako važno,
al' je mir stvar svijeta
i kad zagriš svog druga snažno,
ljepša je čitava planeta.

I da, možda ti se čini teško,
ali širi mir u slogu,
imaj plemenito srce viteško
i reci ja to mogu!

Ja mogu nekad prećutati,
neke riječi i progutati,
moram oprostiti i oprostaj tražiti,
pa će i drug problem ublažiti.

Kada bi shvatili da je mir stvar svijeta
ljepša bi bila cijela planeta!

Selma Hasić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Sva se bića rađaju slobodna i jednaka. Niti jedan čovjek nije rođen drugačiji od ostalih. Svi ljudi imaju prava: pravo na život, pravo na slobodu govora, pravo na ljubav. . . Svi to posjeduju! Ljudi prije nisu imali jednaka prava. U svijetu je vladao rasizam, mržnja prema crnoj rasi. Oni nisu imali svoja prava. Njih su iskorištavali, oni su bili poput krpe. Koristili su ih dok su bili korisni, a čim bi prestali obavljati svoje dužnosti, ubili bi ih. Zar je to bila pravda? Naravno da nije, ali nije se ništa moglo poduzeti. Možda je i bilo tih ljudi koji su bili protiv toga, ali nisu smjeli reći nista jer bi i oni završili baš kao i oni. Sada su se neke stvari promijenile. Predsjednik SAD-a, Barack Obama je jedan od dokaza da se stanje promijenilo. Ali ne baš toliko. Mi vidimo da je sve uredu, mi vidimo šta mi želimo da vidimo i ne vidimo, ili se pravimo da ne vidimo, nepravdu. Nepravdu koja se dešava baš kod nas u Bosni i Hercegovini. Ne vidimo da je jedan narod zapostavljen, a to su Romi. Oni možda i imaju sva ljudska prava, ali nisu prihvaćeni u društvu. Pravda je i imati prijatelje, ali oni to nemaju. I zato trebamo ustati, poduzeti nešto jer šutnjom nećemo postići ništa. Ne treba nas biti strah, jer ljudi su svi jednaki i oni zaslužuju svoja prava.

Deseta osnovna škola Ilidža

Godina rođenja: 2001.

Senida Mehmedović

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U našoj domovini Bosni i Hercegovini ljudi krše ljudska prava. U našoj domovini ljudi umjesto da se vole oni mrze. Oni nemaju slobodu, oni samo sebe zatvaraju tom mržnjom. Ta mržnja je najviše usmjerena nacionalnosti. Ljudi više nemaju povjerenja jedni prema drugima zato jer su podijeljeni prema nacionalnosti. Ljudi se plaše. To se može popraviti ako se ljudi potrude da zaborave, ne baš sve loše stvari ali većinu njih i da se ne dijele na ove i one, mržnju trebaju zaboraviti. U našem razredu jedan učenik je druge nacionalnosti, ali mi na to i zaboravimo, mi ga ne odvajamo od drugih. Tako može biti i u cijeloj Bosni i Hercegovini, ali samo ako se ljudi potrude. Ako ljudi ne žele da tako bude, nikada neće imati slobodu, zauvijek će biti zatvoreni tom mržnjom. Zauvijek!

IV b, JU OŠ “Višća“ Višća Donja - Živinice

Učiteljica: Mustafičić Azemina

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA

Svaki put kada krenem u školu prođem pored jedne trošne kuće. Ponekad se u dvorištu ispred kuće igraju djeca. Kada vide da dolazimo mi školarci, oni prestanu sa igrom, približe se ogradi i radoznalo gledaju nas i naše ruksake. Bila je tu i jedna djevojčica koja bi mi uvijek pritrčala i ispitivala me o izgledu škole, o učiteljici, o onome šta sve učimo u školi. Tako smo se i sprijateljile. Svaki put kada bih je srela pričala bih joj o svemu novom što saznajem u školi, a ona bi me uvijek radoznalo ispitivala. Ponekad bih joj davala i svoje knjige. Ona i njena braća ne idu u školu. Njihovi roditelji nemaju dovoljno novca da bi im kupili knjige za školu, odjeću i obuću. Oni danima nose istu odjeću, njihova kosa je često nepočešljana, ali u njihovim očima sija želja za znanjem, školom i drugovima. Voljela bih kada bi moja prijateljica i njena braća išla u školu sa mnom. Voljela bih da i oni imaju pravo da uče i saznaju nove stvari, da bezbrižno idu u školu i druže se sa nama. Voljela bih i da svaki dan imaju čistu i drugačiju odjeću i lijepu počešljanu kosu. Oni to zaslužuju i trebaju imati, to je njihovo pravo, oni su samo djeca kao i ja i svi moji drugovi i drugarice.

III2, OŠ "Treća osnovna škola" Ilidža

Godina rođenja: 2006.

Učiteljica: **Bida Smajlović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U mojoj duši vlada mir. Ponekad neki (ne)ljudi poremete moj mir. Svojim lošim postupcima kvare ljudima raspoloženje, stvaraju nemir i čine mnoge loše stvari. Oni su neodgovorni, nepravedni, bezobrazni, zločesti. Ako to čine namjerno, onda su baš zli. Zli ljudi čine zla djela zbog kojih pate i trpe nedužni i nevini.

Ja sam dijete koje živi u miru. Za svađe ne znam, za ljutnju ne znam. Voljela bih da ne znam ni za ratove. Rođena sam u nekom relativno mirnom vremenu, barem što se moje zemlje tiče. Za rat koji je bio u mojoj domovini, tek čujem ponekad, kad se babo prisjeti, pa nam poneku lošu i tužnu ratnu priču ispriča. Znam da je rat najgore zlo. Nažalost, neku ljudi ratuju. Da vam kažem! Ja ne želim da znam za rat! Žao mi je onih koji stradaju u ratu, žao mi je nevinih, žao mi je djece, žao mi je dobrih ljudi.

Ja glasam za mir, jer samo za mir želim da znam. Glasam za mir za svu djecu, za moje vršnjake koji žive u strahu, u tuzi, u ratu. Za njih glasam, jer oni za mir ne znaju, jer oni na svoja prava nemaju prava. Sve im je oduzeto, pa im se oduzme i najveća svetinja koju rođenjem dobijemo, oduzmu im i živote. Zato moj glas ide za mir, za ljudska prava, za sve na ovom svijetu koji su sve to imali, pa izgubili.

Ja sam dijete i ne razumijem baš najbolje šta se to dešava u svijetu odraslih. Ali pokušavam da razumijem bol zbog gubitka dragih osoba. Kad vidim da neko dijete plače jer traži majku, zaboli me duša. Ne mogu ni zamisliti kako bih živjela bez majke. To razumijem i zbog njih plačem. Ja bih bez majke bila izgubljena, bila bih niko. Kako bih se ja, dijete od 12 godina, mogla suočiti sa svijetom, sa životom, da nemam majku?

Ja sam sretno dijete, jer imam majku, oca, sestre. Imam sretan i ispunjen dom. Djeca o kojoj pričam, neka su i mlađa od mene, pa su ipak suočena sa surovim svijetom odraslih. Ja i ne znam šta je daleki svijet, šta je život. Znam da negdje u svijetu postoje ljudi koji pate i nisam sretna zbog toga. Žalim te ljude zbog njihove teške sudbine, ali mislim da sam nemoćna. Ne mogu im pomoći, ali dižem svoj glas zbog nepravde.

Želim da se djeca na cijeloj planeti smiju, igraju, vesele, da imaju dom kao što ga imam ja. Želim da sva djeca imaju sretan život, da imaju sva ljudska prava. Kad odrastamo, i kad odrastemo, da imamo ljudska prava koja nam niko ne uskraćuje. Svi smo ljudska bića i trebamo se ponašati kao ljudi.

Zašto su neki ljudi neljudi?

Ja ne znam kakva je Sirija, ne znam ni kakva je Palestina. Nepoznati su mi Izrael, Rusija, Ukrajina. . . Ne znam šta se dešava u tim lijepim zemljama Istoka. Povremeno čujem za rat.

Znam šta je Srebrenica. Znam da su i neki moji rođaci nađeni u masovnim grobnicama. Znam za tragediju koja je zadesila narod naše Srebrenice. Vidim fotografije, snimke stradanja, lica bez nadanja. . . Vidim majke bez djece, djecu bez roditelja, ljude bez svojih domova. . .

I zato glasam za mir. I zato i ja hoću mir. Hoću da nam niko ne oduzima pravo na roditelje, na ljubav, na radost, na bezbrižno djetinjstvo.

Glasam za pravdu. Glasam da pravda stigne sve one koji nam ubijaju ljudska prava i koji nam remete mir. Hoću pravdu za obespravljene. Želim pravdu za sve ljude svijeta. Želim mir za sve ljude svijeta.

VI razred, **JU OŠ "Vražići"**
Godina rođenja: 2004.
Mentor: **Sevleta Arnautović**

PROLJEĆE JE...

Proljeće je. . . i dok se budi priroda bude se i moja razmišljanja. . .

Odrasli kažu kako smo mi, djeca, divna i neiskvarena bića, kako na našim plećima leži budućnost svega ali odrasli zaboravljaju da baš oni često ugrožavaju naša prava. . . ponekad i ono najosnovnije. . . pravo na život!

Šetajući slobodno zanoseći se pjesmom slavuju, gledajući probهارala stabla voća sjetih se djece koja nemaju slobodu. . . u čijim državama bjesne ratne strahote. . . Djece kojima je ugroženo i pravo na život i pravo na slobodu!

Niz moj obraz skotrljala se iskrena suzica, suzica malena kao skromna želja djeteta koje želi samo mir a opet velika jer sve ono što ja sada imam neko dijete nema a želi. . . a ja tako želim da podijelim sve što imam sa onima koji nemaju, u ovom slučaju želim da podijelim mir!

Šetajući kroz prirodu dalje gledala sam igru potočića koji je krivudao kroz prirodu.

Ubrala sam bijelu ružu i spustila u potočić nadajući se da će on svojom ljepotom poslati poruku mira gdje god bude proticao. . . Zнала sam da je moj glas tih i da ga neće čuti oni koji ugrožavaju osnovna dječija i ljudska prava i zato sam u svijet poslala bijelu ružu kao simbol neovisnosti svih onih kojima su nepravедno ugrožena prava na slobodu i mir. . .

Jedan od razloga zašto pišem ovu priču je baš taj. . . da uz moju bijelu ružu potočić odnese mir u svaki kutak ovog svijeta. . . A da sve ružno postane elegija. . . i prošlost.

Va, **JU OŠ “25. novembar” Velika Kladuša**

МОЈ ГЛАС ЗА ЉУДСКА ПРАВА И МИР

Да, сви ми волимо мир, али нико од нас није спреман да буде рањаван на његовом путу као што смо ми спремни то учинити у рату. Није само довољно борити се за њега већ је неопходно вјеровати и радити за мир, јер је мир стање ума, врлина, окретање добротности, повјерењу, правди и људским правима.

Данашња цивилизација није задовољна овим свијетом. Сви мисле да је свијет тако окрутан и безосјећајан, да је он само један мрачни тунел којем нема краја, али нико не види оно стварно свијетло на његовом крају које је чињеница да ништа свијет није крив већ сами људи. Нико неће да стави прст на чело и схвати да људи требају прво промјенити себе па онда неким добрим врлинама утицати на њега. Прије свега треба се поставити темељ људских права, како за старе баке и деке, жене тако и првенствено за дјецу. Дјеца се рађају са темељним слободама и правима која припадају свим људским бићима. Но с обзиром на тјелесну и психичку незрелост намеће се потреба истицања посебних права дјетета на заштиту која произилазе управо из те чињенице. Сва дјеца требају да имају иста права. Без обзира гдје ко живи, које је религије, која му је боја коже, да ли је богат и сиромашан - сви требају да имају иста људска права.

Овај свијет је пролазан и све ће нестати Христовим доласком и биће страшни или правни суд који ће одлучити вјечност сваког човјека, да ли ће отићи у рај или пакао. Зато треба да чинимо добра дјела и да колико год можемо помогнемо сваком човјеку у његовој срећи.

VIII 2, ЈУ ОШ „Бранко Радичевић“ Братунац

PORUKE MIRA

Moja najveća želja je da u čitavom svijetu bude mir. Sva djeca na svijetu da imaju sretnu porodicu, dom, školu, prijatelje i da im njihovu sreću ne oduzimaju zli ljudi. Da ne bude rata, da se djeca vole, da djeca imaju pravo na mir. Zato odrasli, molim vas, bacite puške, volite se, volite svoju djecu i život im učinite ljepšim.

Zlatan Mehanija

1-1

Treća osnovna škola - Ilidža

SREDNJE ŠKOLE

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Možda znam šta je rat, čula sam priče. Ali ja nisam osjetila ta, kako drugi kažu, psihološki loša djela na svojoj koži i u svojoj duši. Onda isto kao da i ne znam. Možda je ipak bolje da neke stvari ne znamo.

Izgleda da je sreća biti rođen devedeset i osme, tada kada se sve završilo i počeo stvarati koliko-toliko miran život. Žao mi je sve djece, majki, očeva, svih nedužnih ljudi koji na svojim leđima osjete udarac od kožnog kaiša, bol u stomaku od nečije teške noge, ljudi koji ugledaše na podu ispred sebe vlastitu krv, onih koji osjete strijelu u srcu i strah koje stvoriše neki ljudi od nikuda, a došli da uzmu sve. Ali kada dođeš na ovaj svijet poslije svega toga, i kroz život učiš i slušaš priče o tome koje ti pričaju brižni ljudi jer se plaše da se ne ponovi, shvatiš da je previše sebično ako osjećaš radost jer si izbjegao nečiji udarac i tuđe naređenje. Neko nije izbjegao. Neko je morao slušati tuđe naređenje. Neko je morao živjeti onako kako mu je drugi neko isplanirao. Strah me i pomisliti kojim životom su ti ljudi živjeli. Ali ne želim da vam pričam o nečemu što ni sama ne znam. Pričat ću vam o tome koliko sam zahvalna za ovu mirnu sadašnjost nasuprot prošlosti. Više nije stvar rata. Bitno je da znamo koliko dobre ljude imamo u okruženju. Zahvalna sam za svu požrtvovanost, ljubav i hrabrost svih vas koji ste odbranili ovu zemlju u kojoj sada ja mogu mirno da šetam. Možda ste samo branili svoga oca, majku, suprugu, muža, djecu i unučad, možda na mene i ostale niste ni pomislili, ali ste i mene odbranili. I moju porodicu, moje prijatelje, moje rođake i sve nas koji danas živimo. Odbranili ste i one koji će se tek roditi! I da, sve zaista započinje od porodice i odgoja. Porodicu mogu porediti sa firmom čiji je zadatak izvesti novog čovjeka na ovaj svijet, ali poštenog, vrijednog i odgovornog čovjeka kao proizvod svih svojih napora i ulaganja. Kusturica reče da je život čudo, i život to zaista jeste, a mi smo dobili dar da to čudo ponovo i iznova stvaramo i dalje ga oblikujemo. Ulagati u život, ulagati u ljude, svoju porodicu, prijatelje i sve bližnje, jer je to jedino vrijedno i jedini izvor istinske sreće, zadovoljstva i mira - to je moja poruka! Sve ostalo je, ma koliko lijepo i privlačno izgledalo, prolazno i mrtvo. A sjećanja i uspomene na velike, naučene i poštene ljude uvijek ostaje. Ne kažu ljudi džaba: "od kuće se odgoj nosi". U porodici se formira čovjek i njegov pogled na svijet, a kasnije kada taj čovjek kroči među druge ljude, u društvo, svojim stavom, ponašanjem i djelima pokazuje sliku svoje porodice. Smatram da čovjek mir i sigurnost može jedino pronaći u zdravoj porodici. A jedino miran i razuman čovjek danas u savremenom dobu može preživjeti u društvu i prevazići sve prepreke kojih je danas mnogo, te zajedničkim snagama, naporima i idejama sa drugim ljudima stvarati sretnu i mirnu budućnost za sve nas. Sada je Bosna i Hercegovina zemlja nazvana modernom državom, spojem modernog i tradicionalnog, spojem mnogih naroda, nacija, vjera, kultura, jezika i svi ti nazivi su opravdani. Uspjeli smo da zaustavimo zla djela koje su jedni činili drugima. Ne gradimo više zidove oko nas, već ih rušimo. Svjesna sam da na nama mladima ostaje ovaj svijet i da smo dužni sačuvati mir i zajedničkim snagama stvoriti još ljepše okruženje oko nas. Ali mnogo mladih danas odlazi. Traže bolju zemlju, bolje škole, bolje poslove, bolje plate i više novca! Imala sam i ja želju da odem. Maštala sam o gradovima pretrpanim ljudima koji me ne poznaju, fakultetu, muzejima, kinima, šoping centrima, koncertima i svime što privlači mlade. Valjda je to tako normalno za mlade. Željni smo života, aktivizma, uživanja, plesanja i pjevanja. A onda je uslijedio period moje preobrazbe. Nisam više bila ona stara ja koja je željela samo negdje da ide, da hoda, da trči, da ode, pa i da poletim da mogu. Ovdje ima toliko dobrih ljudi, ali bila sam sebična i nisam ih, zaokupirana nepravdom, primjećivala. Čelić više nije pasivno, tmurno, tužno i jedno mjesto. Meni je sad to mir. Da, mir. Neću da glumim raskošan, sretan život i da se smiješim nazor da bi mi drugi zavidjeli. Neću da živim zbog drugih, hoću da živim zbog sebe. A takav život ne mogu da zamislim u gradu pretrpanom ljudi. Grad mi je sada samo izlog gdje ću doći, pogledati, oduševiti se, ali vratiti svojoj kući u malo toplo mjesto. Kako vjerujem u sudbinu, i da se sve dešava sa razlogom, shvatam da nisam rođena ovdje "onako bez razloga". Ako je suđeno da se rodim ovdje, ovdje ću i završiti put. Istina, volim da putujem, da vidim druga mjesta i upoznam nove ljude, i težim ka tome, ali sad shvatam da je zavičaj i dom tamo gdje si miran i zadovoljan, a ne tamo gdje oči uživaju u prizoru, a duša truhne usamljena.

Pametan čovjek nije ništa ako nije mudar, spretan i snalažljiv da iskoristi to na najbolji način. Ideja je mašta ako se ne ostvari. Zbog toga, šaljem poruku mladim ljudima da u svojim idejama i planovima ostajete istrajni, da razumijete drugačije ljude od sebe, njihove ideje i mišljenja. Budite onakvi kakvi ste rođeni – budite ljudi. Borite se protiv nasilja i ne dozvolite da onaj neko od nikuda ponovo dođe i pusti da se emituje repriza. A ako kao ja, želiš MIR u svom okruženju, SIGURNOST, LJUBAV I PRIJATELJSTVO, onda: „BUDI PROMJENA KOJU ŽELIŠ VIDJETI U SVIJETU“ – Mahatma Ghandi.

III – 1, **JU MSŠ „ČELIĆ“ Čelić**

Godina rođenja: 1998.

Uz podršku profesorice Prava **Enesa Mehmedović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ljudskih prava i mira svakim danom je sve manje. U cijelom svijetu se događaju strašne stvari kao posljedice nedostatka ljudskih prava i mira.

U 21. vijeku nam se događaju ratovi, nestašice, siromaštvo kako u cijelom svijetu, ali čini mi se ponajviše u Bosni i Hercegovini. Naša država je prelijepa zemlja puna je raznih prirodnih bogatstava, ali nažalost loši ljudi na vlasti je svakim danom sve više i više uništavaju.

Mi svakim danom sve više gubimo ljudska prava i mir. Prije mjesec dana desio se jedan grozan događaj gotovo nezamisliv u ovo vrijeme.

Naime u Bihaću na trgu zapalio se čovjek. Na mene je to ostavilo strašan utisak. Zamislila sam se, postavila sam se u njegov položaj da shvatim što ga je na to natjeralo? ! Svi mi želimo da što duže živimo, borimo se sa raznim problemima želimo da ih prevaziđemo na najbolji mogući način. Zadnje na što je čovjek sposoban je ubistvo da prekine život, pogotovo na takav način.

Život u našoj državi nije nimalo lak. Neki ljudi iz svijeta i Evrope kažu da smo mađioničari. Potrošačka korpa za prosječnog građanina je troduplo veća od zarade. Kako? Svi se pitamo ali ništa ne poduzimamo da to riješimo. Ne možemo sjediti skrštenih ruku i govoriti da su nam ljudska prava i mir sve više uskraćena.

Život je kratak, trebamo se boriti za sve ono što nam pripada. Niko nam to ne smije oduzeti. Borimo se jer samo onaj ko je uporan taj i pobjeđuje. Ništa ne traje vječno. Nadam se da će i u našoj zemlji doći do svijesti ljudi da nam to i pripada po rođenju.

IV a, Srednja medicinska škola Tuzla

Ahmet Bulić

POGLED MLADOG ČOVJEKA NA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U BIH *GDJE SU LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U BIH!?*

Svako živo biće, od začeca pa do smrti, ima jednaka prava i slobode. Naše različitosti nas ne smiju izdvajati iz društva i okoline i činiti nas temom nečijeg ismijavanja. Razlike među nama nas čine posebnim i unikatnim, te se kao takvi možemo upotpunjavati i činiti jednu kompletnu cjelinu i zdravu društvenu zajednicu.

Nažalost, glavnu ulogu u raznim konfliktima ima to površno mišljenje o „razlikama“ među ljudima. Razni ratovi su vođeni iz tog pogrešnog razloga, jer se neka vjera ili nacija osjećala nadmoćnijom i sa pravom oduzimanja tuđeg prava. Često su ti ratovi vođeni između dvije ideje ili dva čovjeka. Posljedice tih sukoba su uništene porodice, ubijeni muževi, plač djece. . .

„U ratu ideja, pogiba narod“, rekao je Stanislaw Lec. I danas postoje razni vidovi diskriminacije bez obzira što su svi pokušaji podizanja vlasti na takvim i sličnim idejama propali i ugašeni, još uvijek postoje individualci koji žele zaživjeti tu ideju koja se graniči sa svime što je loše i pogrešno. Kao što postoje razne vrste sloboda tako postoje i razne vrste prava. Uzmimo za primjer slobodu izražavanja. Generalno je mišljenje da svaka individua na zemaljskoj kugli ima pravo izraziti svoje mišljenje i stav prema bilo kojoj temi. Ukoliko je riječ o politici, nevezano da li je sugestija upućena onome ko je na vlasti ili onome ko nije, svako ima pravo ostvariti svoju slobodu izražavanja. Upravo se to i zove **demokratijom**, glasom naroda. Svaki lider, da li je to politički lider ili neki drugi, nema pravo biti samoizabran, nego samo po principima demokratije. A glavni i osnovni princip demokratije je glas i mišljenje naroda. Zašto se u Bosni i Hercegovini na naslovnici nekih sredstava informisanja nalazi članak pod nazivom „Nisam dobio odgovarajuću medicinsku pomoć jer sam pripadnik nacionalne manjine?“ Koji god da je razlog diskriminacije u pitanju, pogrešan je. Društvo u kojem se njeguje takvo mišljenje nema nikakvu perspektivu. Kao jedini rezultat i ishod tog iskvarenog mišljenja je stagnacija. Još jedna riječ se spominje u ovom kontekstu, a to je šovinizam. U modernom društvu se često greškom i zbog neznanja smatra da su šovinista i domoljub ista osoba. Domoljub, kao što sama riječ govori, je onaj koji iskreno i svakim atomom snage voli svoj dom, zemlju. Šovinizam je težak oblik nacionalizma, odnosno šovinista je pretjerano agresivan nacionalista. Ovakve greške se javljaju zbog toga što se omladini i društvu mržnja servira na tanjiru i oni ne znajući uopšte kakav je okus te mračne mržnje, te probaju istu.

Ja ne govorim u svoje ime. Ja ne govorim samo u ime BiH, ja govorim u ime svih nacija, vjera i zemalja. Ljudi odustanite od mržnje, nacionalizma, diskriminacije, poštujujte svakoga bez obzira na razliku ili njegov spol. Samo onda kada prihvatimo nečiju razliku kao vrlinu a ne kao manu, tek onda razmišljamo na pravi način i imamo pravo i slobodu reći da smo dobri ljudi jer se ljudi samo tako mogu i kategorisati, na dobre i loše.

Pojašnjenje rada: U svom radu sam istakao jedan od velikih problema današnjice, a to su diskriminacija, šovinizam, nacionalizam i rasizam u zemlji u kojoj živim. Poruka mog rada je da svaki čovjek bez obzira na vjersku orijentaciju, rasu ili naciju ima ista prava i slobode. Smatram da je gore navedeni problem razlog lošeg stanja u državi. Uključivanjem nas mladih a uz podršku i razumijevanje ostalih ovaj problem bi se mogao lakše riješiti.

Godina rođenja: 1998.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U životu se svako od nas bori za nešto. Da li da spriječi neku pojavu ili da ga sama pojava nečeg navodi na borbu. Takvim putem trebamo krenuti i mi. Da, baš tako. Trebamo se udružiti kako bi nam ovaj svijet bio čaroban i čudesan. Bez nepravde, laži i nesuglasica. Da svijet ne bude kao što je danas. Svako djelo je suprotno od onoga kakvo je trebalo biti. Sve je potplaćeno i sve se vrti oko "novca". A mi to definitivno ne želimo. Mi želimo ispoljiti svoj glas za pravdu i za svako dobro koje je moguće učiniti u svrhu i dobrobit našeg svijeta. Zar nije ljepše kada živimo u svijetu bez politike i bilo kakvih stavki vezanih za nju? ! Ako je naš svijet vezan za politiku, onda definitivno to nije svijet dobra. Jer ljudi su čudni i prevrtljivi. Svaki tren ih novac može preokrenuti, naročito one u politici. To ne bi bilo tako da svaka osoba u svijetu ima svoja prava. Ovako su svi oni podijeljeni na glavne, sporedne i bezvrijedne. Kada bi svaki čovjek imao svoja prava, svijet bi bio predivan. Ne bi postojale nikakve politike ni udruženja. Zapravo da, postojalo bi jedno udruženje. Jedan krug. Naš krug. Krug u kojem smo svi mi i u kojem svako ima pravo reći šta želi promijeniti. Tim putem bi se svakako i promijenilo siromaštvo kod ljudi, niko ne bi bio te kulture, jer bi jedni druge saslušali i svi dobri ljudi čistoga srca bi mu pomogli. Tako ja zamišljam svijet. Kada sam bila mala, za mene je svijet bio jedna ogromna prostorija gdje se nalazi masa velikih ljudi i jedva sam čekala da porastem da i ja vidim kako je to žuriti u svakom momentu i gledati malu dječicu koja će doći na moje mjesto. Međutim, kada sam porasla, shvatila sam da nije sve baš onako kako sam zamišljala. Da nije sve med i mlijeko. Shvatila sam i polako shvatam da se ovaj svijet treba definitivno promijeniti jer svaku česticu ovog svijeta je neka osoba pomjerila za 90 stepeni i pogoršala je ali sreća ima još 2% dobrih ljudi. Ljudi koji se iz sveg srca trude uvesti mir u ovaj svijet, bez obzira kakav on bio. I ja pružam podršku takvim. Svijet je puno ljepši kada su njegovi epiteti pravda i mir.

Kratko pojašnjenje rada: Radom "Moj glas za ljudska prava i mir" želim iskreno od srca, podstaći ljude koji mijenjaju svijet radi novca da se oni promijene kako bi mi mladi, kada dođemo na njihovo mjesto, imali dobru budućnost.

I razred, **Gimnazija "Musa Ćazim Ćatić" Tešanj**
Godina rođenja: 2000.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Samoća me kida u sutonu nade koja se pretvara u tamu, u muk. Zastajem i gledam u nebeski svod. Zaokuplja me misao i poprimam boju one tame od koje se odupirem. Poražavam se iako bitke nije niti bilo. I sada sam svjesna da daljina posjeduje više definicija. I jučer sam sjedila sama, a planiram i sutra. Šta znam, samoća mi dopušta da tišinom svojih emocija iskalim vrisak i bezuvjetno ga ostvarim među sazvježđem. Zasiya gore moja nada. A, onda je gledam kako se gasi. Potpuno mirno. Suviše bolno da svaki put posmatram umiranje onoga što je tek postalo. Suviše bolno da znam da je svako jutro ubija iznova. Samoća se pobudila protiv sebe same. Osjećam nemir i sada znam da se ne umijem više boriti sa istim strahom. Ubijao me više puta, bacao sa mjesta fanatika. I konačno sam tu, ambis svjetlosti gasi tamu i daruje sivilo. Sivilo je mnogo teže! Sivilo je nepodnošljiva neutralna, obavijena i tako dosadna aura koja će da utuši. Koja će da utuši na kraju dana, na kraju života. Nekome smeta moja samoća. Osjetim u zraku da svježina ponestaje. Postajem i ja ono što je potrebno da bi nešto nestalo. Postajem pobornik nepravde i trgam se iz grane prošlosti, suptilne tradicije koja bi nastavila tok sa mnom. Ne želim sa njom! Ne i ovaj dan! Neka ona odlazi! Neka vrijeme odlazi! Ali, sada znam da sam brža i od nje i od vremena! Kobnog vremena koje umije samo prolaziti i ništa više činiti. Koje umije samo ubijati, da li sjećanja, običaje ili ljude. A, predosjećam ja da i ono svaki put ponestaje pri mirisom nostalgije. Pri mirisom nepovratnog. Osjećam je u prstima. Nalazim je u umu. A, srce naivno pa bi i ono da osjeća. Branim se! Ne dolazi! Ponovo nas zaokupira hladnoća i od toga dana nije popuštala. Taj dan bijaše dovoljan da bi u njega stao čitav život. I stao je. Nepravda je došla. Nepravda nas nije napustila. Nepravda uništava moju vrstu i osjećam kako mi glas tone u duboku jamu odakle povratka nema. Ustajem i ponosno joj prilazim. Posmatram je i uočavam uljeza koji smo stvorili mi, sebična tijela bez umova i ideje za budućnost. Tijela koja nemaju pojma šta je budućnost. A, budućnost posjeduje jako lijepu definiciju. Život bez rata, bez nepravde, život u slozi i ljubavi, kiša koja će uvijek poslije sebe stvoriti dugu. To je bajka za djecu! To je bajka koja čini djecu činiocima nepravde! Bajka koja razočara, navikne na dobro. Suoči sa životom, sa samim sobom. Stadoh na noge. Potpuno sama. Od toga dana sam postala vječni rob koji stoji na nogama. Svi su uvidjeli da samo stojim. Pomislili da čekam, da mi je dosadno. Gorka strana svijeta! Ja stojim jer se borim! Stojim i borim se za sve nas! A, u pravu su. Ja odista čekam. Čekam njih da stoje zajedno sa mnom. Čekam da prestanu čekati. Čekam da se ujedini i jednim vriskom zaglušimo uljeza. Dok razgovarah sa nepravdom, otkrivala mi je tajne svog postanka a ja sam odgovarala argumentima. Svaki argument dovoljan da je izbrišem iz ove bajke koju nam život pripovijeda.

Posmatram livadu. Osjetim tračak nebeske magije i prepuštam mu se punim plućima. Proljetno veselje pri darovanju života. Ljubičice! Ime kazuje jednobojnost. Ime je jedna velika tajna! Ime je laž u koju svi povjerujemo i kojoj se prepustimo. Zaboravi ime i posveti se karakteru. U dubini pronađi njegovo značenje, spoznaj cilj života. I ne traži puno. Cilj života je ono na šta i ne misliš. Dobrota! Osobina koju ne posjeduješ. Osobina koju ćeš sada dobiti. Sebično je čuvaj i ne dijeli nikome! Uzimam i jednu i drugu ljubičicu. Ne, ovo nije dobra rečenica. Ova rečenica stvara boj! Uzimam obe ljubičice. Uzimam i uviđam razliku za koju miris neminovan ostaje. Zapažam miris, nježnost, blizinu. Nikako šarolikost! Iste su po vrsti, po značenju. U isto vrijeme cvatu i venu. U pravom trenutku ih darujemo nekome. U pravom trenutku darujemo samo jednobojne ljubičice pogrešnoj osobi od pogrešne sebe! U pogrešnom trenutku postajemo da bismo uopšte pripajali takvu jednu suptilnost i nevinost poput ljubičica. Boja je postala sama od sebe. To nije oznaka, pogrešan znak. Sve ljubičice pripadaju livadi. Ogromnom prostranstvu koji posjeduje još mjesta za beskonačan broj ljubičica. Fotografija bez riječi i komentara. Pogrešan opis koji sastavljamo mi. Ta fotografija mora posjedovati sopstveni opis! Ne valja maštati kada su ljubičice u pitanju. One su mašta samo za sebe. One su mješavina boje i mirisa. Mješavina bijelog i ljubičastog. Dovoljno da ti se um zaigra i zaboravi kako se nazivaju boje ljubičice. Zašto nas uopšte uče bojama? Bijelo, crno, žuto. . . Mrzim boje! Želim jedno ime za sve boje. Želim crnoj podariti cijeli nebeski svod. Ne želim da samo noću pronalazi skrovište gore, daleko. Želim žutoj podariti sunce, svjetlost. Toplinu bez limita. Vječnu i dovoljnu za sve. A bijeloj ću podariti snijeg. Obdarit će nas čistoćom i tek tada nestaje zlo. Poslije bijelog, bez ijedne mrlje ili stope. Želim da osjetiš sebe u koži drugoga. I u tom trenutku prišao mi je

pripadnik moje vrste. Bez ijedne riječi. Sa osmijehom i potvrdno klimnu glavom. Znači, ne razgovaram uzalud. Samo se nasmiješih i rekoh mu da me čeka. Ne! Rekla sam mu da krene za mnom. Nikako to! Rekla sam mu da krene sa mnom na drugo mjesto. Spasio je svijet. Spasio ga od propasti. Odlazimo na ugrožena područja zajedno i darujemo prošlosti smrt. Graja nas pripaja iz daleka. Najavljuje nam tešku bitku sa mislima drugih. Tek tada sam znala da neće biti jednostavno. Pogledaj! Onaj dječak sjedi sam. Zašto bi iko na ovoj planeti sjedio sam! Zašto ne trči ili se smije? ! Zašto ne pozove nekoga pa da šute zajedno? ! Taj dječak neprestano dotiče svoju ruku. I svaki put kada je dotakne pusti suzu. Onako nijemu. Preozbiljnu za jednog dječaka. Pretihu i najbučniju u jednom trenutku. Pretihu za njega, njegove vršnjake i cijeli svijet. A, za koga je bučna?! Ona mora biti bučna! Ona jeste bučna! Bučna je meni, a ustvari svima je. I njemu je bučna. Krije modrice od udaraca. Znam da su udarci grubi i namjerni. Upućeni onom koji se ne smije kazniti. Dolaze stariji dječaci! Tako mi je drago da je neko sa njim! Ali, ne! Ti dječaci uništavaju djetinjstvo i njegovu definiciju! Ti dječaci stvaraju novu definiciju djetinjstva! I tada odletjeh u misao prirode. Poslušaj! Umilna melodija dočeka me dobrodošlicom. Jedna tako mala ptičica proizvodi rajski žamor. Da li bi ikada pomislio da je posebna? Da li bi ikada pomislio da posjeduje manju vrijednost od ostalih? Nikako vrijednost! Vrijednost niko ne posjeduje! Posjedujemo čast jer smo tu. Jer postojimo, živimo. Imamo jedni druge. Ta ptičica usređuje ostale. Ta ptičica postaje dio svih. Odavno su oni postali cjelina. Baš kao životinje i priroda. Baš kao što mi postajemo u ovom trenutku. Vratih se dolje. Dječak se smijao, ispružio ručice i njima zagrlio svijet. Loši dječaci bijaše iluzija. Loši dječaci ne postoje! Dobrota nas tka iznutra i mi smo suviše njeni da bi pripadali njenom kontrastu. Dječak je veselo dotrčao noseći loptu u rukama. Zavrtio ju i tada se pojavismo u tišini. Tišina je najopasnija. Nekako mi se činilo da nas pripaja i da postajemo njeni pripadnici. Ovo je najopasniji nivo tišine. Ona zaokuplja tvoj glas, stvara tamu i onda postaješ potpuno nijem. Tišina bez nas. Tišina koja se hrani našim glasom. Tišina koja oduzima samo glasove i upotrebljava ih protiv nas. Nisu to bilo kakvi glasovi, niti bilo kakva tama. Tama u oštromnoj veni čovjeka ili mača u rukama viteza, našeg sabornika. Nenadmašiva sila manipulatora koja stvara vrijednost. Vrijednost koja posjeduje limit. Ne smije vrijednost postojati. Možemo posjedovati samo limit bez vrijednosti. Neko se usprotivi mojim mislima. I tada sam već znala da tražim prirodu po mom vjesniku panike koji se tek sada ukazao. Ovaj put priroda je šutjela. Nešto se događa. Ovaj put ptičice nisu pjevale, niti je cvijeće cvalo. Ovaj put pupovi ruže su uvenulim tračkom pali na tlo. A, tlo bijaše i suviše iscrpljeno da bi progovorilo o smrti. Pomislih da stiže jesen. Tada me stiglo nešto veće od same jeseni. Strah! Ako priroda odustane od nas, moramo se pomiriti sa nepravdom. Ako priroda prestane postojati, ni nas neće biti. Niko ne zna zašto uopšte živimo. Za prirodu ne živimo, a priroda postoji za nas. Živimo za neke bezvezne ciljeve, daleke snove i pjesme otpjevane više puta. Živimo za reprizu prošlosti i budućnosti. Živimo samo jer moramo. Zaplakah. Zaplakah jer ću nestati. Zaplakah jer je ova osveta previše jaka za sve nas. Nepravedna za pojedinca i suviše slaba za nadležnog. Tada osjetih svježinu, miris i život. To je samo ukor. Priroda nije kao ljudi. Priroda je dobra prema svojim robovima iako ih ne naziva tako. Priroda priča, cvate i živi za nas. Svaka iskrena suza je život za prirodu. Ona se ne hrani suzama. Nju bole suze. Ona cvate za sreću, osmijeh. Ona živi jer je suza najgora čovjekova osobina. Jer suza boli prirodu. Na tu suzu brzo zaboravih. Ne mogu se pozabaviti njome, kada je tu nešto mnogo važnije od nje i od mene. Priroda me vratila u realnu sliku i tada začuh bučan glas djece i odraslih. Svi govoraše istim intenzitetom i u isto vrijeme. Svi govoraše brzinom srca pri kucanju. Tada ja zanijemih. Tako i treba. Kada je nešto lijepo, najbolje ostati nijem. Kada je nešto loše, tišina ne smije biti nijema. Tada nam se pridruži još jedan pripadnik naše vrste. Zapucketao je prstima te nas odveo u neravnopravne tišine naših pripadnika zaglušenih tradicijom. Da li vidiš djevojku tamo? Da li osjećaš njenu tugu? Ni ja. Sada samo želim istrijebiti tugu, nepravdu i stvoriti bolje mjesto za život. Mjesto bez suza. Nedaleko od nje stoji muškarac. On se smije i odlazi na posao. Puši cigaretu i razgovara sa kolegama. Vraća se kući gdje ga čekaju objed i supruga. Ulazi bez pozdrava, te sjeda za sto. Zid je u tom trenutku postao najzanimljivija tačka, fokus svijeta i pokretač mašte. U bjelini zida možeš pronaći mrlju koju u tom trenutku prozirnomo svjetlosti šalješ i u kojoj se pronalaziš. Ne! Objed ponovo nije bio dobar. Čovjek naglo baci tanjir na patos i povika na sav glas. Tišina koja se gubi pri vrisku. Svakodnevnica koja te navikne na nešto što se ne smije nazvati svakodnevnim. Priroda šalje vjetar. Vjetar zakači cvijeće, krošnje drveća i nas. Ovaj vjetar je naš kraj. Ovaj vjetar je upravo zanijemio čitav svijet. Ništa se ne čuje. Čak se ni on ne čuje. On tišinom pokazuje koliko je svemoguć. Tada smo u panici pronašli nekoga sa kime želimo umrijeti. Tada se cijeli svijet zagrlio i zaboravio na kobni vjetar. Osjećala se

toplina. Tada sam osjećala kako sam ispunila zadatak na ovom svijetu. I znaš šta? Osjećala sam se ponosno jer je tako. Ni vrijeme nam ne može ništa! Zajedno smo. Vjetar se predao. Napustio mjesto. Shvatio da je svijet jedan i da ih više nema. Shvatili smo da smo bezvrijedni kada smo sami i nasilni. Vrijednost se spoznala kroz iskustvo, bol i na kraju kroz jedne druge. Povezivala se preko naših vena i vrijednost se tada naziva vrijednošću. Ljubav je vrijednost. A mi, kao jedinka, nismo. Mi samo posjedujemo čast. A, zašto će ti čast kada nemaš vrijednost pa da je poklanjaš i gaziš? Priroda je vjera u bolje sutra. Priroda pazi na nas nego što ćemo mi ikada. A, priroda je bolja od ljudi.

Gimnazija „Musa Ćazim Ćatić“ Tešanj

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Već je 12h. Ko bi rekao da će ovako brzo prolaziti današnja smjena? Nakon petnaestominutne pauze, vratila sam se u ured. Emina, Ana i Dunja su još na pauzi. Kasne 30 minuta, iako šef već nekoliko puta gleda na sat, hoda od ulaza do prozora, kada dođu, samo će im se nasmiješiti. Naravno da im ne smije ništa reći. Anu i Dunju je zaposlila stranka, a Eminin dajdža je, znate, onaj novi ministar sigurnosti. U životu najgore prođu obični ljudi. I ja sam jedna od njih. Sa magistratom i prosjekom 10, posao sam teško dobila. Ne bavim se politikom i iza mene ne stoji stranka. Nemam rodbinu na dobrim poslovima. Iako naizgled, ništa se ne razlikujem od Dunje, Emine i Ane. U očima svoga šefa sam drugi svijet. Romkinja iz Starog grada. Osoba koja vrijedi tek toliko da služi pravim ljudima. Kako kaže, Cigane treba protjerati. E pa, dosta je, šefe! Dosta je mržnje prema drugima, samo zato što su drugačiji. Dosta je ponižavanja i ne tolerancije. Dosta je "štela" i mobinga na poslovima. Dosta je! Možda očekuješ da ovih dana spakujem stvari i odem. Možda se nadaš da ćemo jednog dana biti protjerani, da ćemo napustiti Bosnu. Nećemo! I ja sam Bosanka i volim svoju zemlju. I ostajem, zauvijek ostajem i glasam za ljudska prava i mir u našoj državi.

Ajla Mršo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki čovjek na svijetu rađa se slobodan i od trenutka rođenja ostvaruje određena prava koja se nazivaju ljudskim pravima. Osnovna prava koja pripadaju čovjeku su: pravo na razvoj osobe, pravo na ravnopravnost, pravo na religije, pravo na slobodu učenja, pravo na mišljenje, pravo na slobodu kretanja, pravo na izbor zanimanja, slobodu rada i niz drugih prava. Ljudska prava se odnose na političku, filozofsku i pravnu ideju. Ljudska prava nisu ograničena ni na kontinente ni na političke sustave. Ona predstavljaju skup neotuđivih prava i sloboda pojedinca. Iz ove teme razvija se nova tema. Prava žena za koja su se žene mukotrpno izborile. U mnogim društvima svijeta na osnovu kulturnih i religioznih pretpostavki uspostavljanje jednakosti među spolovima nema mjesta unutar konteksta ljudskih prava. Na veliku žalost postoje ljudi kojima su neka prava uskraćena. Znam da moj glas ne igra veliku ulogu, ali šalje poruku ljudima da ne odustaju od borbe za svoja prava koja im pripadaju.

JU Srednja škola poljoprivrede, prehrane, veterine i uslužnih djelatnosti

Godina rođenja: 1999.

Predmetna profesorica: **Remzija Hurić-Bećirović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svaki dan se susrećem sa različitim životnim okolnostima. Zahvaljujući tome upoznajem svijet i prirodu života. U situacijama kada mi je teško i kada pomislim da nedostaje djelić nečega čemu ni sama ne znam ime, posvetim se razmišljanju. Shvatila sam da su čovjeku za sreću potrebni mir, zdravlje, ljubav ili općenito posjedovanje svega onoga što se ne može kupiti ni najvećim bogatstvom.

Može li ijedna osoba na ovoj planeti preživjeti bez hrane i vode? Može li iko nastaviti svoj život ako mu oduzmu njegova prava? Čovjeku je potrebno nešto što će ga održavati u životu. Ako smo svi stvoreni sa jednakim pravom na život, otkud nekome hrabrost da oduzme čovjeku ono što mu od rođenja pripada?

Zamislite život kao jedan brod kojim vi upravljate. Kako bi se osjećali da vam neko preuzme kormilo? Zato se usredsrijedite na vlastiti put kako ne bi nestali u valovima. Budite kapetani svoje duše i gospodari svoje sudbine. Ne tražite svoju sreću na udaljenim mjestima već na mjestima koja vas okružuju. Umjesto da žudite za boljim i budete nezadovoljni sobom, pokažite makar malo zadovoljstva onim što posjedujete jer je zahvalno srce uvijek blizu riznice univerzuma. Neko bi dao sve što posjeduje za djelić onoga što se vama čini bezvrijednim.

O čemu vi razmišljate kada vam je teško? Da li se prepustite glasu vaše unutarnje sebičnosti i počnete vjerovati da je baš vama u životu najteže, a zapravo ste tog dana dobili najveći dar. Pitate se koji?

Vratite film. Tog jutra desilo se nešto što ste vi smatrali samo običnim dijelom svakodnevnice - otvorili ste oči, dobili priliku za život. Imajte na umu da je na drugom kraju svijeta, u nekom drugom domu, ista prilika zauvijek oduzeta. Koliko nas se zapitalo čime smo zaslužili određeni životni udarac? Prava istina je da većina nas na sreću nije osjetila pravu bol i nije spoznala šta to znači biti žrtva surovosti ovog svijeta. Tužno je to kako čovjek najprije mora izgubiti nešto kako bi shvatio koliko mu to zapravo znači. Odluči cijeniti ono što je imao tek kada mu to nepovratno iščezne iz ruku.

Sve okolnosti u kojima se nađemo, svi trenuci, bili oni dobri ili loši na nas ostave trenutni dojam koji kako vrijeme prolazi sve više blijedi. Bićemo sretni kada spoznamo šta to znači prolaznost, kada pustimo prošlost i fokusiramo se na budućnost. Zašto dopustiti tuzi da nas obavije velom tmine? Zašto dopustiti sreći da nas zaslijepi i natjera da odbacimo sve misleći kako ćemo je na taj način zadržati ako je njena najveća karakteristika kao i kod tuge prolaznost? Čak ni najjača ruka ne može spriječiti sreću, ali ni tugu da jednom iščeznu. Zar je teško osvrnuti se oko sebe i shvatiti da su naše najveće bogatstvo one stvari koje ljudsko oko ne može dokučiti? Ukoliko to bogatstvo ne cijenimo i ako iz dana u dan težimo ka većem, ne samo da nećemo postići svoj cilj da uvećamo naše blago već ćemo izgubiti i ono što smo imali na samom početku, a bilo je sasvim dovoljno za prekrasan život.

Mnogi od nas, na sreću nisu osjetili šta je to rat. Mnogi nisu čuli zvuk bombi i vatrenog oružja, te nisu ni svjesni da taj zvuk ne ostaje u samo u ljudskom uhu već istinski ranjava ljudsko srce ostavljajući nezacjeljive ožiljke. Međutim, šta je sa djecom u Siriji, Afganistanu, Pakistanu? Da li će se oni jednoga dana, za promjenu, probuditi uz zvuk ptica, a ne oružja? Da li će ih kraj njihova uzglavlja dočekati nasmijana lica njihovih najmilijih ili pak hladni pogled smrti koja je, otkako je mir iščezao iz njihove domovine, njihov najvjerniji saputnik. U ovom svijetu kucaju dva srca. Jedno je srce zla i rata, a drugo srce mira i dobra. Čak i kada pomislimo da je srce mira i dobra nadjačalo srce zla i rata, kada pomislimo da je njegov zvuk utihnuo i da će ono zaspati vječnim snom, ono još uvijek postoji. Oba srca su naizgled besmrtna sve dok mi ljudi zajedničkim snagama ne odlučimo pobijediti zlo i ugastiti plamen rata. To ne može uraditi niti jedan pojedinac, niti bilo koji uticajni čovjek, već samo udružene ljudske snage pokrenute čvrstom vjerom i nadom u bolje sutra.

9. maj slavimo kao Dan pobjede nad fašizmom. Vjerujemo li doista u to da je fašizam pobijeđen ili nas je zaslijepila prividna slika mira? Iako se naizgled ne čini tako, fašizam nije nestao već je bio u privremenom snu. Nije tako jednostavno izbrisati iz prošlosti jedan takav pogled na svijet koji je donio toliko zla i zajedničkim snagama sa svojim najvjernijim prijateljima - smrću i ratom, odnio bezbroj ljudskih života. Fašisti su smatrali tuđi život tek običnom smetnjom na putu do vlastitog cilja. Nisu ni pokušavali cijeliti različitosti. Nijedan ugovor o potpisivanju mira nikada nije bio dovoljno moćan da izmijeni ideale pojedinih ljudi. Ti ugovori su uvijek bili sredstvo kojim bi ljude ubijedili da je zlo pobijeđeno te da nastave sa životom dok u međuvremenu to isto zlo spava i postaje sve jače i jače kako bi se jednoga dana ponovo probudilo i dovelo do najveće kataklizme.

Ako još uvijek smatrate da trebamo sjediti skrštenih ruku jer je srce zla utihnulo, pokušajte se sjetiti djece i ljudi širom svijeta kojima su oduzeta osnovna prava, ljudi koji su jednog dana živjeli u idiličnoj porodici pod okriljem mira, a već drugog dana je tu istu porodicu razdvojio rat. Dok se školujete i sami sebi govorite kako vam obrazovanje ništa ne znači, prisjetite se vaših vršnjaka na drugom kraju svijeta koji bi sve dali da sjednu u školske klupe i da imaju još jednu priliku da otvore svoje udžbenike crpeći iz njih znanje. Obrazovanje je jedno od osnovnih prava svakog čovjeka i ta dječica smatraju kako sa jednom olovkom i knjigom mogu promijeniti svijet, kako je znanje najveće čovjekovo oružje. Međutim, to pravo im je oduzeto, ljudi koji su u nekoj drugoj odori fašizma, odori zla, željeli su spriječiti djecu da se školuju. Pitate se zašto? Zato što su kukavice, zato što se plaše da bi jednoga dana ta ista djeca mogla stvoriti nove ideale, stvoriti stavove koji se suprotstavljaju njihovim, stavove koji se zalažu za dobro. Čovjekova najveća moć je znanje i ako mu ga oduzmu postaću tuđa marioneta. Kada svijet utihne, svačiji glas, bio on glas istine ili laži, ima moć zato što mu se u moru tišine ne može niko suprotstaviti.

Nijedna ideologija koja podržava nasilje i diskriminaciju, nažalost, još uvijek nije pobijeđena. Naša domovina je sa sebe skinula teški plašt sivila odjenuvši odoru prividnog mira, sve dok joj tu odoru ne zahvati razbuktali plamen koji se trenutno čini dalekim. Ako se plamen rata uzdigao na drugom kraju svijeta, pod dejstvom vjetera koji nastaje zahvaljujući ljudskoj ravnodušnosti prema tuđoj nesreći, biće proširen na cijelu planetu. Naša planeta već stoljećima pokušava sama sebi zacijeliti rane, ali svaki put kada se čini da je uspjela, nastaju nove i tako u nedogled.

Niko na svijetu nije rođen sa mržnjom u srcu već mu je srce čisto. Srce mora naučiti da mrzi isto kao što mora naučiti da voli. Nažalost, dozvolili smo da mržnja postane tradicija savremenog doba i da se prenosi s koljena na koljeno utišavši glas ljubavi. Zašto se niti u jednoj životnoj okolnosti ne trudimo praštati jer to je ljudski, već se odlučimo svetiti. Osveta će nam donijeti trenutno zadovoljstvo, ali će zauvijek promijeniti ono što jesmo.

Podareno nam je srce s namjerom da širimo ljubav, osmijeh da promijenimo nekome dan, uši da pomoću njih skupljamo znanje, usne da pomoću njih izgovaramo prave riječi i borimo se protiv nepravde, ruke da se međusobno spojimo i pomoću uma, jednog dana, zajedničkim snagama donesemo zakon čovječnosti.

II 2 razred

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Živimo u mladoj demokratiji. Relativno smo siromašno društvo, nemamo razvijenu svijest savremenih, razvijenih demokratija pa i ne čudi što nam uskraćuju naša osnovna ljudska prava.

Trebaju nam sva ta ljudska prava: pravo na obrazovanje, pravo da bismo i budemo birani, pravo na slobodu govora, zdravstvenu zaštitu, slobodu kretanja. . . Naša realnost je drugačija. Iako su nam Ustavom zajamčena i niko ne treba da nam da zeleno svjetlo da bismo ih ostvarivali, da li mi kao pojedinci koristimo, zahtijevamo i uživamo u ljudskim pravima koja su tu na dohvat ruke? Čini mi se da se uopće i ne trudimo.

Slobodu govora preko društvenih mreža i internet portala upražnjavamo bez ikakve mjere i dobrog ukusa, gdje sve vri od mržnje, pljuvanja drugog i drugačijeg, netolerancije, nacionalizma, šovinizma, pa čak i fašizma.

Skoro svaki drugi stanovnik ove države, uopće ne izlazi na izbore, ne koristi svoje ljudsko pravo da bira i da bude biran. Nudeći zdravstvenim radnicima mito, nastojimo priuštiti brz i adekvatan odgovor zdravstvenih ustanova u odnosu na nas kao pojedinca. Ali, ako je većina pacijenata, u čekaonici, dala novac zdravstvenom radniku za uslugu, sve se svodi na to, da opet moramo čekati svoj red. Studenti primjećuju da nemaju adekvatno obrazovanje, ali će mnogi ipak posegnuti za alternativnim metodama kako bi došli do diploma.

Podvlačim da niko nema prava da drži pod ključem naša ljudska prava koja su nam zajamčena. Samo se trebamo osloboditi pasivnosti, i uživati u njima, zajedno.

Kratko pojašnjenje rada: Svojim radom dižem glas za afirmaciju ljudskih prava, osvrćući se na kršenja istih, te ističem neke aktuelne društvene probleme. Podstičem i aktivizam i zajedništvo.

II AT, JU MS Građevinsko-geodetska škola Tuzla

Mentor: **Emina Suljendić Mahmutović**, prof.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Čovjek se rodi i na poklon dobije kacigu koja mu oblikuje mentalni sklop, uz zabranu skidanja iste. Sprže mu moždane vijuge pa ga uvjeravaju da je baš on slika i prilika Homo Sapiensa, a u stvarnosti je nemoguće pronaći trag glasu razuma. Geografija počinje kontrolisati ritmično širenje žila kucavica, a duša započinje putovanje u otpadnim vodama crnih destruktivnih misli. Ustanove mu sindrom FRŠiD-a (Fašizma Rasizma Šovinizma i Diskriminacije) za koji nijedna terapija nije uspješna i efikasna. Neizlječiva bolest koja uništava zdrave stanice optimizma.

Uzrok svih problema je u samom odnosu prema njima, u sljepilu za realnost, u slijeganju ramenima kao najvećim stepenom pobune.

Živiš po usađenim pravilima koja nazivaš stavom, a koja su zapravo samo produkt manipulacije samim tobom. Živiš u ubjeđenju da si kreator principa, a principi kreiraju tebe. Tvoja istina je zasnovana na lažima. Tvoj život priča priču iskorištavanja dok ti postaješ gluhi. Dok se ti zadovoljavaš postajući nečiji plijen.

Svjestan si da ne možeš promijeniti svijet, ali nisi svjestan da možeš promijeniti sebe. Veoma jednostavno i lahko.

Želiš razumijevanje? Budi razuman.

Želiš zabavu? Budi zabavan.

Želiš pravdu? Budi pravedan.

Želiš istinu? Budi iskren.

Želiš biti voljen? Zavoli.

I neka ti na prvom mjestu bude ljubav prema vlastitom narodu, a ne mržnja prema tuđem.

Ne šteti svojoj unutrašnjosti, ne dopusti sebi oboljenje identiteta. Nemoj se zasititi praznim riječima.

Probudi se iz zimskog sna! Preuzmi odgovornost za svoje postupke umjesto što osuđuješ nečije druge. Odagnaj zavist, ljubomoru i negativnost. Naoružaj se osmijehom i toplinom. Istopi svo zlo, posadi mir i njeguj ga čistim srcem.

Skini kacigu i proširi svoje vidike.

Ne trudi se postati kralj, trudi se postati dobar čovjek jer ta titula zauzima sami vrh hijerarhije života.

Pojašnjenje rada: Moje riječi ne mogu promijeniti prošlost niti izbrisati mržnju, ali mogu promijeniti budućnost i stvoriti ljubav. Bar se tome nada jedan vječni sanjar.

MSŠ Gračanica, Medicinska škola

FAŠIZAM

Iz bosanskog jezika,
Fašizam imam za temu,
Ona u mojoj glavi,
Odmah stvara dilemu

Fašizam: Šta li je?
To moram da saznam,
I svoj stav o njemu,
Na papiru da našaram.

„Fašizam je oblik radikalnog autoritarnog nacionalizma“!
U ozbiljnoj debeloj knjizi to piše,
A mene dječija radoznalost tjera
Da o toj temi saznam puno više.

Definicija ova nije mi jasna,
To odmah mora da se zna,
Zato ću nekog starijeg i ozbiljnijeg,
Za objašnjenje da upitam ja!

„Bolje je otići u grob,
Nego ovoj vlasti biti rob“
Reče mi komšija Sreta,
A u glasu mu se osjeća sjeta.

„Teška je borba protiv tog zla“!
Uzbuđen tvrdi komšija Mijo,
Vjerujem jer znam u strašnom ratu,
Hrabri učesnik on je bio!

„Bosanac mi je mio,
Kakve god vjere bio“
Djedove su velike riječi,
I znam šta njima želi reći.

Fašizam u Bosni!
Da li je to moguće?
O tome se moram,
Raspitati kod kuće!

Majka reče: „Fašizam
U Bosni nije mrtav, nažalost“!
I borcima protiv njega,
Ne krije veliku naklonost.
Otac još dodaje: „Fašizam je
Opasniji nego bilo koja droga,
I svi zdravi ljudi trebaju
Boriti se protiv zla toga“!

Razmišljam! Taj fašizam je FUJ!
U glavi mi nešto zablista!
Oduprijeti ću mu se!
Postat ću ANTIFAŠISTA!

Za istinsku slobodu svih ljudi,
Za zajedničko dobro i blagostanje,
U borbi protiv tog zla,
Koristit ću sve svoje vještine i znanje!

SMRT FAŠIZMU – SLOBODA BOSANCIMA!

Pojašnjenje rada: U ovom radu sam istakla potrebu borbe protiv fašizma, ratova i mržnje. Slušala sam priče svojih roditelja o strahotama prethodnog rata.

Godina rođenja: 2000.

Amra Baručić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Prava? ! Da li ta prava zaista postoje u našem društvu danas? Većina nas teži postići „nešto“ izboriti se za ljudska prava, ali mnogi pokleknju na putu ka tome gotovo nedostižnom cilju, jer u našoj zemlji vlada neravnopravnost i gotovo bezakonje.

Jedan od najvećih problema našeg društva jeste nezaposlenost, i zbog toga mnogo mladih odlazi iz zemlje u nadi da će tamo negdje biti bolje.

Zbog toga Bosna i Hercegovina gubi kao država i slabi na svim nivoima.

Mi kao glas naroda imamo pravo na slobodu govora i mi smo ti koji biramo ko će da nas vodi i ko će da upravlja našom državom. Zato treba izlaziti na izbore i boriti se za naša prava jer taj naš glas može promijeniti mnogo toga u našoj zemlji koja je na rubu propasti.

Smatram da mi mladi moramo više razmišljati o budućnosti i ne dozvoliti da naša zemlja propadne, jer njenim padom padamo i mi. Moramo se boriti i koristiti svoja prava koja imamo dići glas za mir i demokratiju, jer samo tako možemo uspjeti. Od čekanja da neko drugi uradi nešto za nas nema smisla i ničemu ne vodi.

I zato predlažem: svi mladi Bosne i Hercegovine, ujedinite se zajedno do mira, ljudskih prava i demokratije! Samo tako možemo uspjeti.

IV j, Srednja medicinska škola Tuzla

MIR

Riječi ne mogu opisati
koliko potreban je mir,
da svako dijete ima dom,
da postoji, da je živ.

Da se zaustave ratovi
što razdvajaju porodice,
suze majki da stanu i
radost preplavi ulice.

Nije bitna boja kože
niti stanje novčanika
ako ja imam novca
onda i moj drug ima.

Ratovi odnose živote,
djeca ostaju bez doma,
mir je svima potreban
kao vazduh i voda.

Na planeti Zemlji čuvajmo mir!
Na njoj nam se sve daje,
a ne skoro radimo ništa
da nam ona dugo traje.

Ujedinjeni stojimo
i mir gradimo!
Ako živimo bez mira
čemu onda da se nadamo.

Pazimo jedni na druge
to je jedino što ostaje.
Sačuvajmo mir za
generacije što dolaze.

II-8, JU „Srednja škola poljoprivrede, prehrane, veterine i uslužnih djelatnosti“ Sarajevo

Godina rođenja: 1999.

Ime profesorice: **Remzija Hurić-Bećirović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Noć polako prekriva grad, a ja još uvijek ne spavam. Teške misli ne mogu odagnati jer me vijesti koje sam čula potpuno obuzimaju. Opet su stotine ljudi izgubile život, a samo su tražili malo slobode i pravo na život dostojan čovjeka.

U kakvom to svijetu živimo? Već mi je muka od silnih priča o pravima ljudi i miru u svijetu, o toleranciji i poštivanju različitosti, a svakodnevno gledamo slike o ljudima bez prava, mira i slobode. Novine su pune vijesti o oružju, ratovima, stradalima. Ljudska pohlepa kao da nema granica. Sve djeluje crno i neobećavajuće. Čini mi se kako se ljudi zadovoljavaju praznim obećanjima i pred zlom oko nas zatvaramo oči.

Mora li tako biti? Ja to ne mogu prihvatiti. Znam da ne mogu promijeniti svijet i ispraviti sve greške, ali ne mogu ni mirno gledati nepravdu, patnju i smrt. Mogu i ja nešto učiniti, a i ti možeš nešto učiniti. Dovoljno je da shvatimo kako smo različiti, kako različito izgledamo, kako imamo drugačije običaje i kako je to baš lijepo i zanimljivo. Sa istoka ljudi šire tradiciju, sa zapada brzinu života, ljudi su žuti, bijeli, crni, ali svi imaju iste potrebe. Gledamo u isto plavo nebo i istu zvjezdanu noć. Okružuju nas ista brda, rijeke, mora, iste šarene livade sa kojih nam mirišu crveni, plavi, bijeli cvjetovi. Bez obzira na sve razlike, imamo potpuno ista prava. Nema tu onih pravijih i boljih, onih nadređenih. Zakon je isti za sve nas i naša je obaveza da se svi zajedno trudimo da se ta prava i poštuju.

Znam ja vrlo dobro da ako vidim nepravdu i nasilje, moram djelovati, ne smijem šutjeti. Dosta je toga! Sjećam se da smo upoznali i Protokol o djelovanju u slučaju nasilja, to mi je jasan pokazatelj što trebam raditi. Ponavljamo o tome u školi i zato ja počinjem djelovati, ne sutra, već upravo sada. Sutra će možda za nekoga već biti kasno. Možda pozivom na neki telefonski broj spasim dijete od batina, jednu majku od grube ruke, maloljetnika u školi od ponižavanja, izbjeglicu od besciljnog lutanja.

Glasno dižem svoj glas za poštivanje ljudskih prava, za nenasilje, za toleranciju, za različitosti, a to znači i za mir. Okrenimo se životu i neka mir postane naša stvarnost.

II razred gimnazije, **MSŠ "Bosanski Petrovac"**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Jutros sam imao opet iste snove.

Hodam ulicama nekog grada, posve vedrog, plavog neba.

Sunce kao da je izabralo ovaj grad da ga okruni svojim vijencima svjetlosti.

To me ne bi začudilo, jer su stanovnici ovog grada u potpunoj harmoniji s prirodom.

Čim su prve zrake svjetlosti našle svoj put kroz mnogobrojne prozore, grad je zapravo otkrio zašto je vrijedan snova.

Šareno obojene kućice su davale dojam da je čitav grad napravljen od svjetlosti, bjelina ulica mi je uporno davala znak da je sve oko mene tek stvoreno.

Međutim, taj grad je tu stoljećima. Te ulice su tu generacijama, te kućice su tu godinama.

Taj grad će tu stajati vječno, jer ima stanovnike koji će svoja znanja održavati kroz generacije. Tu se svaki posao cijeni, bez obzira kakav bio.

U tom trenu vedro i nasmijano, prvi stanovnici kreću na posao. Jedni druge pozdravljaju, šale se i ohrabruju.

Ne primjećujem tužne i umorne crte lica, nego lica koja mi govore da će baš danas ostvariti svoje snove.

Ta lica mi govore da će uživati na poslu, radeći ono što znaju i vole.

Ta lica se ne predaju, ne poznaju nemoguće, strah ili poraz.

Za njih je svaki poraz nova lekcija kako da budu uspješniji.

Primjećujem učenike, profesore i naučnike, koji se okupljaju i dijele svoja saznanja, razmjenjuju ideje, pitaju i odgovaraju na pitanja.

Uočavam da tu nema pogrešnog pitanja, ni pogrešnih odgovora.

Svako pitanje se ohrabruje, a odgovori dopunjuju i proširuju.

Od učenika do naučnika, činilo se kao da posjeduju nezamisliva znanja.

Shvatio sam da s ovakvim umovima, grad ima sigurnu budućnost.

Hodajući dalje, vidim radnike kako izgrađuju nove zgrade.

Primjećujem da među radnicima ima i žena, koje dižu terete bolje i uspješnije od nekih muškaraca. Međusobno se odnose s poštovanjem, jer ne poznaju društvene norme kojima sam ja svjedok. Jedino pravilo u ovom društvu je jednakost, rad i red.

Djeca i starci se podjednako smiju, svi plešu kad im se pleše.

Smijeh koji odzvanja ulicama me trga u stvarnost.

Prvo sam poželio da nastavim spavati, nadajući se da se ponovo vratim u grad snova, ali u tom trenutku sam više od ičega poželio da pronađem taj grad u svijetu kojeg poznajem.

Kada sam shvatio težinu zadatka, duboko sam se zamislio.

Zašto ne mogu zamisliti takav grad osim u snovima? Ko ne bi želio da sagradi takav grad, takvu državu, takav svijet?

Zaključujem da svi ljudi ne žele biti jednaki.

Postoje osobe kojima je jedina želja da se prividno izdignu nad drugima, da svoj život provedu nedodirnuti činjenicom da smo svi rođeni jednaki, i da se u životu jedino možemo dokazati radom, trudom i vrlinama.

Takve osobe same najčešće trebaju našu pomoć, ali često je odbijaju.

U društvu se različito nazivaju, ponekad se i slave i hvale kao heroji.

Znaju se lažno predstaviti, zavarati i pridobiti na svoju stranu istomišljenike.

Zajedničko im je da ne žele jednakost i mir. Njihova želja je da se izdignu nad pojedincima, da imaju potpunu vlast nad našim životima.

Diskriminacija je njihovo oružje, a rane koje zadaje teško zacjeljuju.

Nekad je očita, a nekad prikrivena. Riječi koje su izgovorene nepovratno nestaju, ali ožiljci takvih odnosa često ostaju zauvijek.

Razmišljajući o diskriminaciji, uviđam da je sveprisutna i da niko nije siguran.

Zamislio sam svoj grad iz snova, pa se sjetio mog krajnjeg cilja.

Shvatio sam da ne mogu samo razmišljati o diskriminaciji, raspravljati i izvlačiti pouke.

U borbi protiv nejednakosti se treba konkretno pristupiti, bez straha i nedoumica.

Treba shvatiti da je nejednakost glavni razlog tuge i nesreće u svijetu.

Da izgradimo gradove iz snova, trebamo krenuti ispočetka, zidati kamen po kamen.

Želim da jednog dana Bosna i Hercegovina bude zemlja o kojoj će mnogi sanjati.

Želim da stanovnici Bosne i Hercegovine shvate da se za krajnji mir s prošlošću treba izmiriti, jer jedino tako možemo osigurati da se tuđe patnje mogu nadoknaditi.

Ono što je neko izgubio, ne može nadoknaditi, ali može od sebe dati pouku svijetu.

Gledajući kroz prozor, vidim bogatstvo i siromaštvo, velike kuće i male, nedovršene.

Vidim bijedu i vidim sreću. Čujem plač i čujem smijeh.

Neki bi to nazvali ravnotežom, ali za mene je to samo još jedan odraz nejednakosti.

Zašto ne bismo svi uživali u sreći kad je ima dovoljno za sve?

U Bosni i Hercegovini je problem nejednakosti često ostavljen po strani.

Često čujem da se diskriminacija umanjuje i zanemaruje.

Najčešće biva zasjenjena drugim, po nekima važnijim pitanjima politike ili ekonomije.

Suzbijanje svih oblika diskriminacije treba da počne od porodice, ali najčešći savjet koji roditelji daju je: „Očvrzni!“

U najosjetljivim godinama roditelji često zanemaruju diskriminaciju među vršnjacima, jer smatraju da su i oni prošli kroz taj period neobilježeni.

Međutim, vršnjačko nasilje u Bosni i Hercegovini je i dalje veliki problem.

Sveprisutna je i pojava da se umanjuje fizičko nasilje, a pogotovo verbalno.

Sve ovo upućuje na nizak stepen razumijevanja žrtava nasilja, na nizak stepen empatije.

Često se sama žrtva izolira iz zajednice, iako joj je potrebna pomoć.

U Bosni i Hercegovini vlada opće neznanje o pojmovima diskriminacije, fašizma, rasizma ili šovinizma, iako smo multikulturalna, multietnička i multireligijska zemlja.

Iako smo zemlja bogata nacijama, često imamo nizak stepen razumijevanja prema drugim nacijama i rasama.

Ponekad je to neznanje, ponekad strah, ali jedini način da se bori protiv tih pojava je obrazovanje o toleranciji i prihvaćanju različitosti.

Baš kao u mom gradu iz snova, trebamo obrazovati nove generacije koje će da osiguraju prosperitetnu budućnost ne samo Bosni i Hercegovini i regiji, već i svijetu.

Trebamo osposobljavati mlade ljude da na nasilje i diskriminaciju reaguju oštro, da štite slabije i teže ka uspostavljanju mira.

Jedino u mirnoj zajednici možemo da planiramo budućnost, pa je zato nužno da shvatimo kako svako od nas može doprinijeti pobjedi nad diskriminacijom.

Svaki dan je nužno da shvatimo koliko je štetan uticaj diskriminacije, da se probudimo svako jutro znajući da je na mladim ljudima poput nas ovisna sretna budućnost naše zemlje i svijeta.

Želim da se ponosim da živim u tolerantnoj Bosni i Hercegovini.

Odlučio sam izaći u novi, promijenjeni svijet i ostaviti svoje gradove iz snova po strani.

Više neće biti samo snovi.

III gimnazije, **JU MSŠ Banovići**

Godina rođenja: 1998.

Mentor: **Mujezinović Ševala**

Armin Marić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Jutros sam imao opet iste snove.

Hodam ulicama nekog grada, posve vedrog, plavog neba.

Sunce kao da je izabralo ovaj grad da ga okruni svojim vijencima svjetlosti.

To me ne bi začudilo, jer su stanovnici ovog grada u potpunoj harmoniji s prirodom.

Čim su prve zrake svjetlosti našle svoj put kroz mnogobrojne prozore, grad je zapravo otkrio zašto je vrijedan snova.

Šareno obojene kućice su davale dojam da je čitav grad napravljen od svjetlosti, bjelina ulica mi je uporno davala znak da je sve oko mene tek stvoreno.

Međutim, taj grad je tu stoljećima. Te ulice su tu generacijama, te kućice su tu godinama.

Taj grad će tu stajati vječno, jer ima stanovnike koji će svoja znanja održavati kroz generacije. Tu se svaki posao cijeni, bez obzira kakav bio.

U tom trenu vedro i nasmijano, prvi stanovnici kreću na posao. Jedni druge pozdravljaju, šale se i ohrabruju.

Ne primjećujem tužne i umorne crte lica, nego lica koja mi govore da će baš danas ostvariti svoje snove.

Ta lica mi govore da će uživati na poslu, radeći ono što znaju i vole.

Ta lica se ne predaju, ne poznaju nemoguće, strah ili poraz.

Za njih je svaki poraz nova lekcija kako da budu uspješniji.

Primjećujem učenike, profesore i naučnike, koji se okupljaju i dijele svoja saznanja, razmjenjuju ideje, pitaju i odgovaraju na pitanja.

Uočavam da tu nema pogrešnog pitanja, ni pogrešnih odgovora.

Svako pitanje se ohrabruje, a odgovori dopunjuju i proširuju.

Od učenika do naučnika, činilo se kao da posjeduju nezamisliva znanja.

Shvatio sam da s ovakvim umovima, grad ima sigurnu budućnost.

Hodajući dalje, vidim radnike kako izgrađuju nove zgrade.

Primjećujem da među radnicima ima i žena, koje dižu terete bolje i uspješnije od nekih muškaraca. Međusobno se odnose s poštovanjem, jer ne poznaju društvene norme kojima sam ja svjedok. Jedino pravilo u ovom društvu je jednakost, rad i red.

Djeca i starci se podjednako smiju, svi plešu kad im se pleše.

Smijeh koji odzvanja ulicama me trga u stvarnost.

Prvo sam poželio da nastavim spavati, nadajući se da se ponovo vratim u grad snova, ali u tom trenutku sam više od ičega poželio da pronađem taj grad u svijetu kojeg poznajem.

Kada sam shvatio težinu zadatka, duboko sam se zamislio.

Zašto ne mogu zamisliti takav grad osim u snovima? Ko ne bi želio da sagradi takav grad, takvu državu, takav svijet?

Zaključujem da svi ljudi ne žele biti jednaki.

Postoje osobe kojima je jedina želja da se prividno izdignu nad drugima, da svoj život provedu nedodirnuti činjenicom da smo svi rođeni jednaki, i da se u životu jedino možemo dokazati radom, trudom i vrlinama.

Takve osobe same najčešće trebaju našu pomoć, ali često je odbijaju.

U društvu se različito nazivaju, ponekad se i slave i hvale kao heroji.

Znaju se lažno predstaviti, zavarati i pridobiti na svoju stranu istomišljenike.

Zajedničko im je da ne žele jednakost i mir. Njihova želja je da se izdignu nad pojedincima, da imaju potpunu vlast nad našim životima.

Diskriminacija je njihovo oružje, a rane koje zadaje teško zacjeljuju.

Nekad je očita, a nekad prikrivena. Riječi koje su izgovorene nepovratno nestaju, ali ožiljci takvih odnosa često ostaju zauvijek.

Razmišljajući o diskriminaciji, uviđam da je sveprisutna i da niko nije siguran.

Zamislio sam svoj grad iz snova, pa se sjetio mog krajnjeg cilja.

Shvatio sam da ne mogu samo razmišljati o diskriminaciji, raspravljati i izvlačiti pouke.

U borbi protiv nejednakosti se treba konkretno pristupiti, bez straha i nedoumica.

Treba shvatiti da je nejednakost glavni razlog tuge i nesreće u svijetu.

Da izgradimo gradove iz snova, trebamo krenuti ispočetka, zidati kamen po kamen.

Želim da jednog dana Bosna i Hercegovina bude zemlja o kojoj će mnogi sanjati.

Želim da stanovnici Bosne i Hercegovine shvate da se za krajnji mir s prošlošću treba izmiriti, jer jedino tako možemo osigurati da se tuđe patnje mogu nadoknaditi.

Ono što je neko izgubio, ne može nadoknaditi, ali može od sebe dati pouku svijetu.

Gledajući kroz prozor, vidim bogatstvo i siromaštvo, velike kuće i male, nedovršene.

Vidim bijedu i vidim sreću. Čujem plač i čujem smijeh.

Neki bi to nazvali ravnotežom, ali za mene je to samo još jedan odraz nejednakosti.

Zašto ne bismo svi uživali u sreći kad je ima dovoljno za sve?

U Bosni i Hercegovini je problem nejednakosti često ostavljen po strani.

Često čujem da se diskriminacija umanjuje i zanemaruje.

Najčešće biva zasjenjena drugim, po nekima važnijim pitanjima politike ili ekonomije.

Suzbijanje svih oblika diskriminacije treba da počne od porodice, ali najčešći savjet koji roditelji daju je: „Očvrсни!“

U najosjetljivim godinama roditelji često zanemaruju diskriminaciju među vršnjacima, jer smatraju da su i oni prošli kroz taj period neobilježeni.

Međutim, vršnjačko nasilje u Bosni i Hercegovini je i dalje veliki problem.

Sveprisutna je i pojava da se umanjuje fizičko nasilje, a pogotovo verbalno.

Sve ovo upućuje na nizak stepen razumijevanja žrtava nasilja, na nizak stepen empatije.

Često se sama žrtva izolira iz zajednice, iako joj je potrebna pomoć.

U Bosni i Hercegovini vlada opće neznanje o pojmovima diskriminacije, fašizma, rasizma ili šovinizma, iako smo multikulturalna, multietnička i multireligijska zemlja.

Iako smo zemlja bogata nacijama, često imamo nizak stepen razumijevanja prema drugim nacijama i rasama.

Ponekad je to neznanje, ponekad strah, ali jedini način da se bori protiv tih pojava je obrazovanje o toleranciji i prihvatanju različitosti.

Baš kao u mom gradu iz snova, trebamo obrazovati nove generacije koje će da osiguraju prosperitetnu budućnost ne samo Bosni i Hercegovini i regiji, već i svijetu.

Trebamo osposobljavati mlade ljude da na nasilje i diskriminaciju reaguju oštro, da štite slabije i teže ka uspostavljanju mira.

Jedino u mirnoj zajednici možemo da planiramo budućnost, pa je zato nužno da shvatimo kako svako od nas može doprinijeti pobjedi nad diskriminacijom.

Svaki dan je nužno da shvatimo koliko je štetan uticaj diskriminacije, da se probudimo svako jutro znajući da je na mladim ljudima poput nas ovisna sretna budućnost naše zemlje i svijeta.

Želim da se ponosim da živim u tolerantnoj Bosni i Hercegovini.

Odlučio sam izaći u novi, promijenjeni svijet i ostaviti svoje gradove iz snova po strani.

Više neće biti samo snovi.

Godina rođenja: 1999.
Bosanska Krupa

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Šuti, ti samo šuti. Tebi je dobro, i nemoj se miješati u ono što se tebe ne tiče. Šuti, nemoj ništa govoriti, o onom dječaku što je jutros ubijen zbog boje kože. Šuti, nemoj nikome reći, da imaš prijatelja druge religije. Šuti! A sada zažmiri! Prođi pored njega, kao da ga nema. Nemoj gledati u njegovo, mršavo, smrznuto tijelo. On sjedi tu na hladnoći, iscrpljen od duge kišne noći, ne sjediš ti. Hej! Stavi prste u uši, nemoj je slušati, ignoriši njen glas. Ona je bolesna, nisi ti. Vidiš da je na samrti. Šta ćeš joj pomagati?

Hmmm. . . pa Bože moj, u šta smo se pretvorili?

Možda u životinje?

Ma neee. . . životinje, i čuju, i vide, i pričaju, i pomažu se međusobno. Uvijek su u svojim hordama i nikada neće izdati i napustiti svog prijatelja.

A mi ljudi?

Pa imamo li mi prijatelje?

Mi smo lutke, eto šta smo mi!

Nemamo nikoga, jer ne vidimo nikog drugog osim sebe.

Mi imamo i usne, i uši, i oči, ali naše usne su nijeme, zašivene hrđavom žicom, naše uši su velike, ali ne primaju zvukove, jer su začepjene zabludom.

Naše oči su velike, ali su širom zatvorene.

Bog nam je dao usne, da progovorimo kada se nekome čini nepravda, dao nam je uši da čujemo molbe i uzvike u potrazi za pomoć, dao nam je oči da vidimo patnju tuđu i da poduzmemo nešto protiv patnje.

A mi? ? Šta mi radimo? ?

Mi se zatvaramo.

A zašto se zatvaramo?

Možda zato što se plašimo.

A čega se plašimo?

Ljudi?

Ma neee. . . mi se plašimo realnosti, mi živimo u snovima.

I sve dok je nama dobro, ne vidimo tuđu patnju.

Ako i primijetimo da je nekome učinjena nepravda, samo se zahvalimo Bogu što nismo mi na njegovom mjestu. A ko zna šta će biti sutra? Možda baš mi sutra budemo lišeni prava, i to ne bilo kakvog prava, već prava na život. Koliko li djece na svijetu nema pravo na život, samo zato što se razlikuju od ostalih? Pa oni svaki dan stoje u redu čekajući svoju smrt, pitajući se kako će oni umrijeti?

Da li će ih neko zaklati?

Ili će ih metkom u čelo pogoditi?

A možda i plinom ugušiti?

A svi šute i žmire, i dječiji vrisak ne čuju.

Evropo progovori! Ti tako moćna i velika šutiš.

Evropo progovori! Čega se plašiš? Zar ne vidiš da tvoja djeca umiru?

Zar ne vidiš da tvoje zelene plodne nizine se pretvaraju u masovne grobnice?

Zar ne vidiš da tvojim rijekama teče krv uzavrela koja se zgrušava na obalama Sredozemlja?

Zar ne čuješ vrisak sa južnih planina koji dopire sve do Sibirskih zima?

Evropo, spasi svoju djecu, ti si naša majka, a majka voli svoju djecu bez obzira koliko se ona razlikuju.

Mi smo svi jednaki, i svi imamo pravo na život, na hranu i zdravlje.

Evropo, progovori, neka cijeli svijet čuje tvoj zvonki moćni glas.

Evropo, progovori, jer ti si naš spas!

Kratko pojašnjenje rada: Sva ljudska bića imaju određena prava koja im niko, u bilo kojoj situaciji ne smije oduzeti. To su prava svakog pojedinca da bude jednak svim drugim ljudima na planeti Zemlji, da se prema svima postupa jednako, da svi imaju slobodu govora, izražavanja misli, pravo na život, slobodu kretanja, mišljenja, religije. . . Međutim, svi smo mi svjedoci da se često krše osnovna ljudska prava širom svijeta. Zar nisu dovoljno snažan dokaz sve suze nevine djece koja su svakodnevno izložena stradanju, koja nisu kriva što se ratuje? Zbog interesa pojedinaca, par "bolesnih umova", ugroženi su životi velikog broja ljudi, a prvo i osnovno ljudsko pravo je pravo na život. Ja neću da stavim svoje interese ispred tuđih potreba. Ja želim da budem borac za ljudska prava. Da, baš za prava koja postoje na nekom papiru, ali se ne poštuju. Želim da se zajedno sa drugim ljudima borim protiv diskriminacije, nasilja i protiv rata. Mi želimo da mirnim putem riješimo konflikte, želimo da smo svi jednaki i da se ljudska prava počnu poštovati kao takva. Dok se svaki dan papir popunjava i produžava, u svijetu vlada nasilje, mučenje, korupcija. . . Ja ću biti promjena koju želim vidjeti. Trebamo se boriti da svijet bude ugodno mjesto za život, da se jednog dana u potpunosti ispoštuju sva prava i da nestanu suze, a na lica ljudi da se vrati izgubljeni osmijeh. Mladi ljudi mogu i moraju da se izbore da se svijet promijeni. Ja istinski vjerujem da ćemo polahko, ali sigurnim koracima doći do pravde i mira. Spremni smo na traženje novih zakona, na razvoj tolerancije kod djece i mladih, na upoznavanje ljudi na njihova prava kojih možda nisu ni svjesni. Uspjeti ćemo, vrijeme će pokazati, jer ništa se ne postiže preko noći.

Srednja tehnička škola Bugojno

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ne mogu vam nabrojati koliko puta sam prešutjela na stvari vrijedne vikanja, i koliko puta sam gledala ljude koji su mirno stajali sa strane stvarajući imaginarni svijet sa sobom u glavnoj ulozi, potpuno zatvarajući i oči i uši na ovaj u kojem se, zapravo, i glavom i bradom nalaze.

Suočeni sa svakodnevnom nepravdom, s mišlju da nismo dovoljno moćni da bi naš glas imao pravo da bude saslušan, padamo sve niže pružajući ruke prema obećanom svjetlu koje ne pruža ruke nama u ispomoć. I onda shvatiš da si sam. Da noću ostaješ sam sa svojim mislima u koje ne primaš strance, drugačije ni ljepše. Jer, zar nije lakše pričati besmislice, umjesto naš glas upotrijebiti da pomognemo u širenju svjesnosti kakve živote vodimo? Jer, zar nije lakše izgovoriti ružnu riječ i ne razmišljati o njenim posljedicama, koje, veoma rijetko mogu dovesti do situacija koje ne možemo ni zamisliti? I mislila sam tako. Vjerujem da bih, kada bih ove riječi izgovarala naglas pred ljudima mojih godina, starijih ili mlađih, u odgovoru dobila samo šutnju, spuštene poglede i nagle promjene temperatura u licima i rukama slušaoca. Želite li vi, narode male, prkosne i samostalne Bosne i Hercegovine živjeti u sredini u kojoj preovladavaju misli, riječi, žalbe, a nikako djela? Želite li da vaša djeca kući dolaze u suzama zbog tog što ih okolina ne prihvata jer su kršćanin, musliman, Rom ili Jevrej? Da vas upitam, šta ste vi to uradili pogrešno? Šta ste pogriješili? Uradili ste toliko toga za državu u kojoj sad živimo (i jedva čekamo da odemo), prolivali krv, suze i znoj da bi vaša djeca hodala putevima spuštene glave, suznih očiju i upalih lica? Ne vjerujem da vam je to bio cilj. Plakali ste, voljeli, mrzili, tukli, gubili, čekali i dočekali. A dočekali šta? Vrijeme u kojem u prepunim kafićima sjedimo ispod prigušenog svjetla predmračja i izgovaramo riječi u koje, očigledno, ne vjerujemo i koje ne želimo dovoljno- eh, kad bi se nešto promijenilo. . . I ja kažem. Eh, kada bi se uvažili i ujedinili glasovi naroda iz jedne male Bosne sa velikim srcem. Eh, kada bi ljude u Bosni smatrali jednim narodom. Eh, kada ne bi šutjeli, prazno gledali i uprazno pričali. Bilo bi dobro, zar ne? Ali, ta promjena neće doći onako, sama od sebe, izazvana ničim. Da bi ostvarili promjenu, moramo postati promjena. Sagledati stvari iz četiri miliona različitih uglova i slušati napukle glasove dovoljno hrabrih aktivista spremnih za promjenu. Želim da shvatimo vrijednost života, želim da shvatimo vrijednost onoga što imamo, a ne cijenimo dovoljno, a više od svega, želim da shvatimo vrijednost jednakosti. Ako ovo ne čitate sami i sobu u kojoj ovo čitate ispunjava tihi žamor i toplina uzrokovana glasovima, pogledajte u oči bilo koje osobe- one koja sjedi do vas, ispred vas, ili iza vas. Nije važno. Ali, onda kada se odlučite skloniti i svoje oči odvojiti od njihovih, molim vas- pogledajte malo duže. Upijte svaku crtu njihovog lica, način na koji formiraju stidan osmijeh, i rupicu na njihovoj bradi. Ako znate tu osobu (ali uopšte nije važno i ako je ne znate), znate način na koji ona izgleda, kako hoda ili čak boju njihovih očiju. Ono što, takođe, znate, ali odbijate da vjerujete u to, jeste da ta osoba- baš kao i vi! - ima slobodu govora, pisanja, izražavanja i ispoljavanja. Možda oni imaju drugačiju boju kože, vjeruju u nešto drugo, ili čak ne znaju izgovoriti slovo r- i to apsolutno nije važno. Nije važno da li ćemo kupiti zadnje izdanje najnovije knjige o Harryju Potteru, koja košta više nego prethodne, niti je važno da li ćemo kupiti najnoviji model patika, koje, takođe, koštaju više nego prethodne. Važno je da shvatimo da time ne postizemo apsolutno ništa. Naslađivanjem ćemo postići još manje. Nije važno da li je neko jeo Nutellu ili džem za doručak. Ipak su jeli, zar ne? Nije važno da li je neko zamolio Allaha dž. š. , Isusa ili Jahvea da im dan prođe u najboljem redu. Ipak su zamolili, zar ne? Želim da shvatimo da svi težimo ciljevima koje želimo ostvariti, mjestima koje želimo posjetiti i knjigama koje želimo pročitati.

I, ako ćete probati osuditi nekog zbog načina na koji pričaju, oblače se, zbog onoga u šta vjeruju, ili čak zbog njihove boje kože - zapitajte se: težim li ja tome da mrzim državu koja ostaje na mojim leđima i mojoj duši? Želim li voljeti samo ono što mislim da je pravo? Želim li proširiti svoje vidike i ostati na jednom bizarnom mišljenju koje priznajemo mi, i samo mi? Ako je odgovor na ova pitanja ne, želim da se zahvalim na izdvojenom vremenu i trudu da pročitate ove moje skromno i stidno napisane riječi. I, želim da znate da i ja- baš kao i vi, baš kao i Rom, Jevrej, kršćanin, musliman, ateista ili bilo ko drugi- imam svoje želje, ciljeve i voljene stvari. Želim da zapamtite da vaš pogled savršenstva izgleda savršeno vama i samo vama, i želim da znate da postoji još milione i milone definicija savršenstva. Želim da znate da vaša podrška i obrazovanje, moć govora i ispoljavanja

ovoj našoj Bosni znači više nego što mislite. Zato, svaki sljedeći put kada želite osuditi nekoga zbog toga što su sparili žutu majicu sa zelenim cipelama ili što se smiju tiše, ili pak glasnije, zbog načina na koji se mole, izražavaju ili čak kako im koža izgleda pod svjetlošću sunca- sjetite se- i oni, baš kao i svi, imaju ciljeve, savjest i želju za promjenom. Ujedinimo svoje želje za promjenom, te promijenimo sebe. Tom promjenom promijenit ćemo naš grad, pa drugi, pa treći, i onda ćemo uspjeti promijeniti državu. A onda? Onda je nebo granica. Kada bih vam rekla koliko je zapravo jaka ta želja za promjenom, vjerovatno mi ne biste povjerovali. Ali, ako je kod vas ta želja jača od one da odete i ostavite sve što imate: promislite. Progovorite. Izjasnite se. Jer, jedino tako i jedino zajedno možemo promijeniti svijet.

Kratko pojašnjenje rada: ovaj rad šaljem u nadi da mogu potaknuti mlade i ljude u BiH općenito da prošire svoje vidike i da na stvari ne gledaju samo kroz jedno staklo naočala. Ovo se pokazala kao dobra prilika da iskažem svoje skromno mišljenje, te da potaknem ostale da razmišljaju na način koji može pomoći u razvitku mladalačke snage. Želim reći mladima da nije važno šta su jeli, obukli, ni kako izgledaju- a još manje je važno kakvu boju kože imamo, te kome se molimo. Svi smo isti- poslani smo na ovaj svijet jer nam je data mogućnost da napravimo promjenu. To se nalazi u svima nama, ali ako naš potencijal gubimo u bolnim riječima upućenim drugima, početak ćemo gubiti i nadu u razvoj i bolje sutra. Sve je to stvar pojedinca, te smatram da se ne bi trebali ophoditi prema ljudima kako se ophodimo sada. Moramo shvatiti da svi težimo nečemu- da li je to ostvarenje dobrog rezultata iz matematike, naučena lekcija iz biologije, pokupljeni papirić sa ulice ili pružena ruka onome kome je potrebna. Ako djelujemo zajedno, možemo postići puno više. Željati promjenu nije dovoljno, moramo i raditi ako je želimo ostvariti. Nadam se da ćete smatrati moj rad kao radom koji je uspio da potakne razmišljanja mladih, te da može naučiti ljude da je i njihov glas važan, da mogu i imaju slobodu govora i izražavanja.

Godina rođenja: 2000.
Bugojno

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Jedan od najvećih problema današnjice u našoj Bosni i Hercegovini jeste nezaposlenost. Ljudi su zaokupljeni tim problemom, ali se ipak ustručavaju nešto da promijene. Teško je u našoj zemlji izboriti se za prava i mir koji zaslužuje svaki građanin.

Mogućnost napredka nije na vrhu ljestvice, šanse za uspjeh su male. Primanja zaposlenih nisu na zavidnom nivou. Teško je izboriti se sa osobama na vlasti koji su pustili svoje korijenje i udomaćili se. Mala skupina ne može ništa promijeniti, ali kada bi se ujedinili možda bi i uspjeli. Treba pokušati zar ne! Mi imamo pravo na slobodu govora, na promjene, da smanjimo siromaštvo, i da promijenimo vlast.

Pa zašto ne iskoristiti pravo glasa koje nam donosi bolje sutra. Napredak je neminovan samo se treba podići i iskoristiti ta prava koja po rođenju dobijamo.

Naši ljudi su ovdje na ovim prostorima navikli na teret koji nose vijekovima ne obazirući se da tome treba doći kraj.

Mi želimo i hoćemo da promijenimo našu zemlju mi mladi smo ti koji žele da se bore za bolje sutra. Želimo bolju budućnost za svoju porodicu život dostojan čovjeka.

Zbog toga treba dići svoj glas i izboriti se za svoja prava i drugih. Jedino tako možemo uspjeti i približiti se makar malo životu ljudi u Evropi.

IV j, Srednja medicinska škola Tuzla

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svako od nas slobodan se rađa
I sa rođenjem ima svoja prava
Kao dijete da se igra, da bude voljen,
Da noćima mirno spava

Ali ovdje čudna struja puše
Jer nama je normalno kada nam snove ruše
Na život gledamo sa strane
Dok nam sloboda i dostojanstvo pucaju kao grane

Da li su određene institucije zakazale
Ili su ljudska prava samo lijepa ideja?

Kažu da živimo u vremenu demokratije,
A očigledno je da tako nije
Sistem kvarni samo zna da kaže:
„Svi ste ravnopravni!“
i da nas slaže

Ako smo ravnopravni kao što kažu,
Ako smo ravnopravni kao što nas lažu
Zašto onda neko ko nije konstitutivan
Ne može da bude biran?

Danas je ovako, sutra je onako
Narod polahko gubi svaku nadu
A Sejdić i Finci neka čekaju na pravdu

Zato borimo se protiv fašizma,
Šovinizma i rasizma
Borimo se protiv
Diskriminacije romske populacije i
Diskriminacije ostalih nacionalnih manjina

Ljudska prava i demokratija su prava svih nas
Ova pjesma je moj glas
glas za ljudska prava i mir
Glas za spas

O ljudskim pravima se mnogo govori i piše
O njima šapuću čak i ptice na grani
Samo nikako da uđu na bosanska
Kako mi se čini, blindirana vrata

U pjesmi želim da skrenem pažnju na kršenje ljudskih prava i želim potaknuti na razmišljanje sve one koji budu čuli ili pročitali tekst ove pjesme. U 8. strofi kod oba stiha sa "borimo se", to "borimo se" treba naglasiti jer to ne predstavlja sadašnjost tj. da se mi trenutno borimo protiv toga, već tu treba naglasiti tu riječ kako bi se "probudili" i borili protiv kršenja ljudskih prava.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Život je borba kroz trnje. Iskusih to u danima svoga bola. Sjećam se toga. Vrlo dobro. Bili su to dani u momu djetinjstvu. . . Hm. . . djetinjstvu. . .

Svjedočili su ti dani mnogo čemu. Bili su ispunjeni bolom i nostalgijom, i rijetko kada lijepim trenucima. Bio je to dom koji je pružao meni i djeci poput mene jedino utočište u sivilu našeg života, iako smo tek počeli da živimo. Teškog srca to kažem, ali to je Dom za djecu bez roditeljskog staranja u Mostaru. Trebalo je mnogo vremena i prihvatila sam to.

Bila sam razočarana spoznajom da neko svoje dijete može ostaviti i otići. Ostaviti negdje dio sebe. I oduvijek imam samo jednu želju. Da ostavim tu istinu negdje, da je se ne sjećam, no nije moguće. Sjećam se svoga oca kao kroz maglu. U našoj nekadašnjoj kućici pio je i dovodio nepoznate ljude. A ja sam sjedila u uglu, skupljena. Mala djevojčica od 6 godina. Mala Viktorija. Suze su kvasile moje obraze, a srce mi se steglo. Sjećam se samo toga. Majka mi je bila potrebna, ali nikada je nisam sreła. I sada, ne žudim za njom. Nekada jesam. Prema njoj osjećam samo prezir, možda je, imala razlog da me ostavi ili ode, ali ne shvatam to. I nikada neću. Ni prema ocu ne gajim bolja osjećanja. Jednostavno, svejedno mi je. Zbog takvog njihovog postupka, ljudi su u mojim očima mali. Čak su mi životinje draže. One barem brane i bore se za svoje. Ljude nisam djelila, ni u Domu niti sada. Nije mi bitno je li neko musliman ili kršćanin, jevrej ili nešto treće. Da li je neko bogat ili siromašan. U ljudima sam vidjela razočaranje i ništa drugo.

Sjećam se svih trenutaka iz Doma. Ne проспavane noći bile su svjedok moje boli, razmišljala sam o svome životu i životu onih koji su oko mene. Mi, kao djeca već smo doživjeli mnogo iskušenja koje možda, u toku cijeloga svoga života, neko neće. Imali smo mi hranu, odjeću, igračke, ali uvijek je nešto falilo. Zbog toga nedostatka, neke svoje mane smo iskazivali više. Stariji su imali običaj u svojim teškim danima maltretirati mlađe. Ili otimati. Ali sve to, zidovi su prešutjeli. Imala sam cimerku. Vršnjakinju. Iva. Mnogo dobro djevojčica, zelenih očiju, crne kovrdžave kose i srednjeg rasta.

Uvijek smo bile tu jedna za drugu.

Da ne griješim dušu, bila je tu i teta Jelena. Ona se brinula za nas. Zbog nje smo spoznali sta je bezuvjetna ljubav. Pružala nam je nesebično podršku u svakom trenutku.

Ona je bila jedna od rijetkih, ma šta rijetkih, bila je jedina koja je ulazila u našu sobu nasmijana donoseći nova obavještenja. Znala nas je usrećiti sa ponekom viješću da je neki drugar pronašao svoj novi dom, da je postao dio obitelji.

One su nešto predivno čega se sjećam iz tih teških dana i rado ih posjetim. Moja cimerica, prijateljica je uvijek bila u mojoj blizini, pa smo sve dijelile. Nismo baš razmišljale isto. Ali smo znale da imamo samo jedna drugu, tako smo na naše mane i nedostatke zaboravljale.

Ona je stalno pričala. Iznosila je svaku svoju bol meni na dlan. A ja. . . ja sam to prihvatila. I nisam pričala o sebi. Jednostavno ne ide mi. Željela sam biti njen lijek. Svoje terete smo prebacivali jedni na druge. I nismo se žalili. Rijetko.

Iva je imala srčanu manu, koja joj je zadala mnogo briga. Uvijek je morala da pazi na brige i stres.

Tu srčanu manu je stekla. Kada je imala sedam godina, njen otac ubio je njenu majku i ostavio je. Tako je i ona dospjela u ovaj Dom, koji je svjedočio raznim životnim pričama. Od tada muku muči sa srcem, a njeno srce sa Jasminom. Jasmin je mladić iz Doma, kojeg je voljela Iva. Od trenutka kada ga ugledala ona ga voli, pa i danas. U braku su, iako je Jasmin bio neukrotiv momak, zbog kojeg je galama odzvanjala hodnicima. Uvijek je pravio probleme, bio u centru pažnje i želio mnogo toga. No, kada bi se Iva pojavila pred njim, on bi postao druga osoba. Ona je bila jedina osoba koja je bila „iznad“ njega, jer je težio ka tome da bude najbitniji u prostorijama Doma.

On je bio razlog Ivine sreće i nesreće. On je bio njen lijek. Lijek za srce. Svi su znali za njihovu ljubav i vjerovali su u nju.

Jasmin i Iva vjerovali su u različite BogoVe, i bez obzira, imali su jedno drugo.

U Domu nam ništa nije nedostajalo, možda poneka sitnica koju bi izmislila naša dječačka mašta. Ali mašta je brzo odlazila.

Na život u Domu smo već bili navikli, ali na spoznaju da smo na ovome svijetu sami i da ga moramo napustiti nismo.

Na kraju krajeva, i ptica svoje mlade pusti da polete.

Sami polete.

Dani su prolazili, mjeseci, godine. . . Mi smo sazrijevali i prihvatili život. Spremali smo se za let. Očekivali smo oluje, očekivali smo dugu.

Naučili smo na povremeno zadirkivanje starijih i ponekad na hod pognute glave. Trajalo je to osam godina. Sve do jednog dana koji je za mene bio tužan i neprijatan, ali sada shvatam da nije tako. Teta Jelena je trčećim korakom ušla u Ivinu i moju sobu. Povikala je. Viktorija!

Odmah sam se sjetila.

„O ne! Teta je shvatila da nedostaje tanjir. Ja sam ga razbila slučajno u kuhinji! Ali prešutih.“

Samo sam ustala i čekala da mi teta saopšti kaznu.

No, ona mi reče: „Sjedni, imam nešto važno da ti kažem.“

„Jučer je dolazila jedna porodica. Mnogo su fini, kulturni i imaju posao. Iz Zenice su. Raspitali su se. Ja sam im pričala o tebi, zainteresovani su za tebe. Posmatrali su te, jučer, u dvorištu. Sviđaš im se. Mnogo mi je žao što ćeš otići, ali moja sreća je neizmijerna jer je takva porodica odlučila da budeš dio njih.“

„Viktorija, raduj se!“

„Ti ljudi će biti dostojni tebe.“

Nisam imala drugog izbora, vjerovala sam svojoj teti. Nakon toliko vremena bilo je teško otići, spakovala sam stvari i obišla svoje drugare. Rastanak sa Ivom bio je mnogo gorak i težak. Ona je ostala tamo. Sama. Bez mene. Ali imala je Jasmina. A ja sam otišla bez ikoga.

Tada je Iva prvi put šutila. Bilo joj je teško. Bojala sam se za njeno srce i vjerovala da će izdržati.

Na izlaznim vratima čekao me par. Simpatičan. Imali su oko tridesetak godina. Bili su zaista prijatni i ljubazni, ali ja u njima nisam vidjela ništa očaravajuće. Na putu do kuće smo pričali. Pričali smo o svojim osobinama i životnim putevima, ja tada, kao djevojčica od četrnaest godina nisam shvatala neke stvari. Danas, već da.

U jednom trenutku žena mi je rekla: „Znaš. . . mi nismo mogli da imamo djecu, pa smo se odlučili na ovaj postupak. Iako sve drugo imamo, falila nam je ta toplina koja će popuniti naše živote, i naravno, željeli smo i mi usrećiti nekoga i postati nekome nešto.“

Tada je, u njenom oku zasijala suza, a tišina ispunila prostor.

Brzo je tu tišinu prekinuo njen suprug.

„U ovoj priči i proceduri, nismo ni rekli svoja imena. Ja sam Emirul, a ona je Emina.“

„Pa. . . lijepo. . .“

„Ja sam Viktorija.“ – rekoh.

Za njegovo ime sam prvi put čula, a nisam znala da će toliko unijeti sreće u moj život.

Stigli smo. Čekala nas je prostrana avlija i velika kuća, mnogo sam se iznenadila, jer sam do toga dana živjela skromno. U mislima mi je bila Iva.

Pokazali su mi prostorije i uveli u moju sobu. Zaista, sve je bilo predivno, ali ja i dalje nisam ništa osjetila. Bila sam ravnodušna. Sjećam se prve večeri, kada su mi, sada moji roditelji, rekli veoma bitnu stvar. Tada se u meni probudio vulkan. Vulkan emocija.

Rekoše, kako je u njihovom životu vjera u Allaha dželeshanuhu najbitnija, da bez Njegove volje ništa ne biva i da pored poštovanja prema njima, poštujem i to, pa da i ja to primjenjujem u svome životu. Nije bilo lijepo od mene, priznajem, bacila sam pribor za jelo i otrčala u sobu. Čula sam ih kako plaču. Toliko su se trudili oko mene, a ja sam bila drska.

Kakav je taj njihov Bog, pitala sam se. Zašto oni toliko vjeruju u njega?

Dani su prolazili, počela sam se navikavati na okolinu, pronašla sam društvo i uobrazila se.

Počela sam bježati iz kuće. Vraćala sam se noću, kasno. Ponekad sam se gubila u svemu tome.

Emirul i Emina obavljali su molitvu. Iz dana u dan. Mene nije bilo briga.

Jedne noći sam ostala potpuno sama, bez društva. Sjetila sam se Ive nakon toliko vremena. Sjećanje me vratilo u Dom i ošamarilo, opominjući na to da sada imam staratelje i dom, u pravom smislu te riječi. Ja nisam marila za to. Shvatila sam te noći da bi mnogi voljeli da su na mom mjestu sada, ovdje. . . Vratila sam se kući. Emirul i Emina su sjedili. Bili su zabrinuti i potrešeni. Oni su stvarno postali pravi roditelji. Uvijek mi je smetala ta njihova vjera, ništa nisam ni znala o njoj. Moja ljubav i zahvalnost je postajala sve veća. Spoznala sam istinsku vjernost. Oni žele samo najbolje za mene. Danima sam proučavala Islam. I sve u vezi s tim.

Za svu njihovu ljubav koju su mi pružili odlučila sam da uradim nešto za njih i za sebe. Pripremila sam se molitvu i došla na mjesto gdje obavljaju istu. Iznenadili su se. Zagrlili su me. A ja sam shvatila mnogo toga.

Život čine male stvari. Ljubav, sreća i toplina koju pružaju posebni ljudi. Ljubav ne zavisi od toga kako izgledamo, kako se zovemo ili u što vjerujemo. Zavisi od nas samih. Od naših osjećanja. Pružanja i prihvatanja. Bitno je da na svijet gledamo istim pogledom. Mene su moji roditelji usrećili i dugujem im puno. I sve bih uradila za njih. Sreću čine mir, ljudi koje volimo i koji vole nas.

Objašnjenje: Ljude treba voljeti i prihvatiti bez obzira što su drugačiji od nas, trebamo svi živjeti zajedno u slozi, miru bez obzira na spol, rasu, vjeru i naciju.

II G/GT, **JU MS Građevinsko-geodetska škola**
Mentor: **Emina Suljendić Mahmutović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Evo sjedim u gnuši sopstvenog nemira
Tišina davi
Mrtve duše traže da ih se pusti, ne dira
Samotno leže, stišću ih zaborâvi

Limenka zvekeće po asfaltu mokrom
Ne pitajte ko je kup^ī
Metalno srce što vapi za životom
Trljajuć ruke od Božijeg htijenja
Uzdiše
Zbog kiše
Što pod zubima nema
Pretaće u snove

Bisernim kistom nacrtah mu dugu
Šta to niče dok kosti mi struže
Krvi je tijesno i više je gužve
Voz života krči prugu

Ozaren
Bez sjaja
Dolazi
Vrišti sa mišlju o drugom
Odbačen
Ali vrijedan kao komad mesa u psećoj šapi
O glavati podlaci
Isučite svoje laži pred licem sunca
Nek vas sagori i u pakao baci
Na stjecište garavih srca

Ruci u drugoj, toplo je
Kad je početak?
Reci mi ti beskrajni kraju!

Objašnjenje date pjesme: Pjesma predstavlja pokušaj iskazivanja stanje omaložavanja populacije ljudi koji žive od danas do sutra, skupljajući poneke stvari na ulici i mučno preživljavajući svaki dan. Ovim se želi uvidjeti razlika između jednog takvog čovjeka i čovjeka koji živi u solidnom ekonomskom stanju. Nakon njihovog susreta, ovaj drugi shvata šta je smisao života.

Godina rođenja: 1997.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Pojam *borba za ljudska prava i mir* nije ustaljen u našem jeziku. Tradicionalno kako to biva, ljudi na našem prostoru ne cijene prave vrijednosti. Značaj ne shvataju, ali se sjećaju da su najbolje godine svog života proveli sa puškom u ruci, krijući se, u strahu. Svakog časa neki metak bi mogao doputovati do njih, ali eto, rat je bio neminovan i dati život za svoj narod je čast. Hm, da li je? Vjerovatno bismo bili srećniji da smo ga izbjegli. Sada mržnju prenose na svoje potomke, s koljena, na koljeno. Borbu za ljudska prava i zalaganje za mir shvataju kao uzaludan, dosadan i nepotreban pojam. Zapravo, ništa oni ne shvataju.

No, nema veze, postojimo i mi. Tu smo da prkosimo. Armija poslijeratne djece spremna da poziva na suživot i toleranciju. Djeca kojim je mozak „ispran“ od strane civilnog društva, razumnih medija i posebno roditelja normalnih shvatanja, za razliku od nekih koji nisu htjeli slušati politiku pomirenja, već su se odlučili za politiku interesa pojedinaca iz fotelja, nesavjesnih roditelja i pogrešnih medija. Činjenica je da mnogi nisu upućeni u značenje termina *borac za ljudska prava i mir*. Jednostavno, to su ljudi koji ruše stereotipe, zagovaraju mir, preziru ratove, brane svoje pozitivne stavove, a sve to rade sa niskom stopom lične koristi.

Konstantno se umrežavamo. Ima nas raznih. Nerijetko nemamo isti identitet, ali to je dobro. Na ovaj način lakše spoznajemo da razlike obogaćuju. Spremni smo da uđemo u verbalni konflikt sa neistomišljenicima. Tad obje strane smatraju da su u pravu, no samo je jedna zapravo, naša. Naša strana neće dozvoliti ponovni rat, krv, suze i bol. Nemamo potrebe za tim. Ne pravimo razliku među nama. Rođeni smo takvi, zašto bismo se mijenjali? Shvatamo jedni druge i razumijemo se u potpunosti. Zidovi postoje, ali ih rušimo. Vjetrovi nose loše poruke, ali mi ih ne želimo čuti. Pojedinci nam govore da nismo u pravu, ali mi im se smijemo. Jednostavno, nismo više mali i ne padamo tako lako pod pritisak. Poštovanje, solidarnost, tolerancija i humanost, to je naša ideologija.

Imamo veliku sreću što nismo doživjeli rat. Svi se trebamo suočiti sa prošlošću i nastaviti dalje voditi normalan život, jer nije teško pretpostaviti šta simbolizuje riječ rat. Iz jednog filma, a odgledali smo ih mnogo, to možemo lako zaključiti. Volio bih kad bi borba za ljudska prava i mir postao hobi svih nas, bez obzira na profesiju, sposobnosti i interesovanja.

Šovinizam, rasizam, fašizam i drugi oblici diskriminacije dostižu vrhunac. Moramo im stati na kraj. Svi zajedno. 9. maj i dalje istinski nije prisutan u srcima mnogih. Vjerujte, jednako je važan kao i dan kad smo rođeni. Dižem svoj glas za ljudska prava i mir! Protivrječim ratu, nasilju i nepravdi! Na 9. maj, Dan Evrope, osjećajmo se posebno, ponosno i srećno. Glasno uzviknimo „Evropo, srećan ti tvoj Dan, srećan 9. maj!“

Kratko pojašnjenje rada: „*Moj glas za ljudska prava i mir*“ je priča u kojoj iz svog iskustva objašnjavam pojam, značaj i cilj borbe za ljudska prava i mir. U tekstu iznosim svoje viđenje današnje situacije u svijetu i našoj zemlji, jer kao osoba koja skoro četiri godine kroz nevladin sektor i neformalno obrazovanje zagovara toleranciju, suživot i poštovanje različitosti najbolje shvatam značaj borbe za ljudska prava i mir. Borba u ringu je teška, ali ni borba za ljudska prava i mir nije ništa lakša. Negativni komentari i sukobi mišljenja su sastavni dio te borbe. No, nebitno je, jer iza svega stoje ciljevi. Tolerancija i mir.

Godina rođenja: 1997.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Teško je izgovoriti bilo koju riječ, koja bi mogla, u ovom slučaju imati bilo kakvo značenje. Ili pak, potruditi se uz najbolju namjeru, bez cilja da bilo kome napakostim, reći nešto što će učiniti prošlost poukom za sve sadašnje i buduće generacije.

Poklanjam svoj gest vremenu koje ne možemo vratiti ovim skromnim izlaganjem. Upućujem najiskreniju molitvu, žaljenje, svojih šezdeset sekundi tišine onima koji su izgubili živote, a historiji ću reći hvala koliko god ona imala tužnu ili sretnu priču za nas koji ostajemo nakon ispričanog. Ona je podsjetnik, u konačnici jedna velika opomena koja nas podučava tome da ne dozvolimo da se ponovi nešto slično posljednjim ratovima, vođeni krajnje nehumanim poduhvatima, pod okriljem onih koji su provodili svoje pokvarene namjere u djelo. Mnogi su osjetili puni intenzitet okrutnosti istih, te ne smijemo, iz poštovanja, i osnovnih ljudskih načela, preći preko njihovih patnji, prepustiti se carstvu zaborava. Dužnost moje generacije je da pošalje jasnu poruku svijetu, da se eho tih glasova čuje daleko u budućnost. Poruku koja kazuje da je zlo nešto što ne zastarijeva, ali se redovno modificira shodno s vremenom u kojem živimo. Ne zato što joj je to obaveza koju su joj poslijeratne godine ostavile u amanet, to je dostojanstvo i odraz razumnosti koje pored refleksije posljedica i emocija mora zadržati.

Počinem ovo zarad sebe, moje budućnosti, budućnosti mlađih i nadolazećih generacija. Posebice onih koji su imali sreće ne doživjeti nepravdu. Ja stojim u prvim redovima takvih.

Prošlo stoljeće, poglavlje je obilježeno velikim neprilikama koje su za primarni cilj uzele to da napakoste čovječanstvu. Poznato je koliko su otkrića na poljima prirodnih nauka iskorištena protiv prirode koja je dovedena na prag kolapsa, dok s druge strane stoji zapanjujući broj nedužnih ljudi koji su vlastitim životima platili pohlepne želje pojedinaca. Susrećemo se sa još gorom pojavom. Obilježava se buđenje neograničene vladavine. Takozvanom diktaturom u obliku nacizma, fašizma, militarizma, apsolutizma, nazovite kako hoćete. No svima je zajedničko to što se na čelu nalazi neko ko se u najmanju ruku može nazvati zločincem, neko ko vođen svojim vlastitim idealima odlučuje budućnost drugih. S kojim pravom?

Smjelo je samo upustiti se pričati o broju stradalih. Rečeno je da slika govori preko hiljadu riječi. Ako ćemo prepustiti slici da priča, pogledajmo poljane grobova. Oni tu stoje godinama, pokorno, nenametljivo, tiho šapućući o strahotama vremena ispisanog i danas nama poznatog kao historija.

Istina je sljedeća. Moć pamćenja daleko je manja od moći zaborava. Pamćenju je ništa drugo, nego sam zaborav porok, što je ništavno po samu ljudsku prirodu koju karakteriše neidealnost. Sasvim je jasno, da pored rata, druga strahota čovječanstva je zaborav. Dok god je broj onih koji ne žele znati ništa o prošlosti slijepo gledajući u budućnost, ipak u većini; poražavajuće je, ali je činjenica da će se historija ponavljati.

Nedovoljna je zemaljska pravda za učinjeno. Uzimam pravo da kažem da je jedna, ništavna. Toliko toga se moglo spriječiti na vrijeme, stati u kraj narušavanju osnovnih ljudskih prava, ali prije svega mira.

Prošlost ne možemo povratiti, te zaustaviti vrijeme kada je sve pošlo po zlu. Ko zna koliko unazad bi bilo potrebno otići i uhvatiti prvu nit ljudske zlobe, uhvatiti je, zavezati je i ne dozvoliti da se prožme kroz naše postojanje.

Toliko je malo toga u našoj moći. Ne možemo prekinuti tišinu koja je zavlada u razrušenim domovima, taj prepoznatljivi i najjači vrisak, jecaj, vapaj slomljenih ognjišta ka očekivanoj, sretnoj budućnosti. Ne možemo prepoznati kada drugog zaboli duša, jer je drugačiji. Pukne grom, zemlja odjekuje. Slomi se čaša, prostoriju ispuni jak ton, disonanca u miru. Pukne nečije srce, ne čuješ ništa.

Pozivam ljude na malo ljudskosti, da se ponovo zabavimo onim što leži u biti našeg postojanja. Pozivam ljude na uzajamno poštovanje, na bijeg od mržnje. Ono što ovaj svijet čini lijepim jeste raznolikost. Nipošto se to ne smije uzeti kao osnov za nepoštovanje i vrijeđanje ljudi. Jezik je najoštrije oružje koje lomi ljudskost u nama na sasvim neznatne dijelove.

Možda je prekasno pričati o kažnjavanju tvoraca fašizma, ali prepoznavanjem takvih danas i njihovo pravovremeno sudsko zbrinjavanje može učiniti mnogo toga.

Nevini su preuzeli najtežu kaznu, neuporedivo i daleko veću nego oni koji su krivi. Oni će živjeti u prošlosti, često u uspomenuama i godinama koje su došle nakon toga, jer, one su obilježene najiskrenijim nadanjima koja su pretvorena u iluzije.

Koliko god bilo teško, čovjek je biće koje se adaptira na bilo koju situaciju. Zahvaljujući tom nesebičnom daru prirode, ljudska vrsta opstaje. Mi, ljudi, ta riječ koja staje sva gordost ovoga svijeta, ne smijemo dozvoliti sebi da se naviknemo na nečovječno ponašanje, ubijanje, masovno ubijanje, diskriminaciju, narušavanje osnovnih ljudskih prava, mučenje, suze iznemoglih od gladi, patnje, tuge.

Potom, treba da uvidimo i druge poduhvate koji ne dožive sudbinu velikih zločina, ali nose ogroman teret za sobom koji pronalazi mjesto daleko poslije njegovog izvršenja. .

Vjerovatno će proći decenije, možda i vijekovi da shvatimo tu drugu stranu, koja u čovjeku probudi nagon da naudi drugome, po bilo kojem osnovu. Da li je to zato što se čovjek iz nekog razloga osjeti toliko ugroženim da postupi krajnje surovo? Šta se to u čovjeku desi, pa da posegne za tim? I još mnoštvo pitanja čije odgovore i dalje ne naziremo.

Priču o poruci koju moja generacija ima mogućnost da pošalje svijetu nastavljam ovdje.

Ponajviše zato što živimo u državi, multietničkoj, multikulturalnoj, gdje zvono crkve ne ometa ezan džamije. Mjestu u kojem se nakon Drugog svjetskog rata desio najveći fašizam i nepravda. Dajem sebi za pravo reći da ovu poruku mora prepoznati svaki čovjek i dati joj doprinos ka njenom ostvarenju.

Ona glasno kaže, neka nam hrabrost bude znanje kojim ćemo se voditi kroz put pravde. Neka to bude iskrica koja će pokrenuti nas i kompletan svijet. Hrabrost se zove "Da rata i nepravde ne bude!". Nosimo teret zapečaćene budućnosti zajedno, dok je ne ispravimo.

Zaista je naš dug prema jednoj jedinoj domovini golem. Ali nipošto glavu dolje ne treba spustiti, već je ponosno podignuti i napraviti prvi korak prema sutra uz podršku mira. Pa ipak, na nama je izbor.

IV1 razred, **Gimnazija Dobrinja**

Darija Petrović

Sloboda. Nije li ona nešto najcjenjenije što čovjek ima pored samog života? Taj divni osjećaj koji nam pruža zadovoljstvo i motiviše sva naša čula. Trebamo je smatrati najdragocjenijim biserom jer je ona bila razlog zbog koje su, u minulim ratovima, ginuli naši preci. Da braćo! Dobro ste čuli. Ginuli za slobodu, našu slobodu! Da bi mi, danas, mogli kročiti ovom zemljom slobodno i punim plućima, ponosni na te žrtve i živjeti sa zahvalnošću na te zasluge. Oni su ti koji su donijeli mir na ovaj napaćeni brdoviti Balkan, u Srbiju, među Srbe. Nisu li i njima klecala koljena pred strašnom najezdom okupatora? Ko onda, danas, smije pogaziti sav taj njihov trud i zalaganja, sve te žrtve, na neki način i same njih, te se okrenuti protiv ljudi, protiv svog naroda i svoje braće, omalovažavajući ih, diskriminišući i oduzimajući im prava nekad krvavo stečena? Neka se zapitaju koliko je krvi proliveno da bi naš narod dobio pravo na normalan život dostojan čovjeka, pa nek' onda razmisle jesu li oni dostojni te žrtve? Da je sada, u ovim uslovima, situacija od tada, kada se bez razmišljanja branio obraz i sloboda, zapitajmo se koliko bi nas stalo licem u lice sa smrću i borilo se za svoj narod? Brojka je smiješna, ustvari žalosna, ali koga briga! Nema više tog morala, takvi se više ne rađaju, takve je zemlja odnijela prije mnogo, mnogo godina, kao i sve ono što je bilo vrijedno čovjeka i života. A tu smo sada mi. Potomci. Možda i kukavice, ali prije svega smo ljudi. Zahvalni ili nezahvalni, vrijedni ili beteri, ipak smo ljudi. Kažu da nema grđe stvari od čovjeka, jer je grđi od čovjeka, ipak samo ČOVJEK. Istina. Zašto bi mi bili kao drugi, nepomične statue koje vrijeme gazi? Hajde da budemo poput vremena, gazimo te crve, uništimo im sve što je vrijedno. Samo im život ostavimo, da na koljenima cvile i mole za njega. E pa, dosta toj diskriminaciji! Niko mi neće oduzeti pravo da živim slobodno, da volim bez ograničenja, da dišem punim plućima, da hodam visoko uzdignute glave, jer na sve to imam pravo. Pravo zbog kojeg se mojim precima ne zna ni mjesto ni vrijeme smrti, zbog kojeg nemaju grob, već ih je zemlja progutala kosti, a leš jele vrane i lešinari. Dosta više! Poslušajte moj glas i ponosite se što su Srbi ginuli, jer znajte da su ginuli za nas, za otadžbinu, a ne novac ili slavu! **PONOSITE SE!**

POJAŠNJENJE: Smatram da je diskriminacija danas, nažalost, veoma zastupljena i samo svijest kod ljudi može da umanja ovaj problem. Kao što i rekoh, niko nema pravo da nam uskraćuje prava za koje su ginuli naši preci.

Banja Luka

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Budimo se. Svaki dan ima svoja dvadeset četiri sata. Na nama je odluka kako ćemo ih iskoristiti. . .

Često pominjemo ljudska prava, mir, toleranciju, demokratiju. Apsurdno je. Okrenimo se oko sebe. Svuda rat, sukobi, zavist, malverzacije, nasilje. Svaki dan obojen vijestima crne hronike, izopačenost u svim segmentima i to sve u ovom naprednom društvu koji svakodnevno elaborira o demokratiji i pravima. Citiramo filozofe, učene ljude, divimo im se, dok parazitiramo i aplaudiramo im, umjesto da i mi sami koračamo putem pravde i uspjeha.

Da, govorimo da svakodnevno strepimo za svoju i budućnost naših potomaka. Ali zašto? Zar da iznova i iznova ponavljamo istu grešku i konstantno zauzimamo istu poziciju na dugom putu razvoja. Naše ponašanje je dokaz našeg kvazi-napretka. Ubijeđeni smo da smo poboljšali ljudsku vrstu, da smo vrhunac civilizacije, da je stepen našeg znanja i intelekta drastično povećan i da smo sada apsolutno sposobni da riješimo svaku životnu enigmu. Da nema bolje. Da ne postoji. A nismo svjesni da je srž ostala ista. Nijedan evolutivni proces, nijedna reforma i revolucija, nije promijenila ono što nosimo još od plemenske zajednice. Još u tom dobu ljudi su međusobno isticali nepomirljive razlike. Od boje kože preko sukoba predaka, krvne osvete. Daljim razvojem značajnu ulogu imaju religije, različite interesne grupe, pojava fašizma, rasizma, . . . Spisak razlika se samo produžava, a jaz među ljudima produbljuje.

Otuđujemo se, a govorimo o napretku. Pa zar je napredak ako se ljudi ubijaju zbog boje kože, a prijatelji zbog vjere? Ne da ne postoji poboljšanja, već sve više poniremo u more zla, i ljudske sujete. I tako, izgubljeni u sopstvenom lavirintu navika i potreba očekujemo pomoć prirode, Boga, ili neke druge sile. S' nevjericom se čudimo kako je to moguće, a ne zapitamo se da li možda mi možemo uticati i izazvati promijene. Dovoljno je da krenemo od onog u nama samima. Da izbijemo svaku trunku nehumanosti iz sebe. Da pronađemo upravo taj svoj mir, svoj raj, da budemo zadovoljni onim što jesmo i što činimo. Kada bi svaki čovjek analizirao profil svoje ličnosti i nastojao da ga koriguje, mogli bismo napred. Tada bi mogli kroz različite kulturne procese i manifestacije promovirati prave vrijednosti. Tek tada ne bi postojao prostor za sukobe.

Susrećemo se sa pričama da pojedinac, neprimjetan i nevažan, nema nikakvog uticaja i ne može doprinijeti društvu. Zbog toga smo takvi. Upravo je to razlog naše stagnacije. Niko ne podržava, a niko ne čini ništa da se promijeni. Dovoljno je da stanemo, prekinemo besciljno tumaranje kroz život, razmislimo i aktiviramo se. Samosvjestan pojedinac podstiče grupu, grupa drugu grupu, i tako se polako širi na globalni nivo. Tek tada možemo pričati o demokratiji i ljudskim pravima. Tek onda kad postanemo ljudi u pravom smislu te riječi. Disciplinovani, sposobni, aktivni, zadovoljni, i što je najbitnije racionalni. Zbog toga, ne budimo sami sebi granica, proširimo vidike, shvatimo svoju svrhu. Ujedinjeni možemo mnogo više.

Ne dozvolimo da ova dvadeset četiri sata budu ista kao i sva prethodna. Iskoristimo ih.

IV razred gimnazije, **SŠC "Petar Kočić" Zvornik**
Godina rođenja: 1997.

DE ADMINISTRANDO HOMINIS

„Čovjek je slobodan u onom trenutku u kojem to želi biti“ - Voltaire

Sigurno je da historija pruža utoliko uvid u budućnost koliko u prošlost. Posmatrajući tada novonastale uvjete munjevitog savremenog života, koncepciju nezasićenog industrijskog rada i sve više iscrpljenu instituciju obitelji, čovjek je još u XIX stoljeću nazirao krizu koja će ga zadesiti. U djelima Hegela, Ničea, Kanta, Čehova, Dostojevskog i mnogih drugih odzvanja uzvik, kao molba, kao alarm, kao upozorenje na čovjekovo **otuđenje**, otuđenje od porodice, otuđenje od prijatelja, otuđenja od posla koji obavlja i, naposljetku, neizbježno, od samog sebe. Hram razuma i ponosa poljuljan je onime što nema smisla, iscrpljenošću, mržnjom, samoprezirom i ohološću. Ako posmatramo otuđenje kao fenomen, zar stropoštanje moralnih vrijednosti nije direktna posljedica? Samim tim, čitav tok historije poprima razmjere masovnog otuđenja usred nevolje, prividne nemoći i neznanja ubogog pojedinca, koji vječito teži tome da dopušta drugima da misle za njegov mjesto da tu, u suštini jedinu građansku dužnost ispunjava sam. Dopustivši drugima da misle za njega, dozvolio je sebi da biva kontinuirano degradiran iz majstora u oruđe, da priča bez da govori, da čuje, bez da sluša. Samo takav pojedinac može vjerovati u bilo koji oblik fašizma, lokalni ili globalni i patološke ideale koje slijepo slijedi, jer ipak, on gleda bez da vidi. Ideja strogog ograničavanja ljudske slobode, uz uzdizanje jednih i mržnju drugih i težnje kontroli razuma je nelogična, suprotna prirodi; suprotna čovjeku koji razmišlja. Kao spomenik i proizvod pobjede nad fašizmom, najodvratnijom nelogičnošću, stoji današnja Evropa, epitom zajedništva i htijenja napretka kroz sposobnost. Međutim, događaji poput izbjegličke krize su ukazali i na slabosti jednog takvog sistema, ali i na ponovno ustajanje fašizma u vidu totalitarne mržnje prema nedužnom narodu. Evropa mora i hoće smisliti bolje rješenje, jer su to ljudi, kao i svi mi, od ljudi, za ljude, prema ljudima. Pobijediti fašizam znači gajiti **misao**, težiti ka vječnom samopoboljšanju i idealima jedne nove Renesanse, jedne koja se mora desiti u svima nama ponaosob. Tek uz misao pojedinca se uzdižemo kao društvo, a ja čvrsto vjerujem da ću ka tome težiti, da ćemo kao društvo i kao država tome težiti i da će Evropa, koja je na uzdizanju začeta upravo kao uzdizanju i težiti.

Kratko pojašnjenje rada: Moj rad je kratki osvrt na humanistički pristup rješavanju krize i apsurdnosti života čovjeka proizvedene modernim uvjetima života, kao i alijenacije od samog sebe i društva koja je sve prisutnija u današnjici.

IV razred, Gimnazija "Dobrinja"

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Čovječe! Zastani na čas, osvrni se oko sebe. Šta vidiš? Da li je to svijet u kome si kao mali maštao da živiš? Da li je to ista ona domovina za koju je tvoj otac, djed, amidža dao svoj život? Čovječe zastani samo na trenutak, skinu taj povez sa očiju i vidjet ćeš da je tvoj svijet i bez njega obojen u crno. Pogledaj taj dječiji park, prazan je? Sjeti se kako si kao klinac baš ti tu provodio dane igrajući se, bila su to bezbrižna vremena kada iz svakog ćoška nije vrebala neka opasnost, nisi strepio od metka, bombe zar ne? U tvoje vrijeme nije bilo ljudi koji su pod maskom vjere uništavali gradove i iste te dječije parkove, ljudi koji tvoju vjeru predstavljaju kroz terorizam, tada u to vrijeme slobodno si u cijelome svijetu mogao reći da si musliman, ponosno uzdignute glave. Znam, kroz glavu ti sada prolaze brojne uspomene, vraćaju se stare slike i ako crno bijele ljepše su od ovih sada u boji složit ćeš se sa mnom. Napravi sada korak dva sjedni na tu klupu na kojoj si nekada davno zapalio prvu cigaretu, na istu tu klupu gdje si nekada krišom Selmi krao poljupce. Baci sada pogled na srednjoškolski centar šta tamo vidiš? Znam, znam vidiš mlade koji sa podočnjacima, i mobitelom u rukama laganim korakom ulaze u školu, nisu to isti koraci koje si ti pravio, na njihovim licima nema sreće kao što je kod tebe bila, nema volje za obrazovanjem i napredovanjem, zašto? Odgovor je jednostavan, njihova budućnost nije svijetla, kao što je tvoja bila, njihovi snovi su srušeni prije i nego li su do kraja odsanjani, njihove nade ugašene su baš kao zadnji dim te cigarete u tvojoj ruci. Sada kada si povukao i zadnji dim cigarete lagano ustani, kreni ka centru grada i reci mi šta tamo vidiš? Lica koja žurnim koracima odlaze negdje a ni sami ne znaju gdje su pošli, staricu koja pred džamijom prosi i moli svakog prolaznika za 20 feninga, koliko košta jedna kifla u obližnjoj pekari. Ciganče koje te vuče za rukav: Čiko, čiko imaš li 10 feningi, NE! nemam koliko vas je samo na svakom ste ćošku pusti me. . . Zašto, zašto taj pogled i ta grubost u tvome glasu, pokušaj biti u njegovoj koži, sada kada si vidio da nije lako, idi za njim, brzo, čovječe, daj mu tih 10 feninga, osmjehnuo ti se zar ne? Osmjehnuo ti se iako si prije 5 minuta bio grub prema njemu, njegovo srce naviklo je da prašta ljudima poput tebe. . . .

MA ŠTA TI ZNAŠ, TI SI ŽENA, MJESTO TI JE U KUHINJI! okrećeš se brzo komšija ponovo urla na ženu po koji put? Ni šamar mu nije stran, rakija ponovo u njemu budi nasilnika. Ne činiš ništa samo posmatraš, kao i sve ove godine. Žena kao žena manje vrijedna, mjesto joj i jeste u kuhinji zar ne? On je muško glava porodice pa može sebi da dozvoli da popije koju u kafani uz šargiju, sigurno mu opet nije pripremila ručak na vrijeme, tračala je sa ostalim ženama iz mahale. Ponovo griješiš, ponovo moram da te vratim u prošlost, sjeti se kako je nekada davno tvoj otac bio glava porodice, kako je vrijedno radio i nije sebi dopuštao da alkohol u krvi od njega napravi nasilnika. Poštovao je tvoju majku, bila je ravnopravna. Ručak je uvijek bio gotov na vrijeme, baš kao i što ga danas tvoja žena priprema.

Sada kada smo završili ovu kratku šetnju kroz vrijeme reci mi? Da li tvoj sin/kćerka zaslužuje da ima bolju budućnost? Da li zaslužuju bezbrižno djetinjstvo, kvalitetno obrazovanje? Njihovi životi tek počinju, potrudi se! Otvori oči nemoj biti dio svih pokreni se! Pokreni i druge uz sebe, obezbjedi i njima i meni bolju budućnost. Pomozi nam, da kroz 20 godine sve ove loše slike koje si vidio budu samo loša uspomena. Pomozi nam da stvorimo sigurno mjesto za život, da parkovi opet budu puni djece i da se njihov smijeh ponovo čuje kroz mahalalu. Pomozi nam da stvorimo neku bolju Bosnu i Hercegovinu koju ćemo s ponosom pokazati svijetu kao primjer. Pomozi nam da Bosna ponovo bude primjer države u kojoj se živi slobodno, u kojoj smo svi jednaki bez obzira na vjeru, spol. Srušimo taj zid koji se stvorio između nas. Mi to zaslužujemo, i mi ti možemo. Zajedno smo jači, krenimo u borbu iz koje ćemo znam izaći kao pobjednici. Ljubav i poštovanje su najjače oružje. Naoružajmo se njim sigurna sam u našu pobjedu budi i ti.

Kratko pojašnjenje rada: U ovom radu pokušala sam da zamislim čovjeka koji kao i većina stanovništva nosi povez preko očiju i koji ga sprečava da vidi stvari onakvim kakve zapravo jesu. Poigravala sam se sa vremenima, u jednom trenutku bio je u sadašnjosti a već u sljedećem u davnoj prošlosti. Zamišljenom čovjeku pokušala sam ukazati na vrijeme u kojem živimo, gdje su

dječiji parkovi prazni, klackalice i tobogani izgubili su svoju funkciju. O sistemu obrazovanja koji je zakazao, i o mladima koji svoju budućnost mogu vidjeti samo van granica ove države. Skrenula sam mu pažnju također na siromašne i nemoćne, na one kojima je sudbina odredila da budu pripadnici romske populacije (ili kako ih nazivaju Cigana). U jednom djelu osvrćem se i na porodično nasilje koje je u velikom broju prisutno ali se i o njemu šuti. O diskriminaciji žena i o tome kako se svaki dan nose sa poniženjima da su manje vrijedne od muškaraca. U zadnjem dijelu obraćam mu se u nadi da će sve ovo što je kroz ovaj tekst prošao sa mnom u njemu probuditi volju i želju da pomogne ne samo meni već i drugim mladim osobama u ovaj zemlji. Tražila sam pomoć od njega i sigurna sam da neće odbiti ni on a ni drugi. Zaslužujemo bolju budućnost, zaslužujemo Bosnu u kojoj ćemo mirno živjeti i u kojoj ćemo ostvariti svoje snove i jednog dana našoj djeci obezvrijediti bolje uvjete za život. Zaslužujemo pobjedu nad diskriminacijom baš kao što su nekada davno dotični ljudi izvršili pobjedu nad fašizmom. Oslobodimo se poveza i okova koji nas usporavaju. Izgradimo bolju budućnost vrijednu življenja.

Donja Orahovica

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ljudska prava su nešto što svim ljudima osigurava život i slobodu. Od postanka svijeta ljudi na neki način ratuju jedni protiv drugih, a mnogima je ugroženo osnovno ljudsko pravo, pravo na život. Jedan naučnik je izjavio da je prirodno stanje ljudi rat. Ne mogu sebe da svrstam u grupu ljudi koji tako misle, prosto ne možemo zajedno "u prvo lice množine" i gotovo. Ja glasam za mir. Ja mislim da je prirodno ljudsko stanje mir i ništa drugo. Ja želim da sva djeca na ovom svijetu imaju miran san i sretno djetinjstvo. Želim da se sva djeca obrazuju jer je to sastavni dio ljudskih prava. Želim da im u mislima odjekuju najljepše pjesmice, a ne zvuci eksplozija. Svi ljudi zaslužuju da pred pravdom budu jednaki, ali sve češće se dešava da su nevini u zatvoru, a ubice i zlostavljači na slobodi, mirno šetaju ulicama i traže nove žrtve. A žrtve smo svi mi pojedinačno. Žrtve smo pogrešnog poretka u svijetu. Svi ispaštamo zbog nečega, a ni sami nismo u potpunosti sigurni zbog čega. Uvijek ćemo biti žrtve ako nešto ne promijenimo.

Zbog interesa pojedinaca, par bolesnih umova, ugrožena su prava velikog broja ljudi. Ja neću da stavim svoje želje i interese ispred tuđih potreba. Ja želim da budem borac za ljudska prava. Da, baš za ona prava koja postoje na nekom papiru, ali se ne poštuju. . . Ja želim da se zajedno sa drugim ljudima borim protiv diskriminacije, protiv nasilja, protiv rata. Mi želimo da mirnim putem riješimo konflikte, želimo da smo svi jednaki i da ljudska prava počnu da se poštuju kao takva. Dok se svakog dana papir produžava i ispunjava, u svijetu vlada nemir, korupcija, nasilje. . . Ja ću biti promjena koju želim vidjeti u svijetu. Ja ću se boriti za ravnopravnost, za slobodu odabira, slobodu jezika, religije, pravo glasa! Ja želim da ovaj svijet postane nagrada, a prestane biti kazna. Ja želim da budem prije svega čovjek, jer ljudskost je najvažnija osobina. Svi smo ljudska bića, od krvi i mesa, ali rijetko ko je čovjek. Toliko je razloga da budemo sretni i da pomažemo jedni drugima, ali mi idemo jedni protiv drugih. Čemu? Zašto? Kome je još u interesu svađa i kršenje prava, objasnite mi, ja ne razumijem. Zašto su ljudi zli, zašto svi nismo dobri, zašto svjesno uništavamo nešto što pripada svima nama? Kažu nam da smo imali svoje vrijeme i da je naše vrijeme sad gotovo. E pa gospodo, štoperica je sad u drugim rukama, naše vrijeme tek počinje. Ovaj svijet ima mlade ljude koji će se izboriti protiv svega. Crni oblaci odlaze, a sunčeve zrake polako ali sigurno jače i jače osvjetljavaju ovo naše malo nebo. Nama je nebo malo jer su naši vidici puno širi.

Život je polje puno djetelina. Na nama je da budemo dovoljno dobri i uporni pronalazači da uspijemo naći svoju sa četiri lista. . .

Srednja tehnička škola Bugojno

Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Danas potpisujem slobodu. Danas konačno mogu da udahnem punim plućima jer je stala bura. Danas ponovo postajem ono što sam bio, a što mi nisu dozvolili da budem. Danas nisam niti crn niti bijel, danas sam čovjek.

Kao djeca maštamo da živimo u velikom dvorcu, sretno do kraja života. Ponekad taj dvorac u našoj mašti bude izgrađen od čokolade i slatkiša. Odrastemo i shvatimo da smo ispunili svoje snove. Shvatimo da živimo u jednom "nevidljivom" dvorcu, samo što ovaj dvorac nije od čokolade već je to dvorac laži, obmana, prevara čiji su temelj fašizam, šovinizam i rasizam. U početku nam se čini da je taj dvorac savršeno sklonište u koje možemo uvijek pobjeći kad nam se ukaže prilika, no kasnije shvatimo da je to sklonište zapravo naš "blok smrti". Kažu: "Da bi kuća bila dobra, ona mora imati dobar temelj". Temelji ovog dvorca su sve osim toga. Umjesto da nas čine stabilnijim, oni nas slabe. Svoje začetke pružaju isto kao što drvo pruža svoje korijene duboko pod zemljom. Mi ih ne vidimo, ali su oni prisutni uvijek i zauvijek u našim srcima.

Da bismo bili heroji ne treba nam poseban plašt. Dovoljno je samo da uklonimo svoj plašt mržnje i podijelimo ljubav koja je ispod njega. Dovoljno je da se udružimo protiv sila koje pokušavaju izazvati sukobe među nama. Da se udružimo protiv svih oblika diskriminacije koji opijaju dušu, cijepaju, kidaju je na komade kao što zvijer kida vlastito meso kada je gladno. Unose nemir u naše misli. Zavode mišljenja u pogrešnom pravcu. Vode nas tamo gdje ne bismo trebali poći. Odnose nas u dubine očaja, tuge i svega onoga što čovjeka ubija. Borimo se protiv onoga što nam je usađeno, ugravirano kao kod još od kad smo došli na ovaj svijet. Borimo se protiv toga da budemo robovi tuđeg mišljenja, jer mi treba da budemo nosioci vlastitog. Borimo se protiv toga da nas smatraju parazitskim mašinama. Mi nismo nikakvi roboti da ne možemo razmišljati, da nemamo srca. Mi nismo roboti pa da budemo jednaki. Mi smo ljudi, a danas je izgleda bolje biti sve osim biti **čovjek**.

Još po rođenja svi smo mi obilježeni. Čim se rodimo, na ruku nam stave narukvicu s imenom, a tokom života umjesto ogrlice oko vrata nam stave tešku i veliku omču koja nas steže svakoga dana. Što se više trudimo da je skinemo samo više gubimo volju za borbom, jer ona svakim danom postaje sve veća, a što je najgore ne možemo je uništiti. Ona nam daje moć koju ne možemo imati, a ta moć nas čini okrutnim. S njom osjećamo da smo jači od bilo koga drugoga. Da možemo vladati svime i svemu. Mislimo da možemo sjediti na tronu života, iako za to nemamo krunu časti. U tom žaru da budemo nešto, zapravo možemo postati samo NIŠTA. Ta omča koja nas uništava, je omča šovinizma i rasizma. S njom vidimo tuđe greške, a svoje zanemarujemo. Tražimo mane drugima, a svoje vrline uzdižemo. Rušimo čast, sreću. . . Uništavamo život drugima, misleći da ćemo time popraviti svoj. Tražimo da nas poštuju, a mi prvi ne poštujemo. Borimo se za vlastita prava, a tuđa narušavamo.

Živjeti u svijetu u kome je čovjek čovjeku najgori neprijatelj je najveća kazna za sve nas. Živjeti tamo gdje sve crnce smatraju kriminalcima, sve žene sa hidžabom teroristima, sve Rome i Jevreje "mikrobima koje uništavaju". Tamo gdje te pokušavaju uništiti. Tamo gdje ne možeš čuti ni ezan sa munare niti zvono sa crkve zato što su obje porušene. Živjeti u svijetu gdje možeš umrijeti samo zato što nemaš istu boju kože, isti naglasak, što ne vjeruješ u istu sudbinu i što imaš drugačije mišljenje. Živjeti u OVAKVOM SVIJETU znači jednom nogom biti u paklu. Ta vatra šovinizma, rasizma, nacionalizma, te drugih vidova diskriminacije grije nas svaki dan. Sve dok se jednom ne pretvori u plamen. I zamislite šta: jedina osoba koja će tu stradati jesmo MI. Oni koji su tu vatru i zapalili, i kao takvi morat ćemo se nositi sa posljedicama.

U našoj je prirodi da sebe često smatramo boljim od drugih. Samim tim sebe stavljamo na prvo mjesto, i sebi smo najbitniji, ali to isto tako ne znači da su drugi ljudi manje bitni. To ne smije biti izgovor da se drugi ljudi čine manjim nego što to oni jesu jer je svačiji život dragocjen. Svaki čovjek je nešto posebno, unikatno, jedinstveno i svi mi zajedno gradimo kolajnu života. Ukoliko jedan dio nedostaje gubi se sva ona ljepota i raznolikost, gubimo se i mi sami. Najveća nagrada svima nama

bit će ta da ćemo nekad konačno shvatiti da smo mi u principu svi isti i da čovjeka ne određuje ono što nosi NA sebi nego U sebi.

Opis rada: Znam da ovim radom ja neću moći postići ono što želim, a to je da probudim svijest svih ljudi niti da uništim sve vidove diskriminacije, ali barem ću za trenutak ljude staviti na razmišljanje o tome kolika je omča šovinizma i rasizma oko njihovog vrata.

Koliko god me pokušali spriječiti, ja znam da će moj glas uvijek pričati priču, a glavna ideja te priče jesu LJUDSKA PRAVA I MIR.

Godina rođenja: 1998.

Donja Orahovica

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Mržnja ne postoji. To je samo odsustvo ljubavi i razumijevanja. Baš kao i kod svjetlosti.

Na ovaj termin "Mržnja ne postoji" uporediti ću princip ključanja/isparavanja vode. Dakle, da bi voda počela kuhati, potrebna je brzina onih molekula da pokrenu rad. Znači kada molekule su aktivne i imaju određeni vid brzine, počinje kretanje vode.

Zašto sam ovo uporedio sa temom, zato što mi ne možemo mrziti neku osobu, već samo možemo imati nedostatak informacija o toj osobi. E sada, šta trebamo uraditi da prestanemo imati nedostatak informacija, trebamo otići do te osobe i popričati sa tom osobom. Upoznati je, saznati nešto novo. Kako bismo mogli zajedno steći navedeni rad.

Isto tako i kod diskriminacije i šovinizma. Mi ljudi sa Balkana smo takvi da nam je potrebno da nas neka sila sa strane zavadi pa da se "mrzimo". Što zapravo je i uspješno izvršeno prije dvadesetak godina.

Šta je ovdje potrebno da prestanemo diskriminirati i stvarati šovinizam, pa jednostavno je. Otići sresti se sa osobom, bila ta osoba Bošnjak, Srbin ili Hrvat. Susresti se i popričati zajedno. Saznati informacije jedni o drugima, sprijateljiti se. Jer smo svi izgrađeni od istog skeleta, svi živimo isti život i svi ga napuštamo, baš na isti način.

Kada bismo se svi susreli i popričali, možda bi i došli do solucije da tu vezu malo zagriju, da ubrzaju rad molekula.

Dakle, kako bismo mogli svi da izliječimo nedostatak ljubavi i informacija. Jednostavno da se pozabavimo naslijeđem, da se pozabavimo našim vezama u obliku zagrijavanja i rada atoma. Mržnja, šovinizam i diskriminacija su kaos. A kaos je nedešifrovan red.

Kratko pojašnjenje rada: Ovaj rad sam napisao iz huje koju imam u sebi. Jer ne mogu gledati kako se mogu mrziti neki ljudi koji su prije živjeli u istoj zemlji, trošili iste pare, živjeli isti način života i dosta toga.

Problem balkanskog mentaliteta je naslijeđe, jer kada bi roditelji malo više davali informacije svojoj djeci o mržnji na Balkanu, stvari bi bile drugačije. Pogotovo ako se baziramo na internet. Internet pokazuje ono samo što je već tu, u stvarnosti.

Možda nama ljudima nekad dođe do pameti da smo svi isti, samo smo drugačije bili informisani.

Godina rođenja: 2000.
Klokotnica - Doboj Istok

Eman Habota

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svako jutro da me obasja toplina mira,
To, moje je pravo.

Pogledom tražim druga i njegovo ime važno nije,
Da je ČOVJEK, bitno mi je.

Moje pravo je da IME MOJE ni pogledom ne dotakne niko,
I TVOJE da ostane, časno, netaknuto, IME.

Pravo je i da učim, mislim, i da stvaram, kao i svako dijete u svijetu.
I niko da ne ometa me.
Knjiga na dohvat ruke da mi bude.
Imam pravo znati ZNANJE korisno vremenu koje živimo.
Ono od nekad, prošlost neka bude, bolje da po strani ostavimo. . .
Ne želim učiti nebitno, tratiti vrijeme, krasti sekunde, minute i sate, od SEBE.
Želim STVARATI NOVO i radi tebe, i radi mene,
I za one sutra.
Naučite nas kako da ZNANJEM STVARAMO!
Neka nam priroda knjiga bude, ne opterećujte nebitnim djecu, te male ljude!

Moje pravo je,
I da me shvate kao biće koje ima svoje zebnje, kušnje i svoje ljepote.
Ja nisam ni drugi, ni treći, ni isti, ja sam JA.
O svijete, shvati i onog drugog, i onog trećeg, i mene.
Priđi nam, omiriši našu ljepotu, ne ustručavaj se otkriti našu DOBROTU.
U mirisu naše LJEPOTE izgradi pravednije sutra,
Mirnija jutra.
Očima našim pogledaj svijet, pravednije biće jutro,
Mirisniji biće cvijet.

Prepoznaj nas, ne sakrivaj svoje krilo, osjeti naše bilo.
Pruži nam ruku, ne okreći glavu,
Utočište naše budi, bićemo bolji ljudi.

Pričali su mi rat šta je. Znam, u trenu nestane sve!
Teško breme tog krvavog vihora, s lica Zemlje,
Nestati mora!

Sva tužna srca majki pjesmom i molitvom, svijete, razgali,
u ratovima, zaradi tamo nekih ciljeva, nevini životi su pali.

Pitam se svijete,
Od ŽIVOTA DJEČIJEG vrijednije šta je?
Kakva bogatstva, kakve međe?
Šta je od malog srca preče?

O bože, MIR nam podari.

Dižem glas!
Da se vedriji rađamo.
Da se otkucaji srca i dalje glasno čuju, i da srca u ljubavi druguju.
Da koraci naši slobodom zvone.

Da znanjem vrijeme pratimo.

I naučite nas, novo da STVARAMO!

Kratko pojašnjenje rada: Stihovima pjesme autor je ukazao na važnost mira i ljudskih prava u životu svakog čovjeka, na jednakost, jedinstvo u različitosti.

Preciznije, govori o imenu i časti koje niko ne smije oskrnaviti kao i o pravu na obrazovanje koje treba da prati potrebe vremena u kome živimo i ponudi nam praktična, životna, a ne zastarjela, knjiška znanja, koja ne koriste nikome. Želi se skrenuti pažnja i na to da su djeca opterećena nepotrebnim informacijama koje ne doprinose prosperitetu.

Ljudi imaju svoje potrebe i trebaju više razumijevanja. Treba ih shvatiti kao individue koje imaju svoje posebnosti. Autor osuđuje rat i želi ga izbrisati s lica naše planete Zemlje, pominje majčinu bol za izgubljenim djetetom, te ističe važnost svakog ljudskog života.

Godina rođenja: 2000.

Novi Grad - Sarajevo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

"Različitim vrstama diskriminacija, iako ne uvijek namjerno, smanjuju se životne šanse ljudi." Erving Goffman

Često se zapitam ko donosi i predlaže zakone u ovoj državi. Donose ih ljudi koji su na vlasti koje je birao ovaj isti narod koji se svake godine buni protiv te iste vlasti. Ako smo toliko nezadovoljni kvaziintelektualcima zašto im dopuštamo da svake četiri godine iznova uništavaju državu i tjeraju mlade stručnjake da idu negdje gdje će se njihov trud i rad cijeliti i biti primijećen. Gdje na njihov položaj neće utjecati činjenica da li obrazovana, mlada djevojka nosi hidžab ili je žena časna sestra. Stavljamo veto na stvari koje nas čine posebnim i jedinstvenim u cijelome svijetu, na stvari kojima bismo se trebali ponositi. Sa jednom od svojih najboljih prijateljica se družim od sedmog razreda osnovne škole. Uvijek je bila jedan od najboljih učenika u generaciji. Tako pametna djevojka, budući akademski građanin, zbog zakona kao što su zabrana nošenja vjerskih obilježja u pravosuđu Bosne i Hercegovine neće izgraditi karijeru, nego će njeno mjesto zauzeti neko ko je mnogo manje uložio u sebe i svoje obrazovanje samo zato što ne pokriva svoju kosu maramom. Pitam se kada smo mi jedna multikulturalna država, postali toliko netolerantni prema pravu svakog čovjeka da ima svoja uvjerenja i da poštuje određene propise. Ovakvim i drugim tipovima diskriminacije samo tjeramo mlade ljude, koji imaju mnogo toga za ponuditi, da traže alternative jer stvari koje bi trebale biti privatne i naš slobodan izbor odjednom se uzimaju u obzir pri zapošljavanju. Nadam se da ćemo u budućnosti samo ići prema gore jer teško da možemo niže od najnižeg. Zato sada kada Vi koji imate pravo glasa, budete izašli na izbore, pobrinite se da ljudi koji u svima nama iznova i iznova bude razočarenje budu smijenjeni a da šansu dobiju nove nade, mlada, intelektualna i obrazovana lica. Iskreno vjerujem da nisu svi u politici iz vlastite koristi. Vjerujem da ima onih kojima je uistinu stalo. Na nama je da ih prepoznamo i da im damo šansu da se dokažu jer nemamo više šta izgubiti. Teško da možemo nešto postići samo time što se žalimo koliko je teška situacija u kojoj se nalazimo ako ništa ne poduzmemo. Nadam se da ćemo zajedno promijeniti neke stvari ili barem podstaći promjene da bi buduće generacije za petnaestak godina mogle imati garanciju ravnopravnosti bez obzira na rasu, religiju, spol ili naciju.

Kratko pojašnjenje rada: U svom kraćem sastavu sam obradila trenutno aktuelnu temu u našem okruženju. Tema je zabrana nošenja vjerskih obilježja u pravosuđu Bosne i Hercegovine. Ukratko sam pokušala prikazati koje sve posljedice ovaj i zakon poput ovih mogu imati.

Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Bijela sam. Crn sam. Pokrivena sam. Kršćanin sam. Muslimanka sam. Pravoslavac sam. Ateista sam. Imućna sam. Nisam imućan. Imam govornu manu. Lijepo pjevam i govorim. Čovjek sam. Volim to što jesam i volim tebe ili vas kakvi jeste. Volim bitne odlike naše, kakve su – takve su, „naše su i ne smijemo ih se stidjeti. Reci ko si, šta si, kakav si. . pa i odakle si. . . . Ne stidi se, izjasni se, neka te ne bude strah. Svi smo isti, zar ne? Ljudska bića od krvi i mesa. Isti nas je razlog doveo ovdje, za jednake šanse se trebamo boriti.

Dijete sam. Kao i svako dijete žurim da odrastem. Kažu mi da će mi bit žao kad se upišem u svijet odraslih, ne znam zašto. Pokušavam shvatiti zašto je teško bit odrasla osoba, ali od svih odgovora kao jedini ispravan nameće se onaj da je to teško negdje, a negdje ne. Od čega zavisi to? Od prirode, ali puno češće od prirode ljudi. Kad bi svi ljudi bili ljudi i to isto dozvolili svima, problema i teškoća ne bi nigdje bilo.

Zahvaljujući Bogu i nekim višim silama nisam osjetila nijedan rat, genocid, niti ljudske ali i Božije pogreške. Ali sam itekako informisana o prošlim, sadašnjim i mogućim budućim događajima u svijetu. Zaslužujem i moram biti informisana. Ponavljam, dijete sam. U godinama sam kada nemam neki veliki niti bitan uticaj na svjetska dešavanja. Ali se bar na neki način trudim i borim da se to promijeni. Idem u srednju školu. Mirno i sigurno mogu da pravim korake na ulicama. Sloboda. Hm. Smiješim joj se. Imamo li je svi? Postoji li mogućnost da svi odemo malo dalje od ta četiri očajna Bijela zida koja mrzimo zbog osoba koje su nas tu utamničile?

Poseban značaj i pažnju dajem danu 09. 05, Danu pobjede nad fašizmom. Imam puno pravo, možda veće nego ostali, jer smo i sestra i ja rođene na taj datum. Ne, nismo bliznakinje, nemojte misliti to jer je razlika između sestre i mene tri godine. Da li je slučajnost ili neka poruka ne znam, ali obje znamo da o ljudskim pravima i slobodama, fašizmu, rasizmu i svim drugim oblicima diskriminacije moramo glasnije govoriti od drugih. Često mi je sestra govorila da sam joj i rođendan ukrala, ali i da je u meni dobila najpouzdanijeg i najhrabrijeg saputnika i borca u našoj zajedničkoj borbi. Svaka se na svoj način trudi da u lokalnoj zajednici progovara o problemima takve vrste. Borimo se da osobe iz naše okoline od malih nogu shvate da su im osigurana sva ljudska prava i temeljne slobode bez diskriminacije prema spolu, boji kože, jeziku, vjeroispovjesti, političkom i drugom opredjeljenju, nacionalnom ili društvenom rođenju ili drugom statusu. Svojim volonterskim radom pokušavam objasniti da svi ljudi imaju pravo na život, slobodu i sigurnost ličnosti, slobodu mišljenja, savjesti, vjere, izražavanja, obrazovanja, kretanja i prebivališta. Također ljudi imaju pravo da ne budu podvrgnuti mučenju i nehumanim postupcima, a strogo je zabranjeno da budu držani u ropstvu, da budu potčinjeni ili da budu prisiljeni obavljati prisilni rad.

Od davnina se plemeniti ljudi pokušavaju pridržavati ovakvih životnih pravila. Nažalost, samo plemeniti. Kada bi se svi ljudi, pogotovo oni koji imaju moć, pridržavali Medinske povelje, Aneksa 4 - Ustava BiH, savjeta Svetih knjiga ili jednostavno kada bi slušali želje djece svijeta nepravde ne bi bilo. Nažalost dešavanja u svijetu govore drugačije. Zato iz velikih srca nas malih stanovnika svijeta treba poslati glas za ljudska prava i mir. Zato reci ko si, šta si, kakav si!!!!. Ne stidi se, izjasni se, neka te ne bude strah! Digni svoj glas i pošalji ga u svijet za mir. Ja sam svoj već odavno poslala i znam da će se čuti.

Kratko pojašnjenje rada: U radu sam pokušala dati svoja razmišljanja o zadatoj temi, objasniti da se sestra i ja u lokalnoj zajednici aktivno zalažemo za poštivanje ljudskih prava i mira, svaka na svoj način i onoliko koliko prilike dozvoljavaju. Znamo da je teško, ali ne odustajemo.

Bugojno

Godina rođenja: 1999.

Emir Berbić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ključna riječ je moj glas, a šta ako se moj glas više ne čuje?

Ljudska prava su pisana riječima, a šta ako se riječi više ne čuju?

Mir je prethodnik rata, a i prethodnik rata je loša diplomatija, a šta ako se čuju samo ružne riječi?

Ako svako želi da priča i ako svako priča, ko će slušati?

Ako svačiji "moj glas" grmi i sijeva od ljepote, šta će biti ako i onako niko nikoga ne sluša?

Dali su mu pravo da se njegov glas čuje ali ne i pravo i da se njegov govor čuje, zar to nije isto kao i da mu nisu dali da progovori?

A zar? Postoji pravo za slobodu govora a ne postoji pravo na za slobodu slušanja?

A ako on slobodno govori zar da ima neko ko ga može slobodno ne slušati?

Zar su njegove riječi umanjene ako ih niko ne sluša?

A šta ako bi svako svakoga poslušao, zar ne bi više znali?

A zar je isti onaj koji ne zna od onog koji ne zna?

A ti koji misliš da znaš, šta misliš znaš li slušati?

Ako znaš slušati, jer onaj koji puno priča puno i griješi, zar ne znaš opraštati?

Zar ćemo šutjeti samo kada neko povisi svoj glas, čime ćemo se naučiti?

Koji će nas hećim zakrpiti? Kada shvatimo da;

Ko je rekao, oko za oko i cijeli svijet bi bio slijep? Nije bitno ko je rekao nego je bitno šta je rekao.

O ti, možda si očekivao da ti dam brojeve, statistike, duge i komplikovane riječi, dobro da upamtiš, nema dermana od toga! Zamisli da ti i ja ožednimo pa krenemo se polijevati vodom, hoćemo li utoliti žeđ? Ako želimo puno i slobodno govoriti moramo znati praštati, i opet, ko puno priča puno i griješi. Dok ovo čitaš možda ti trnci prolaze i dolaze do kosti i da znaš, i trebali bi. O ti koji slušaš, evo ti još jedno pitanje. Slušaš li?

International School of Tuzla

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Jedno se jutro probudim i shvatim da sam postao manji čovjek. Razmišljam, svo vrijeme razmišljam o tome. Znam i siguran sam da je to naopako i neprirodno. Ali znam to uzalud. Uzalud je moje razmišljanje i pojedinačna i individualna borba da živim baš onako kao što žive svi ostali ljudi. Da li ja to nisam kao ostali? Ili me je stigla neka kazna koju nisu odslužili moji preci? Ja to ne znam, i ne želim da znam, ja hoću samo da živim i smijem se! Najveći i najgori osjećaj u životu je osjećaj manje vrijednosti. Mnogo je toga objedinjeno u ovom jednom: bol, patnja, gorčina, jaz, suza... Uvijek sam smatrao da nije grijeh suzu pustiti, grijeh je tu suzu izazvati. Tako su me naučili. To su me naučili oni koji sada pate sa mnom, iako znam da su me dobrome učili!

Samo se probudim i shvatim da je svijet počeo da krši temelje svog postojanja. Sve to zbog nekog koji misli da tako treba da bude, i onih koji iza njega stoje i podržavaju ga i mole da nastavi tako! I zbog vas koji ste stajali ispred njega, pa ste mu pali na koljena i savili pod plaštom rata, terora, segregacije i uništavanja svega dobrog! Svi smo mi krivi! Krivi smo jer šutimo i dozvoljavamo da na nama i nad nama igraju igranke oni koji ne mogu ni da nas gledaju od silne mržnje. Mi opet šutimo! Samo se pitam do kada ćemo da šutimo svi ovako zajedno? Možda opet do onog trenutka kada će ta šutnja prerasti u plač, prolijevanje poštene i časne krvi, gubljenje svog ognjišta i identiteta. Znam, evo već nekoliko godina, da ja ne mogu voditi svoju domovinu. Moj otac i mnogi drugi očevi koji život položiše za tu istu nam domovinu borili su se za to da njihovi sinovi ne mogu biti vođe ove države? Da li nas je stid da postavljamo ovo pitanje sebi? Hoćemo li to iznevjeriti hrabrost bosanskog čovjeka i prepustiti sve zaboravu? Zaboraviti nešto, najveća je greška ljudskog roda, ali sjetimo se mi svega. Takve stvari nam se opet dese, samo postane bolno to sjećanje. Boli i razmišljanje o svemu ovome. O cijeloj situaciji. Što više razmišljam, sve više uviđam neke nove podjele, nove greške. Dijele nas po svakoj mogućoj osnovi. Da li smo konstitutivni ili nismo, da li smo veliki ili maleni, da li smo pametni ili glupi, da li vjerujemo u Boga ili ne vjerujemo, da li više volimo sunce pa nam je koža tako malo tamnija ili više volimo bjelinu zime, da li hodamo brzo ili lagano, da li više volimo ovoga ili onoga, jesmo li "pozelenili" ili smo se "zacrvenili"... Možeš mislit', sve neke privilegije. Toliko govorimo o nevažnim stvarima da smo zaboravili da smo samo ljudi. Postalo nam je bitnije da sve cijelo podijelimo, nego da gradimo ovo što imamo od onog što imamo. A imamo mnogo toga. Poslije ovoliko razmišljanja pitam se ko sam to ja? Ja sam, naime, svaka nepravda koja se dešava čovjeku. Ja sam i onaj kojeg mnogi ne žele vidjeti kako koračam svojim putem na ovoj planeti. Ja sam i savjest cijelom ljudskom čovječanstvu i neću da se udaljim sa tog mjesta sve dok razum ne postane zdrav. Ja sam i svaka ona zabrana koju uvedoše da bi napakostili onome koji želi da živi sa svim svojim pravima. Ja sam i mnogo više od ovoga, ali jedna stvar nikada neću biti. Nikada neću biti onaj koji će gledati svojim očima nepravdu i okretati glavu od onog što je vidio praveći se da se ništa nije desilo.

Sve mi mogu zabraniti i oduzeti, ali jednu stvar nikada! Nikada mi neće moći zabraniti da sanjam. Sanjam o onome što želim vidjeti sutra, bolje sutra. Sanjam o tome da sve glave mogu živjeti zajedno i da nijedna glava neće biti iznad druge. Sanjam da će zdrav razum vladati svijetom. Mislim da je vrijeme da svoje snove počnemo pretvarati u stvarnost. Ali samo zajedno. Zajedno ustanimo i počnimo da se borimo i jedino tako ćemo pobijediti. Sreća je kada radimo stvari koje druge ljude čine sretnim. Idemo to svi raditi i uspjeh nam je osiguran!

Kratko pojašnjenje rada: Moj rad je obradio datu temu na jedan specifičan način. Pokušao sam obuhvatiti mnoga kršenja ljudskih prava u našoj državi postavljajući stvarnog čovjeka u centar svih tih zbivanja. Na jedan kritičan način opisujem stanje u cijelom društvu, odnosno letargiju i nedostatak empatije. Mislim da sam opisao stvarno stanje. Također, na mnogim dijelovima pozivam na prekidanje pasivnosti i pokretanje nekih promjena koje moraju da se dese. Na jedan emotivan i iskren način u ovom radu sam prikazao najvažnije probleme s kojima se susreću naročito mladi ljudi kada su u pitanju kršenja ljudskih prava. Ovo je moj glas za ljudska prava i mir!

IV razred, **Prva gimnazije Zenica**
Godina rođenja: 1997.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Život na optimalan način je život u miru i poštovanju. Ali nažalost, dogodila se čudna stvar u nama, pa dadamo sebi neosnovano pravo da ugrožavamo nečije postojanje po izmišljenom kriterijumu. Rasa, vjeroispovijest, narodnost, karakteristika fizičkog izgleda, bilo šta od toga i tome sličnom ne smije i ne može biti razlog za podjelu pripadnika ljudske vrste, ali upravo to se dešavalo, dešava i dešavaće se. Ljudi smo, različiti smo, moramo biti drugačiji, autentični, posebni, neponovljivi, to su načela majke prirode. Svi sebi postavljamo različite prioritete, vodeći se različitim karakterima, stavovima, temperamentom, ali šta se na kraju jedino ispostavi? Da je trebalo biti čovjek. Međutim, to je tako širok pojam, to je toliko kompleksan zadatak da čitav život težimo tome, kao cilj, kao želja, kao osnovna misao. Živjeti, a ne povrijediti nikoga je nemoguće - to je jasno, ali živjeti, a ugrožavati tuđe postojanje - to je besmisleno, a i odlika slabih karaktera. Šta se može desiti u čovjeku i njegovoj psihologiji ličnosti da počne da mrzi drugog zbog njegovog pripadništva suprotnoj zajednici, grupi, kolektivu? Čovjek je rođen za ljubav, a ne mržnju. Ali danas je sistem moralnih vrijednosti u toj mjeri poremećen da smo sve izokrenuli koliko je to moguće, toliko da je raditi suprotno od sklada sa ljudskim načelima postalo trend, trend koji se širi kao epidemija. Biti "hejter", kako se to danas kaže, je moderno, prihvatljivo i apsolutno opravdano, pa po bilo kom osnovu "hejtovati" je u redu. Doduše, više se ne bira ni osnov, što uvećava društvenu tragiku, a sa druge strane bitno je biti u modi i biti slijep kod očiju, kud svi, tu, iako ne želeći, moraš i ti, u suprotnom si "izdajica". Dakle, dolazimo do zaključka da društvo nazaduje i u njemu nema nikakve harmonije, niti logičnosti. U takvom društvu ako si u manjini, gubitnik si. To je neko nepisano pravilo. A sudbinu manjine ne formiraš ti, formiraju je svi osim tebe, nažalost. I manjina zaslužuje poštovanje, osnovna prava, ali umjesto toga njeni pripadnici dobijaju osjećaj inferiornosti, podređenosti, odbačenosti, izolovanosti, što je posljedica sistema društva, sistema većine, koji piše knjigu sudbine. Zato glasam, glasam za mir, ljubav, poštovanje, jer je ujedinjenje sinonim za pobjedu, a kada, ako ne sada?!

Godina rođenja: 1999.

Bileća

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Bosna i Hercegovina, šarena poljana posuta raznovrsnim cvijećem. Ljubice, šafrani, jaglaci, tratinčice. . . Svaki cvijet je drugačiji, poseban, lijep, svakom je potrebna toplina, svjetlost i voda. Nabereš li ih u jednu košaru, dobit ćeš najljepši i najsavršeniji kontrast; počneš li plesti vijenac, dobit ćeš predivnu, neobičnu harmoniju boja, mirisa i oblika. Izuzmeš li ljubice, šafrane ili jaglace, vijenac će se raskinuti. Nedostatak jedne vrste učinit će ga neoformljenim skupom cvijeća.

Ista je situacija i s narodom. Srbi, Hrvati, Bošnjaci. . . nismo li svi ljudi? ! Istina, veoma različiti, ali svejedno smo ljudi. . . i onaj što se naziva "čovekom" i onaj što se naziva "čovjekom" i onaj što se naziva "insanom". . . svaki je ljudsko biće. Svi zajedno smo Bosanci - jedan narod.

Nije li čovjek najsavršenije biće? Govori, misli, radi, skrbi se o svojoj obitelji i sebi, doprinosi zajednici. Svaki čovjek je, bez obzira na nacionalnost dostojanstven, vrijedan poštivanja i zaslužuje uživati prava stečena rođenjem. Zaslužuje hranu, dom, odjeću, posao, zaslužuje biti prihvaćen, voljen i cijenjen u društvu.

Katolici, pravoslavci, muslimani. . . svi su vjernici. Istina, različiti, ali dokle god, u skladu sa svojom religijom poštuju i prakticiraju bratstvo prema pripadnicima drugih religija, svi su ljudi! I onaj što štuje Boga, i onaj što slavi Hrista, i onaj što zaziva Allaha je čovjek.

Muškarci, žene, djeca i starci, bogati i siromašni, svi su ljudi. Iako su žene u principu fizički slabije, ne treba ih omalovažavati, niti smatrati manje sposobnima od muškaraca. Djeca trebaju veću pažnju, roditeljski nadzor, ali ne treba im uskratiti mogućnost samoodlučivanja, niti nametati vlastite želje i izbore. Starije osobe zahtijevaju poseban tretman, veću dozu strpljenja, dašak suosjećajnosti i pomoći, ali svejedno će ih usrećiti i iskreni osmijeh ili pozdrav kao znak poštovanja.

I onaj u opancima, i onaj u ulaštenim cipelama, i onaj na ulici, i onaj u udobnoj fotelji, i onaj koji pohađa seosku školu, i onaj koji pohađa internat, kao i onaj neškolorani, također su ljudi. Istina, jedni žive lagodnijim životom u odnosu na druge, ali su zato siromašniji često neiskvareni, skromni, zadovoljni, ne mrže. Ne treba siromaha odbacivati iz društva; iako nema novca, ima čisto srce, dobru dušu i mnogih drugih kvaliteta. Pa i bogata ne treba prezirati, i biti ljubomoran jer on ima više. . . ako je to stekao vlastitim radom i trudom, i on je čovjek.

Kapitalisti, privatnici, demokrati, pa i oni što i danas utonu u misli na pomen Maršala Tita su svakako ljudi. Bez obzira na vlastitu političku opredjeljenost, treba imati obzira i prema tuđoj. Ako su svi prethodno navedeni ljudi, tko onda nije čovjek?

Čovjek nije onaj koji se smatra vrednijim u odnosu na druge, koji ponižava, ismijava drugoga, koji uskraćuje drugomu egzistencijalne potrebe. . . čovjek nije onaj koji primjenjuje bilo koji oblik diskriminacije, kao ni onaj koji djeluje do te mjere da uskraćuje drugomu prava. Čovjek nije onaj koji mrzi, koji je zavidan, ljubomoran, koji oduzima drugomu slobodu, ili ono najgore, pravo na život. Ne može se čovjekom nazvati majka koja je pobacila ili otac koji pije i tuče djecu, vozač koji je pregazio pješaka, ratni zločinac, lopov, varalica, robovlasnik.

Oduzmeš li ptici krila, više ne može letjeti, otkineš li cvijetu latice, više nije cvijet. . . Oduzmeš li čovjeku jedno od temeljnih prava, učiniš ga lutkom, ovisnim, nesposobnim za život. Nitko nema pravo uskratiti drugomu ljudska prava. To je ono što svi zavređujemo bez obzira tko smo, što smo, odakle smo. . . ono u čemu smo svi jednaki i u čemu nije važno jesi li čistačica ili doktor, seljak ili građanin, Marija, Lejla ili Milana. . . Nije važno slaviš li Uskrs, Vaskrs ili Bajram, govoriš li hrvatski, sprski ili bosanski. . . Čovjek si dok voliš i poštuješ druge, bez kompleksa, predrasuda, stigmatizacije.

Činjenica je da smo svi različiti, posebni, sa svojim vrlinama i manama, ali da nismo, svijet ne bi bio

zanimljiv! Jedan čovjek ne može učiniti mnogo, ali zajedno možemo posijati sjeme mira i ravnopravnosti na bosanskom tlu. . . Možda baš moj glas urodi plodom-sretnijom i ljepšom budućnosti!

Pojašnjenje rada: U BiH je još uvijek prisutna vjerska i nacionalna diskriminacija, kao posljedica Domovinskog rata, ali bez obzira na razlike između pojedinih naroda i skupina, treba uzeti u obzir da smo u ljudskim pravima svi jednaki.

Godina rođenja: 1999.
Fojnica

Inela Subašić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

"Ljudi su ljudi, bez obzira sa ovog ili onog meridijana, iste nas stvari plaše, oprosti nam grehove naše".

Pitate se zašto baš ovaj citat? Razlog je taj što je on adekvatna podloga za moju današnju teoriju, a ona glasi da smo mi u suštini isti samo što smo svi od krvi i mesa, bojimo se i strepimo nad istim stvarima, a zapravo smo u potpunosti različiti. Drugačiji smo jer vjerujemo u potpuno suprotne stvari, ne izgledamo isto te vjerujemo i branimo različite stavove. Naše različitosti su zapravo naša prednost, naše različito razmišljanje čine ovaj svijet mnogo zanimljivijim mjestom. Onda se u svemu ovome zapitam, da li oni koji vrše diskriminaciju na osnovu vjere ili rase ili bilo kakav drugi oblik ikada pomisle, po čemu je to moje mišljenje bolje ili ispravnije od njenog ili njegovog, zašto vrijeđati nekoga ko ne dijeli moje mišljenje, zašto dijeliti ljude u grupe i vršiti segregaciju? Nema razloga ili adekvatnog odgovora, ali u svemu ovome kriv je naš mentalitet i ta neopisiva želja da nasiljem, vrijeđanjem ili omalovažavanjem natjeramo nekoga da bude naš istomišljenik. Svi treba da se bore za svoje stavove, a da segregaciju i diskriminaciju izbace iz svog sistema, jer ipak na kraju krajeva, mi smo svi potpuno različiti ali isto tako svi smo jednaki i svi imamo ista prava na ovom svijetu.

Godina rođenja: 1999.
Sarajevo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U šta smo se ovo pretvorili? Kakve to živote vodimo? Zašto su nam srca otrovna, a um bolestan i zao? Kako možemo da budemo uzrok tuđe nesreće i da se istoj radujemo? Danas se stidim što sam ljudsko biće. Žalim što nisam rođena u nekom drugom vremenu, ali ni tad ne bi bilo mnogo bolje, jer odavno mi ne živimo ispravno. Zar je toliko teško živjeti normalno, zar nam ne bi svima bilo lakše i ljepše? Svakoga trenutka pronalazimo načine da naštetimo ovoj planeti i jedni drugima. Žalim što se smak svijeta ne dešava u ovom trenutku. Žalim što ovakvi živimo. Mrzimo prirodu, sebe, Boga ili u šta ko vjeruje i šta postižemo? Neki žive u obilju svega, dok drugi nemaju ništa, gladuju i umiru. Sve ovo bilo bi mi donekle shvatljivo da se prvi put susrećemo s tim, ali mi smo ovo prošli i opet iz grešaka nismo naučili. Mislim da goreg vremena, od današnjeg, za život nije bilo. Ne živimo više u "miru" i na pragu smo velike, istorijske prekretnice, rekla bih. U Evropu se "slio" veliki broj ljudi, izbjeglica. Mnogi od njih traže zaštitu, bolji život i sigurnost. Pobjegli su od rata i bijede. Šta su doživjeli u "Velikoj Evropi", šta ih je dočekalo? Koliko ih je samo stradalo, propatilo i koliko ih se još tako muči? ! To je taj "humani" svijet u kome živimo, naša surova realnost. Sa druge strane imamo teror i nasilje u najvećim gradovima Evrope, strah, krvoproliće i tugu. Svako može da shvati da se sprema nešto veliko, užasno i neviđeno. Onda se zapitam šta ja mogu da uradim? Kažu da pojedinac ne može mnogo, ali zapravo je sve u našim glavama, a i kada sabereš puno pojedinaca shvatiš da je riječ o nesalomljivoj sili. Ako u tebi koji ovo čitaš ima imalo ljudskosti, pameti, ljubavi prema sebi i drugima shvatićeš moju poruku na pravi način i promijeniti nešto istoga trena. Iskoristimo borbenost i srdačnost koju mi Balkanci nosimo u sebi, da jedni drugima pomognemo, a ne da se uništavamo jer nam to drugi nameću.

Kratko pojašnjenje rada: Moje viđenje svijeta i života danas. U sastavu se nalazi snažna poruka koju će svijet, nadam se, čuti.

Godina rođenja: 1999.

Doboj

SONET PREDRASUDI

Ne idi za njega, dušo, on je Srbin,
Ne ljubi Cigana, lažni to je rubin,
Majka joj pije, otac ju valjda bije,
Mržnja! Drži se te amajlije, sine!

Nema mala starke, van su joj budžeta,
Ma šta? mi? ma kakvo nasilje vršnjačko!?
Direktorica? valjda preko kreveta.
Tvrтка je velika? mora da je pljačk'o.

Ako je lijepa, neminovno je kurva,
Ako voli šutnju, čudak je otprva,
Mrzi sve! Nitko od tebe nije bolji!

O, Predrasudo, majko bolesti društva!
O, kiparice kipa lažnog junaštva!
Zli anđele, svaku istinu zakolji!

O radu: Moj rad je pjesma u formi soneta koji na satiričan, sarkastičan i provokativan način progovara o vršnjačkom nasilju, nacionalizmu i općenito o predrasudama današnjeg društva u kojemu živimo. Dotaknula sam se predrasuda prema: drugim nacionalnostima u našoj državi, obiteljskim zajednicama, osobama koje su u lošijem financijskom stanju, uspješnim ženama i muškarcima, ženama lijepe vanjštine i ljudima koji su povučeniji ili na bilo koji način drugačiji od osobe koja sebe nalazi prigodnim sućem drugih. Nadam se da će vam se moj rad svidjeti.

3. b razred, **Gimnazija Marka Marulića, Tomislavgrad**
Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Majčina nana je sjedila u čekaonici. Iako odavno ne spominje godine, izgleda kao da su i one zaboravile na nju. Od kako je znam uvijek isto izgleda. U zadnje vrijeme moja majka je brinula o njoj. Dok smo sjedile u čekaonici pričala mi je o koljenu koje je boljelo. Uvijek je pričala o ranjavanju u ratu. Kaže da je jedan vojnik izveo iz kuće i pucao u koljeno. Od tada je mrzila sve Srbe. Činilo mi se da je mrzila sve osim muslimana, a nisam sigurna da je i njih sve voljela. Nikada nije imala mira s bolnim koljenom. Bol je svaki dan donosila novu mržnju prema onima koji su joj uradili zulum. Bol nije dopuštala zaboravu da pokuca na vrata moje pranane.

Prozvala nas je sestrice i krenuli smo prema ordinaciji. Nana je širom razrogačila oči. „Šta će ovaj ovdje?“ - pitala je grubo. Na njene riječi doktor, se nasmijao. Ispod debelih crnih usana zabijeliše se najbjelji zubi koje sam imala priliku vidjeti. Majka se postidjela. Počela je grditi nanu, usput se izvinjavajući doktoru.

„Nano, šta Vas boli? Kako Vam mogu pomoći?“ - bio je ljubazan mladi ljekar.

„E, neš mi ti pomagati. Imali kakav naš doktor, on će meni pomoći!“ - bila je uporna, već pomalo ljutita pranana Tidža.

Doktor se grohotom zasmijao, naročito nakon što je pružio ruku nani u znak pozdrava, a ona povukla svoju ruku brzinom svjetlosti, krijući je za leđa. Potom je stidno pružila ruku doktoru, koju je žurno obrisala od džemper odmah nakon rukovanja.

„Čiste su mi ruke!“ - branio se doktor.

„Pa što su ti tako crne?“ - bila je sitničava moja pranana, već pomalo ljuteći i majku i mene. Doktor joj počeo objašnjavati da je crn, jer mu je koža takve boje, ali da je jednako dobar doktor kao „naši“ doktori. Nana se zainteresovala za razgovor, koji poteče kao rijeka riječi. Prijateljstvo se naziralo. Nana Tidža je pomalo teške naravi i teško stupa u razgovor s ljudima, pa nas je ovo čavrljanje između nje i doktora pomalo zbunilo.

Objašnjavala je doktoru kako nikog ne voli, kako joj je nepravda načinjena, kuća zapaljena, muž odveden i nikad nađen i nakon dvije decenije od rata. Pričala je kako nema prijatelja ni u kom osim u muslimanima. Potom je direktno upitala doktora je i on musliman?

„Ja sam iz Arabije, majka mi je s Balkana. Studirao sam medicinu u Sarajevu!“ Nani dovoljno informacija da ga odmah svrsta u „svoje“.

Nakon upoznavanja i poneke šale, propisao je terapiju. Nana je bila ubijeđena da će joj pomoći. Nekako je vjerovala novom doktoru.

Poslije dugo nismo išle doktoru, nanino koljeno je manje boljelo. Zajedno s oporavkom koljena oporavljalo se i nanino raspoloženje. Počela je manje pričati o ratu. Čak je ponovo počela plesti. Ispelala je doktoru vunene čarape, koje mu je željela dati kad je odvedemo na kontrolu. Zamotala ih je u novinski papir i ne bi je niko ubijedio da sad postoje ukrasni papiri i pakovanja za poklone. Branila se tim da vunene čarape niko nije pakovao u bijeli papir, pape s mustrom možda i jeste, ali čarape nije i tačka.

Već se veselila susretu s doktorom kad smo stigli u čekaonicu sve skupa sa zamotuljkom u dvolisnici Oslobođenja.

„Evo meni „mog“ doktora! Odma' da ti kažem koljeno me manje boli!“ - počela je priču s vrata. Doktor se smješкао, radovao se njenom oporavku. Pričali su kao dva najbolja druga. A onda ga je nana iznenada upitala kakve su džamije u Arabiji?

„Ne znam! Ja sam samo rođen u Arabiji! Moja majka Katarina je Srpkinja, doktorica koja je radila u Arabiji. Nikada oca nisam upoznao, napustio me kad sam imao dva mjeseca. Majka je ostala bez posla, vratili smo se u Niš u Srbiji. Kad sam porastao odlučio sam se studirati u Sarajevu. Našao sam oca prošle godine. Oženjen je, imam tri sestre. Nije želio da me upozna, nije želio ni da priča sa mnom. . .!“ - osjećala se tuga u glasu mladog doktora.

Nana se zamislila, priča o našim, njihovim, mojima, tvojima odjednom nije imala smisla. Doktor joj je rekao da u Nišu nije bio dobro prihvaćen, jer su ga smatrali „tuđim“.

Nana je izvukla vunene čarape iz novina, nježno, majčinski pružila ih doktoru.

„Baš će ti lijepo stajati ovako bijele!“ - kazala mu je milujući ga po kovrdžavoj kosi.
„Važno je da si dobar insani!“ - „Da, Tidžo nano, važno je biti dobar čovjek!“

Osvrt na tekst: U ovoj priči željela sam opisati stanje u Bosni i Hercegovini kroz likove pranane Tidže i tamnopusatog doktora neprihvaćenog u sredini u kojoj je odrastao. Priča govori o tome kako je teško živjeti s predrasudama, živjeti u društvu koje svoju kulturu življenja okrnjuje predrasudama o drugima i drugačijima. Različite boje kože, nacionalnosti, društveni staleži ne smiju biti prepreka u dobroj komunikaciji i pravednom odnosu. Samo otvoreno društvo bez predrasuda može biti zasnovano na istinskim vrijednostima.

Godina rođenja: 2000.

Konjic

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

„Historija je učiteljica života!“ Ali, tamo gdje rat ostavi pustoš, nauka često zakaže. I tako prolaze godine, u sijanju mržnje i raskola, a ono što je trebalo da spoji i izmiri zaraćene strane – stoji kao poligon za stvaranje nove mržnje. Kao po prečici skrojeni zakoni, granice, Ustav, na vlasti ljudi koji su ostavili mladost u ratu, ogorčeni, osvetoljubivi, stvaraju nam društvo. Generacije su se izmijenile, a mentalitet se nije promijenio. U građanskoj svijesti ukorijenjeno je stanje mržnje. Nedostatak suživota, tolerancije, odnosi mir iz ove zemlje.

Kao propagandni materijal, na svakim izborima koriste se patriotizam, siromaštvo građana, izgubljeni životi svih onih koji su se borili 90-ih godina. Najglasniji i najborbeniji su oni koji svoj glas, svoju borbu, svoju moć nisu usmjerili ka ostvarenju ljudskih prava i stvaranju suživota u ovoj državi. Borci za ljudska prava i slobodu pouzimali su nam ključeve svih prava. Pa tako imamo sve više očajnih ljudi koji se ispred javnih institucija polijevaju benzinom, izgladnjuju do smrti itd. Tolerancija se raščlanila na mnogo dijelova, pa ne postoji više ni unutar istih interesnih grupa. U Mostaru ne postoji most koji spaja lijevu i desnu obalu Neretve, postoji ogroman zid koji samo uporni preskaču, oni koji nisu do srži otrovani mržnjom.

Bosna i Hercegovina, država koja je stvorena na različitostima, koja je trebala da bude savršen primjer sinteze Istoka i Zapada – spoj tri različita naroda, njihovih vjera, nacija, kulture, tradicije, ostala je samo primjer nečovječnih uvjeta života. Mladi su dijelom nesigurni, ne odlučuju se tako lahko na korak promjene, svaki glas protiv trenutnog stanja bude utišán, najčešće voljom onih koji su ga sami digli, a razlog, razlog je naša svakodnevica – razočaranje!

Šovinizam, diskriminacija, uvrede, nemir, podsticanje nejednakosti su s jedne i marljivost, predanost poslu i porodici, borba za život s druge strane. To je sistem paralelnog društva koje čini Bosnu i Hercegovinu. Ovdje je sve stvar podjele, kako nacionalne, tako vjerske i materijalne.

Siromašnim su prava nerijetko minorizirana, obespravljani su svi oni koji svoje zasluženno radno mjesto traže bez rodbinskih odnosa, kupljene titule prednjače u odnosu na znanje, bijele koverte kupuju živote kod ljudi u bijelim mantilima, djeca su još u vrtiću podijeljena na crveni i plavi tim – tim ćirilice i tim latinice.

Tako, u nevjerici, idu ljudi odavde, idu tamo gdje se uvažavaju ljudska prava, idu tamo negdje daleko, gdje se nisu dale nove šanse za upropaštavanje države i društva istim ljudima koji su je ne tako davno uništili do temelja.

Da bismo tako različiti opstali, moramo stvoriti uvjete za suživot, a to je moguće samo uz međusobnu toleranciju i uvažavanje onog drugog koji je podjednako važan kao i mi sami. Mir nam treba zbog gravitacije, te sklada među zvijezdama i ljudima.

Postoji to nešto malo u nama što možemo dati za bolje sutra, ipak nisu za sve kriva prošla vremena, rat, političari - svi se mi možemo međusobno poštovati uprkos svemu. Nažalost, naš narod je navikao da živi po nekom ustaljenom okviru, ne dajući novitetima mogućnost da promjene nešto u ovoj državi. Prvi korak u donošenju mira u našu državu je taj da donesemo mir sebi, mir u naše kuće, da ne dajemo prostor širenju mržnje nego kulture, da ne razvijamo lažni, napuhani patriotizam nego znanje i vještine. Vrijeme je da se prestanemo takmičiti u mržnji nego u pozitivnim primjerima, da počnemo konačno graditi one mostove koji spajaju, spajaju ljude, različitosti. Bogati smo a i ne znamo koliko, u naslijeđe smo dobili bogate kulture, tradiciju, naši ljudi su uvijek bili ljubazni i gostoljubivi, poznati po hrabrosti ali i dobroti i pravičnosti.

Nismo se mi promijenili, ali smo zaboravili izvući pouku iz jedne važne životne lekcije. Ta životna lekcija je uporna da nas nauči nečemu, uporna u tome da nam ukaže na greške i svaki dan je tu,

svaki dan u ruhu neke nove patnje, zločina, nepravde ona izlazi pred naše oči i izlaziće sve dok joj ne stanemo sami na kraj, sve dok sami ne spoznamo smisao života i življenja!

Razlog pisanja rada: Želim skrenuti pažnju na jačanje svijesti kod ljudi, na toleranciju, na lijepu i toplu ljudsku riječ, na suživot bez diskriminacije. . .

II-3, **Peta gimnazija Sarajevo**

Mentor: **Sabira Bećirović**, prof. BHS jezika i književnosti

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Stajali smo u redovima, jedni iza drugih, jedni pored drugih, pognutih glava, blijedih lica, izgubljenih razuma. Šutjeli smo otvorenih usta, vidjeli čak i zatvorenih očiju. Strijeljali su nas, a mi smo šutjeli. Bili su diktatori, a mi unakažene statue bez prava u potrebnom miru. Oduzeli su nam jedno pa drugo, pa smo dospjeli u njihove ruke. Imali su nadmoć, ali samo zato što mi nismo znali koliku moć imamo u svojim rukama.

Koliko li je samo koraka napravljeno unazad jer snage nije bilo dovoljno, koliko li je samo događaja prećutano jer riječi nije bilo dovoljno, koliko li je rana zadobiveno jer je njihov mač igrao na našim tijelima?

Šta smo mi no mozaik sastavljen od svih onih raznolikosti bez kojih sve to i ne bi bilo ono što jeste. Mnogi su tražili problem u toj različitosti, pa su i napravili onu riječ „diskriminacija“; napravili su ljude sa bojom, ljude sa vjerom, ljude sa znanjem. Ali pogrešno su napravili. Nisu stvorili čovjeka od sebe, nisu znali da svako ima isto pravo koje mora da bude njegovo.

Trebali smo na vrijeme dignuti glas protiv fašizma i svih vrsta vlasti koje su vladale nama kao njihovim zarobljenicima. Nestale su one generacije, one žrtve rata koje su okusile bol toga, ali mi smo rođeni i imamo sve što nam treba u rukama, možda malim, ali spojenim u ruke svijeta dovoljno velikim za uništavanje diktatora i saveza.

Šuteći nismo postigli ništa, ali sada kada znamo sve, riječi i djela, možemo pobijediti. Želimo mir, ali sada za njega moramo napraviti buku, moramo povisiti glas i reći onima, koji ovaj svijet pokušavaju vratiti u stanje od prije nekoliko godina, da ni ljudi više nisu isti, da sada vide i čuju i znaju, da sada imaju oružje protiv njih, a to smo mi sami, ljudi.

Glas razuma mora nas potaknuti na pokret. Moramo djelovati, moramo krenuti sada, moramo vratiti sva prava i mir.

Često nam vraćaju pravo na određeno i u istom trenutku ga uzimaju nazad ili pak neko drugo za nadoknadu. Šutjeli smo dovoljno. Vrisak tišine treba da nas pokrene, treba da bude vijest koju će svako da čuje. Jer nama ne treba promjena samo na papiru, nego i na djelu.

Ako treba buditi ću svakoga, ali sada ćemo biti probuđeni i glasni, bit ćemo jedan glas koji će da odzvanja glavama onih opečaćenih pogleda i naredbi. Nastojati aktivirati nekoga u ovo vrijeme je korak ka nečemu višem, a aktivnost osobe je cijeli put ka cilju.

Mi moramo dobiti borbu i imati svoja prava, moramo uništiti diskriminaciju, moramo izgraditi svijet u kojem vlada mir. Vremena je malo, a diktatora i sada previše. Oni moraju znati da je i njihovo završeno. Stupaju mnogo jači od njih, mirniji i sposobniji.

Njihov kraj je tu. Zajedno ćemo da gledamo i spriječimo ono započeto.

Spavat ćemo mirni u miru ljudskih prava.

Godina rođenja: 1998.

Konjic

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Kasna jesen. Napolju hladno i tmurno vrijeme. Vjetar puše i pomjera teške hrastove grane. Bliži se još jedna zima, pomislim, grad će opet utonuti u mrtvu tišinu. Kapi kiše počinju udarati u zamagljeno prozorsko staklo. „Opet počinje padati“ izgovorim i pogledam je. Sjedi u staroj fotelji i posmatra vatru u kaminu, izolovana od vanjskog svijeta i nesvjesna mojih riječi. Pogled njenih lijepih, tamnih očiju prikovan je za ognjište i varnice koje kao da su igrale neku igru znanu samo njima. „Tanja, izgovorim nešto glasnije stavivši ruku na njeno koščato rame, da li ti je dobro? “. „Oh, oprosti, reče trgnuvši se, misli su mi odlutale u neka stara vremena. “ Na Tanjinom ostarjelom ali ipak prekrasnom licu pojavi se žalostan osmijeh. „Eh moj Bože kako je to tužno, to kako čovjek shvati vrijednost nekih trenutaka tek kada postanu uspomene i tek tada ih zaista cijeni. “ Tanja je bila majkina prijateljica još iz djetinjstva i njena posljednja želja bila je da se pobrinemo za nju. „Imala je tešku mladost, neka joj bar starost bude lagodnija“, rekla je tada majka. Živjela je s nama mjesecima ali ništa o njenom životu nismo znali, svoju prošlost je skrivala u nekoj kutijici čiji ključ je samo ona posjedovala.

„Ispričaj mi svoju priču, Tanja“ izgovorim s nekim drhtajem u glasu. „Očekivala sam to pitanje, rekla je, ispričaću je, ionako više ništa ne mogu izgubiti“. Tako je počela da priča.

„Znaš, čovjek nije rođen da tegli lance, nego da širi krila. Tako sam i ja svoja raširila kad sam imala svega 20 godina. Mislila sam da je budućnost preda mnom i da zlo na ovom svijetu ne postoji, da ga nema. Grdno sam se prevarila, ali šta ćeš, ne kažu džaba stari mladost ludost. Tada sam se i prvi put zaljubila i mnogo sam voljela moja Amra, mnogo. On je bio i ostao prvi, ali i jedini muškarac u mom životu. Imali smo velike planove, dom, djecu, karijeru, ali onda je došlo ono čemu smo se najmanje nadali. Izbio je prokleti rat.

Damir je morao ići u vojsku, a ja sam ostala sa svojimima. „Vratit ću se po tebe Tanja i otići ćemo iz ovog pakla“ rekao je i zagrio me dok su suze tekle niz moje lice. „Bit će sve uredu“ viknuo je dok je voz napuštao peron, a vjetar odnio njegove riječi negdje u nepovrat. Otac i braća su ubrzo dobili iste te pozive, a u našoj nekad smijehom ispunjenoj kući sad je vladala mučna tišina. Majka i ja smo se snalazile kako smo umjele, ali život je bivao sve teži. Poslije šest mjeseci Damir je došao po mene. Nisam željela ostaviti majku, ali je rekla da se ne brinem, da će ona sačekati oca i braću i da će doći za nama. Bježali smo kroz mnoge šume i sela, ni broja ni imena im više ne znam, snivajući o boljem životu. Uхватili su nas moja Amra jedne hladne jesenje večeri. Odveli su nas u logor gdje smo skapavali od gladi, bivali zlostavljani i mučeni.

Nakon dužeg vremena provedenog u takvoj patnji isplanirali smo bijeg, ali neko nas je izdao. Trčali su za nama te noći, pucnjevi su sijevali sa svih strana, jedan od njih je pogodio Damira u nogu. „Trči, rekao je, trči“. „Ne mogu te ostaviti, ne mogu živjeti bez tebe“, rekla sam uz plač. „Bježi, izvući ću se ja, samo bježi i ne okreći se“ izgovorio je glasno. Kiša je lila kao iz kabla te noći, kao i suze niz moje lice. Okrenula sam se i tad sam vidjela prizor koji je zauvijek ostao urezan u mom pamćenju. Pištolj usmjeren prema njegovoj glavi, lijepe zelene oči koje gledaju u mene. „Damire“ izgovorila sam tiho. Osmjehnulo se i u toj kobnoj tišini hladne večeri, začuo se pucanj. Njegovo tijelo je palo na vlažnu zemlju, a kiša je padala još jače, kao da oplakuje njegovu smrt. Trčala sam, a taj prizor se iznova i iznova ponavljao u mojoj glavi. Te noći sam uspjela pobjeći, ali od svog tog straha izgubila sam i dijete o kojem smo toliko snivali i kojem smo se nadali. Ubrzo sam dobila vijest o smrti roditelji i braće. To je bila prekretnica u mom životu.

Odlučila sam da se neću predati i da ću pomoći drugima kojima je pomoć potrebna jer više ništa nisam mogla izgubiti. Odlučila sam se boriti za ljudska prava koja svi mi zaslužujemo i dobijamo rođenjem, a koja neko ugrozi radi vlastitih hirova i interesa. Osnovala sam organizaciju gdje sam pomoću dobrih ljudi i volontera pomagala bolesnima, siročadi i siromašnima. Upoznala sam majke kojima su ubili djecu pred njihovim očima, koje su zlostavljali, silovali, mučili; djecu koja su ostala potpuno sama na ovom zlokobnom svijetu ne znajući šta ih sve čeka i sa kakvim ljudima će se

sretati; susrela sam sestre kojima su ubili braću, brata kojem su silovali sestru. Bože moj, kakav je to svijet u kojem mrzimo jedni druge samo zbog razlika u vjeri, boji kože, nacionalnosti, zbog svih drugih razlika koje je Bog stvorio, koje nismo sami birali. Borila sam se koliko sam mogla moja Amra, ali čovjek sam ne može mnogo, potrebno je da se ujedini da bismo postigli ono čemu težimo, jer zajedno uvijek možemo više“ izgovorila je Tanja sa umorom u glasu završivši svoju priču.

„To je strašno Tanja, mnogo mi je žao“ reko ja sa suzama u očima. Jedna suza se ukaza i na njenom obrazu, ali je ona brzo obrisala. „Vremenom čovjek se nauči nositi sa svojom boli, ali važnije je ne dozvoliti da neko tako nešto ponovno doživi. „Zaista, reko ja, svi mi treba da uživamo prava koja stičemo rođenjem, prije svega slobodu, a zatim i pravo na ravnopravnost, dom, obitelj, obrazovanje, vazduh oko nas, svi mi jednostavno zaslužujemo pravo na život. Trebamo se boriti za one koji to nemaju, kojima je to uskratio neko ko nema pametnijeg posla nego širiti zlo među ljudima. Neka više nijedne oči ne gledaju zlostavljanje, ubijanje, spriječimo nasilje i mučenje. Ali da bismo to ostvarili potrebno je da radimo zajedno i jedinstveno, jer u jedinstvu je ključ uspjeha. “

„Tako je draga moja, reče Tanja, sve se može ostvariti i barem se neka prava mogu obezbijediti ako na svijetu postoje dobri ljudi. Jer ovo čovječanstvo neće propasti dok u njemu postoji makar jedan dobar čovjek. “

Kratko pojašnjenje rada: Putem ovog rada željela sam na primjeru žene koja je preživjela pakao rata, ali usprkos tome nije odustala od svog života i počela se boriti za ljudska prava koja svi mi zaslužujemo, prenijeti poruku da svi zajedno trebamo učiniti isto što je i ona, dakle boriti se za prava koja stičemo rođenjem i u kojima svi mi trebamo uživati. Jer ono što smo učinili sa sebe umire zajedno s nama, a ono što smo učinili za druge ostaje besmrtno.

Godina rođenja: 1998.

Zenica

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U današnje vrijeme koje je puno raznih previranja kako životnih, tako i ideoloških jako je teško pronaći mir i sreću u jednostavnim malim stvarima koje normalnom pojedincu mogu uljepšati dan. Prema mom skromnom mišljenju to je tako zato što se generacije odgajaju sa pogrešno usađenim principima, kojima je težnja sticanje moći nad slabijim i pravljenje što većeg razdora među ljudima koji polako vode do ambisa, a samim tim i do potpunog ideološkog kraha koji se već počeo nazirati u svim strukturama društva. Prije se mir smatrao normalnom pojavom, dok je danas pojedincima to gotovo misaona imenica zato što se upravo radi na stvaranju velike netrpeljivosti između naroda, kojem, mogu slobodno reći politizacija, koja se uvukla u sve kroz propagandu i nepotrebne medijske istupe čini najveću štetu. Zbog toga ne dozvolimo da buduće generacije rastu u okruženju koje je puno predrasuda za po nečemu drugačije ljude koji se zbog toga smatraju „parazitima društva“ i nepoželjnim članovima društvene zajednice. Danas se nažalost, puno više pojedinac posmatra kao jedna cjelina koju vjera ili nacija oblikuju kroz radikalizam i pretjerani i lažni patriotizam, nego kao što bi i trebalo, svakog čovjeka dijeliti na dobrog i lošeg i ne suditi mu dok ga ne upoznaš. Jer samo će tako pobijediti mir i ljubav prema bližnjem i tada ćemo se svi udružiti i konačno stvoriti neki bolji svijet i bezbrižniju i svjetliju budućnost za svu djecu svijeta! Udružimo se i stvarajmo mir zajedno!

IV razred, **Škola za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Kažu da svako živo biće, svaka individua bez obzira na sve treba imati svoje mjesto pod suncem. . . A da li je to zaista tako u ovom svijetu istina i laži upoznat ću vas sa moje tačke gledišta. Rođena sam jednog decembarskog dana prije osamnaest ljeta u Berlinu. Tog dana svijet kao da je postao neka druga dimenzija za moje roditelje i sestru. Bili su presretni što je naša porodica postala bogatija za još jednog člana. Smjestili su me u inkubator i nisu isprva znali šta mi je. . .

Vraćamo se u BiH godinu nakon mog rođenja. Tu živimo još par god u neizvjesnosti, ne znajući šta nam nosi sutra. . . I kao grom iz vedra neba moje roditelje i sestru pogodi zastrašujuća dijagnoza: Cerebralna paraliza usljed jednogminutnog nedostatka kisika u inkubatoru. I dobro, kažu moji roditelji, a šta sad? A onda im taj "nazovi doktor" neuropedijatar kaže: "Slušajte gospodine i gospođo, vi ovo dijete ostavite!" "Bit će kao biljka sa raznim psihomotornim poteškoćama"! Moji roditelji ga nisu poslušali i nisu me odbacili, a i ja sam pobijedila sve ljudske predrasude i zahvaljujući svom trudu i trudu svojih roditelja tu sam gdje jesam. Nikada se nisam osjećala drugačijom od ostalih vršnjaka i nikada mi sažaljenje nije bilo put do nečijeg srca, već samo topla ljudska riječ i iskreni osmijeh. Sada sam skoro ostvarena osoba, završavam IV. razred srednje škole i planiram upisati fakultet u čemu ću nadam se i uspjeti. Jer, moj moto je: i što ne mogu - **JA MOGU!** Zbog toga moj glas ide uvijek za ljudska prava. Za bolji i drugačiji svijet koji će omogućiti svoj djeci svijeta bez obzira na njihov invaliditet, vjersku ili etničku pripadnost, da se predstavljaju i izgrade sebe kroz empatiju prema drugom i drugačijem.

I na kraju samo ostaje mi vjera i nada da će i u mojoj dragoj BiH doći neka bolja vremena, gdje će i nadležni dati svoj doprinos poštivanju osnovnih ljudskih prava i da se budućnost neće graditi na ostacima prošlosti. **JER VRIJEME JE ZA PROMJENE, I MI MORAMO KRENUTI DALJE!**

IV razred, **Škola za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Čuje li se moj glas u buci ovog gluhog svijeta,
ili samo kao malo izgubljeno dijete kroz masu prošeta?
A ako se čuje, želi li itko da sluša sve te uzaludne riječi,
jer koliko god vremena da je prošlo, vrijeme smrt ne liječi.

Neće nam se vratiti ljudi koji su zauvijek nestali
i neće se pokrenuti umovi koji su misliti prestali.
Nitko ne želi čuti krike koji su u zvuk urezani,
nitko ne želi zašiti konce života koji su prerezani.

Koga boli više što njih nema, nestale ili preostale,
žive ljude, ali mrtve duše, koje su za njima ostale?
Nemirni valovi ne prestaju morem života silovito da struje,
nema tog vjetrobrana koji će zaustaviti ove mržnje oluje.

Ali sagradit će ga jednom ljudi koji i dalje graditi znaju,
ako ne danas, onda jedne godine, u mjesecu maju.
Zaplovit će brod mira protiv te silne oluje bijesniće
i nijedan gigantski val ili ledena santa ga potopiti neće.

Boljelo je, boli sada i boljet će do samoga kraja,
od plavog neba do crne zemlje, pa sve do pakla i raja,
i sve što se već dogodilo, ne može biti izbrisano,
ali može biti upamćeno i više nikada ponovljeno.

2. b, **KŠC "Sveti Franjo" Opća gimnazija Tuzla**
Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Čovjek je rođen kao slobodno biće i treba živjeti svoju slobodu. Danas su sloboda i ljudska prava na zadnjem mjestu u društvu. Najmanje prava imaju siromašni i stari jer ih društvo smatra teretom. Moderno društvo smatra teretom ljude koji su im omogućili bolji život, krov nad glavom i na kraju krajeva, smatra teretom one koji su im dali život.

Svakim danom sve više i više nestaje pravde i mira na ovom svijetu. Pravda je nestala jer nema osoba koje ju istinski promiču i zagovaraju svojim načinom života. Mir, kao osnovni uvjet za dobar život, nema mjesto u našim domovima, zajednicama, gradovima. A što je s onim ljudima na rubu siromaštva? Tko se bori za njihova ljudska prava? Mi kao osobe moramo raditi više na tome da pomazemo potlačenima, nemoćnima, gladnima i zaboravljenima. Iako ti ljudi nemaju ništa, oni imaju sve, na njihovim licima se ne vidi očaj već nada u bolje sutra. Ti ljudi nemaju osnovne uvjete za život, nemaju pravo na život dostojan čovjeka, na blagostanje, slobodu i mir. Svatko od nas ima zadaću pomagati drugima u nevolji. Ako je osoba do tebe gladna, nahrani je, ako je gola, obuci je, pomoz joj jer ne znaš što tebe sutra čeka. Ako ćeš pomoći drugome sigurno ćeš naći svoj duševni mir. Čovjek uporno traži mir, ali u ovom svijetu ga ne uspijeva naći, svugdje je patnja, rat i bol, a čovjek gubi nadu i volju za život. A rješenje je tu, ako pomazemo drugima, mi nesvjesno pomazemo i sebi, samo toga nismo, nažalost, svjesni.

Ne gledajući spol, dob i rasu, trebamo pomoći drugima u njihovim problemima. Budimo svjetlo u životima onih koji traže mir i slobodu, budimo im podrška i borimo se za njihova prava. Zamislimo samo da smo na njihovom mjestu i znat ćemo što treba uraditi. Ako to napravimo, možemo se uistinu zvati čovjekom.

II. c razred, **Srednja strukovna škole "Silvije Strahimir Kranjčević" Livno**
Uz podršku: **Irena Gudelj**, prof.

SVI NA SVIJETU

Svi na svijetu,
Smo baš isti,
Imamo iste snove,
Iste želje.

Djeca smo mi,
U cvijetu mladosti,
Gdje nam niko ništa,
Ne može sada.

Ali ipak nas neki ljudi dijele,
Ne znam zašto to,
Da li zbog rase,
Nismo mi iz druge klase.

Svi smo isti mi,
Ne dijelite nas Vi,
Svi imamo jednaka prava,
Niko nam ništa ne može sada,
Jači smo nego ikada,
Kažimo svi u glas:
"Spasite nas, svi budite uz nas!"

Kratak opis rada: Ovaj rad opisuje kako svi ljudi imaju jednaka prava, i kako svi imaju pravo šta žele biti, jer smo mi svi na kraju krajeva isti, te zato što svaki dan se upoznajemo sa raznim ljudima, raznih vjera, raznih osobina, te kako su današnja djeca jako ugrožena. . .

Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Prećutim i nastavim,
krenem naprijed ka zvijezdi vodilji.
Dignem glavu,
sačuvam ponos.

Hrabrost je u meni,
izdržljivost u mom ponašanju.
Junaštvo u govoru,
a tvrdoglavost nađe mjesta.

Dižem oronuli palac
u znak ljudske borbe.
Istrajnosti.
Mira.
Naših, zajedničkih prava.

Pozdravim mirnim glasom
čika Seju,
Josipa,
Gorana. . .

I kad se akšamski ezan čuje,
i kad crkveno zvono oglasi, kažem:
Bog pomogo, selam.
Znam, razumjet će.

Dižem i drugi palac
za mir i prava ljudska,
gušim se u lokvi saplitanja
ograničenih ljudskih umova.

Insanu,
podari čovjeku lijepu riječ
i osmijeh blag.
Oči pamte,
ruke nagrađuju.

Nemoj da zažališ dok
oči tvoje gase život.
Budi sretan ako u
amanet dobro djelo ostaviš.

III razred, Gimnazija "Ismet Mujezinović" Tuzla
Uz podršku: prof. Majda Švraka

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ideja ljudskog dostojanstva stara je kao i čovječanstvo, ona postoji u različitim oblicima u svim kulturama i religijama. Tako se u staroj grčkoj filozofiji razvila ideja o jednakosti svih ljudi - ideja o prirodnom pravu koje pripada svakom čovjeku.

Tako je tijekom godina upravo nastala „Deklaracija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda“, koja je potpisana u Rimu, 4. studenoga 1950. g. , i početak 1. članka glasi: "Sva se ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Ona su obdarena razumom i sviješću i trebaju jedna prema drugima postupati u duhu bratstva“.

„Sva se ljudska bića rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima“, je rečenica koja je često prekršena u našoj državi. Tijekom godina najveći broj žalbi i kršenja ljudskih prava bio je u oblastima građanskih i političkih prava, ekonomsko-socijalnih i kulturnih prava, prava djece, prava osoba s invaliditetom, prava manjina i osoba lišenih slobode.

Dosta toga ovdje potiče na razmišljanje, zar ne? Osim svega navedenog, primijećeno je i blago povećanje broja žalbi koje se odnose na diskriminaciju na temelju seksualne orijentacije (LGBT populacija), kao i predmeta koji se odnose na govor mržnje.

Kao jedna od zemalja koja se želi priključiti Europskoj Uniji, trebali bismo malo pažnje skrenuti prema pravima građana koja se nažalost vrlo često strpaju u posve drugi plan.

Starije osobe koje su tijekom godina strpljivo zarađivale svoj kruh, prošle rat na ovim prostorima, možda čak i sudjelovale izravno u njemu danas dobivaju jako niske mirovine naspram osobama koje su se, kako narod kaže, preko noći obogatili. Ne kažem da je sve u novcu, ali zar ne mislite da bi netko tko je radio cijeli svoj život trebao dobivati barem onoliko novca koliko je potrebno za život i potrebne lijekove?

Imamo mi još primjera tzv. društvene nepravde, i to vrlo čest primjer - pravo žena. Ne samo da je uvijek žena smatrana slabijim spolom i samo sposobnom za kuhanje i peglanje, danas se ta razlika spolova očituje opet u novcu koji dobivaju za svoj posao, i o njihovim radnim mjestima.

Koliko ste puta vidjeli mržnju na ulicama naših gradova? Vjerujem da je niste izbjegli. Uvijek ima ljudi koji govore kako su „zli oni tamo“, kako su nepošteni i odvratni.

Uvijek je „netko tamo“ kriv za ono što se događa, bilo to prije dvadeset godina ili danas, a nitko nikada nije pogledao malo svoje okruženje.

Toksične riječi truju mlade ove države, koji tu mržnju nastavljaju u svojem društvenom krugu. I tako smo zapeli u smjesi nepodnošljivosti i mržnje, što je potpuno suprotno deklaraciji za koju se tako grčevito držimo. Mladi ne samo da su okruženi raznim utjecajima vezanim o mržnji prema osobama druge nacionalnosti i vjere, već su okruženi i prijetnjama u vezi sebe samih. LGBT zajednica je uvijek bila pod golemim pritiskom, posebno u prostorima gdje još uvijek ima netrpeljivosti.

Samo treba šutjeti, izgleda, a ako kažete nešto vezano za sebe, nešto poput „Ja sam homoseksualac“ ili „Ja sam biseksualac“, onda se samo molite da oni koju su to čuli nisu pali pod teret društva.

Ako ipak jesu tu nastaje nasilje, najviše ono preko interneta koje završi nažalost skokom sa najbliže zgrade.

Gomilaju se problemi, pa na njih još problema, zatim onda još jedna hrpa. Zbog čega?

Zbog toga što ljudi nisu naučeni strpljivosti? Ni razumijevanju? Ni poštenju?

Ne možemo generalizirati, ali sve vidite u društvu oko nas. Sve je potpuno jasno, samo treba malo bolje pogledati.

Gledamo a ne vidimo svakodnevno kršenje prava vezanih za čovjekovo dostojanstvo.

Razmislite malo kako bi vama bilo da se to vama dogodi, ili možda nekom bližnjem? Nije lijep osjećaj znati kako ono za što se trudite i u što vjerujete, i ono što jeste, nije prihvaćeno.

Da bar samo nije prihvaćeno, nego je velika sreća ako uopće uspijete nastaviti normalno živjeti nakon toga.

Možemo li malo prestati gledati druge, i malo poraditi na sebi samima? Možemo li malo povisiti glas o nepravdi koja je surova i istinita?

Mogli bismo, samo kad bismo shvatili koliko su ta prava za nas ljude važna, i koliko ih uistinu prekrše mnogi, nekad čak i nesvjesno zbog općeg neznanja.

„Čovjek nije rođen da tegli lance nego da širi krila.“ - Victor Hugo

Kratko pojašnjenje rada: Dosta kritički esej uz svakodnevne primjere kršenja ljudskih prava i načini na koji se taj problem može riješiti ako bismo se potrudili.

Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

„Ovo nije dobro što vi radite. Ovo je put na koji vi želite izvesti Bosnu i Hercegovinu, ista ona autocesta pakla i stradanja kojom su krenule Slovenija i Hrvatska. Nemojte da mislite da nećete odvesti Bosnu i Hercegovinu u pakao, a muslimanski narod možda u nestanak, jer se muslimanski narod ne može odbraniti ako rat bude ovde". (Iz Karadžićevog govora pred bosanskim parlamentom 14. oktobra 1991. godine). Tako je krenula demokratija, krenulo je nešto što se do tada nije viđalo. Digla se prašina otrova, dima, počelo je... Sotona je pokazala svoje lice, lagala je o humanosti, pričala slatko, obećavala puno, imala je i ime: Politika. Ponovo zlo na Balkanu. Otvorena je Pandorina kutija. Imali smo problem, trebalo je iz te kutije izvaditi i osloboditi nadu. Bio je potreban pojedinac, najveći iluzionista, neko ko je mogao još ljepše progovoriti a nekako da mu se vjeruje. A šta reći o čovjeku čija ideja nije imala realne stavove. Kako to da opet dobijemo svoje ime „Bošnjak“, zar opet da imamo svoju želju? Ne ide to tako. Trebalo je istrijebiti sve ono što je dizalo glas, što je postojalo i što je živjelo.

Danas. Na šta se sveo život? Na broj u statistici. I to nazivaš životom. Bravo! Ja živim, kao što žive i oni koji se nisu znali vratiti iz rova, iz logora, isto kao oni što nisu znali kako sačuvati svoj život u podrumu, kao ni oni koji nisu prodali svoj glas, svoju vjeru i svoju naciju. A ja sad opet hoću da živim, da dižem glas! Neću da čekam bolje sutra, hoću da živim to sutra, danas. A život je kratak, nema cijenu. Ne dopuštam da generacije ne znaju šta je mir. Ako statističari ne znaju šta je život, tako ne znaju ni šta je mir. Ne dopuštam da sad dijete plače od straha, a da ja šutim, neću. Ja sam čovjek. Imam prava. Ne oduzimaj mi, kao što oduzimaš njima, misliš da imaš pravo, al sve do jednom. Velik si čovjek tek onda kad ne dopustiš hordi zla da te zaobiđe. Još si veći ako ne dopustiš da neko pored tebe kleči. Niko nije rođen kao rob, svaki čovjek ima pravo na život, na slobodu, i na vjeru. Ti si čovjek, a ne bog. Ne postavljaš sotonističke zakone, igrajući se velikog, jer nisi svjestan svoje manjine. Moj glas je moje pravo, a ja ga žrtvujem za ljude, za mir. Dosta mi je tih životinjskih nakana za dominacijom, budi čovjek! Moj glas ide za ljudska prava i mir. Možda baš ti promijeniš svijet. Razmisli!

Kratko pojašnjenje rada: Ovim radom se kroz sjećanje na prethodni rat, i početke demokratije na našim prostorima kritički osuđuje bilo kakav oblik pasivizma i neaktivne borbe za ljudska prava i mir.

IV AT, JU MS Građevinsko-geodetska škola Tuzla

Godina rođenja: 1997.

Mentor: **Emina Suljendić Mahmutović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Moj glas za ljudska prava i mir. O tome bih mogla pisati, veoma puno. Možda moj glas ne bih nikome pomogao, za ljudska prava i mir u ovome svijetu, ali bi možda nekoga podstakao i inspirisao za pričanje ili pisanje na ovu temu. O miru i pravima ljudi, veoma često treba da se govori, da se spominje, da se priča. U današnje vrijeme, mira nema. Možda se vodi, tamo negdje, da mira negdje ima, ali nema. Nema ga. A ljudskih prava, tek nema. Ovi 'na nivou' ljudi, ne znaju ni šta su ljudska prava. Možda i znaju, ali ih to i ne dotiče. I zašto bih? Oni imaju dovoljno. Njima je to sasvim dovoljno za život. A drugim ljudima kako bude. Da li neko ima krov nad glavom, ili danas jedan hljeb da pojede, njih to ne interesuje. Danas ljudskih prava nema. Ne važe u ovome svijetu. A trebali bi. A opet od mira kreće sve. Ali mi nemamo ni mir. Kad smo podijeljeni, na Srbe, Hrvate, Bošnjake. . . Kad se mrzimo međusobno, a zašto? Niko ne zna razlog zašto se mrzimo, ali znamo da se moramo mrziti. Jer je to tako neko rekao, tamo nekad davno, davno. . I niko to neće ni da pokuša da promjeni. Svi smo mi isti. Nego bogatiji, neko siromašniji. Nego ima ovo, neko ono. Ali svi smo mi isti. Svi smo od krvi i mesa. Svi se rađamo, svi živimo, i svi umiremo. Nema u tome razlike. Pa zašto bismo se razlikovali u životu ovome, koji kratko traje? Koji brzo prolazi? Zašto da ne iskoristimo, svaku sekundu našega života koja je dragocjena, koja je vrednija od svega, pa se ne poštujemo, pomažemo međusobno? Od mene dosta, mogla bih ja pisati još dosta, ali kome? Koga će interesovati, ovo što ja pišem? Da li će neko možda promijeniti nešto? Da li će biti bolje? Ja se iskreno nadam da hoće, ne samo na moju volju i želju, već i još mnogih drugih, mladih ljudi, kao što sam ja.

Godina rođenja: 1999.

Doboj

МОЈ ГЛАС ЗА ЉУДСКА ПРАВА И МИР

На свијету постоји на стотине хиљада разних болести и њихових изазивача вируса и бактерија, а свакодневно нови бивају откривени (или измишљени). Међутим, постоји један релативно нов вирус који је прије седамдесетак година изазвао пандемију дотад невиђених размјера, пријетећи да уништи се што му се нашло на путу и доводећи човјечанство до тога да се запита ко је, шта је и у ком правцу жели да иде. Пандемија је успјешно савладана и дуго времена се мислило да је и дотични вирус, попут великих богиња или дјечје парализе, заувјек искоријењен и затворен у мале стаклене епрувете као подсјетник наредним генерацијама на шта треба да пазе. Али, изгледа да је неко разбио епрувету или још горе, вирус никад и није био уништен и само је чекао прави тренутак за буђење и поновну доминацију, јер се све више његови симптоми испољавају. Име му је фашизам (лат. *Fascismus sator mortis*).

За разлику од других вируса, *Fascismus sator mortis* не напада друге ћелије осим оних срца и мозга. Период инкубације варира од особе до особе, а за то вријеме он се храни. Страх, мржња и неразумијевање представљају главни јеловник овог опаког вируса. Најчешћи симптоми су: слијепо вјеровање у исправност групе којој се припада и неприкосновену истину великог вође, жеља за уништењем свега друкчијег од сопствене групе и полагање права на доминацију над одређеним скупинама. Традиционално се вјерује да су Њемачка, Италија и Јапан земље у којима се вирус први пут појавио тридесетих година минулог вијека, али све земље су више-мање носиле у себи клице, само што су те три биле главна жаришта. Као главни разлози ширења вируса наводе се опште стање кризе у друштву, као нпр. висока незапосленост, рат и сл. , а нарочито „заражљиве“ земље јесу оне са веома хетерогеним друштвом. Једно такво друштво јесте и босанскохерцеговачко. Раличитост је нешто што је вијековима постојало у тој земљи, у којој се ислам, православље, католичанство и јудеизам преплићу и пишу историју. Вирус фашизма не подноси различитост и жели да све претвори у једну једноличну, изобличену меласу, те је зато у Босни и Херцеговини лако нашао домаћине у које ће се увући. Мислило се да је побијеђен давне 1945, али су онда дошле деведесете као један велики шамар и деманти разбивши опсјену. Примјера има свугдје, само се треба мало осврнути. Видјећемо родитеље, дјecu, пријатеље, познанике, пролазнике. . . Сви они пате од исте болести а да тога нису ни свјесни. Окривљују једни друге због онога што нико од њих сам није бирао и погибоше убјеђујући једни друге коме и како треба да се моле. Неслога и подијељеност су дословно ђубриво на коме вирус фашизма расте (од Римљана није само преузео име краљевског свежња пружа већ и ону њихову стару ‘завади, па владај’ паролу). Ратна прошлост јесте чињеница, али је прошлост. Наравно да не треба ствари гурати под тепих, али константно спомињање, коришћење у политичке сврхе и манипулације сигурно никоме неће донијети добро.

Fascismus sator mortis заиста јесте, како му име каже, сијач смрти. Гдје он крочи, ту живота нема. Званичног лијека против овог вируса нема, јер Свјетска здравствена организација не класификује фашизам као болест (толико о геј и јеврејском лобију), упркос томе што је опаснији од ХИВ-а, зике и птичјег вируса заједно. Међутим, постоји нешто што поново разликује фашизам од осталих вируса: њиме се може заразити само ако му се то допусти. Зато он и напада овчице којима треба велики вођа док паметни људи знају, као што је неко много паметан то давно знао, да није битно да ли смо из једног, другог, трећег тора, Сејдић или Финци, кад смо само прах под звијездама.

Мој рад представља фашизам као измишљени вирус (*Fascismus sator mortis*) који хара нашим друштвом. Иако је вирус фиктиван, у исто вријеме је и реалан, с обзиром на тренутно стање у држави и реторику каква се свакодневно може чути у вези са различитошћу било које врсте, као да смо и заражени њиме.

Датум рођења: 1998. годиште
Прњавор

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Čovjek sam sazdan od krvi i mesa,
bačen na zemlju da služim životu;
Ako sam dobar i poštujem tebe
očekujem zauzvrat tvoju dobrotu.

Ja sam vojnik koji se odrekao svega
i poštujem sve što mi se kaže.
Pa zašto onda mene, potčinjenog,
svaka gnjida smije da laže?

Ako sam vjeran i poslušan snob,
rođen bez mržnje i rasnih mrlja,
zašto nas njome truju i uče,
ko to čistoću našu želi da uprlja?

Dovoljno sam sâm da smijem da kažem,
da izustim poneku pravednu riječ.
Moj glas vam govori u ime svih nas
da na vašu stranu nećemo prijeć.

Mašina nas mijenja
i kandžama svojim mrcvari svijest!
Moja prava su vještačka,
mijenjaju ih i odbacuju
kao novinar zastarjelu vijest.

Podižem glas,
a malo ko da me čuje.
I onaj ko čuje neće da stane,
već pogledom siječe i životinjski pljuje.

Taj elektromagnetni talas
što mi izlazi is usta
samo je korijen u ovoj bašti,
al' će da nikne
i zanesene ptice sa visine da spušta!

Kratak opis rada: Bazirala sam se na stanje i položaj običnog čovjeka razapetog između ideologija, politike, vjere i uopšte načina životarenja u kom se nalazimo.

Godina rođenja: 1997.
Prijedor

OVO ŽELIM NEŠTO DA VAM KAŽEM

Ovo želim nešto da vam kažem,
sa svijetom u kom živimo ja se ne slažem.

Zbog nesrećnog rata
mnoga djeca nisu izgovorila "tata",
mnoga su izgubila seku il' brata.
Nedužan narod uvijek strada,
danas ne postoji pravda.

Dosta mi je idealista koji zbog ideje
grade grobne aleje.
Dosta mi je nasilne demokratije,
jer zbog nje uništavaju se čitave nacije.

Svi ljudi ista prava nemaju,
veliki moćnici samo nevolje spremaju.

Nasilje je svuda oko nas,
nekako moramo naći spas.
Sam moj glas
ne može se daleko čuti
Hajdemo se potruditi,
budimo djeca mira mi.

Nama ne treba krvavi pir,
trebaju nam ljubav i mir.
Trebamo nam bolje sutra,
da se srećni budimo svakog jutra.

Dječijim osmijehom ukrasimo epolette.
Vojnici, umjesto granata u naručje uzmite dijete.
Umjesto kasarni gradimo škole,
mostove ljubavi jer svi to vole.

Nemojmo mrziti jedni druge,
tako nigdje neće biti tuge.

Koje smo vjere bitno nije,
bitno je ono što nam se u duši krije.
Nebitno vjerujemo li u Boga ili Alaha,
trebamo svi živjeti bez straha.

Pružimo ruku komšiji Hrvat, u
k'o rođenom svome bratu.
Muslimanu Bajram čestitajmo,
tako i svoju djecu vaspitajmo.

Jedni drugima pomažimo,
jedni uz druge budimo,
za ravnopravnost se borimo.

Rat je krvav pir!
Zajedno čuvajmo mir,
jer mir je svetinja, a ne hir!
Nek' planeta Zemlja čista bude,
jer ona je jedina kolijevka za sve ljude.

Objašnjenje: U ovoj pjesmi sam pokušala na što bolji način iznijeti svoje mišljenje i stavove o današnjem svijetu (kako o svijetu tako i o Bosni i Hercegovini). Kao što kroz pjesmu govorim moramo zajedno nešto učiniti kako bismo svi živjeli u miru i svi imali ista prava.

I razred, **UTTŠ Banja Luka**

Uz podršku **Brankice Tatić**, profesorice srpskog jezika i književnosti

UGOSTITELJSKO-TRGOVINSKO-TURISTIČKA ŠKOLA

BANJA LUKA

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Planetom Zemljom vlada kobni virus i širi se brže i razornije nego bilo koja druga bolest. To je oboljenje koje djeluje na razum i tjera ljude da natežu puške i oblače maslinaste šinjele i vojničke čizme, da bježe od različitosti i plaše se nje.

Znate li koji je to virus? Virus mržnje, nesloge i nerazumijevanja. Virus koji nepovratno nagriza i uništava sve što je ljudsko.

Bakterije nazvane "zabluda" i "predrasuda" stvaraju halucinacije i navodno da mislimo da su ljudi mimo našeg životnog prostora nemani od kojih treba bježati ili koje trebaju da bježe od nas. Zar je teško shvatiti da je različitost ustvari uzbudljiva, motiviše na interakciju, čini našu misao dubljom, višeslojnijom, otvorenijom, a ja ne volim jednoznačnost, ni u odnosima sa ljudima, niti u razgovoru sa svojom savješću, ni u igri sa vlastitom maštom.

Priljubiti se samo uz jedan dovršeni identitet i smatrati ga najsavršenijim, nije li najočitiiji dokaz ljudske nesigurnosti i kukavičluka? Samo odvažni i jaki ljudi upuštaju se u svakodnevnu avanturu upoznavanja Drugog i Drugačijeg. Od te divne pustolovine bivaju bolji i bogatiji. Koriguju vlastiti život integrirajući u njega ono što su naučili u uvijek uzbudljivom otkrivanju Nepoznatog.

Samo otvoreni umovi ljube različitost.

Toliko je ponižavajuće gledati one koji pate od "rasnog daltonizma" i rangiraju ljudskost na osnovu svijetle ili tamne puti, boje kože. Ta njihova uljuljanost u vlastita uvjerenja onemogućava im da uoče sve čudesne i neistražene nijanse, koje se kriju u svakom od nas.

Pa, uostalom, simetriju spektru boja donose odnosi osnovnih i njima suprotnih boja, a one pomiješane vode do podudaranja i izjednačavanja. Crna je suprotna bijeloj. Ali, "bez crne bijela ne bi vrijedila", zar ne? Iako različite, one postoje da bi kao takve obogatile svijet i međusobno se nadopunjavale i prožimale.

Kakav divan princip po kojem bismo svi trebali živjeti!

Cilj razlikovanja je da ostvarujemo zdravije integracije i širimo vidike, a ne da jedni drugima okrećemo leđa. Kada bi cijeli svijet na trenutak zatvorio oči i pogledao ljude kroz njihove osobine, a ne kroz njihovu rasnu pripadnost ili kroz praznike koji slave, shvatio bi da dobrota nema boju i zastavu i da su pod njenim krilima svi dobrodošli.

Davno je otkriven lijek protiv halucinacija koje mržnja stvara, a to je vitamin "razum". Ovaj proizvod nije dostupan u prodaji, ali ga ljudski organizam luči ako dušu hranimo na pravi način.

Da li ste ikada drhtali hodajući kroz mračnu šumu u strahu da ste okruženi čudovištima, da biste na kraju, pod Sunčevom svjetlošću, shvatili da to nisu čudovišta nego samo drveće.

Ne dajte da vas vodi strah i sumnja, jer će onda mrak iz šume preći pred naše oči i zadržati se čak i na svjetlu dana.

Imajte svoj stav, nepotkupljiv. Jefferson je napisao da ništa ne može zaustaviti čovjeka sa stavom.

Zato, zbog prevencije, u lekcije o zdravoj ishrani koje smo bezbroj puta slušali, trebamo uvrstiti i plan ishrane duše, u kojoj bi se na vrhu piramide, kao namirnice neophodne za život, našlo razumijevanje, prihvatanje i suosjećanje.

Hranimo se razumom, poštujućmo različitost i učimo se da gledamo kroz iste velike oči i Marka i Marija i Majkla i Mahira i shvatimo da oni nisu isključivo i samo Srbi, Hrvati, Bošnjaci ili možda

Afroamerikanci, već da su svi po jedno veliko Čudo, jedinstveno i prepoznatljivo, da smo svi bogate krošnje drveća pod Sunčevom svjetlošću, a ne čudovišta od kojih noću bježimo kroz šumu.

Jer. . . kako napisao Abdulah Sidran:

"Stvorio je On

u Svemiru sedam milijardi

svjetova, u svakom svijetu mnoštvo naroda,

bezbroj jezika. . .

Narode stvorio različitim, na uho im šapnuo:

"Sada upoznajte jedni druge. "

Sijaset jezika dao, da ih uče, jedni od drugih,

kroz jezike da se upoznaju,

i svi, od toga, bivaju bogatiji, i bolji. . . "

I-1 razred, **JU Gimnazija Obala Sarajevo**

Uz podršku: mr. sc. **Fatima Pelesić**, voditeljica Literarne sekcije

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

„I have a dream!“
(Martin Luther King)

Sve male djevojčice bezuvjetno vjeruju u ono što kažu stariji. Vjeruju u bajke i čudesan svijet koji postoji.

Kao mala djevojčica vjerovala sam u moć čarobnog štapića. Mislila sam da je dovoljno izgovoriti dvije riječi koje će odagnati sve tuge svijeta, docrtati smajlije na tužne likove klovnova nad kojima sam vječito plakala i učiniti da svi ljudi svijeta budu jednaki.

Godine su prolazile, ja sam odrastala i sazrijevala, a moji snovi su se raspršili kao mjehurići od sapunice. Gledajući, slušajući i shvatajući postala sam bolno svjesna nejednakosti u svijetu, besmislenih i krvavih rovova, toliko bolno svjesna da su u mojim ušima počeli odjekivati zvuci talasa koji su malog Ayana izbacili na obalu. Zar da mi prva pomisao na talase bude mrtvo tijelo bespomoćnog djeteta koje je željelo samo da bude sretno umjesto školjke koja u sebi krije biser? ! Zar da mi prva pomisao na crvenu boju ljubavi bude krv koja je tekla ulicama moje zemlje umjesto ljubavi koju nosim u srcu za sve ljude svijeta? Zar umjesto Starog mosta da drugima prva pomisao na Mostar budu dvije obale Neretve? Oni Tamo i oni Ovamo?

Mi i oni tamo, odnosno ovamo, smo samo jedan nesretan narod bez slobode, bez prava glasa i bez prava izbora. Čuvaju nas od nas, a radi svog interesa. Kao da ne znamo istinu. Već godinama nemamo pravo reći šta mislimo, osjećamo i želimo. Zatočeni smo u geto iz kojeg nema izlaza. Omeđeni smo strahom jednih od drugih, a grije nas isto hercegovačko sunce i veže ista ljubav prema gradu u kojem smo rođeni.

U svom gradu preživljavamo *Odiseju*. Tražimo i ne možemo naći jer nam ne dozvoljavaju. Kriju nam sunce.

Znam da je mnogo Odiseja koji lutaju tražeći dom i koji su rodnu Itaku zamijenili drugom zemljom jer u svojoj nisu našli dugo traženi spokoj. Znam da mnogo klovnova čeka jednu Naidu da im docrta osmijeh, a bojim se da ona to više ne može. Ona je prebrzo odrasla i zna istinu. Ali. . .

Znam da sama ne mogu ništa uraditi, ali mogu šapnuti ili reći nekom sličnom sebi, a taj neko nekom drugom. . . i podići će se glas jak, najjači, stvoriti orkan koji će reći NE! NE kršenju ljudskih prava i sloboda. NE getu! NE zabludi, mržnji i laži! NE, NE i NE i čut će nas neko, mora nas čuti!

Martin Luther King je imao svoj san. Ja imam svoj. On je satkan od šuma moje Neretve koja priča priču o ljudima među kojima nema razlike, od gledanja u budućnost, od mladosti na kojoj leži sreća ove zemlje i od riječi: „Oprosti!“

Oprosti je ključ slobode, prava i ljubavi.

Vrijeme je da mislimo na bolje sutra.

Možda je moj glas još uvijek slabašan, preuranjen, mekan i nečujan, ali su ove riječi način da iskažem svoju želju i volju za jednakošću i mirom svih ljudi. Vjerujem kako nisam sama i da nas zapravo ima više nego što mislimo. Treba nas mnogo tamo i ovamo, gore i dolje.

Ja želim mir, ja želim da se pod ovim prelijepim nebeskim svodom budimo svi sretni i jednaki. Želim da kažem šta mislim i želim i da se to čuje. Želim da premostim obale i da napravim most od ruku koje će prigrliti drugu obalu rijeke. Neka i škrti zemlja i kamen sivi progovori o obespravljenim i o tužnim. Moj san je da na poljima crvenih makova sjedi i bogataš i siromah i da dijele ono što zemlja daje. Moj san je da moj grad i država postanu izvor pravde, ljubavi i slobode. Neka krene val riječi s

juga, neka plovi do istoka, do zapada, neka doplovi do Sirije i do Gaze, neka se pretvori u uragan pravde kojim će mladost mog Mostara i mladost sa svih strana svijeta nastaviti tamo gdje je stao Martin Luther King. On je imao san, ne baš isti kakav imam ja sada i ona djevojčica s početka priče i svi drugi. Mi imamo san i mi ćemo ga dosanjati!

Godina rođenja: 1999.
Mostar

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Tražeci nadu za opstanak u svijetu,
Sa željom da upoznam ovosvjetske draži,
Sagledah ovu čitavu planetu,
S pitanjem: "šta to ona od nas traži? "

U snovima sam strašnim vidjela jednom,
Da je život stajao na krajnjoj crti,
Liktore sa prućem i oštrom sjekirom,
Kako propovijedaju vlast nad životom i smrti.

Promatrala sam jedan dugotrajan hod,
I čovjeka što propagira nekoj široj masi,
Političko djelovanje kobno po ljudski rod,
Da niže rase trebaju služiti' višoj rasi.

Slušala sam ljude kako zборе zlobno,
I raspravljanje nacionalne mržnje sprovode,
Zagovaraju ono što je ljudskom rodu bolno,
Ne shvaćajući da dobre duše odvođe.

Vidjela sam kako se prave velike razlike,
Smanjuju i obespravljaju sva ljudska prava,
Da ljudima mijenjaju stečene navike,
Zbog rase, klase i imovinskog stanja.

Probudih se iz sna i otrgnuh se zlobi,
Poželih da to samo noćna mora ostane,
Zar ima neko takve stvari da voli?
Nek' zlobnim nikad jutro ne osvane.

Vidjeh gdje stoji odgovor, što me stalno vreba,
Shvatih šta planeta traži sve snažnije,
Nasilje nije ono sto nam treba,
Jer razumijevanje je od toga puno važnije.

Trebali bismo stanje uma da osvijestimo,
Da zaboravimo svaku zlobu i hir,
Da se za ljudska prava hrabro borimo,
I kada biramo, da biramo mir.

Srednja muzička škola Sarajevo

Godina rođenja: 1998.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Prolazim ulicom, koja svaki dan prima moje korake kao po kazni u isto vrijeme, istim tempom i istom istrajnošću. Škola mi je poprilično udaljena od zgrade, mnogo korisnije bi bilo koristiti trolejbus ili tramvaj, ali je još više sigurnije koristiti noge i otvoreni prostor koji mi pruža poznata dionica. Ranije sam koristila usluge ovih prevoznih sredstava, ali od kada se u njima odigravaju scene iz američkih filmova b-produkcije, radije ih kada je god to moguće izbjegavam. Šta znaš kad ću u tim jeftinim filmovima i sama dobiti neku od zapaženijih uloga. Hvala lijepo, radije bih ostala anonimna, neka slava pripadne nekome drugome. Doduše suosjećam se sa svakim akterom u tim scenama koji nije svojom voljom upao u tu mašineriju, ali sam nemoćna kao i svi ostali koji uvijek sve to nijemo posmatraju sa sigurne udaljenosti. Da li je to ljudski, da li kukavički? To u ovoj zemlji već odavno niko nikome ne prebacuje, važno je se izvući bez nekih osjetnih gubitaka. Pa uostalom postoje ljudi koji su zaduženi da te stvari dovedu u red, ostali su samo lojalni građani, obični smrtnici ili u najmanju ruku obični glasački listići. Neka svako uzme ono što mu odgovara od ponuđenog kako bi olakšao svoju savjest, ako ga slučajno muči.

Ja sam izabrala ovaj način da se izvučem iz svega toga, posmatram sa strane. Uostalom još uvijek nisam imala pravo glasa, još sam bila maloljetna, a time sam oslobođena te mogućnosti da zaokružim pogrešan broj ispred pogrešnog imena na nekim izborima. Što bi rekli, skoro bezopasna. Mnogi nisu i nakog tog nenasilnog ataka na našu bezbjednost, nakon tog kružića, povuku se u svoje čahure i nijemo posmatraju posljedice tog svog akta. Dokle će, ne znam. Sve se nadam nekome će pući, prelit će se čaša puna žuči, ali izgleda malo sam se prešla. Da je malo, bilo bi još i neke nade. Izgleda, dobro sam se prešla. Da li smo se navikli na zlo, da li je ono postalo naša svakodnevnica, da li je postalo dio nas? Hiljadu pitanja, jednačina sa više nepoznatih, a niko je ne rješava. Doduše, malo je poteška, ima previše nepoznatih. Ponekad čitam u novinama, da u toj jednačini ima i poznatih, posebno našim organima unutrašnjih poslova i to od ranije. Koliko sam ja naučila oko tih jednačina, doduše u matematici, ali jednačina je jednačina, sve kreće od tih poznatih, nepoznate kasnije same naiđu. Valjda u stvarnom životu nemamo jake matematičare. Možda im jednačine nisu jača strana, možda su dobri samo u sabiranju i oduzimanju, ko će ga znati. Možda ja to vidim nekim drugim očima, preuveličavam stvar. Kao da je bitno to što svako malo osvane po jedan mladi lik na naslovnici nekih novina, koji se tragičnim slučajem zaustavio već na početku svog životnog puta. Uostalom niko ga i nije poznao, nije on dijete od ovih bitnijih. Njihova se djeca ne voze gradskim prevozom, njih vozaju kao i njihove seniore, navikavaju se na vrijeme na povlastice koje sa sobom nose određeni krugovi u kojima su imali sreću da se rode. Valjda je dovoljno to što se zvanične strukture obrate naciji, obećaju da će se ispitati, istražiti. Ma i mi smo pomalo nazahvalni, pa imaju oni preča posla, evropske integracije, aplikacije, mape puta i slične stvari o kojima mi pojma nemamo. Ko će još uz sve to voditi računa o unutrašnjem stanju, o bezbjednosti onih koji su ih izabrali na te visoke pozicije. Ma, sve će to leći na svoje kada se jednog jutra probudimo u Evropi. Ako se uopšte probudimo. I za neke obične stvari, kao što je naprimjer navedeno buđenje, u ovoj zemlji treba imati sreće. Imam osjećaj da neki i budni spavaju, samo tumaraju životom kao u nekom polusnu, nesvjesni svega što se oko njih dešava ili jednostavno uporno ne žele da se probude bojeći se razočarenja koje će ih dočekati nakog tog upornog sna. Možda su u neku ruku i upravu, možda je najbolje isključiti se iz svega ovoga.

Samo pritisneš neko off/on dugme negdje tamo duboko u moždanim vijugama i onda si rahat, boli te uho za sve. Sve ti je ravno do mora, bez obzira na sva ova brda i planine sa kojima se ponosimo pred drugima.

Koliko je još potrebno Denisa i Dženana da postanu brojke u nekim policijskim rubrikama pa da se napokon upali crvena lampica, da se oglasi alarm, da nekome sine da živimo u okovima straha, da nismo bezbjedni. Pa nisam ni ja neki fanatik pješačenja, zdravog načina života, osjete i moje noge tu dionicu kuća-škola, dionicu izbjegavanja rizika i opasnosti. Voljela bih i ja kao sav civilizovan svijet sjesti u tramvaj, bez straha izvaditi mobilni u njemu i javiti se roditeljima koji zovu i brinu da li sam stigla u školu. Voljela bih živjeti u normalnom svijetu. To je sitnica koju ima svaki običan čovjek,

u svakoj normalnoj zemlji, pa zašto je i ja ne bih imala u svojoj. Ne tražim mnogo, običnu normalnu sitnicu, a sitnice čine život i ljepšim i boljim.

Pojašnjenje rada: Da li je ekonomski razvoj i prosperitet prioritetan u ovoj zemlji? Da li zarad evropskog puta, da sklanjamo pod tepih domaće probleme? Očigledna nesigurnost i život u okovima straha, skoro pa bez ikakve zaštite običnog građanina je vidljiva na svakom koraku. Osnovno ljudsko pravo je pravo na život, na siguran život. Koliko smo sigurni i koliko je život jeftin, pokazuju nam čitulje sa mladim likovima u njima. Mladi ljudi rijetko umiru prirodnom smrću, a mi smo se bojim se već navikli na to. Skoro pa da se sve svodi na to, samo da nije neko moj. Pomozimo sebi, dok nije došao na red i neko naš!?

Srednja zubotehnička škola Sarajevo

Godina rođenja: 1998.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Što za svijet znači glas još jedne nezrele šesnaestogodišnjakinje koja želi promjenu? Hoće li ga itko čuti ako zavapi s vrha najviše planine? Možda moj glas neće čuti cijeli svijet, ali znam da će ga čuti pojedinci koji žele čuti, koji žele promjene.

Kažu da postoje ljudska prava. Uredu, neka postoje, ali provode li se? Ne znam baš. Postavlja se pitanje: „Zašto žene, djeca i starci svakodnevno ginu na području Sirije ako već postoje ljudska prava? “ Oni ih nemaju ili se ta prava odnose samo na bogatije zemlje? Političari kažu da treba uspostaviti mir, pa idite i uspostavite ga. Ne pričajte i ne trošite jezik na raznim konferencijama, već radite nešto. Dižem glas za prava tih ljudi i njihov mir. Urlam zbog vriskova i plača nevine djece koja su okrutno ubijena zbog nečijeg uvrnutog stava i politike. Poduzmi, svijete, nešto i ja ću ti se pridružiti. Čuj moj glas, svijete, i zajedno ćemo pomoći. Izgladnjela djeca u Africi, žedna i ostavljena, su slika 21. stoljeća, zar ne? Trošimo vodu uludo i bez razmišljanja, bacamo hranu da bi trunula, a oni umiru na suncu s kožom pripijenom uz kosti. Puno njih je izrabljivano i još ih smatraju nižim rangom čovjeka. Po čemu im sude? I zato te molim ženo, preklinjem te, ne odgajaj dijete s pravom da udara i vrijeđa svog „čokoladnog“ prijatelja samo zato što je drukčiji. Svijete, podižem svoj glas koji je samo šum u bučnim zvukovima svijeta, pomози. Odvoji malo novca ili hrane svaki mjesec, ne troši toliko vode i pomози onima koji nemaju. Ja ću prva s tobom krenuti u pomoć, ali ne mogu sama ipak imam samo šesnaest godina. Moj glas se diže za sve siromašne ovoga svijeta, za sve potlačene i izrabljivane. Otvori svijete oči i pogledaj! Zar oni nisu ljudi? Njima treba kuća, hrana i obiteljska toplina. Skupimo se i otvorimo ruke ljubavi. Pomozimo! Podižem glas i ruke za mir u svijetu. Neka ne bude rata, neka ne bude stradanja, neka ne bude smrti. Neka bude mir u srcima onih koji ga žele. Neka ušute, neka se povuku u najmračniju šupljinu zemlje jer svijet ne želi rat, samo ga oni žele, a samo Bog zna zašto.

Svaki čovjek zaslužuje dostojan život, život koji neće biti ispunjen slikama stradanja i svakodnevnom borbom za opstanak i preživljavanje. Svijete, probudi se i protrljaj svoje snene oči za one koji ne spavaju, preklinjem te.

II. c razred, **Srednja strukovna škole “Silvije Strahimir Kranjčević” Livno**
Uz podršku: **Irena Gudelj**, prof.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Prolazim starom dugom ulicom. Zastadoh na pola puta i sve mi se učini tako neznanim i stranim. Zar ova inače krcata ulica može da bude ovako pusta i zar može da stvori ovoliku tjeskobu ako je već nekada izazivala toliku sreću? Možda bi nekima bilo smješno kada bi vidjeli ovaj prizor jer ljudi prolaze kao i svaki dan, sudaraju se, žure, trče kao da će svaki čas zakasnuti negdje, a zapravo ni sami ne znaju kojim putem idu. Pusta je, itekako je pusta ova ulica, izgledom gotovo ista kao prije, ali ljudi. . ljudi koji hode po njoj, oni je čine takvom stranom. Pregršt ljudi na jednom mjestu.

Ugledah bogataša, sav uglađen, dotjeran, odjeven u najskuplje odijelo i namirisano najljepšim mirisima, koji ni sam ne zna odakle mu sve to, ali isto tako ugledah i siromaha, sav oronuo i izgledno, koji traži milost drugih. Samo par ljudi zastadoše i smilovaše se dok ovi koji bi trebali prvi da mu pomognu, postadoše slijepi i ne vidješe njegove muke. Ugledah ljude na čijim licima je samo briga, koji ne nose sa sobom ni trunku sreće niti vedrine. Ugledah ljude među kojima je mržnja koja se i dalje sija, zavist i ljubomora, među kojima vlada samo svađa i netrepeljivost. Ugledah ljude koji su izvrgnuti podsmijehu, stalnom ogovaranju, kako bi pojedinci zadovoljili svoje svakodnevne potrebe i učinili sebe sretnijima ukoliko ovom prvom učine zlo, a ovi jadni ne smiju da progovore, niti da se odbrane jer su oni dakako niži sloj, bez podloge nekog jačeg, koji bi mogao stati u njihovu odbranu. Ugledah ljude, koji su bili drugačiji od nas, imali su drugi pozdrav i vjeru, i dakako gledani su sa velikom dozom mržnje i prijekora jer nisu eto kao mi. Ali oni još uvijek samo šute i nemaju pravo glasa niti da uopšte pričaju o tome i iznesu problem javno. Nakuplja se sve to, kao što se nakupljalo i prije mnogo godina otkako je sva ta priča počela, jedino što je tužno i što ljudi ne shvataju je da će se ponavljati sve iznova i da nikada neće stati. Tužno je što niko od njih ne pokušava ukloniti te granice, ljudi kao ljudi tjeraju inat i natječu se ko će ih više učvrstiti. Izgubio se smisao pravog života, pravog ljudstva i prijateljstva. Gotovo da i ne postoji kompromis, i naravno niko ne priznaje mišljenje drugih i drugačijih, a jedino što je bitno je da čovjek dođe do spoznaje da ukoliko mijenja sebe i svoje misli, mijenja cijeli svijet, samo treba da dovoljno želimo i prihvatimo razlike. Isto tako, ne želimo da shvatimo da imamo samo dva izbora, živjeti u užasu i ne činiti ništa ili živjeti, voljeti i zajedno pobjeđivati. Graditi srcem i željom, savladati predrasude i pobijediti sebe. Budimo promjena koju želimo da vidimo u svijetu.

Kratko pojašnjenje rada: Ovim radom, željela sam da probudim svijest onih koju budu čitali ovaj rad jer živim u gradu, u kojem je ova situacija itekako vidljiva. U kojem su prisutne granice, gdje vlada podjela i mržnja, nacionalizam, rasizam. Potrebno je da se ljudi osvijeste i da pokušamo nešto skupa učiniti kako bismo stvorili bolje uslove za život, sebi i svim drugim ljudima.

II razred gimnazije, **MSŠ "Gornji Vakuf"**
Gornji Vakuf-Uskoplje

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Svi smo mi umjetnici i svi smo umjetnosti. Svako je drugačiji i posebno je djelo nekog nepresušnog izvora inspiracije. Tako različiti bojimo svijet nijansama naše kože i zvukovima glasa. I mnogo nas je, pa se ne slažu uvijek sve nijanse, ne razumijemo se, jer smo apstraktni, a apstraktnu umjetnost je, ponekad, teško razumjeti.

Ali svi tako šareni, mali ili veliki, čutljivi i pričljivi, portret smo jednog čovjeka od krvi i mesa: „Sa dvanaest pari rebara, od kojih su tri para poznata kao lažna rebra. . .“, ponovo postajem svjestan profesorovog glasa i činjenice da sam na času anatomije. Registrovah još nekoliko rečenica profesora i Damirovo razočarano: „Još petnaest minuta“, pa opet odlutah. Danas smo imali i istoriju. Tamo smo spomenuli nekim velikim brojem žrtve Prvog svjetskog rata i to me dovede do razmišljanja o kontradiktornosti ljudskog mozga. Dok se beskrajno mnogo vremena provodi u pronalaženju novih načina liječenja organizma, za krajnje malo, usmrtni se ogroman broj istih u ratovima za zemlju koja ionako nije ničija! Glasan zvuk školskog zvona prekinu mi misli. Često, dok se vraćam iz škole, svratim na jedno mjesto pokraj rijeke i sam zaneseno gledam vodu koja neprekidno otiče, dok se sunce nijemo guši za brdima, gaseći dan.

Najsrećniji i najnesrećniji glas za učenika je zvono. Počinje još jedan školski dan. Uz škripu vrata, sa razrednikom, ulazi neka djevojka vitka stasa, srnećih, uplašeni očiju i tena tamnija od Acine šljive na vratu. Stidljiv osmijeh se posebno isticao uz čokoladne usne. Ona jedna, nas tridesetoro. „Upoznajte novu koleginicu. Ona je učenica na razmjeni i biće s vama u razredu do kraja ovog polugodišta“, počelo je predstavljanje, a u meni se probudi radost što je Milica otišla za Damira i ne gleda me više, pa je jedino kraj mene prazna stolica. „Isplatilo se gledanje silnih američkih komedija“, pomislih naglas, dok se djevojka približavala klupi. Razmjenismo nekoliko nespretnih riječi na engleskom jeziku i tako ponovo čuh njeno ime - Kantara. Šezdeset očiju i trideset pogleda, svi upereni u nju. Gledamo da razumijemo. Usta je stidljivo iskrivila u osmijeh dok je kosu zabacivala za uho. I razumjeli smo. Nije bila bitna boja njene kože, niti čudan akcenat njena imena. Svi smo razumjeli smijeh i zajedno smo gledali pravo. Ponovo isti zvuk donese sreću. Ovoga puta ne vraćam se sam iz škole. Imam osjećaj da više nikada neću. Sunce se utapa u daljini, bacajući posljednje rumene zrake i žareći nam obraze. Zagasitocrvena boja neba nesvjesno postaje tamnija kako zvijezde počinju da kite nebo. Pluća se pune lipno mirisnim vazduhom. Ovo je jedna od noći koje traju vječno. U njenoj tami svi smo isto obojeni.

Smijemo se, sa zvijezdama u očima, gledajući rijeku. U srcima se rađa nova nada. Voda se sastoji od bezbroj kapi, a ponovo čini jednu cjelinu. Možda će se i svi ljudi, kao što je i moj razred ove večeri, ujediniti u jednu rijeku koja će teći ka zajedničkom cilju. Ka ušću u kome glas za zajednička ljudska prava i mir ima jeka!

Kratko pojašnjenje rada: U radu sam pokušao da prenesem dio svojih misli i vjerovanja o ljudskoj jednakosti, jer postoji mnogo nacija, a ipak smo svi ljudi. Evidentno je da naša država ima turbulentnu prošlost, ali, isto tako teži ka novoj budućnosti i, korak po korak, napreduje. Dostojevski je rekao: „Niko se nije vratio da živi u prošlosti. Zato ne misli na prošlost, gledaj samo u budućnost.“ Mislim da je omladina ta koja gleda pravo i koja će biti pogon za dostizanje boljeg i mirnog sutra, kao i pokazivanje svijetlog obraza Evropi i svijetu. U tekstu sam pisao o djevojci na razmjeni učenika koja u naš razred ulazi uplašeno, jer u svijetu kruže razna mišljenja o nama, ne govori naš jezik, i ima drugačiju boju kože. Ali smijeh je taj koji nas spaja i čini ostale razlike primitivnim. U mraku se čak i ne primjećuju. Stapamo se, kao i voda koja, ne osvrćući se, ide ka svom cilju i vjerujemo da ćemo ga i mi dosegnuti.

Medicinska škola Banja Luka

Godina rođenja: 1998.

MOJ DOPRINOS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Kroz našu malu domovinu, velika ruka vremena, prenijela je mnoge dane, mjesece i godine. Tako nam se prikrao i taj novi, savremeni, kako ga nazvaše 21. vijek. Nazivaju ga mnogim imenima i krasi ga biranim epitetima: doba napretka i prosperiteta, moderno doba, doba demokratije. . .

Međutim, on je našoj domovini donio mnoge probleme. Ekonomska kriza, velik broj nezaposlenih, politička prepucavanja, smanjenje broja stanovnika, raseljavanje. . . samo su neki od njih, ali tu su i još mnogo veći, teži i opasniji problemi od navedenih. Svjedoci smo kršenja ljudskih prava, vlada diskriminacija i korupcija, još živi stari otac svih zala - fašizam, a i njegovi bliski rođaci: ekstremizam, rasizam, šovinizam. . .

Nažalost, ove probleme srećemo svakodnevno na svakom mjestu. Često se zapitam odakle potiču sve ove negativnosti? Sa kojeg to tamnog izvora ljudskog uma se one napajaju? Mnogi će krivca pronaći u gramzivoj vlasti, zloj politici ili pak nečem drugom, ali ako se bolje razmisli krivica se nalazi u pojedincu. U svakom od nas. Da, u nama, čije slabašno „ja“ šuti jer ga nije briga za drugog i koje samo u drugima vidi pogrešku. . . Nije krivac samo onaj koji je pokrenuo lavinu nacionalizma u našoj domovini i koji na svojoj savjesti nosi krvavi rat i stradanje hiljada nedužnih Bosanaca i Hercegovaca. Nije krivac samo onaj koji je mnogu djecu učinio siročadima i oduzeo im pravo na sreću, na djetinjstvo, školovanje i normalan život. Niti je krivac samo onaj koji je svjesno stvorio nepravedne zakone koji nisu jednaki za sve ljude. Krivac je i svaki od nas koji je šutio kada je vidio svoga školskog drugara kako je diskriminiran samo zato što je pripadnik druge vjere ili nacije. Krivac je i svaki od nas jer je glavu okrenuo kada je vidio da se krše prava manjina. Krivi smo svi mi pasivni promatrači nepravedne naše stvarnosti. Ja vas sada pitam, gdje smo? Zašto šutimo i do kad? Gdje je nestao naš glas, glas zaštite i podrške, glas za jednaka prava svakog pojedinca? Zar smo izgubili ideale? Zar smo pali na testu ljudskosti? Zar smo se umorili od toga da budemo ljudi? Ta šutnja je naše prokletstvo i ona zalijeva korov nepovjerenja i straha koji nam polahko okupira našu domovinu i uništava nam cvijet optimizma i suživota koji je rastao vijekovima. Zašto to sebi dopustiti? Vjerujem da svako od nas želi mir u domovini, ali da li je to moguće ukoliko djela ne prate riječi? Mnogi će reći kako je situacija teška, nepopravljiva, međutim gdje je taj naš pokušaj i doprinos da se ona popravi. I pored mnogih problema koje susrećemo, ona se može popraviti i izmjeniti na bolje. Mi smo sitni i na izgled nebitni, ali svaki korak ka napretku je od izuzetne važnosti.

Jedna mala iskra, popraćena voljom i strašću za uspjehom, dakako da će napraviti veliki plamen. Zato bi svako od nas trebao da zapali tu svoju iskru u svome srcu, koja će nas pokrenuti da damo svoj glas za mir i ljudska prava kakva dolikuju svakom čovjeku bez obzira na razlike. Zbog toga vas molim, pokrenite unutrašnje snage dobra koje svaki čovjek nosi u sebi. Zajedno ćemo biti jači. . . Zajedno će naše iskre postati plamen koji će svojom toplinom otopiti ledene sante ravnodušnosti, letargije i nemoći. Molim vas da razmislite o tome.

Kratko pojašnjenje rada: Želim da skrenem pažnju na stanje ljudskih prava u BiH i dam svoj doprinos kroz literarni rad. Važno je aktivirati mlade na rješavanju bitnih pitanja jer su oni budućnost i snaga društva.

Godina rođenja: 1999.
Sanski Most

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Sestrinstvo je neraskidiva veza. Veza poput tanke, sasvim neprimjetne niti koja prožima u sebi doline, mora, obale, gore i planinske vijence. Veza koja istom, nejenjavajućom jačinom bliži, a i udaljava.

Sa jedne strane nalazi se Mir, koja je u krilu dječije blagostanje ljuljala, poput povjetarca koji slabašni list na vrhu krošnje dodiruje, ali od majčinog zagrljaja ne otkida. Milinom pogleda omotavala je svakog čovjeka ponaosob, a mehkoćom glasa pružala im je zveket spokojstva u duše. Njen svijet je bio uramljeni mozaik gdje su ljubav i poštovanje najljepšim bojama išarale međusobno pomaganje, jednakosti i različitosti, razumijevanja, sposobnosti i znanja, boje i vanzemaljske težnje. Svašta je ona trpala u taj ram, ali harmoniji nije dala sa prijestolja da makne. U kose je sebi uplela oprez, ali uprkos svemu, tanka je bila nit koja je dijelila od njene sestre Rat.

Rat je bila sušta suprotnost od svoje sestre bliznakinje. Od svog naručja bi napravila leglo onih kojima je bilo isuviše malo ono što je Mir pružala. Pohlepa im je carovala srcima. Do kosti je sezala glad za moći i želja za vlašću. U malom prstu su držali oholost i spremnost na boj. Rat bi uživala u crnini njihovih duša. Zadovoljna bi se protezala što je staratelj takvoj sorti. Ali se nije mogla suzdržati od pogleda ka njenoj sestri, od tog prizora istinske ljepote. Strašan bijes bi je uhvatio u tom trenutku, a zavist bi naprosto počela kolati njenim venama. Rađala bi ta zavist strašne ideje, krvoločne i nemilosrdne, rađala bi grozote koje jedan zdrav um ne može pojmiti. Rat široko nozdrvama udahne zrak, onako superiorno, nadmoćno i sigurno, i istim valom zavisti zapljusne svoje potlačene. Oni kao psi koji ni sami sebi nisu vjerni, jedva dočekaše da im sitne umove preplave monstrozni prizori razaranja okrilja sestre blizanke, Mir, i baciše se na ostvarenje Ratovih misli. Odlučiše se prvo na sijanje sumnje. Pa šta bi dušu više onespokojilo nego sumnja? Zatim bez zrna grižnje savjesti, bez truni samilosti, odlučiše nevinom djetetu ukrasti osmijehe, ukrasti dašak života iz tek rođenog bića. Ako bi i koje uspjelo uteći od tog plana, zasigurno bi im roditelje sustigla njegova kazna, a šta je dječije odrastanje bez ljubavi i budnog oka roditelja? Sjetiše se da im otrgnu koru hljeba iz dlana, da surovost ne bi slučajno manja bila. Odluka je bila gurnuti harmoniju sa prijestolja mozaika, i time učiniti različitosti razlogom mržnje. Zašto da budu jednako vrijedni oni koji nemaju istu boju kože, oni koji ne veličaju isto božanstvo, oni koji nisu na istoj grudi zemlje rođeni? Planovi su bili jasni, precizno isplanirani sa još preciznijim koordinatama. Samo je bilo potrebno sprovesti barbarske činove iz riječi u djela. Rat se bahato smiješila, opipavajući trijumf svoje monstroznosti u zraku. U očima joj je blistao sjaj i već unaprijed je u glavi pregledavala film potonuća svoje sestre. Nebrojene žrtve koje je očekivala kao rezultat svoje želje bile su joj dugo sanjani trofej.

Mogla se ona smatrati pametnom, pa čak i mudrom. Ali koliko to važi kada joj je potcjenjivanje sestre bilo prioritet? Nije bila svjesna koliko je moć njena Mir posjedovala, da je još vijekovima unazad ljudima u duše utkala sposobnost da razumom zaustave pokušaje onakvih kakvi su se nalazili u okrilju zlokobne sestre. Zaista Rat nije bila svjesna da je njena sestra kao kap vode na dlanu čuvala čovjeka i njegovu dobrobit. Ona nije dopuštala da bilo šta ili bilo ko naruši štit čovjekov koji mu je omogućavao spokojan život, ali i suživot. Različitosti nije pravila razlogom mržnje, već bogatstvom. Da, različitosti jesu velika bogatstva i da, jesu isto vrijedni oni koji imaju različitu boju kože, drugo božanstvo i različitu rodnu grudu jer svi pružaju jedni drugima poštovanje i mogućnosti da nešto iz njihovog svijeta nauče. Mir je naučila čovjeka kojeg ljulja u svom naručju, od trenutka kada prvi put svijet ugleda i zrak udahne, da ustane i da se za sebe, ali i za druge, bori. Naučila ga je da ne da štitu da posustane jer je on najprije sam za sebe odgovoran i niko drugi do on sam. Jer, sutra će znati kroz šta je prošao, i kada začuje plač svog djeteta, moći će ga pripremiti za istu borbu.

Za vječni zadatak, Mir je čovjeku odredila da ne posustane od istine, od svog dostojanstva i da se nikada ne preda u ruke ogavne sestre Rat i da isto tako čuva braću svoju od takve tragične sudbine. Zar je potrebno krvoproliće za ostvarenje životnih ciljeva? Nije nikada bilo, niti će ikada biti. Neka ljudska snaga i razum budu usmjereni na tu borbu, odsada pa zavijeka.

Kratko pojašnjenje rada: Kroz svoj literarni rad sam kroz metafore izrazila svoj glas za ljudska prava i mir. Željela sam na drugačiji način predstaviti svoje viđenje čovjekove obaveze da vrši svoju ulogu u izgradnji i održanju mira i međuljudskih odnosa. Postoje prava koje stičemo rođenjem, ali i ona koja stičemo tokom života, te ta prava za sobom povlače jednak broj obaveza i upravo to predstavlja metaforu čovjekove borbe. Štit čovjekov je rezultat te njegove borbe, tj. njegovo spokojstvo, njegov >>mir<<. Trebamo svi postati svjesni toga, da smo mi ti koji su odgovorni za naša prava i za naš mir, mir svih nas

Gimnazija; MSŠ „Musa Ćazim Ćatić“ Olovo
Godina rođenja: 1997.

JEDAN DAN U SARAJEVU

Davno su zaspali svi naši junaci.

Cvrkut ptica i glasno tandrkanje prvog tramvaja me podsjeti da je grad još uvijek živ i da je sinoćnja avetinjska tišina zapravo uobičajena za ovaj grad. Sve se opet budi i sve ponovo liči na još jedan dan u Sarajevu. Pekari griju svoje peći i spremaju nove oblutke od tijesta, šireći tako ugodan miris po obližnjim mahalama. Pospani čovjek raznosi novine i puni trafike sivim stranicama identičnog sadržaja, nimalo drugačijeg od onog prethodnog dana. Sa druge strane ulice, još oblačeći mantil, čovjek ljubi svoju ženu i odlazi u još jedan neizvjesni radni dan, razmišljajući o tome šta ga čeka iza ugla. Načičkani ispred kafane kao one mušice što se lijepe po lampicama, stoje dežurne ispijače sa svojom svitom od 5-6 jarana, svi zajedno neumorni i nikad siti novih informacija o mještanima grada.

Jutro je već u poodmakloj fazi. Miris vodom okupanih ulica, pomiješan sa ustajalim zrakom, lebdi oko krovova i minareta i ulazi u svaku poru, svaki zakutak i prosto je nemoguće ne osjetiti ga na vlastitoj odjeći. Razgovor prekida ugodni glas mujezina koji poziva vjernike na obavljanje dnevne molitve, a nedugo zatim odjeknu i zvono crkve, stopivši se tako sa zvukom ezana i tvoreći neobičnu sintezu dva, naizgled nespojiva elementa. No, to čaršilijama nije neobično i oni u miru nastavljaju raditi svoje svakodnevne poslove.

Ptice u letu po vedrom plavom nebu.

Hiljade duša na svim ulicama grada.

Veliki i mali, ugledni i prosječni, omladina i stari, ovakvi i onakvi. Stranac bi pomislio da bi se u ovom gradu svakodnevno trebali dešavati sukobi zbog tolike različitosti na ovako malom prostoru. U svakom slučaju, ovo je mjesto u kojem možete očekivati poneki verbalni konflikt pa čak i napad na vašu vanjštinu, u svako doba dana i noći, ali samo ako pređete prag tolerancije prosječnog Sarajlije. Ta fina linija koja čini granicu između onoga što se ovdje naziva „raja“ i „papak“ lako je prepoznatljivo obilježje svakome ko je iole upućen u ritam ovog grada. Može se ovdje biti i najveća zvijezda, biti poznat svim redakcijama i novinarima ali ako se samo jednom osjeti da se dotična osoba bar mrvicu izdigla iznad dozvoljene granice šepurenja, odmah slijedi odbacivanje od društva, što često predstavlja najveću kaznu i lični poraz za svakog pojedinca. Inače, ma kakve boje kože da ste, odakle god dolazili i kako god se zvali, sve dok se ponašate u skladu sa nepisanim pravilnikom ovog grada i poštujuete duh „obične“ sarajevske raje, bit ćete dobro prihvaćeni i osjetićete svu ljubav i toplinu koju vam pruža ova sredina. Kad bi se bar svi ovako ponašali, život u našoj zemlji bi bio mnogo bolji. Vjerovatno će proći još dosta vremena dok se magija ovog grada ne probije do svakog mjesta naše male Bosne.

Sumrak je i dan je polako na izmaku. Trgovci sklanjaju svoju robu, zatvaraju se dućani, a kolone umornih i iscrpljenih ljudi odlaze svojim kućama. Grad ulazi u svoju tihu i sumornu fazu. Škrto ulično svjetlo. Posljednji lepet krila pred počinak. Svjetleća brda oko Sarajeva. Dah noći. I nada. Za ljepši dan. Za bolje sutra.

Kratko objašnjenje rada: Ovaj rad je priča o jednom sasvim običnom danu u gradu Sarajevu. Gradu koji vijekovima baštini tradiciju suživota različitih nacija i religija, grad koji nije bez razloga prozvan „Jeruzalemom Evrope“. Sarajevo je grad koji može poslužiti kao primjer mnogim gradovima u Bosni i Hercegovini, sa istinskom različitosti i specifičnim duhom, on je svijetli primjer za bolju i ljepšu budućnost naše domovine. Naravno, i ovdje postoje problemi ali koji se mogu prevazići jedino uz zajedničku akciju svih njegovih stanovnika, koji ga mogu učiniti još boljim i još ljepšim. Za sve Sarajlije, za sve one koji se tako osjećaju ili koji bi to željeli da budu, evo jedne priče o svakodnevici grada Sarajeva.

Godina rođenja: 1998., Sarajevo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

- To je ta mala zemlja sa velikom historijom iza sebe koja je mnogima u raznim situacijama uskratila osnovna ljudska prava, uskratila mir, ali vrijeme se promijenilo i ponovo je ta lijepa zemlja počela da cvijeta, koliko-toliko svako ima svoja osnovna prava, vrijeme je demokracije pa svak iznosi svoje mišljenje s kojim se neko složi ali neko i ne, teško je naći neku zlatnu sredinu u ovoj našoj izmiješanoj zemlji, imamo želje koje bismo htjeli ostvariti, ali ne uspijemo doći do izražaja.

- Kada bih mogao i imao moć, zabranio bi ratove, jer u njima se najviše uskraćuju ljudska prava, ugrožava mir i sigurnost ali najviše nastradaju civili.

- To je najveća rana Bosne i Hercegovine, mnoge duše su otišle u nebo boreći se za ljudska prava, boreći se za naša prava, da bi nama bila svjetlija budućnost.

- Nikom od nas nije dozvoljeno da nekom uskraćujemo njegova osnovna ljudska prava i da mu kvarimo mir, pomogao bih svakom, pomažem koliko sam u mogućnosti jer dobro se dobrim vraća zar ne?

Kratko pojašnjenje rada: Moj rad je baziran najviše na sadašnjim dešavanjima, svako se vraća u prošlost koja je najveća rana Bosne i Hercegovine, svako od nas bi htio da sudi po "svom sudu" ali nismo mi ti koji nekom smijemo uskraćivati njegova prava i ugrožavati nečiji mir, međusobno se trebamo pomagati bez obzira na vjeru i naciju jer svi su ljudi od krvi u mesa i svi smo isti.

Godina rođenja: 1997.
Busovača

МОЈ ГЛАС ЗА ЉУДСКА ПРАВА И МИР

Знам, имам право, јер сам ту, постојим и живим. Имам право, јер ћу ту и остати, јер нисам та једина карика у бесконачном ланцу нечије моћи. Нисам, нити ћу бити, нити ико од вас то треба постати! Јер, ми имамо право. Размишљам и истовремено склапам мозаик, али ми увијек недостаје она једна мала слика саткана од смијеха и среће све оне дјеце која немају право, које имам ја. Ја, дијете у мени које безбрижно трчи пространим ливадама својих чежњи и надања, човјек који ће вољети, ширити своје видике и уживати у ономе што је створио, имам право да кажем и да ме сви чују! Имам право и да живим, волим, плешем, сањам, пјевам, да осмијехом поздравим сунце, умијем се планинском росом, удахнем пространства хладног сјеверца, да пише, својим мислима освојим неосвојиво, својим рукама докучим недокучиво, својим жељама обојим необојиво, имам право!

Имам право бити вољен, да припадам некоме, да не заборавим ко сам! Има ли веће радости од мајчине ријечи проткане утјехом и надом за неким бољим сутра? Има ли веће сигурности од чврсте, топле очеве руке на покислом рамену и промрзлој кожи меког дјечијег образа? Има ли већег богатства од сестрине љупке доброте или братовог осмијеха, који је не раскидива спона веселог дјечачког сна и храброг, одважног корака зрелог човјека на прагу стварности? Има ли већег пространства од породице? Уздигнуте главе, бистрог погледа, одважног гласа и непоколебљивог става, могу рећи, али и доказати да нема, да не постоји, нити ће бити веће радости, сигурности, нити већег богатства од постојања оних који те воле сваком честицом своје снаге, сваким дијелом свог бића, сваким својим осмијехом или покретом, сваком својом ријечју, која гура и избацује Земљу из њене орбите и која се равна са овом нашом васељеном! Нема веће среће од слике, коју је створио највећи виртуоз, највећи умјетник, најбољи сликар. Слика која је обојена акварелом, из којег снагом вјечног сунца, просијава лик срећног дјетета и стубова његовог бића, његове породице! **Имам право, али га имају и они, морају га имати!**

Несхватљиво ми је да не гледамо сви сунце и звијезде истим очима. За мене су сунце и звијезде срећа, слобода; обасјавају моје снове, жеље, путеве, који понекад воде кроз тамне и олујне ноћи, али и кроз прољећне чаробне дане.

Питам се, зашто сваки дан морам чути да је још неколико стотина невиних дјеце у Сирији или било којој другој земљи, ратом опустошеној изгубило свој драгоцен живот! Управо због тога сам бескрајно захвалан свим онима који су мојим пријатељима и мени омогућили да растемо у слободи, да се школујемо, да искажемо своје мишљење и да се на то нико не оглуши, да желимо, волимо и будемо вољени. Захвалан сам, јер ми нису са шест година дали пушку у руке, јер ми нису одузели перо којим могу да осликавам своје успомене, срећу, знање, своје жеље и снове, јер могу дотакнути лице свога оца, а не гледати га само на изблиједјелој фотографији! Погињем главу пред достигнућима и одајем почаст, мастилом и пером својим, циљевима узвишеним, оних који снагом мисли, ријечима слобода бескраја, витешким ставовима величају разумијевање, толеранцију, солидарност, једнакост, који дјелима својим јуначким бришу суморне дане, обојене мржњом и понорима јецаја, сликајући небесима Сунце, једнако за све. И поред све моје среће, не могу да се не осврнем на дјецу којима је сваки сунчев зрак страх од новог дана, којима је небо само тамна мрља у њиховим животима, којима је њихова земља тамница, а пријатељи страх и бол. Говорићу и нећу престати, све док и она најмања мисао о њима буде живјела и расла у мени.

Загледан у љепши, безбрижнији свијет, обавијен велом спокоја и благостања, на стазама мојих хтјења и надања, предајем громко, глас свој, крик и данас, сутра, увијек и свуда вихорима подвижничтва да снагом сложености, одјекује и тамо и овдје, да би заћутала тиранија, патња и несрећа, да фашистичка чизма не руши расцвјетале трешње људских снова и не згази траптај плавог неба откинут од јаве оних који нису криви, никада више! Нека се снагом безграничних пространстава чује глас, овај, разума, нека сине у сунчевом рађању и не утихне у безизлазу, нити када заћуте олује свјетске!

Зато, удружимо се и погледајмо „горе“ чистог образа, достојанствено корачајмо кроз врлети животне и оштрином подвига нашег побиједимо сваку недаћу и прекоримо свако зло, не ћутимо о томе и будимо људи, поштујмо **Конвенцију УН-а о људским правима и правима дјетета**, данас и увијек када сањамо, призивамо и желимо исто, када славимо мир и на пиједестал правде остављамо сигурност и борбу за једнака права и спокојство бића људског.

Јер право свих нас смо ми, срећни, слободни и равноправни!

Образложење: *Иако сам на прагу да закорачим у свијет одраслих, ово дијете у мени, испушта крик и позива све, кроз перо своје, у борбу за љепши и безбрижнији свијет, свијет без мржње, патње, несреће, тираније. . . Велику пажњу сам, кроз овај рад, посветио дјеци и њиховим правима, јер бити дијете, то је нешто најљепше! Желим искористити сваки тренутак свог дјечачког живота и говорити о томе, јер се плашим како ћу се снаћи у свијету одраслих, тамо гдје се ратује, мрзи, одузима и живи по правилима туђе нарави, прохтјевима туђих намјера, вољи угњетника слобода бескраја. Бити ослонац дјеци у борби за безбрижан живот, школовање, радост, мисија је моја, јер само таква дјеца ће сутра, када постану одрасли, бити спремна да савладају сваку недаћу и прекоре свако зло, да величају и славе мир, благостање и слободу, знаће бити захвална свима онима који су им обезбиједили сигурно и срећно дјетињство, јер ће имати добре узоре и за идеал правду, разумијевање, толеранцију, солидарност, једнакост. . . Искрену захвалност дугујем онима који су мени подарили радосно дјетињство! Ово је начин да им у срца улијем безграничну захвалу. Нека се глас мој, утиснут на хартију ову, чује далеко, даље, најдаље, за љепши и безбрижнији свијет!*

Датум рођења: 1998. године
Лакташи

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

JA GLASAM ZA MIR! Mir je jedini pravi put ka istinskim i pravim vrijednostima ka boljoj i svjetlijoj budućnosti, iz ovog ugla to mogu sa sigurnošću da tvrdim. , jer to je jedino što sam naslijedio od mog djeda, to i jedna mala kolibica na selu koja je u ruševnom stanju iz zadnjeg rata. Ali od toga mi je mnogo bitnije ovo što ću u nastavku napisati. Jednom prilikom moj djed mi reče, „Ja sam sine proživio tri velika rata, velika sukoba na ovim prostorima, MALO LI JE?!“

Gradio sam porodicu, bio sam u logoru, pravio kuću i na kraju RAT, sve bi sa sobom odnosio i kuću i zemlju i bliske članove porodice. Ja sam preživio sa mnogo gorčine i suza. ali nastavljaoh bih sve ponovo i iz početka i onda opet tako RAT. ZAR JE VRIJEDILO, PITAM SE SAD?

Tebe molim da voliš i poštuješ druge to je ono najbitnije, jedino što ti niko i nikada neće srušiti i uzeti to je jedino što će ti pomoći kroz život da budeš srećan bez obzira na okolnosti. Njega sada više nema ali evo neka ovo bude jedan mali trag za nauk svima nama kao što je meni bio. Završiću kao što sam i počeo, JA GLASAM ZA MIR!!!

JUSŠ „Nikola Tesla“Teslić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ja sam Sunčica. Ja sam čovjek.

Jednom jedan petogodišnji dječak u naletu igre zatraži moj odgovor na postavljeno pitanje: "Sunčice, šta je to ubistvo?" Minuta šutnje. Ljudi kažu da je šutnja znak odobravanja, međutim biva li uvijek tako? Postoji li uvijek odgovor? Biva li uvijek neodgovoreno pitanje, potvrđeno pitanje? Biva li uvijek neosuđeni zločin, zaboravljeni zločin? Biva li uvijek šutnja o problemu, nepostojeći problem? Gdje počinje problem i šta je to uopće? Je li to davno zaboravljena stvar koja nam odjednom pokuca na vrata poput nepoželjnog gosta i ne želi nikada otići? Nikada, ili se nama tako čini?

Tražeci odgovor za petogodišnjeg dječaka plavih očiju i prozirnog tena, moje misli odlutaše daleko.

Današnji svijet, prepun nasilja i sukoba, često nam na velikom, debelom pladnju služi riječ ubistvo. Bilo to za doručak, ručak ili večeru, ubistvo je trenutno vrlo atraktivna pojava, nazovimo je tako. Slušamo, gledamo i nesvjesni svjedočimo ubistvima kojih ima toliko da će nam se, uskoro, služiti kao nešto bez čega jedna paradokсна pojava zvana život, ne ide dalje. Naravno, u životinjskom svijetu ne ide, ali uz ljudski razum. . . ? Hmm, pokušajmo se opet opravdati kao sveta, uzdignuta bića kao i do sada, jer mi ne griješimo, zar ne? Prije "argumentovane" borbe za našu čistoću, rezimirajmo prvo sve vrste ubistava koje imamo.

Ubistvo nije samo potezanje okidača i sebično oduzimanje nečijeg toplog pulsa. Ubistvo je mnogo toga. Ubiti nekoga, ne znači samo usmrтити nekoga. Ubiti nekoga znači nanijeti oštar bol koji usporava njegov puls, bilo to trajno ili ne.

Oduzeti slobodu, misao, jezik i domovinu znači ubiti nekoga. Oduzeti nešto na krvnički i sebičan način, trgnuti iz ruku i natjerati osobu da zauvijek zaboravi.

Neslobodan čovjek je ubijen čovjek, šta god za njega ta sloboda predstavljala ili kako god je on ispoljavao. Neslobodan čovjek je sužanj, rob nametnutih misli, neočekivanih pojava, vođen mišlju da treba pratiti masu ne osvrnuvši se na svoj stav, slijepo slijedeći svoj sizeren. Ubijen čovjek je lišen prava misli i djelovanja, prava na dubok, spokojan san i čiste, bijele ruke. Mnogi bi me ispravili zbog ovog stava, jer bijela nije boja, to je svjetlost, da, ali ne bi li bilo pošteno kada bismo i bijeloj boji dali mogućnost da se izbori za svoj konstitutivni položaj? Oh, da, pa tu je i crna boja koja se smatra tamom, uvijek osuđena i odbačena zbog konstante i skoro pa ovisne čovječe potrebe za etiketiranjem.

Kako bi bilo kada bismo tim bojama dali privilegiju i uvrstili ih u osnovne boje zajedno sa crvenom, žutom i plavom? Bijela i crna su suprotne boje, svjetlost i tama. Bijela boja, sinonim za život, crna boja, sinom za smrt. To su dvije stvari koje niko od nas nikada neće izbjeći. Svi smo rođeni bez naše dozvole, svi umiremo bez naše dozvole. Kakvi god mi bili, zadesit će nas ista sudbina. Nije važno jesmo li predsjednici države ili običan narod, ubice ili ubijani. Jedino što se razlikuje je život poslije smrti gdje ćemo biti osuđivani i kažnjavani za ovozemaljska djela. Zašto onda osuđivati i razlikovati? Zašto onda odvajati te dvije boje, diskriminirati, smišljati i provoditi svoja pravila kada možemo pomiješati te dvije boje sa drugim i živjeti u harmoničnom suživotu različitih nijansi? Svi smo mi jedna nijansa, važna za čitavu sliku, nevažna za djelić nje. Sagledajmo čitavu sliku, a ne samo dio jer i boje nekada zamijene svoje uloge.

Zovem se Sunčica. Ja sam aktivista, ne anarhista i mislim da je krajnje vrijeme da shvatimo da te dvije riječi nisu sinonimi, nego antonimi. Zovem se Sunčica i ne odvajam boje. Zovem se Sunčica, ne ubijam, ali sam ubijana. Ja sam šesnaestogodišnja djevojčica i odbijam

živjeti u okrutnom svijetu, odbijam ovu okrutnu igru i nečija surova pravila. Odbijam, jer znam i mogu bolje.

Ja sam Sunčica, ja sam čovjek.

Pojašnjenje rada:

Svijet u kojem živimo predstavlja Sizifovu borbu između dobra i zla. Na jednu dobru vijest možemo čuti pet loših i to nas više i ne brine. Naviknuti smo na to i čini nam se kako ne možemo učiti ništa kako bismo to promijenili. Svakodnevno slušamo o ubistvima nevine djece i nevinih ljudi, mediji nam serviraju rijeke krvi i plač majki, a mi, poput nijemih svjedoka, šutimo na sve to čekajući da prođe, ne zabadajući nos tamo gdje nas se ne tiče. Od malena nas uče da poštujemo drugo i drugačije, a ipak, svjedoci smo kako to drugo i drugačije biva odbačeno jer ne radi stvari „onako kako treba“ i jer „nije onako kako bi trebalo biti“. I tu ponovo nailazimo na ljudski cinizam te potrebu da stvari radi po dobro uigranom šablonu. Pitam se kada će ljudi napokon shvatiti da ih se tiče ovo što se dešava, kada će shvatiti da su i oni krivi za ovo što se dešava te kada će se napokon pokrenuti i početi rješavati ukorijenjene probleme.

Svojim radom želim da pokažem koliko je paradoksalan svijet u kojem živimo i koliko je to ironično s obzirom na 21. vijek. Zanimljivo je što 21. vijek uvijek ističemo kada želimo da opravdamo neka nedjela, ali nije li i nedjelo situacija u kojoj se nalazimo? Ljudi su pasivni i masama vlada apatija. Ljudi nisu svjesni svojih potencijala niti svojih mogućnosti. Ne znaju koliko mogu doprinijeti svijetu i donijeti pozitivne promjene ako se samo malo pokrenu i počnu razmišljati van kutije.

Ovim radom želim da pokažem koliko je diskriminacija nepotrebna u ovom našem svijetu. Šta je to što nekoga čini gorim od mene? To nisu ni odjeća koju nosi ni hrana koju jede. Nisu to ni boja njegove kože, jezik kojim govori, vjera i nacionalnost kojoj pripada. Pa zašto onda osuđivati i zašto odbacivati? Ono što ga može činiti gorim jesu njegov način razmišljanja i ponašanja ukoliko su usmjereni ka mržnji, podjelama i diskriminaciji.

Ovaj rad i moja priča o bojama pokazuju koliko se istinski zalažem za mir i jednakost, a to je upravo i ono što me ponukalo na pisanje ovog rada i dizanje glasa za prava svih ljudi. Crna i bijela možda nekom nisu omiljene boje, ali ipak, treba shvatiti da i one boje nečije živote pa zašto ih ne prihvatiti? Trebamo odlučno ustati, zaboraviti na pravila koja su nam nametnuta i glasno reći ne diskriminaciji. Trebamo prigrliti različitosti i shvatiti da su oni naša privilegija i bogatstvo. Složit ćemo se da je šarenilo ljepše od monotonije. Šarenilo je ono što svijet čini ljepšim, a život zanimljivijim.

Mnogi ljudi misle da njihov glas ne vrijedi, ali je istina da jedan pojedinac sa jasnim idealima i sa jakom voljom može mijenjati svijet.

Već u osnovnoj školi započela sam svoj angažman u nevladinom sektoru i sa sigurnošću mogu reći da nevladine organizacije mnogo toga rade kako bi promovisale ljudska prava i kako bi zagovarale mir, ali im je potrebna veća podrška građanstva tako da ovaj rad predstavlja i svojevrsni poziv na uključenje u nevladin sektor. Moj poziv je prije svega namijenjen mojim vršnjacima jer je nama da dokažemo da ono „na mlađima svijet ostaje“ nije obična floskula te da će svijet ostati u dobrim rukama. Na nama je da budemo promotori i zagovarači mira, jednakosti, nediskriminacije te da počnemo raditi na stvaranju zdravije i sretnije sredine za sve nas.

Gimnazija Mostar

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Kao stanovnik ovoga grada lutao sam svakom ulicom i prošao preko svakog mosta koji spaja dvije obale prelijepe Neretve. Skoro niko pa i ne obraća pažnju na mene, jedino djeca i ponekad stariji ljudi.

Vidio sam mnogo toga svojim očima, iz prljavih i mokrih ulica. Oca kako otvoreno govori djetetu o mržnji prema drugome, dok to dijete bez daha sluša junačke priče od prije dvadeset godina. Velike su šanse da će to dijete te junačke priče demonstrirati danas ili sutra. Nastavljam dalje, hodajući preko Titovog mosta i odjednom zastanem.

Sjedi pod nadstrešicom čovjek, jako star i jako odrpan. Na hladnome i mokrom betonu samo sjedi, držeći čašicu prema ljudima koji prolaze.

Niko ne skrenu ni pogleda.

Pomislio sam da bi mu mogao pomoći, no znao sam da neko poput mene ipak neće biti dobrodošao.

Nastavio sam koračati, znajući dobro zašto mu ne pomažu. Previše ljudi u ovome gradu je gladno, i previše ljudi također glumi nestašicu.

Tuga iza svakoga ugla.

Skrenuo sam iznenada prema Cernici. Želio sam malo svratiti do jedne starije gospođe koja mi uvijek ostavi malo hrane pred ulazom u zgradu.

Nastojao sam izbjegavati lokve i vodu, no automobili očito vole punom brzinom ići uskom ulicom, zatim vam vozač voli opsovati sve po redu ako se ne pomaknete.

Da se barem imamo gdje pomaknuti.

Prošao sam napokon kroz tu uličicu, očekujući da napokon odahnem od svih ovih prizora.

No i prije nego li sam došao sebi ugledao sam čovjeka kako trči s torbom u ruci i dva policajca kako idu za njim.

Uhvatili su ga prije nego li je prešao preko ceste, a mlada djevojka je odahnula, dok je mene odjednom podigla dječija ruka, malena i nježna.

Pogledao sam prema djevojčici dok me mazila. Uživao sam u ovoj pažnji, no onda me neko lupio novinama.

Odskočio sam odmah samo kako bih ugledao majku kako se dere na djevojčicu jer me mazila.

Ljutita je nastavila svojim putem.

Ne shvaćam ljude, i ne vjerujem da ću ih ikada shvatiti. Razmišljao sam često o ovim čudnim stvorenjima.

Zašto su tako opsjednuti onim zelenim papirima?

Zašto vole mržnju?

Zar je kod njih u mislima uvijek činjenica da je dobrota ili ljubaznost nešto pogrešno?

Pogledao sam u svoj odraz u prozoru.

Možda je ipak to do činjenice da sam ja crna mačka, oni ionako vjeruju u te gluposti.

Pojašnjenje rada: U našem svakodnevnom društvu se događa jako puno stvari koje krše prava čovjeka, od govora mržnje pa do krivičnih postupaka.

Ali ipak svi smo mi ljudi, zalučeni prečesto idejom da se loše stvari događaju zbog sudbine a ne nas samih.

Godina rođenja: 1999., Mostar

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

"Suviše je ovaj narod patio od nereda, nasilja i nepravde, i suviše navikao da ih podnosi sa podmuklim roptanjem ili da se buni protiv njih, već prema vremenima i okolnostima. Između zlokovarnih osvetničkih misli i povremenih pobuna prolazi im gorak i pust vek. Za sve drugo oni su neosetljivi i nepristupačni. Ponekad se čovek pita da nije duh većine balkanskih naroda zauvek otrovan i da, možda, nikad više neće ni moći ništa drugo do jedno: Da trpi nasilje ili da ga čini. "

Ivo Andrić

Ovdje sve počinje.

U ozloglašenoj, isprozivanoj i zaboravljenoj državi, slijepih joj naroda. Ovdje, na okračalom putu, koji se gubi u maglama surovosti. . .

Sa zastavama na pola koplja. Čekamo nemir. Ne nazire se izlaz. Nemamo kud!

Ja, sitna, neprimjetna, nepoželjna i bezvrijedna. Obavijena velom tišine i nesigurnosti, na dlanu ovozemaljskih moćnika, dižem svoj glas, mada drhteći, u nadi da će neko čuti. Sa svojih šesnaest godina. Koračam ničijom stazom. Sapliću se godine, pred mojim stopama.

Ovo je vrijeme u kom drugi vladaju.

Nemilosrdno. Slijepo. Oholo. Bez cilja.

Drska sam, jer govorim. Uobražena, što vidim i čujem. Neposlušna, što se ne pokoravam. Kriva sam, dakle, ŠTO NE MRZIM!

Nemam moć da vratim okupirane teritorije. I nemam dozvolu, zar ne?

Ali, mogu da budem ono što smo sada. Da se vratim u prošlost. . .

I budem uplakana lica, skamenjena pogleda. Probuđena iz sna. Pištanjem granata. Jaucima koji lome tišinu besanih noći. Krvlju, suzama, i vatrom. Da mi otmu djetinjstvo. Da mi uzmu majku, da mi uzmu oca. Spale kuću. Slome igračku. Da odem daleko, ko zna s kim, ko zna gdje. . . A zašto? Zato što imam nekog drugog Boga, i zato što je moja molitva drugačija od tvoje?

Da se vratim u sadašnjost. . .

I budem izbezumljeni dječak. Sjedim u đaćkoj klupi. Čekam da me pronađu. Da strepim, i podrhtavam pred sjenkom moćnijeg? Da se povučem, pobjegnem, nestanem? A zašto?

Zato što nemam ono što imaju druga djeca, i zato što moji roditelji nisu bogati?

Da zavirim u budućnost. . . .

I ukočim se od straha. Nemoćna da podignem ovaj glas. Jer, ne vidim ništa sem mraka.

I razred
Gradiška

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Koliko se samo godinama provlače riječi fašizam, rasizam, šovinizam i diskriminacija. Zar nije bilo dosta toga? Ne rušimo više mostove, već gradimo ljubav, prijateljstva, za vašu i budućnost naše djece. Ne dozvolimo da rijekama poteče, ponovo, crvena voda. Dosta je bilo laganja, zamazivanja očiju. Vidimo, a hodamo kao da smo slijepi. Vrijeme ispred nas izmiče brzinom tornada. Prestanimo kriviti jedni druge. Gradimo ljubav, mir, a ne mržnju jednih prema drugima. Račistimo jedanput sami sa sobom, a ne sa drugima. To je naše pravo. Isto tako, ne dozvolimo onima „gore“ što sjede u foteljama, da nam pune glave praznim pričama, pričama za malu djecu. Izgradimo mir. Nećemo im dozvoliti da nas zavade pa da oni vladaju, e neće moći!

To je jače od svega, pustimo, ne slušajmo šta su radili fašisti jer isto to nećemo im ponovo dozvoliti. Tako ni šovinstima i rasistima. Mi smo svi jedno. Zato budimo jedno. Pa zar nismo svi od krvi i mesa. Ako se posiječem JA, teći će krv - kakva? CRVENA! Ako se posiječe moj drug iz razreda Adi, poteći će krv - kakva? Pa crvena, dragi moji, kao i moja. Kao i moje drugarice Marije iz Federacije. Dajte našim očevima pošteno zarađene plate. Ne zatvarajte tvornice, već ih otvarajte. Tvrdim da nema vrjednijih ljudi u cijelom svijetu, kao što su ljudi Bosne i Hercegovine. Dajte im da žive dostojno, to je njihovo pravo. Hoćemo pravo na sve što su stvarali naši očevi, braća, ujaci i drugi. Ne tražimo puno niti previše. Samo svoje, koricu hljeba da preživimo ovo surovo vrijeme. Ne, ne koricu hljeba, mi želimo čitav hljeb! To je naše pravo da ono što imamo podijelimo sa onima koji nemaju ništa, a imaju ista prava kao i svi ostali. Ne štrajkuju ljudi glađu da bi ostvarili svoja prava, ti ljudi su zaista gladni! Halo!

Da li je ovo dvadeset prvi vijek ili smo u kamenom dobu? Zato siromahe obucimo, nahranimo i napojimo. Do kada ćemo buljiti u svjetlo na kraju tunela? Šta ako se ono ugasi? Gladne ćemo moći nahraniti, ali malo sutra, jer su nam silni pojeli i našu zagorjelu koricu hljeba.

Ne glumimo ono što nismo, budimo ono što jesmo. Budimo ljudi. Ja glasam za svoja prava i MIR. U to ime dižem ruku ZA! A vi?! Za šta ste vi?

Pojašnjenje uz učenički rad: U ovoj eri globalizacije glavni preduslov opstanka ljudskog društva je buđenje onog najvrjednijeg, humanog u ljudima. Solidarnosti.

I-3 razred, **JU Tehnička škola Doboj**

Godina rođenja: 2000.

Uz podršku: prof. **Mladen Vidović**

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Buđenje prirode, cvjetanje behara i zujanje pčela me uvijek podsjeti na svu ljepotu prirode koja nas okružuje. Let pčela na putu od cvijeta prema košnici budi asocijacije na savršeno uređenu zajednicu, u kojoj svaka jedinka vrijedno radi svoj posao, u miroljubivoj koegzistenciji sa drugim pripadnicima svoje vrste, a za dobrobit cjelokupnog društva čiji je simbol slatki i plodonosni med. Pčele žive i umiru sretno.

Onda pogled skrenem na dnevne novine, zaprepaštena činjenicom koliko je ljudsko društvo, čiji su članovi obdareni razumom zapravo daleko od jedne tako skladne cjeline. Da li je naš dominantno razvijeni intelekt zapravo naše prokletstvo koje nas onemogućava da se uklopimo u prirodni sklad ili su naši pojedinačni interesi toliko suprotstavljeni da onemogućuju ideju društvene tolerancije, često se upitam čitajući vijesti o kršenju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini.

S kršenjem ljudskih prava se rađa, odrasta i umire u našoj zemlji, pa ona postaju naša tužna svakodnevnica u proklamovanoj potrazi za ličnom srećom. Neotuđiva prava koja posjedujemo činom rođenja bivaju otuđena još u porodilištu. Najbolji primjer za to je neusvajanje zakona o jedinstvenom matičnom broju, zbog čega su novorođene bebe diskriminirane u ostvarivanju prava na putnu ispravu. Tako bebe i prije nego progovore nauče šta znači uskraćivanje temeljnih prava i sloboda.

Polovina bosanskohercegovačkog društva živi na rubu siromaštva, dok je petina stanovnika ove zemlje ispod kritične granice siromaštva. Odrastanje u bijedi stvara brojne frustracije kod BiH građana, a socijalne razlike postaju tek smiješni paradoks tvrdnji kako se svi rađamo jednaki. Roditeljima je uskraćeno pravo na rad, a djeci pravo na kvalitetno školovanje. Nepotizam i negativna selekcija pri zapošljavanju mlade ljude stavljaju na društvenu marginu i oni se polako utapaju u sivoj kolotečini sveopšte besperspektivnosti.

Paradoksalno zvuči da je siromaštvo jedina socijalna kategorija u BiH kod koje je izostavljena diskriminacija na etničkom principu. U redovima za besplatan obrok, ispred javnih kuhinja, jednako se guraju obespravljani Bošnjaci, Srbi, Hrvati i ostali. Bijeda je izgleda jedni zajednički imenitelj svih građana ove zemlje.

S druge strane, društvene elite ratom osvojeni teritorij žele pretvoriti u svoj etnički dominion, tako da se pripadnici manjinskog naroda na svakom koraku osjećaju kao građani nižeg reda. Učenicima nije omogućeno obrazovanje po nacionalnoj grupi predmeta, nego se kroz razne isprike pokušava izvršiti nasilna asimilacija u većinsku grupu na tom području. Odbijanje učenika da slušaju nastavu po za njih neprikladnim nastavnim programima se od strane ministarstava doživljava kao krivično djelo i oni bez imalo sluha za elementarna prava roditeljima te djece šalju krivične prijave zbog kršenja zakona o obaveznom školovanju. Tako se čitav problem pretvara u začarani krug bez pravog izlaza jer akteri ne pokazuju socijalno osjetljivost za osnovna ljudska prava.

Svako društvo svoju demokratsku zrelost potvrđuje na zaštiti prava manjinskih zajednica i socijalnih grupa. U Bosni i Hercegovini se većinski kolektivitet krajnje agresivno odnosi prema pripadnicima ovih grupa, pa je često ugroženo i njihovo pravo na život. Pripadnicima manjinskog naroda onemogućuje se zaposlenje u državnim organima iako za to posjeduju potrebnu profesionalnu osposobljenost. Homoseksualci i transrodne osobe svakodnevno su izložene verbalnom i fizičkom maltretiranju od strane agresivnih pripadnika većinskog naroda uz prećutnu saglasnost religijskih vođa i organa reda. Pripadnici policije krajnje nezainteresovano i nijemo posmatraju izljeve mržnje i napade kojima su izloženi pripadnici LGBT populacije tokom njihovih okupljanja, ne želeći se miješati u svoj posao i time šalju jasan signal o homofobnom društvu kome pripadamo.

Svakodnevno saznajemo nove potresne informacije o kršenju ljudskih prava, nacionalizmi i šovinizmu sa stranica dnevnih novina i internetskih portala. Od centralnog dnevnika hvata nas jeza, jer on od prve do posljednje minute zapravo daje vizuelni pregled naše surove realnosti. Običan dan u BiH je zapravo detaljan pregled crne hronike, bez trunke optimizma koji bi mladima dao nadu za bolje sutra.

Ljepota naše individualnosti, sklopljena u nacionalistički kolektivitet, gubi svoju posebnost i pretvara se u rogozatnu cjelinu sposobnu samo da replicira kršenja ljudskih prava i sloboda drugih i slabijih. Koliko smo jaki da se odupremo valu nacionalizma i šovinizma koje proizvodi svako siromašno društvo, znaćemo tek ako prestanemo citirati, a počnemo živjeti Deklaraciju o pravima čovjeka. Tek kada prihvatimo da su sva bića jednaka možemo tražiti smisao vlastite slobode. Sve granice su u nama, trebamo rušiti mentalne barijere koje spretno grade političke elite da bi obezbijedili imperativ opstanka na vlasti. Trebamo pružiti ruke bojažljivima, dati glas nejakima, obezbijediti podršku nemoćnima. Tek tada će BiH društvo početi ličiti na skladno uređenu košnicu, a naš let postati visok i plodonosan na dobrobit cijele zajednice.

Sanjam od društvu u koje svojim građanima nije ukralo osmijeh s lica i s čijeg teritorija sreća nije grubo prognana riječ. Sanjam kako gradimo mostove razumijevanja između udaljenih obala naše stvarnosti. Sanjam uzajamno poštovanje i jednakost među ljudima. Sanjam bolje sutra. I da sam vrijedna pčela u košnici ljudskih prava s početka moje priče.

Gimnazija „Meša Selimović“ Tuzla

Godina rođenja: 1999.

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Mir nije odsustvo rata. Mir je vrlina, stanje uma, okretanje dobročinstvu, povjerenju i pravdi.

Baruh Spinoza

Još u davno doba Srednjeg vijeka podiže se granica između Istoka i Zapada, između ljudi, religija i kultura. Svi mi koji smo rođeni, koji dišemo i živimo na "brdovitom Balkanu" duboko i bolno smo svjesni činjenice da živimo na zamišljenoj liniji razgraničenja dviju najvećih svjetskih religija, toliko različitih, a toliko sličnih.

Mnogi od naših građana su još uvijek opčinjeni idealima koji potiču iz pogubnog građanskog rata koji je našu zemlju teško ranio prije više od dvadeset godina. Isti ti građani bi se zasigurno složili sa poznatom parolom koja govori o tome da na mladima svijet ostaje. Ko su ti mladi? Kakvi oni, mi, treba da budu? Upravo bi na te mlade društvo trebalo da usmjeri pažnju, da ne dozvoli da nas bilo ko, bilo kakva vlast, sistem, politika i pogrešni ideali zatruju! Naši umovi su još neiskvareni, nesluđeni, opiru se. Naša leđa su dovoljno očvrsla da bismo na njima nosili breme mira i sigurnosti našeg društva.

Treba učiti na svijetlim primjerima i stvarati iste. To smo učinili i mi. Slučajno ili ne, odabirom srednje škole naše odjeljenje je postalo mozaik različitosti našeg društva. Skupismo se sa triju "različitih" strana i postadosmo oličenje jedinstva i sloge. Ako je u početku i postojala bilo kakva podjela, vremenom je izbljedjela. Mnogi postadoše najbolji drugovi, kumovi, braća, a neki su se i silno zavoljeli. . . Neko za koga nikada ranije ne bismo rekli da ćemo mu ispričati svoje najveće tajne i svoje najdublje strahove je postao najbolji savjetnik i sagovornik, iako taj neko drugim imenom oslovljava Boga, različito se zove, drugačije običaje upražnjava kod kuće. Tabu teme kod nas ne postoje, međusobne šale prolaze bez uvreda, uz smijeh i radost. Zaključili smo da svi mi citiramo iste pisce, da se isto zaljubljujemo, imamo iste probleme, gledamo iste filmove, pjevamo iste pjesme i, ono najvažnije, da živimo jedan životu u kojem nema mjesta za mržnju i netoleranciju.

Neko kuje velike planove, postavlja visoke ciljeve, bori se za uspjeh koji pod ruku ide sa slavom. A mi, mi smo ostvarili nenadmašan cilj i postigli ogroman uspjeh, postali smo jedno biće, jedinstvena nacija. Moj glas za ljudska prava i mir postao je **naš**. Taj glas ima puno ljepši zvuk i jače se čuje. Ujedinimo se i neka cijeli svijet čuje taj zvuk.

Godina rođenja: 1997.

Teslić

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Ljudska prava? Šta je to? Da li to zaista u većini zemalja uopće postoji? Svakodnevno se postavljaju pitanja, ali nažalost nemamo tako jasne odgovore. Neka prava počinju od prvobitnih životnih zajednica u kojima su ljudi živjeli. Pravo, kako mi znamo je nešto što se veže za sud, gdje ljudi odgovaraju za svoje postupke ili potvrđuju svoju nevinost. U kamenom dobu to nije bilo primjetno, jer su ljudi bili još uvijek neobrazovani i nisu mogli tako sigurno odlučivati o nečijoj sudbini, ali su se na neki način kažnjavali one koji su uradili nešto protiv volje onih koji su bili tu kao znak moralnog i donekle pravednog suda.

Razvojem čovječanstva i obrazovanja formiraju se neki sudovi koji su bili uređeni da rade po nekom zakonu. Iz povijesti su nam poznati stari sudovi- poznajemo rimski sud kao jedan od najstarijih, rimsko pravo koje je bilo i ostalo najpravičnije napisano pravno pismo po kojem se ravnaju svi sudovi i danas u svijetu. Ali ima i jedna značajka koja nam „bode“ oči, to su smrtne kazne koje su prisutne u pravosuđu i danas u nekim anarhijama. Kroz povijest smo učili kako su se vršila suđenja i presude i kakve su one bile. Svi znamo one legendarne lomače koje su bile neizostavni dio svake države ili vladavine. Mnogi su bili pogubljeni na lomačama; svi oni koji su u nekom dijelu nametnute pravde i prava zgriješili.

Zašto se ljudska prava sve više gube, nestaju? Da li su ikada postojala u formi u kojoj želimo da postoje, mi, borci za ljudska prava?

Svi su pod stresom, žive užurbano, bez potrebe i veoma lahko postanu kao tempirana bomba koja bi mogla svakog časa eksplodirati. Mi, kao pojedinci u savremenom svijetu možemo se suprostaviti takvom načinu života i postaviti svoje kriterije koji će biti prihvatljivi, barem da promijenimo svoj način života kojim živimo i da pokušamo mlade usmjeriti na „pravi“ put, pokazati im šta je prava vrijednost ovoga doba. Ljubav među ljudima se ne pokazuje nasiljem nego baš suprotno -nježnošću i pažnjom. Potrebno je pokazati mladima šta to znači mladost i pokazati im kako se u mladosti živi i prave vrijednosti iskazuju na prave načine. Sanjam o vremenu i periodu i državi gdje su svi ravnopravni i gdje je ljudsko pravo zaista vrijednije od zlata, ali nažalost sada u ovom dobu u kojem živimo postavlja se pitanje: „Da li ljudsko pravo na mir izumire poput neke rijetke životinje, hoće li imati iko snage da ga oživi i vrati na onaj nivo na kojem je bilo ranije? “

Vjerujem da svijet ljudskih prava može izmijeniti jedna imenica sa pet slova - riječ.

Riječ koja dolazi iz ljudskih usta zna biti izvor utjehe, ljubavi i pomoći drugom čovjeku, može razveseliti tužnoga i usrećiti nesretnoga, ali zna biti i otrovana, može stvoriti kap koja će napuniti nečiji kalež sudbinske gorčine. A sve to opet dolazi iz srca. Kao i iz srca koje prima riječ, koliko razumije ono što mu je upućeno. Nekad i naopaka, ružna riječ može zapravo značiti dragost, a lijepa riječ biti samo lažni paravan za zlo, mržnju i druge bolesti srca. Čovjek je društveno biće koje se sa svim svojim vrlinama i manama prilagođava okruženju na najbolji način I onako kako najbolje zna. Prave vrijednosti i mjerila čovjeka ogledaju se u njegovim osjećanjima, željama, ambicijama, zapažanjima.

Zato je moj svijet ljudskih prava pravo na riječ, pravilno i u pravo vrijeme izrečenu, jer vjerujem da je ona najveći otrov ili lijek za sve sadašnje ratove, skrivene želje, ljudske moći i nemoći.

Ali šta možemo zaključiti? Ima li pravde za mir, moj glas i razum kažu sljedeće. Svi smo smrtnici i nas će Božija kazna ili nagrada kad-tad stići. Dovoljna je pravednost da smo svi smrtni, tu smo svi jednaki. I kadije, i sudije, ali i onaj puki siromah koji umre ispod trešnjinog drveta.

Kraj ću završiti citatom iz romana *Derviš i smrt*: "Stvari ne mogu da se kažu dok ne postoje. Pitanje je samo, treba li da se kažu. "

I kada kažemo, ili ne kažemo mi smo samo varljiva sjenka prolaznosti. . .

Zato, borimo se za pravo svakog čovjeka, svakog živog bića na Zemlji, jer će nam se to kad-tad vratiti.

Dovoljan je i osmijeh jednog slučajnog prolaznika kojemu smo dali ljudsko pravo da se bezbrižno smiješi. . .

Kratak opis rada: u eseju Moj glas za ljudska prava i mir pokušao sam da kažem kako se osjećam kao šesnaestogodišnjak I šta mi je zapravo na duši kad pogledam situaciju u ovoj našoj napaćenoj Bosni. Ljudi se još uvijek dijele na naše i njihove, kao da nismo ljudi već neki rod insekata, koji će u konačnici pojesti jedni druge. Zašto mladi ljudi iz svih dijelova naše zemlje ne dignu glas protiv podjela, zašto nas tople riječi ne sjedine?

Riječ, to je moja preokupacija jer vjerujem da ona najviše utječe na ljudska prava i u konačnici mir se uvijek potpisivao riječima, nikad oružjem.

Prva gimnazija Sarajevo

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Pokušavam da se budim ali to je stvarnost,
ova pitanja ne postoji ni u najgorem snu,
jer ništa bolje ne šalje poruku jasnu
da je život u Bosni, teška i surova realnost.

Zar je bitno koje smo boje,
svi mi što isti vazduh dišemo,
zar je bitno čije je, moje ili tvoje,
samo treba ružnu prošlost da brišemo.

Zar je bitno koga voliš, kome se nadaš,
kada svi dijelimo dobro ili zlo,
samo se oslobodi, nemoj da se pravdaš,
dok to zrno nade nije iščezlo.

Tokom života ovdje, shvatio sam dosta,
mir je od svega najskuplja stvar,
ali zato ljubav dosljedna osta,
da u naš život unese sreće trunčice bar.

Mi se ne znamo boriti za naša ljudska prava,
jer smo djeca iz "tamnice" patnje i boli,
ljubav za kojom čeznemo i želimo,
daleko je ispred nas koju ne možemo da uhvatimo.

Živimo u Bosni okorjeloj od "pakla",
ne znamo kada je svjetlost ili mrak,
želimo da se uhvatimo za ruke od stakla,
i odletimo sa srećom i čežnjom u raj.

Živjeti u Bosni, stvarno treba znati,
ljubav i sreću staviti u zbir,
zato preko svih diskriminacija
moj glas ide za ljudska prava i mir.

Kratak opis rada: U ovoj pjesmi sam predstavio svoj subjektivni osjećaj stanja u Bosni i Hercegovini sa velikom dozom nade da će biti bolje u budućnosti.

Godina rođenja: 1998.
Doboj

MOJ GLAS ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

U trenutku kad se čovjek rodi, on dobije nešto neotuđivo što svojstveno je milionima različitih ljudi. Za poklon koji dobije po rođenju čovjek ne treba nikakve dugove vraćati, već pokazati svoju dužnost i odgovornost da ga baš on i zaslužuje na čuvanje, njegovanje, zavjet i vjernost. Zajedničko svima nama, ljudima jesu naša prava, ona osnovna i ljudska koja zajamčena su nam od trenutka našeg rođenja, kroz život, mladost, starost i najzad do neminovne smrti. Pisani svjedok tome jeste Opća deklaracija o ljudskim pravima koja počinje riječima da „Svi ljudi rođeni su slobodni, sa jednakim dostojanstvom i jednakim pravima“. Na svojim plećima jakim ili krhkim, svaki čovjek svoja prava nosi u amanet, ali najveće zlo nastupa onda kada mu neko njegova prava i slobodu uskrati. Kad se čovjek okrene protiv čovjeka i poput ptice grabljivice želi mu sve oduzeti, pa čak i ono nedozvoljeno i neotuđivo, prava i slobodu. Uništivši nečija prava i slobodu, čovjek nekome krade smisao i snagu životnu, otvoreno ga predaje propasti i baca u ponor iz kojeg se je teško sam izvući bez ljudske ruke spasa. Svakodnevno smo svjedoci teških, žalosnih i uznemirujućih vijesti o narušenom i otuđenom pravu nekog čovjeka ili nekih ljudi, nama znanih ili neznanih. Surovi i krvoločni ratovi, mučenička zarobljeništa, neopravdana nasilja, izbjeglištva, korupcija, glad, neimaština, netolerancija i nejednakost žena i muškaraca, samo su neki prikazi neljudskih postupanja i razlozi koji dovode do ranjavanja i povreda ljudskih prava. Nažalost, neki ljudi dobrovoljno ili prinuđeni su pali pod jaki uticaj i mračnu sjenu ljudi koji zagovaraju, sprovode i veličaju ideologije protiv čovjeka, njegovih prava, sloboda i mira. Ne postoji zemlja niti ljudi u njoj, koji nisu osjetili bolnu strijelu sudbine da im prava njihova krvare kao vojnik od rana, da im sloboda bude oduzeta i mir razoren. Kršenje ljudskih prava jedan je od najtežih zločina koji čovjek može zadobiti u svom životu, ali krivac za takva nedjela, ona najgora ne može biti dovoljno osuđen i pravedno kažnjen za život cijeli. Žalosno je da nedužno dijete koje je radost i blagoslov čovječanstva, nevini ljudi mogu postati opsesija i meta ravnodušnog čovjeka da sije strah, sprovodi svoje zlo, agresiju među nejake i bespomoćne. Ali, još je gore kad čovjek čovjeku u najvećem zlu pomoći ne može, ne umije ili ne želi. Dokle je dosegao ljudski rod da pomoći drugom u nevolji ne može, već samo nijemo, kao da mu je povez na očima posmatra tuđu propast. Zar je ljudska dobrota, pravda i mir isčezao, dok bijes i mržnja isprepliću i ostavljaju svoje korijene u ljudskim srcima. Vrijeme je da se čovjek napokon probudi iz sivila i krene putem borbe protiv sila zla, koja ljude razdvaja i dijeli. Zlo nekada može dobiti bitku, ali nikad i rat. Dok se uporan i nezaustavljivi čovjek bori, on može promijeniti svijet, njegove zakone i izbaviti ljude iz zatrovane tame i mračnog života. Ali, da bi mijenjao svijet, čovjek mora najprije promijeniti samog sebe i pronaći smiraj u svojoj duši. Svaki čovjek treba da ima svoj mir i garanciju na obećana prava i slobodu. Za neke je ljude nemoguće zamisliti, maštati ili sanjati snove o vremenu i svijetu bez nemira, nesreća, siromaštva, razdvajanja i nesklada. Ali, samo vjera u mir i sreću mogu nadjačati sve prepreke i zlo odnijeti talasima uzburkanih vjetrova. Od čovjeka, od pojedinca zavisi da li će on težiti da sagradi zemlju prepunu ljubavi, mira i prijateljstva gdje svaki je čovjek ravnopravan, bio bogat ili siromašan, bio star ili mlad. Čovjek treba da razvija zajedništvo bez obzira na vjeru, naciju i boju.

Prigriliti se trebaju i crnci i bijelci, mali i veliki, da sa svih strana odzvanjaju pjesme ljubavi i mira. Kad čovjek spozna pravu ljepotu mira, prihvati da svi smo jednaki, poštuje tuđa i uvažava svoja prava, tek tada sva zla, ratovi i bol će nestati. Čovjek treba živjeti kao golub bijeli raširenih krila koja lepršaju u oblacima modrim, sretna jer su slobodna i što imaju osigurana svoja prava, ona ljudska. Savršeni mir i život pravedan možda neki čovjek i ostvari, ali kada postigne taj sklad on ne smije zaboraviti da negdje na drugoj strani svijeta postoji neko kome pomoć je potrebna, neki čovjek ili dijete koje jeca u bijedi, guši se u suzama i nemilosti teška i surova života. Treba razmišljati i o takvima, o *žrtvama ratova, na djecu koja su izgubila svoje najbliže, na one koji su morali napustiti svoje domove, djetinjstvo, ljubav i zemlju, a sve zbog neslaganja, konflikta ili nesporazuma ljudskog društva. Kada dovoljno razmislimo o njima i njihovim sudbinama, tek onda ćemo shvatiti koliko smo zapravo sretni što imamo krov nad glavom, hljeb u rukama i nismo ničija žrtva niti rob. Ponekad su i sitnice dovoljne za sreću, ali kada mira više ne bude i kad ljudska prava su uništena, tada sve je izgubljeno do vijeka, trajno bez povratka za sva vremena, vremena buduća. Put ka demokratiji, težnja ka miru i poštovanju ljudskih prava i sloboda, dug je i naporan, ali na tom putu prepunom trnja i prepreka čovjek mora ustrajati i izdržati do kraja bez predanosti.*

Da imamo bolji i ljepši svijet, svijet mira i slobode moguće je onoliko, koliko čovjek je spreman sebe dati ka ispunjenju tih ciljeva. Moj glas za ljudska prava i mir možda će čuti neko. Moju poruku za mir u svijetu, za jednaka prava tvoja i moja nekom će pouka biti, a nekom samo glas što odjekuje visinama nepreglednim, visinama nebeskim i odlaze u zaborav. Ali, vjerujem da dobrih ima, kome stihovi mira, sloboda i pravo biti će prioritet u životu i nepredvidljivoj budućnosti. Mladost i starost na vjernost se treba kleti da budućnost i život svima bude dobar, pravedan i lijep, jer ako dobro želiš sebi, ti čovječe želi to i drugom. Ti vjeruj da dobro se dobrim vraća i dobro uvijek nakon mukotrpane borbe će slaviti pobjedu nad zlom, nepravdom i ljudskom nehumanošću.

Kratko pojašnjenje rada: Rad je napisan da na jedan "metaforički" način ukaže na vladajuće probleme općenito u svijetu, pa tako i u našoj državi Bosni i Hercegovini, a koji su razlozi ljudskih postupanja koja dovode do uništavanja i kršenja ljudskih prava, sloboda i mira, a koji su temelji ljudskog društva. Također, rad je pisan s ciljem da se skrene pažnja na važnost očuvanja, njegovanja i poštovanja kako vlastitih tako i tuđih prava, sloboda i mira, te da se na jedan način pronađe i dobro rješenje kojim bi se riješili problemi vezani za ljudska prava, mir i čovjekove osnovne slobode.

JU Poljoprivredna i medicinska škola Brčko

Godina rođenja: 1998.

Knjiga je zbornik radova pristiglih na literarno takmičenje na temu
“Moj glas za ljudska prava i mir” za učenice i učenike osnovnih i srednjih škola
povodom obilježavanja Dana pobjede nad fašizmom i Dana Evrope 2016. godine.